This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Digitized by Google

~~Theol. No. 352.~~

Theol. Lit: 6. No: 4.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

CONCENTVS SS. SCRIPTVRAE.

Auctore

HVGONE BROVGHTONO.

LIBER CONTINENS ET EXPLICANS BREVITER, PRÆTER ACCVRATAM CHRONOLOGIAM, ab Adamo vſque ad Domini noſtri Ieſu Chriſti mortem, præcipuos tum aliorum Scripturæ librorum nodos, tum verò APOCALYPSEOS.

ELENCHVM AVCTORVM, QVI HOC LIBRO citantur, pagina decima exhibet.

ἈΠΟ' ΒΡΕ'ΦΟΥΣ, ΤΑ' ἹΕΡΑ' ΓΡΑ'ΜΜΑΤΑ ἼΣΘΙ, ΤΑ' ΔΥ'ΝΑΜΕΝΑ
σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

HANOVIÆ
Excudebat Guilielmus Antonius,

MDCII.

Digitized by Google

Digitized by Google

NOBILITATE GENERIS, OMNIQVE VIRTVTE AC LITERATVRA POLITIORI præſtantiſſimo viro,

D. IAC. BONGARSIO,

Chriſtianiſs. ac potentiſſimi REGIS GALLIARVM *apud*
PRINCIPES GERMANIÆ,
ORATORI Ampliſſimo, Domino ſuo obſeruando,
Gratiam ac pacem à DEO PATRE, *per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum.*

QVOD olim, VIR PRÆSTANTISSIME, de Hæreticis dicebat Irenęus, eos nimirum, cum vrgentur Scripturis, in earum conuerti accuſationem: idem hodiè de quamplurimis, qui CATHOLICI eſſe, & ſoli haberi volunt, veriſſimè dici poteſt. Animaduertẽtes enim illi, errores ſuos, qui nec pauci, nec leues ſunt, LVMINE ſacrarum Literarum manifeſtari, & ab iisdem, vt potè gladio illo ſpirituali, qui omnes errores percutit,

Libro 3. aduerſus Hæreſes Valent. & ſimilium, cap. 2.

iugulari: multas & graues aduerſus eas comminiſcũtur criminationes. *a* IMPERFECTAS, *b* OBSCVRAS, *c* CORRVPTAS eſſe; denique, ne plures adferam, cum vel harum meminiſſe horreat animus, *d* NVLLAM VNQVAM FVISSE HÆRESIN, QVÆ NON EX IIS OCCASIONEM ACCEPERIT. Non ſunt quidẽ ita ſtupidi Pontificii, præſertim Monachi illi pronuper orti, quin hæc, & ſi quę ſunt eiuſmodi, calumnioſè in SACRAM SCRIPTVRAM, hoc eſt, ipſiſſimam Dei *e* Veritatem, dici ſatis intelligant: verùm quùm didicerint experientiâ, actum eſſe de cauſa ſua, ſi CHRISTIANI omnes, prout *f* Chriſtus mandauit, eam cognoſcant, legant, intelligant; & ex eâ ſolùm de rebus Religionem ſpectantibus, feratur iudiciũ; omninò accuſandam, ac his aliisque pluribus calumniis, ab eius lectione & ſcrutatione, ſimpliciores deterrendos eſſe exiſtimant. Quas ipſorum artes, non quidem Catholicorum illas, ſed, vt oſtendit Beatus Irenæus, Hæreticorum potius, cum intelligerẽt viri pii ac docti, occurrendum maturè, & ab iſtis ſimilibusque criminationibus SCRIPTVRAM vindicandam eſſe arbitrati ſunt. Non eget quidem DEI VERITAS vllius per ſe patrocinio; ipſa enim ſatis aduerſus omnem Satanæ rabiem ſe tuetur ac defendit: ſed cùm permulti ſenſus non ha-

a Bellar. lib. 4. De verbo Dei, cap. 3.
b Idẽ de verbo Dei libr. 3. cap. 1. & rurſum Lib. 4. cap. 4.
c Idem ibidẽ lib. 2. cap. 2.
d Cenſura Colonienſis, p. 20. quæ ſuperiores etiã habet in Scripturam calumnias.
e Ioann. 17. cap.
f Ioan. c. 5.

Irenæus inter Hæreticorum accuſationes, quib. Scripturam conuicti accuſabãt, eaſdem ferè habet, quas à Põtificiis adferri dixi.

beant, vt loquitur Apoſtolus, exercitatos, & ſe perfacilè criminationibus eiuſmodi moueri patiantur, ab hominum mendaciis propter ipſos fortiter eſt aſſerenda.

Heb.5.v.ult.

Aſſeruerunt eã noſtrâ memoriâ, cùm alii plurimi, tum verò D. HVGO BROVGHTONVS eo libello, quem à me ex Anglico translatum, Amp. tuæ nunc offero humiliter. Oſtendens enim totius SCRIPTVRÆ ſacræ inter ſe CONCENTVM & HARMONIAM, Perfectam, Claram, vbiq; Incorruptam, ac proindè non errorum cauſam, (quod in Deum contumelioſè dicitur,) ſed ſalutaris omnis cognitionis ac ſcientiæ, docet eſſe diuinum ac ſalutare inſtrumentum. Et verò eius tantum abeſt, vt ſacræ Literæ hæreſeon cauſa eſſe queant, vt contrà ſit certiſſimum, neminem, qui eas nouerit, poſſe Pontificiis erroribus eſſe addictum. Nam qui didicerit, quod ex illarum lectione quiuis poteſt: primùm, ROMAM eſſe vrbem illam, quæ Dominum gloriæ crucifixerit, Apoc. XI, ac ob id præ aliis omnibus totius Orbis à Deo eſſe maledictam, Apo.17: Deindè, PETRAM, Matth.16. verſ.18. non eſſe Petrum, ſed צור, Θεὸν, Κτίστην, vt Deut.32. ſæpius, Pſal.18. 2. Sam. 22. 1 Petr.4. & alibi paſſim in Scripturis, (quæ nũquam illud nomen creaturæ in laudem tribuunt:) næ ille actutùm BABYLONEM

D.Chryſoſt. Prologo in Epiſtolam ad Roman. *Infinita exorta ſunt mala, à Scripturarum ignoratione: Hinc multa hæreſeon lues pullulauit, &c.*

Tzur Madianita, & Abraham cũ Sara Gentis materies, hus non pertinent.

Ap. cap. 18. verſ. 4. illam myſticam, Deo obſequutus, deſeret; & *Papæ Primatum*, qui in voce *Petræ* fundatus fingitur, abnegabit, hoc eſt, *Papiſta* eſſe deſinet. Præter iſta quæ ad Scripturæ Perfectionem, Perſpicuitatem & αὐτοφθορίαν contra eius Cenſores aſſerendam faciunt, plura alia hoc de *Concentu* eius libro explicãtur vtiliſſima. Atq; hæc cauſa fuit quod Anglicè conſcriptus, ſumma cum acclamatione à ſuis exceptus, & in *Germania*, tum alibi, à veritatis ſtudioſis vehementer fuerit expetitus. Iudicauit tua Ampl.me, Translatione eius bonis quamplurimis ad veritatis cognitionem maiorem aſſequendam, non nullum poſſe adferre adiumẽtum. Id ſi iam cõſequor, (quod opto) & animi mei grati erga A. T. hoc teſtimonium, gratũ ei & acceptum eſſe cognouero, ſatis ſuperque labores meos ſuſceptos, compenſatos exiſtimabo. Deum oro, vir Nobiliſſime, vt indies A. T. magis magiſque omni benedictionum genere cumulet. Francofurti ad Mœnum, poſtridie Kal. Septembr. Anno vltimi temporis, M. DCII.

A. T. addictiſſimus
Iſaacus Genius.

LECTORI BENEVOLO INTERPRES S. DICO.

*E*Xhibeo tibi, Lector beneuole, ſacræ totius Scripturæ CONCENTVM. *Quē vt commendem tibi pluribus, nihil neceſſe eſt.*

Vino vendibili non opus eſt appenſa hedera.

Si breuitatem requiris, breuis eſt: Si varietatem, tātam complectitur, vt maiorē nullus poſſit. Nam præter CHRONOLOGIAM, *quam tibi accuratiſſimā exhibet ab ADAMO primo, ad SECVNDI, Domini noſtri Ieſu Chriſti mortem, hæc habet præcipua. Primū, totius Symboli ſummam in ADAMO: qui ea accepit à Deo, & credidit omnia, quæ ad ſalutem tenenda & cuiuis fideli credenda ſunt. Deinde, ſedes SEPTVAGINTA illarum Familiarum oſtendit proprias. Quas ſi quis in Scripturæ Lectione diligenter obſeruet, non paruam ei Lucem adferent. Tertiū γνησίως Domini noſtri PATRES ſecundum carnem: Circa eos à multis dudum erratum fuit, & periculoſe, deducentibus Dominum ex Salomone Regibusq́; impiis: cum tamen Deus* Iechoniam *ἄτεκνον fore iuramento aſſeuerauerit, Ier. 22. & D.* Lucas *NATHANIS (qui ob promiſſionē de Chriſto factā à Dauide ſic nominatus eſt) filium eſſe doceat euidentiſſime. Hîc itaque* Matth. *&* Lucæ *ſimul exhibetur* Conciliatio, *oſtenditurque* Iakimum *Genealogiæ à Matth. non fuiſſe inſertum; ac proinde malè contra conſenſum mille quingentorum annorum, ex vno & forte altero codice fuiſſe repoſitum. Quartum quod exhibet, idque fere vbique, eſt prophetiarum Veteris teſtamenti cum euentis comparatio &*

Digitized by Google

conuenientia; quæ ſacræ Scripturæ addit contra ἀδίκως *authoritatem, & ſuauem piis reddit hanc harmoniam. Denique, ne plura adferam, Hebraæ in Veteri, & Græca, in Nouo Teſt. oſtendit* ἀδιαφθορίαν. *Exiſtimarunt multi Marginales Lectiones, quæ numero ſunt 848. eſſe corruptionum factarum in Babylonia indices, atque in hac ſententia fuit etiam* Kimchius. *Verum quantum à vero aberrauerit, R.R.* Barbinel *&* Elias Leuita *ſatis oſtenderunt, & ipſe* Kimchi, *ſui immemor, firmiſſimas vtriuſque lectionis rationes ſæpe adfert. De Nouo Teſt. minor eſt controuerſia. Sunt quidem in eo loci aliqui, quos non recte habere viri aliàs docti ſuſpicati ſunt: Sed ſi res conſideretur accuratius, ab ignoratione potius has ſuſpiciones, quam ſcientiâ proficiſci apparebit; cum certum ſit, vt videbis, locos iſtos Act. 7. & 13. item Gal. 4. & ſi qui ſunt ſimiles, nullum mendum, ſed diuinam ſapientiam, vbique continere. Hæc cum intelligerem (Lector) & magnam ex iis ad te redire poſſe vtilitatem, tranſlatione hâc mea (mea inquam maiore ex parte, nam ei plurima Author ſtilo ſuo addidit) tecum communicanda exiſtimaui. Tuum erit, ſtudium meum boni facere. Quod futurum non dubito, ſi hæc legas & relegas, vt intelligas. Quò autem id fiat commodius, de duobus paucis mihi es admonendus. Vnum gemmas attinet, Ex. 28. & Apoc. 21. Tribub. datas, quod additũ editioni ab ipſo authore, facile propter nouitatem contemneretur ab ignorantib. Tenendum itaq; Moſen mandato Dei in duabus* Beryllis *incidiſſe nomina Patriarcharum ſecundum maternas cognationes. Id ſemel dictum, non fuit neceſſe in* λογίῳ *iterare. Planum enim erat quis lapis cui Patriarchæ conueniret: Nempe* Sardius, *Rubeni: Symeoni,* Topazion; *Leui,* Smaragdus; *Iudæ,* Chalcedon; *Iſſachari,* Sapphirus; *Zabuloni,* Sardonyx; *Dani,* Leſchem *vel* Hiacynthus; *Nephthalimo,* Chryſopraſus; *Gado,* Amethyſtus; *Aſeri,* Chryſolithus; *Ioſepho, Beryllus: Beniamini,* Iaſpeh *Ebræum, ſiue* Iaſpis. *Hunc ordinem tradunt Tharg. Ieruſ. & Targ. in Cantic. Midras Rabba, atque etiam gloria RR. in* Mikdas *&* M. S. *opere de myſteriis*

gem-

gemmarum, Maimonides: Bachaias & Eleazar Wormatienſis, qui etiam in Leſem & Dan ludit ſatis argutè apteque: denique alii quos habemus MMSS. Quod verò tantam ad hanc rem citamus teſtium turbam, eò fit, quod ſuppoſititius Ben Vziel *λευιτοτακτεῖ, qui meminit Conſtantinopoleως, cùm tamen D. Paulo coæuus habeatur. Ne quem igitur ille turbaret, nubes teſtium contra ipſum fuit adducenda. Iam vero Græca nomina quod attinet* APOCALYPSEωS 21. *octo ſunt ex* LXX. *Interpretibus, in* Exod. 28. *vnde ſcimus qui Patriarchæ illis conueniant.* Iaſpis *autem non Zabuloni, ſed ſuo Hebræo* Iaſpeh *applicatur, & Beniamini, cuius* Onyx *Exod.* 28. *apud Iohannem fit* Sardonyx, *& Zabulonis ordini congruit. Pro* Anthrace *eſt* Chalcedon, *ex Cadceda: Targ. Ieruſ. & Baal Aruc & Kimchius in Eſa.* 54. *memorant. Pro Achate* Chryſophraſus *eſt. Quater itaque correxit S. Sanctus hîc Septuaginta, & oſtendit quadruplicem Hellada, quam tractat author pag.* 127, Communem *puta*, Septuaginta Interpretum, Diuiniorem, *&* Thalmudicam. *Alterum ex duobus, de quibus dixi, eſt, librum hunc, etſi breuis ſit, tamen propter rerum varietatem & difficultatẽ deſcriptionis, & excuſionis, non potuiſſe tam accurate exhiberi, quam optaſſemus. Irrepſerunt itaque nonnulla errata, quæ tu, mi Lector, & meâ & tuâ causâ ante quam legas, ſi placet, corriges: & quia, quòd ſpatium non ferret paucula pag.* 71. *omiſſa ſunt, ad An. Mundi* 2904. *hæc adſcribes*: In diebus Saulis, Rubenitæ, Gaditæ, atque Dimidia Tribus Manaſſis, Hagarenos Ituræos deprædati ſunt, & ſedibus expulerunt, quas tenuerunt vſque ad Tranſmigrationem, 1. *Paral. cap.* 4. * *In margine autem huius textus, iſta.* Hîc verè rubent Sardius & Amethyſtus, vt ἰπόρφυρει Danis Hiacynthus, & rubebit in Seir atque Minnæis Symeonis Topazion.

Τοπάζιον ἰ-χυθεὸν ἐστί, καὶ ἰοειδὲς τοῦ αὐ-θερίου. Andr. Caſ. in Ap. 21.

De his, Lector, mihi breuiter erat monendus. Notas, (quarum hæc † inter lineas, ſunt incerti temporis, iſta, ☞ è regione eſſe aliquid, quod ad id, de quo agitur, pertinet, indicant) modum item Lectionis, tute per te ſatis intelliges. Iam igitur hiſce mecũ fruere, & vale.

ELENCHVS AVCTORVM, QVIBVS AVCTOR IN CONCENTV HOC CONCINNANDO vſus eſt.

Biblia Maſſoritica.
Verſio LXX.
Nouum Teſtamentum Græcum.
Verſ. Arabica vtriuſq; Teſtamenti.
Verſ. Syra N.T.
Verſ. vulgata.

ARABES.

Arabs Geographus, impreſſus Romæ.
Arabs Maimonides in Morch Nebuchim.

RABBINI HEBRÆI.

Abraham Aben Ezra.
F. Dauid, author Kabalæ.
F. Iſaak.
F. PeritZol.
Zacuto.
F. Sebang in Zeror HaMor.
Baal Aruc. hoc eſt, dictionarium linguæ Babyloniæ ad Thalmudam.
Babyloniæ lingua Thalmuda.
Bochaias: vel Bechaias.

CHALDÆI PARAPHRASTÆ.

Onkelos in legem.
2. Νόθος F. Uziel: qui meminit Cõſtantinopoleos: quum Uzielides uetus ſit 300. annis antiquior.
3. Thargum Ieruſalemi.
4. Ionathan in prophetas.
5 Thargum Eccleſiaſtæ.
6. Thargum Cantic.

Col-Bo. ſeu Pandectæ.
Dauid Kimchi.
EleaZar, author Pirke Aboth.
EleaZar Wormatienſis, M.S. qui tamen floruit ante 400. annos.
Elias Leuita.
Hieroſolymæ lingua Thalmuda.
Ieſaias in libr. Iud.
Iſaak Ben Arama in Moſen.
Leui Ben Gerſon.
Maſſoritarum diuinum opus.
Midras Rabba in Moſen.
Midr. Rabba Lament.
Midras Tillin.
Moſes Maimonides in Thalmudâ Hebreâ & in M.S. Libro de myſteriis duodecim gemmarum.
Moſes F. Nacheman Gerundenſis.
Sadaias. Salomon Iarchi.
Seder Olam.
Tanchuma.
Zohar.

GRÆCI.

Abydenus.

Æſchy-

Æſchylus cum ſcholiis.
Agathias in Perſicis.
Alexander Polyhiſtor.
Andreas in Apocalypſin.
Aphricanus.
Apocrypha Machabæorũ. Aratus.
Archontes Apollodori.
Arethas. Ariſtoteles.
Arrianus.
Athanaſius.
Athenæus.
Baſilius.
Beroſus Chaldæus.
Bion.
Cedrenus.
Clemens.
Chryſoſtomus. Cteſias.
Diodorus Siculus.
Dionyſius Halicarnaſſeus.
Dionyſius Afer.
Epimenides. Epiphanius.
Eulogius Patriarcha, ex Photio.
Euſebius.
Galenus.
Gregorius Nazianzenus.
Herodotus.
Heſiodus.
Homerus. Iuſtinus Martyr.
Ioſephus.
Laertius.
Lucianus.
Menander Hiſtoricus.
Menander Poeta. Nicephorus.
Numenius.
Oecumenius. Oneſicritus.
Pauſanias.
Philo Iudæus.
Phlegon: cuius Fragmẽtum eſt Londini impreſſum.
Pindarus cum ſcholiis.
Plato. Plutarchus. Polychronius.
Procopius in Eſaiam.
Ptolemæus in Almageſto.
Sanchuniathõ, Chananæus: donatus Græcia per Philonem Byblium.
Sibylla. Sozimus. Strabo. Suidas.
Theodoretus. Theodorus.
Theophylactus.
Zonaras.

LATINI.

Abbas Vrſpergenſis.
Adonis. Albertus magnus.
D. Auguſtinus.
Auguſtinus Steuchus. Baldus.
Beda. Bellarminus.
Benedictus à Coltis.
Bernardus. Bibliander.
Caluinus. Carthuſianus.
Cenſura Colonienſis. Cicero.
Donatio Conſtantini. Curtius.
Florus. Gagnæus. Gomezius.
Gloſſa ordinaria.
Gulielmus Tyrius. Hieronymus.
Horatius. Irenæus. Iuſtinus.
Ius Canonicum.
Lactantius. Liuius. Oroſius.
Mercerus. Ouidius. P. Æmilius.
Plinius. Rabanus. Rhemiſtæ.
Sigibertus. Tertullianus.
Tremelius. Valerius Maximus.
Virgilius.
Volaterranus. Xylander.

Digitized by Google

DE FAMILIIS ORTIS EX NOE FILIIS, EIVSQVE NEPOTIBVS.

QVO facilius ad hiſtoriæ & Chronologiæ ſacræ intelligentiam perueniamus; nonnulla nobis hîc breuiter præmittenda ſunt. Inter illa, CAPITA Familiarum NOE, quæ firmamenta ſunt narrationum, per vniuerſum Scripturæ corpus, frontiſpicium ſibi iure vendicant. Ea MOSES & EZRAS ita deſcribunt accuratè, vt notent, quomodo ſimiles figurâ litteræ, variis nominibus occaſionem dederint, & ex vnico, duo facta ſint: vt *Rhodanim* ex *Dodanim*. Prophetæ quoque alii, aliquot ex ſingulis Familiis adferunt, & ſic eas inter ſe coniungunt, vt ex illuſtrioribus, obſcuræ cognoſci poſſint. *Ezechiel* capite vigeſimo ſeptimo, vbi de negotiatione variarum nationum cum Tyro, non exiguum earum adducit numerum. Adeò, vt ibi ex ſignis non ambiguis, ſedes, quibus conſederunt, facilè quis dignoſcat: Idem Propheta plures *Iapetionidarum*, (vt vocat Heſiodus) inter Græcos, primos Iſraelis diteſcentis à reditu turbatores, numerat; adiectis nonnullis ex SEMI & CHAMI familiis, ad maiorem antiquiſſimi ſitus ipſorum certitudinem. *Eſaias*, *Ieremias*, *Daniel*, *Naum*, *Abbakouk*, *Sophonias* & *D. Lucas*, alias habent. Sæpius etiam de Familiis Chananis, & EBERI nepotibus ſermo incidit. Ipſi quoque Ethnici clarè oſtendunt, DEVM, nullis ἀμάρτυρον, calamorum ſuorum fuiſſe ductorem, quatenus Gentes iiſdem nominarunt nominib. ſedibusque locarunt, quibus à Moſe & vocatæ, & collocatæ

ד & ר magnam habent ſimilitudinem.

ſunt. Id vt ſit manifeſtius, proponam nomina Hebræa Familiarum Noe, quæ acenteta, variè poſſunt enunciari, prout etiam vulgus oſtendit Interpretum. Adiiciam etiam alia, quæ apud authores exſtant Ethnicos, ad ea maxime accommodata. Vbi videbit prætereà linguarum peritus, quomodo Antiqui, vocales & conſonantes commutare conſueuerint. Qua in re Pythagoras ſummam ſapientiam ſitam exiſtimabat; † ſi nimirũ, infinitos vocis ſonos paucule litterarum notæ terminarent. Initium facturus ſum à Filio Noe natu maiore, oſtẽſurusque quomodo in regionibus, familiis, regibus, montibus & fluuiis, (quæ res antiquitatẽ continent optimè,) nomina ipſorum remanſerint.

† *Plato in Cratylo ob hanc ſcientiam maximã ſuam laudẽ nactus eſt.*

יפת.		IAPHETH.	Ἰαπετός. Heſiod.
		Filii eius.	
גמר.	1	Gomer, ſiue *Gamer* apud L X X.	Καμαρῖτα, Κιμμέριοι. *vtrunque apud Dionyſ. Geograph.*
מגוג.	2	Magog	*In Plin. itẽ* Iagog *&* Magog *apud*
מדי.	3	Madai	Μῆδος. (*Arab. Geograph.*
יון.	4	Iauan.	Ἰάων, *Æſch.* Ἰάων ποτ. *Dion.*
תובל.	5	Thybal.	Τιβαρηνοὶ, Θαλβίς: *& propter litterarum* ת *&* ח *ſimilitudinem,* Χάλυβες.
משך.	6	Meſhech.	Μόσχος, Μάζακα.
תירס.	7	Thiras.	Θρᾷξ, Τρῆρες, Τρώς. *Strab.*

FILII GOMERI.

אשכנז.	8	Aſcenas ſiue *Axenas.*	Ἄξενος πόντος, Ἀσκάνιος ποτ. *Atque Reges, hi omnes circa Pontum. ſic* Ierem. 51.
ריפת.	9	Riphath.	Ῥιφαθαῖος, *Ioſephus.* Ῥιφαῖοι *montes, non procul ab altero.*

תוגרמה.

Digitized by Google

תוגרמה.	10	Thogarma. LXX. *Thorgama.*	Τιγράνης. *Reges Armeniæ. Turcæ apud Plinium proximi ſunt.* Ἰύρκαι *in Herod.* Τρωκμοὶ, *Ptol.& illi de quibus* Ezech.38.

Hi omnes in Aſia primùm conſederunt, & poſtea verſus Septentrionem & Occaſum Moſcouiam & Germaniã; nonnulli etiam paruis cœtibus in noſtras regiones proceſſerunt. Sed ſcriptura antiquas illorum & indubitatas ſedes memorat.

Filii IAVAN, *cuius nomen pro Græcis paſſim vſurpatum reperias Æſchy.Perſ. & apud Interpr. Arabem & Syrum.*Rom.cap.1.

אלישה.	11	Eliſha.	Αἰολεῖς, Ἑλλάς.
תרשיש.	12	Tarſhiſh.	Τάρσος: *ad mare. Fortè etiam hinc* Tarteſus.
כתים.	13	Cittim. *Num. 24.Eſ.23.Dan. 11.*	Κήτιοι, Μακετία. *Secundum antiquos Græcos* Cilicia *&* Cypr⁹: *In S.ſacra verò* Macedonia & Italia *ſunt* Cittim.
דדנים	14	Dodanim ſiue *Rhodanim.* qđ nomẽ oſtẽdit litteras Hebręas ד & ר eaſdem nũc eſſe, q̃ olim fuerũt.	Δώδων, Δῶρες *&* Ῥόδιοι *apud Græcos Interpr. Hoc nomen, vt &* Thiras *&* Riphat, *nõ occurrunt pro Gẽtibus apud Prophetas: qui omittunt vnũ ex ſingulis familiis & curioſitatem vitant.*

FILII SEMI.

עילם.	15	Elam. *Eſa.21.*	Ἐλαμίται, *Act.1.* Ἐλυμαῖοι.
אשור.	16	Aſſyr.	Ἀσσύρ.
ארפכשד.	17	Arphaxad.	Καδούσιος, *ex parte poſteriore nominis Hebræi.*

Digitized by Google

לוד.	18	Lyd.	Λυδός.
ארם.	19	Aram.	Ἀραμαῖος, Ἄραμος, Ἄρι-μος. Ῥαμβαῖοι, *Strabo libr.* 16. vt רמים. β, pro μ.

ARAMI FILII.

עוץ.	20	Vs, ſiue *Aus.*	Αυσῖτις, Αυσῖται. *Ptol.*
חול.	21	Chul.	Χόλλη. *Ptol.*
גתר.	22	Gether.	Απεργαλὴ, Αθάρρα, Δερκελών. *Strab.*
מש.	23	Maſh.	Μάσιον, Μυσός.

FILII IOCTANIS.

אלמודד.	24	Elmodad.	Ελδιμαῖος, Ημωδός.
שלם.	25	Shalaph.	Σαλφοὶ, Σελήβιοι.
חצרמות.	26	Hatzarmaueth.	Σαρμάτης.
ירח.	27	Iarach.	Αραχώσιος.
הדורם.	28	Hadoram.	Ινδὸς, Ωρῖται, Ρύμμιος.
אוזל.	29	Vzal ſiue *Auxal.*	Αυζακία, Ωξος, Ωζος.
דקלת.	30	Diklah.	Δικελλεῖον, *Herod.* Θᾶκες *Ptol.*
עובל.	31	Obal, Ghobal.	Οἰβαρεῖς, Καβολῖται. *Ptol.*
אבימאל.	32	Abimael.	Ἄβος καὶ Ιμαοί.
שבא.	33	Sheba.	Συηβοί, Σάβαι.
אופיר.	34	Ophir.	Ὤφαρος πόλ. Ωφαρῖται. *Plin.*
חוילת.	35	Chauila.	*Græcum non inueni.*
יובב.	36	Iobab.	Ιβοὶ, Ιωμὰν τὸ μ, ἀντὶ τοῦ β. καὶ Ἰωβάρης.

Omnes hos, *Chauila* excepto, inueni commemoratos apud celebres Ethnicorum ſcriptores. Arabs Geographus habet חצרמות pro Sarmatia, plane, vt in Hebræo eſt.

חם. CHAM ſiue *AM.* Pſal. 105. Χέμμις, Ἄμμων.

FILII EIVS.

בוש.

כוש.	37	Cuſh.	Κοῦσα πολ. *Arabs Geograph. ſæpiùs habet* Cuſh *&* Cuſha: *quod eſt nomen oppidorum in Barbaria, propè Ægyptum. In Ptolom. fluuii tantum.*
מצרים.	38	Mizraim.	Μέσρα. *Hoc etiamnum Ægypti nomē eſt per Hebr. & Arab.* Geneſ. Matth. 2. Actor. 2. & apud Geogr. *Μέσρα Cedreno.*
פוט.	39	Put.	Πούτα *Ptolom.* Φαέθων.
כנען.	40	Chanaan.	Χαναναία, Χνᾶν, ἢ Χνᾶς ὁ πρῶτος μετωνομασθεὶς Φοίνιξ. Sanchuniathon.

FILII CVSCH.

סבא.	41	Saba.	Σαυώ.	Ἔκγονοι τῶν ἀπὸ Ναχὼρ, Λὼτ, Κέτουρας, Ἰσμαὴλ καὶ Ἠσαῦ, συμμιγέντες τούτοις, ἐποίησαν Ἀράβας ἢ Ἐρεμβοὺς, τουτέστι συμμίκτους.
חוילה.	42	Chauilah.	Ἄουιλα.	
סבתה.	43	Sabatha.	Σαύβαθα.	
רעמה.	44	Regmah.	Ῥέγμα.	
סבתכא.	45	Sabtecha.	Σαβακός.	

FILII REGMHÆ.

שבא.	46	Sheba.	Σαβαῖοι, Ἀσαβώ.
דדן.	47	Dedan.	Δέδεβαι ἴσως *Strab.*

FILII MIZRAIM.

לודים.	48	Ludim.	Λάθων καὶ Λαοὺδ, πολ.
ענמים.	49	Anamim.	Νοῦβαι, Νουμίδαι, Ἄνουβις, Ὄνουφις.
להבים.	50	Lehabim.	Λίβυες.

Digitized by Google

נפתחים.	51	Naphtuchim.	Ναθὼ, Ναβάθραι.
פתרסים.	52	Pathruſim.	Φαρύσιοι.
כסלחים.	53	Caſhluchim.	Ξυλικεῖς.
כפתורים.	54	Caphtorim.	Καφὰ, καὶ Θάλα. Σιθροῖς.
פלשתים.	55	Philiſtim.	Παλαιςῖνοι.

Sic Ethnici referunt hæc *Patriarcharum* monumenta, ſtri-ctè magis literas ſingulas exprimẽtes, quã in vertendis nominib. propriis in aliam quamvis linguam, plerumq; fieri ſoleat. Qua ratione ſe ad Moſen imprudentes reuocant; ex quo diſcant, Πῶς ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. Circa has familias verſatur omnis hiſtoria Hebræa: adeò, vt quis animaduertens cum quot ex ipſarum numero, Deus Iſraelis ſui cauſa, apertè egiſſet: eâdem operâ vidiſſet, quo tempore hiſtoria illius complenda, & Dominus noſter in carne foret manifeſtandus. Non minus, quam ex iactis fundamentis, de magnitudine ædificii totius, ac ſpacio quo ad faſtigium deduci queat, architecturæ peritus iudicet. Prçterea, omnis Ethnicorum doctrina ab his ſuam habet originẽ. De Diis ipſorũ res ipſa loquitur. *Iapetus*,[a] *Derceto*,[b] *Ammon*,[c] *Cœum*,[d] *Anubis*,[e] *Alilat*,[f] & alii plerique. Ipſorum etiam de antiquitate iactantia, poſtquam terra principio aquis coopta fuiſſet, vt apud *Diod. Sicul.* * Æthiopia, Phrygia, Athenæ, ab his occaſiones ſumunt ſibi primatum vendicandi. Denique, omnis regnorum fama, quæ eſt apud illos; omnes ipſorum inuentiones, artes, fabulæ, hinc profluxerunt: quæ ſingula, hanc narrationis Moſis partem celebrant.

a *Heſiodus.*
b *Strabo.*
c *Ouidius.*
d *Vergilius.*
e *Strabo.*
f *Herodot.*
* *Libr.* 1.

QVI SCRIPTORES SACRI DOCEANT locare gentes.

GEntium ſedes variè docentur. Mercaturæ, vt antea dixi, aliquando bellorum, vt *Ezech.* 37. & *Ierem.* 51. Interdum etiam fa-

iam factâ mentione vocationis ipſarum ad Euangelium, vt *Eſa.* 66. Hæ cum Tyro mercaturas fecerunt: *Meſhech, Tubal, Togarma, Iauan, Eliſha, Tarſhis, Cittim, Aram, Dedan, Sheba, Regma, Put & Lud.* Ad Σελευκιδῶν bella hæ veniunt, *Ezech.* 38. *Gomer; Magog, Paras* ex *Elam*; autor *Paraſia* & *Perſia, Madai, Meſhech, Tubal* & *Togarma.* Sic *Madai & Aſcanas*: ſiue vt Hebræum genus exprimit ξ, Ἄξενος: quod, vt oſtendit Euſtathius, antiquum erat Ponti nomen; etſi poſteà Græci, & Ouidius Græcum exiſtimauerint, & propter εὐφημίαν *Euxinum* dixerint. *Cuſh* & *Lubim* apud Danielem ad idem bellum accedũt. Sub Babylonio iugo hæ premuntur: *Mizraim, Philiſtim, Dedan, Elam* & *Madai.* Quod verò attinet ad vocationem illarum ad Euangelium, hæ nominantur nationes, *Tarſhiſh, Lud* & *Pul, Tubal* & *Iauan*: quæ extimæ ſunt primæ Diſperſionis. Eſt vbi nomina poſteriora lucem adferant: vt *Ararat* & *Meni* (vnde Armeniæ vox compoſita eſt) coniuncta cum *Aſcana*, ſiue *Axeno Ponto.* Atque inde ſedes Aſcanæ celebris eſt. *Pul* & *Cub* nepotes ſunt: ab altero *Pul* nimirũ, Reges circa Cyrenem dicti ſunt *Ophellæ*, quemadmodum & Lacus *Pal-antias* Plinio: atque ibidem ficta *Pallas.* A *Cub* verò, Κύφη, & Κώβιον ſunt apud Ptolemæum. Sic *Put* iunctum cum *Lud*, & *Lud* cum *Cub*, & *Pul* & *Cuſch* cum *Mizraim*, omnes reddunt ſedes ſuas indubitatas: docetq; nos hac ratione Deus, nullum harum Familiarum nomen apud Prophetas, vſu ſuo carere: nec tamen ab illis curioſè allata eſſe. Filii IAPHETI omnes adferũtur deſignandis nationibus, vno omiſſo ex vna quaque Familia. Etiam *Semi*, ſi Domini noſtri patrem (qui ſublimiorem quæſiuit patriam) quadantenus exceperis, & ei proximum *Lud*: etſi *Lud*, generaliter vtrumque ſub ſe comprehendere poſſit. Ex filiis Ioktanis *Hodoram* nominatur, vt habitationes reliquorum oſtendantur, & *Ophir* quam ſe diffuderint latè arguit. Sic in *Sheba* & *Seba* Pſalm. 72. *Ioktan*, ſemel; *Cuſh*, bis; *Abrahamque*

Is Arphaxad eſt, Luc. c. 3.

Chami & Semi.

ſemel comprehendi poteſt. *Regmha* vtraque familia celebris eſt: & τῦ *Mizraim* melior pars, *Lud*, *Lubim*, *Pathros*, *Caphthor*, *Paleſheth*. Sic Deus πανόμφαιος effundit gratiã in verbũ ſuum, ad illuſtrandum & ornandum glorioſam ſuam filiorum Adami gubernationem. Cumq; Ethnicorum ſtylum ita direxerit, vt nomina populorum attulerint literis & locis conuenientia, cum iis quæ Moſes nobis ſcripto reliquit, vocat nos ad conſiderationẽ curæ ſuæ, quam de regionibus omnib. habet, quæ ſuo tempore ſingulari ex vſu ipſis futura eſt. Hoc, vt ſpero, ianuam non exiguam ad Paradiſum hiſtoriæ ſacrę aperiet, ſi priſca illa Familiarum capita, vnà cum ſedibus, quibus conſederunt, conſiderentur. De nonnullis ex præcipuis poſteà acturi ſumus, atque ex illis de reliquis facilis futura eſt coniectura, vbi primũ cõſederint. Duæ etiã vrbes nobis hîc proponendæ ſunt, cum aliqua explicatione. Altera eſt IERVSALEM, altera ROMA. Ieruſalem in terra Chanaan retinuit *adſpectum pacis æternæ*, donec Chriſtus omnes gentes morte ſua ad fœdus gratiæ adduxit. Morte affectus eſt authoritate vrbis Romæ, poſtquam ab Iudæis fuiſſet abnegatus. Cum vero omnes gentes ab vna vrbe pendere non poſſent, oſtendit per Apoſtolos ſuos nouam *Ieruſalem* è cælo, quæ totius eſſet mundi: veteremque deſtruxit. *Roma*, quod Chriſtum interemerit, ſola eſt inter omnes orbis vrbes, quæ à Deo maledicta eſt, *Ap.* 17. Pontificiis, cum id fateantur, oſtendendum erat, vrbem ſuam contraria benedictione ab hac maledictione eſſe liberatam. Quod quandoquidem illis eſt ἀδύνατον, omnes expreſſo Dei verbo obligãtur, vt apertam eorum pompam, imperium & locum, ſemper maledictum eſſe ſtatuant.

DE TEMPORIBVS, SINE QVORVM COgnitione vera narratio nulla inſtitui poteſt.

TEmpora à creatione ad redemptionem non minus, imò magis, quam præcedentia nobis perpendenda ſunt. Ab illis

illis enim *Concentui* maximum lumen. Clara ſunt autem robore triplici. Primùm toto quodam quinque CATENARVM, quæ inter ſe nexu arctiſſimo connexæ ſunt. Secundùm, certis particulis, quæ quidem roborant ſingulas catenarum iuncturas; integram tamen non conficiunt catenam, ne totum ſuperfluum videatur. Poſtrema tantum certo conſilio duplicatur. Tertiùm clarent ſimilibus *Reuolutionibus*; quæ & planæ, & iucunditatis plenæ ſunt. Totum illud quinque partium, conſiſtit in totidem diuerſis aptisque materiis. Prima, Patrum habet ætates, ab *Adamo* ad *Terachi* obitum. *Terach* ad Idola deſciuit, & honor ille numerandi Mundi annos per Patriarcharum ætates, in ipſo fuit terminandus. Tum PROMISSIO de Chriſto, ſeſe extendit vſque ad *Agnum*, *Templum*, & Iſraelis perſeuerantiam in verâ *Templi* Religione, qui 36. Anni, in Salomonis morte & Regni *Diuiſione* completi ſunt. Tertia Iudæ regnum complectitur. Atque hæ tres Catenæ per populi Dei ſtatũ, ducũtur. Quarta *ſeptuaginta annos* habet Regni Babylonici; ex quibus octodecim plenè exacti ſunt, antequam præcedenti connectatur. Vltima verò, Iudæ tribuit ius in terrâ ſuâ commorandi, donec ſepties exactum ſit ſpatium, quo tyrannidem exercuit Babylonia; anni, inquam, 490. completi; prædicitque Meſſiam tum futurum Regem. Atque hæc, vt antea dicebam, duplicatur, ad rei maiorem certitudinem. Integer enim numerus completur per partes 49. 434. & 7. adiectis hiſtoriis, quæ ſunt quaſi fimbriæ partium illius extremarum. Hæ catenæ omnium oculis expoſitę ſunt: nec minus firmæ, quam ipſum robur Omnipotentis. Et ſanè vnum, ex Mundi mirabilibus habeatur meritò, vllum vnquam Biblia legentem exſtitiſſe, qui eas non viderit, aut modum, quo inter ſe connecterentur ignorauerit. Ipſi Iudæi, vt vt ἀπιστίᾳ excæcati, vbi perfidiæ ſuæ non nimis addicti ſunt, ſingulas rectiſſimè

Digitized by Google

obſeruant. Qui Abrahami profectionem *Charane* affigunt morti, *Therachi* patris eius, nullum dubitationi relinquunt locum, vſque ad *Salomonis* obitum. Et Philo, non ſuppoſititius ille, ſed γνήσιος, narrat, *nullum qui legem legit, eius rei poſſe eſſe ignarum.* Conuenienter ſanè euidentiæ textus Hebraici, diſtinctioni, פרשה: ſimplicitati ordinis verborum: & naturæ rei, de qua ſermo eſt. Templum, quod vnà cum Regno cecidit, rectè à magni nominis Rabbino *Cabalâ Abrah. Ben Dauid*; idque ex vera Iudæorum ſententia dicitur ſtetiſſe quadringentos viginti ſeptem annos: vbi ſimul explicat, qua mente dicant Templum prius annis 410. ſtetiſſe. Nempè hęc ipſis ratio eſt, quod ab eo tempore, quo *Ioakim* in poteſtatem venit Babylonii, Templum ac ſi non fuiſſet, habuerunt. Accidit autem iſtud annis ſeptemdecim exactè, antequam periret incendio.

Captiuitatem quod attinet, ſummopere omnes conſentiunt. De tempore verò definito morti Domini noſtri Ieſu Chriſti, meretur *Aben Ezra*, vt verba, quæ habet ad hanc rem, Hebraicè per vniuerſum Mundum celebrentur. Sic autem habent:

שבועים שבעים חם ממוצא דבר בתחלת תחנוני דניאל ולחתם משיח קדש קדשים.

Hoc eſt: *Septuaginta ſeptimanæ ſunt ab initio ſupplicationis Danielis ad obſignationẽ* MESSIÆ, *(qui eſt Chriſtus) ſancti ſanctorum.*

Atq; hac ratione, totum illud completur ab inuidis Iudęis; adeò vt meritò Chriſtiani mirentur, quomodo hic ſol ipſorum oculis nubilus eſſe potuerit, poſt tam gratioſum imbrem illorum herbæ à Deo immiſſum. Alterum quod attinet, *Particulas* puta, eas tracto ſuis locis. Sed de prima catena hîc agendum eſt. Ductam eſſe per Patrum vitas oſtendi. Decem ex primis, Patres ſunt, non tantum Domini noſtri, ſed etiam Nationum omnium. Dignitas hiſtoriæ ipſorum, reddit illos ſtellas

Digitized by Google

las ſplendore φωσφόρῳ non inferiores. Ter repetitur eorum ætas: quot fuerint annorum, cum genuerunt filium ſuum; quamdiu poſteà vixerint; & quam ſummam iſti numeri additi efficiant. Secundùs ordo indicat, qui nã ſimul vixerint, & quamdiu. |Quod qui bene perpenderint, ſine errore, ſingulas huius catenæ partes, inter ſe nexuërint, quibus hæc à ſequente diſtincta eſt. Eius particulæ ad ſummam non reuocatæ, diligenter notandæ ſunt. *Sexaginta tres* anni inter *Ioſephum* & *Moſen*, non comperiuntur per ſe numerati. Spatium illud memoriæ cauſa voco *Climacterem*, non quærens tamen aliquid Pythagoricũ in ipſo numero, neq; in eo quod magnum ſit inueniens. Annorũ *quadringentorum octoginta* inter Agnum & Templum, 17. tantum, quibus IOSVA populum iudicauit, non exprimuntur. Nulla fit etiam mentio annorum *vndecim ἀναρχίας* in regno Iudæ: vt nec tẽporum vltimi ac penultimi Regum *Babylonia*. Chriſti catena, vt oſtendi, ſingularem ob vſum per partes completa eſt. Reſtat robur tertium, *Similes Reuolutiones*. Plurimæ ſunt, ſiue ad tempòrum interualla maiora; ſiue minora reſpicias. Suis locis lector eas reperiet. Priore loco, in Patrum vitis. Poſteà verò in permanſione in terra & Ægypto: in arca *Noe*, & Templo *Salomonis*: in Sabbatho, & 70. annorum captiuitate, 2. *Chron*. 36. in Iubileis, & Redemptione: bis etiam citatas inueniet à *SS. Stephano* & *D. Paulo*, *Actorum nempè* 7. & 13. ac ſi fuiſſent aperta teſtimonia: dum ille Moſi, hic verò Samueli 40. annos tribuit. Atque hæc de Temporibus, *lucifero* omnis, quæ ex Scriptura inſtituitur narrationis.

Digitized by Google

CONCENTVS SACRÆ SCRIPTVRÆ.

CÆLESTIS Concentus ſcriptorum θεοπνεύστων,
qui librum veritatis nobis conſcripſerunt, ad Fi-
dei noſtræ confirmationem cognitu neceſſarius
eſt: vt videamus conſtantem conuenientiam, va-
Heb. 1.1. riis ætatibus in rebus dictis πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως. Eius rei
gratia, ego hoc libro operam do, vt quædam capita præci-
pua, ducta per vniuerſum ſacræ Scripturæ corpus, proponam.
Apocal. 1.8. Principium ab eo ſit oportet, qui eſt A. & Ω. *principium* & *finis*,
omniaque ſuâ replet bonitate. De ipſo hoc θεώρημα veriſſi-
mū eſt, & ab omnib. fidelibus ὁμολογουμένως exceptum: Deum
vnum eſſe, nec vllum eſſe præter ipſum. Inſculptum eſt hoc portæ
Deut. 6. 4. primi illius & magni mandati: *Audi* ISRAEL, IEHOVAH
Marc. 12. 29. *Deus noſter*, Iehouah, *vnus eſt*. Quē ſi diligimus ex toto corde,
mente, animâ, viribusque noſtris, & beatos illos exiſtimamus,
Pſal. 33. 12. *quorū* Deus eſt Iehouah, oportet vt ſe rectè agnoſcere diſca-
mus. Nomen IEHOVAH, *eſſe* denotat, & hoc ſuum eſſe
1. Ioan. 5. 7. Deus aſſeuérat. Sub hoc nomine & natura, Tres ſunt, *Pater*,
Verbum, & Spiritus S. & hi tres, vnum ſunt. VERBVM filius eſt:
* Ramban Cabaliſta notat in Gen. 34. ex Ierem. 23. 6. & 33. 16. Chriſtū vocari Iehovam.
* atque ille IEHOVAH eſt, vt *Ioannes cap. 12. 41. Eſaiam capit.*
6. 9. exponit. Spiritus ſanctus etiam eſt IEHOVAH, prout
Paulus eundem Eſaiæ locum interpretatur *Act. 28. v. 25.* Hoc
nomen ſic exponitur, *Qui eſt, qui erat, qui futurus eſt*. Iah, & E-
hieh, (*ſum*) eandem cum præcedenti nomine habent vim.
Etſi hominum cæca corda ſic Deum cognoſcere nequeant;
Scriptu-

Scripturæ tamen manifeſtæ ſunt, quæ TRINITATEM docent, & ſanctæ linguæ omnium temporum, ſic de Deo loquutæ ſunt. Planiſſimè id oſtenditur principio & fine prædicationis Chriſti *Mat.3.16.& 28.19.* Hâc de causâ Deus ſibi nomen tribuit * ELOHIM, quod ſignificatione *potens eſt*: formâ, plurale, vt loquuntur Grammatici, ſonatque, ſi more profanorum loqui liceat, *Dii*. Nunquam ſic de ſemetipſo loquutus fuiſſet Deus, niſi nos loquendi formâ ad *Perſonarum diuinarum* conſiderationem deducere voluiſſet. Forma enim eſſet periculoſa, ſi neceſſitas cognitionem diſtinctarum Perſonarum in ESSENTIA diuina non requireret. Hoſtes ipſi myſterium in hâc forma, cum attributis pluralibus agnoſcunt. *Aben Ezra in Pſal.* 11. qui etiam citat *R. Iaphet* in eumdem locum, & *Bochai in Gen.* 1. Hoc nomen habet etiam formam ſingularem *Eloah*, & breuiorem *El*. Quæ formæ ſingulares aptè docent *Deitatis* vnitatem: quemadmodum & altera, vbi attributa eius ſingularia ſunt, vt *Elohim* (Deus) *creauit*. Verum vt ſignificentur diſtinctæ *perſonæ*, aliquando adiecta verba pluraliter efferuntur: quaſi dicas, *illi*, τὸ θεῖον. * *Geneſ.* 20.13. Dii fecerunt, 2. *Samuelis* 7.22. Dii iuerunt.

DEVS etiam ſibi ipſi SHADDAI nomen tribuit, quod ΠΑΝΤΟΚΡΆΤΟΡΑ, Diuitem, & ΑΥΤΆΡΚΗ ſignificat: etſi Græci Theologi non retinent eaſdem litteras niſi in compoſitione TZYRI SHADDAI, *Petra mea Deus eſt*. Ethnici olim de hiſce nominibus inaudiuerant, eaq; variis numinibus tribuerũt. Non autem ſic *Iſrael*. Omnes enim, qui Fidei lumine donati ſunt, tenent, Deum *Eſſentiâ* vnum, *Perſonis* trinum; & *μισθαποδότην omnibus eſſe, quærentibus ſe in ſpiritu & veritate*, qui Spiritus eſt æternus, infinitus, ſanctus, iuſtus & miſericors. *Inſcrutabilia ſunt iudicia eius: ſed quæ reuelata ſunt, in iis nobis acquieſcendum eſt.* Deus elegit nos in Chriſto, antè quam mundus eſſet creatus; & *ἀπ' αἰῶνος nota ſunt ipſi opera*

* *Formam pluralem in* Elohim, *rectè obſeruarunt multi Hebrææ linguæ periti inferre perſonas diuinas: Itaq; ab aliis non fuerat id reprehendendum.*

אלוה. אל.

* *Iudæi increduli obmuteſcũt ad loca tã aperta, vt videre eſt in* Miſſecheth Sopherim, c.4.

Apud eos eſt Ἰευὼ, Ἰαὼ, Ελωείμ, Ἦλος, Σαδδαῖος, ἐλιοῦν ἀντὶ τοῦ עליון.

Vide Euſeb. Præparat. Euang. 2.

*Heb.*11.6.

*Ioan.*4.24.

*Rom.*11.33.

*Deut.*29.29.

*Epheſ.*2.4.5.

*Act.*15.18.

Digitized by Google

ſua. Sex diebus omnia creauit: demum poſt cæteras omnes creaturas, HOMINEM, cui mandatum dedit, quod quam ab ipſo tranſgreſſum fuerit citò, Moſes factâ prius Sabbathi mentione, narrare inſtituit. Dominus die ſeptima quieuit à rebus creandis, eamque diem ſanctæ quieti deſtinarit: quam Patres ante Moſis tempora quoq; obſeruarunt.*

ADAM *autem & vxor eius erant ambo nudi, & non erubeſcebant.* De illis Angelis fuerat præceptum, vt eorum haberent curam: ſed nonnulli ex Angelis non perſtiterunt in veritate, neq; τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν ſeruarunt, ſed de cælo vt ſtellæ deciderunt, & hoſtes generis humani, Deiq; calumniatores facti ſunt. Hebraicè שטן: Græcè verò Δαιμόνια. Inter animalia Serpens erat aſtutiſſimum. Illum ingreſſus Satan, cum muliere loquutus eſt aduerſus Deum, & eius mandatum. Illa ſuaſu Diaboli ſeducta, ſimul induxit virum vt mandatum tranſgrederetur. Ibi verò ambo in peccatis mortui ſunt. Sic à principio,* quã primum homo exſtitit, Satan *fuit mẽdax & homicida.* Quapropter ne mirere, quod Dei ira tam ſit vehemens in *Adamum* per omnes ipſius generationes; quandoquidem celerrimè & vno quaſi impetu in ſummo gradu peccatum eſt. Circumſtantiæ quam citò cõmiſſum ſit peccatum euincunt. Satan nullũ omnino tempus ſibi omittendum exiſtimauit. Mulier ſi meliùs fuiſſet exercita, non tam facilè in errorem abduci potuiſſet. Sermo quem habent, declarat, nullum fructum antea ab ipſis comeſtũ. Proculdubiò mulier virgo cecidit: &, ſi vel breui ſpatio temporis conſtitiſſent, Dei benedictio de propagandis liberis vana non fuiſſet. Inprimis verò hæc ratio conſideranda eſt: quod Redemptio ſtatim à Creatione manifeſtanda erat. Illa ſiquidem ratio aptiſſima eſt ad permouendum homines vt eam amplectantur. Et Deus nihil omittit quod homini ad hoc prodeſſe poſſit. Id omnes mouiſſe debebat, ne in ſe vllam reponerẽt ſpem; quod **Adam* verâ præditus iuſtitiâ & ſancti-tate,

* Rãban *in Gen.* 26 *fol.* 46. & Aben Ezra *in* 20. *cap. Exodi.*
Pſal. 91.31.
Ioan. 8.44.
1. *Ioan.* 3.8.
2. *Pet.* 2.4.
Iuda 6.
Epheſ. 2.1.
* *Syrus Ioan.* 8.44. *habet* Men Berishith, *hoc eſt, ſecũdum omnes* RR. intra dies creationis.
Menachem *in cap. tertiũ Geneſ.*
Iuſt. Martyr aduerſus Tryph. & Epiphan.
Calu. in caput tertium Gen.
Eſaia 5.4.
* *Illud Pſal.* 49. *Clem. Talm. San. Nathan, Menachem & Midras Tillim, de Adamo dictũ ſentiunt.*

tate, ne quidem nocte vnicâ in honore diuerſatus, ſed iumentis, quæ intereũt, ſimilis factus ſit. Lux quæ lucet in tenebris, adduxit eò omnium religionum homines, vt hoc ſentirent. Vbiq; enim locorum hæc ſententia recepta fuit, *Cecidiſſe hominem ipſo creationis ſuæ die.* * Sic Iudæi omnes: non memini quemquam legere, nec de quoquam audire, qui eſſet in alia ſententia. Et tamen multi ex ipſis non vident, quàm aptè dicant pro Redemptione per ſecundũ Adamum. Ex Ethnicis * Chriſtiani, ſemper ſic ſenſerunt. Inter Græcos *Irenæus, Chryſoſtomus, Theodor. Theophylactus*, & *Cedreni* ætas. Tritum eſt illud inter ipſos de Adamo etiam hodiè: ᾗ ἡμέρᾳ ἐπλάσθη ϗ ἐξεπλάσθη. Quid Patres memorem Latinos, Auguſtinum, Bernhardum & pleroſq; alios?* Ipſum vulgus Doctorum ſic ſentit, & docet. ADAM meliori iure quam IOB, diei quâ formatus fuerat maledicere potuiſſet; & tamen eâdem CHRISTVS Redemptor promiſſus eſt. Hâc occaſione ADAM mulierem VITAM vocat; preſcius, quod illa à morte redempta, futura eſſet mater liberorum, qui per CHRISTVM æternùm eſſent victuri. Infantium στοργὴ erga ſuas matres, mouere debebat eos ad huius rei veritatem explorandam. Suo loco idem mihi erit repetendum. Atque hinc, vſque ad Chriſti mortem, proponam iuſto annorum ordine, Mundi decurſum, repetẽs hęc poſteriora de *lapſu* ſubito, & dulci *Redemptione*.

* *Rambam Merechelek 2. Pereck 30.*

* *Bibliander Præfat. in Chron.*

* *Aures habent delicatas, menteſq; miras, qui hac curioſitatis inſimulant.*

ADAM LABITVR ANTEQVAM MVLIER EVA vocetur, Chriſtusque promittitur deſtructor operum Diaboli.

ADAM.													
130	Seth naſcitur Gen.5.3.												
235	105	Enos naſcitur Gen.5.6.											
325	195	90	Kenan naſcitur, Gen.5.9.										
395	265	160	70	Mahalaleel naſ. Gen.5.									
460	330	225	135	65	Iared naſcitur, Gen.5.								
622	492	387	297	227	162	Henoch naſcitur Gen.5. Septimus ab Adamo.							
687	557	452	362	292	227	65	Mathuſelah n. Gen.5.21.						
874	744	639	549	479	414	252	187	Lamech naſ. Gen.5.25.					
930	800	695	605	535	470	308	243	56	ADAM mor. Gen.5.5.				
987	857	752	662	592	527	365	300	113	HENOCH aſſumitur, Gen.5.				
1042	912	807	717	647	582	Solis dies, Enochi vita.	355	168	SETH moritur, Gen.5.8.				
1056		821	731	661	596		369	182	Noah naſ. Gen.5. Decimus ab Adamo.				
1140		905	815	745	680		453	266	84	Enos moritur, Gen.5.11.			
1235			910	840	775		548	361	179	Kenan moritur. Gen.5.14.			
1290				895	830		603	416	234	Mahalaleel mor. Gen.5.17.			
1422					962		735	548	366	Iared m. Gen.5.20.			
1536	Patientia Dei expectans 120. An. quibus Sp. Chriſti prædicauit, dum appararetur Arca ſpiritibus, qui nunc ſunt in carcere. 1.Petr.3. Zohar, col.181.						849	662	480	CXX. annorũ initium, Gen.6.			
1556							869	682	500	20	Iapheth nat. Gen.5.32.		
1558							871	684	502	22	2	SEM n.	
1651							964	777	595	115	93	93	Lamech moritur.
1656	Mathuſelah m. Gen.5.27.						969		600	120	100	98	Diluuium.

Circa tempora Natiuitatis Enos, religio corruptiſſima eſt, contractu matrimoniorũ cum Cainitis. Fideles filii Dei dicuntur, Ioan.1.12.

Digitized by Google

VITA HOMINIS ET ROBVR DImidiata: vnde NOE vino deceptus: nec illud tum primum inuentum.

Mundi	Noe	Semi	Diluuii											
1658	602	100	2											Arphaxad n. *Gen.* 11. * — *Noah prænũciat benedictionẽ per Christũ SEMO, & Iapheti tẽtoria futura SALEMI. *Gen.* 9. Cham maledictus est vſq; ad minimum natu filium *Chanaan*.
1693	637	135	37	35										Selah n. *Gen.* 11.
1723	667	165	67	65	30									EBER n.
1757	701	199	101	99	64	34								Peleg. n. Babel ſtruitur per Chami maledictionẽ, domus *Nimrodi*, *Mich.* 5. 6. L XX.
1787	731	229	131	129	94	64	30							Regu — Familiæ diſtinguuntur linguis 70. & hominum ętas rurſum dimidiata eſt.
1819	763	261	163	161	126	96	62	32						Serug
1849	793	291	193	191	156	126	92	62	30					Nahor naſcitur.
1878	822	320	222	220	185	155	121	91	59	29				Terah n. *Gen.* 11. 24.
1996	940	438	340	338	303	273	239	209	177	147	118			Peleg. vlt.
1997	941	439	341	339	304	274		210	178	148	119			Nahor
2006	950	448	350	348	313	283		219	187		128			Noah m.
2008		450	352	350	315	285		221	189		130			Abram n. in Vr, prope Charanẽ, occupatâ à Chaldęis.
2018		460	362	360	325	295		231	199		140	10		Sarai n.
2026		468	370	368	333	303		239	207		148	18	8	Regu vltimus.
2049		491	393	391	356	326			230		171	41	31	Serugi vlt.
2083		523	427	425	390	360	Terah moritur.				205	75	65	Peregrinatio & promiſſio.

Philo. lib. Περὶ ἀποικίας. οὐδένα τοίνυν τῶν ἐντετυχηκότων τοῖς νόμοις ἀγνοεῖν εἰκός, ὅτι πρότερον μὲν τῆς Χαλδαϊκῆς ἀναστὰς γῆς Ἀβραὰμ ᾤκησεν εἰς Χαρράν. Τελευτήσαντος δὲ αὐτῷ τοῦ πατρὸς ἐκεῖθι, καὶ ταύτης μετανιστάμενος ὡς δυοῖν ἤδη τόπων ἀπόλειψιν πεποιῆσθαι.
Idem Abrahami ætate. Εἰκότως οὖν καὶ τὴν αἰσθήσεως χώραν, ὄνομα Χαρράν, ἀπολιπεῖν οἴεται δεῖν ὁ ἐπιστήμης ἵμερος. Ἀπολείπει δὲ ἐτῶν γεγονὼς πέντε καὶ ἑβδομήκοντα.

	76			PROMISSIO *datur*, Chriſtum
	77			*futurum Abrami filium ſecundũ car-*
	78			*nem*, Gen. 12.35. *Idque, teſte Apoſtolo,*
	79			*ad* Gal.3. 17. annis quadringentis
	80			triginta *ante latam Legem.*
	81		†	SEM *in Chanaan dictus* Melchi-
	82			ſedec, *Rex Salemi, typus Filii Dei, be-*
	83			*nedicit Abramo*, Geneſeos capit.
	84			14. verſ.19.
10	85			HAGAR *ancilla Ægyptia datur*
	86			ABRAMO, Gen. cap.16. v. 2.
	87			
	88			ARPHAXAD *natus annos* 438. Ge-
	89			neſeos 11.v.13.
	90			*Iuſtus Loth* καταπονούμενος ὑπὸ
	91		†	τῶν ἀθέσμων, 2.Petr. 2. v. 7.
	92			*Hic Chami maledictio vſque ad*
	93			CHANAAN *apparere incipit. Deriſit*
	94			*ille paternã nuditatẽ: turpitudo fœdiſ-*
20	95			*ſima viciſſim in eius poſteris animad-*
	96			*uerſa eſt. Exemplũ horribilis pœnæ ſub-*
	97			*eundæ omnibus qui immunditiem dili-*
	98			*gunt in igne inextinguibili, ꝓponitur in*
	99			Sodomæ & Gomorrhæ *euerſione.*
	100			ISAAC *naſ.* Gen.21. *Septimus ab*
	101	1		EBERO. Non omnes ſunt filii,
	102	2		qui ex patre ſunt Abrahamo: ſed
	103	3		in Iſaac vocabitur tibi ſemẽ, *Rom.*
	104	4		*cap.9. & Gen.21. verſ.14.*
30	105	5		ISMAEL & HAGAR *exigun-*
	106	6		*tur Abrahami domo*, Gen. c. 21.14.

Quem-

Digitized by Google

ANTE Natiuit.

LEX quæ poſt annos 430. lata eſt,
nō poteſt pactum facere irritū, vt abo-
leat Promiſſionē. Gal.3. Senear ſeruit
Elamo: Ellaſar & Tidal vnà cadūt
corā Abramo. Eadem gentes pugnant 1840
cadūtq; corā Hebræis, Dan.7. Vbi ſunt
2090 Beluę quatuor turbulentæ, quarum
imagines coniunctæ in vnâ, ROMÆ
ſunt ſymbola, quæ cadit Chriſtianos, ſi-
cut Citti Eberū caſurus erat. Nū. 24.

ISMAEL naſ. Geneſ. 16. ſcri-
ptum eſt Abrahamum duos ha- 1
buiſſe filios, vnum ex ancilla, & v- 2
num ex libera. Hæ ſunt duo Teſta- 3
menta, Sina & Ieruſalem. Fides im- 4 1830
putata eſt Abrahæ cum eſſet adhuc 5
2100 in præputio. Poſteà accepit σφρα- 6
γῖδα iuſtitiæ præcedentis ſuæ Fidei, 7
vt eſſet pater omnium creden- 8
tium, tam eorum qui in præpu- 9
tio, quā qui in Circumciſione, vt 10
imputetur etiā ipſis iuſtitia, Rom. 11
cap.4.verſ.10. & 11. 12

ABRAHAM & ISMAEL circum- 13
ciſi, Geneſ.cap.17.v.16. 14 1820

MOAB Chriſti proavus naſcitur; 15
2110 & AMMON Regum Iudæ, Gen.19. 16
17
18

Hic, non primo Iſaaci anno incipi- 19
unt primæ ſeminis Abrahami affli- 20

Sen. Chald. Dan. 1. Elam, Perſæ. Ellaſar, Syria. Tidal Goim, Pāphilia, Ptolemæi & Seleucidæ.

Rambaa notat irriſionē Iſmaelis fuiſſe cōiunctam cū contentione de hęreditate.

Iſmael ex SEMO, Chuſh autem Chami primogenitus eſt.

	107	7	Quemadmodum tunc is qui
	108	8	ſecũdũ carnẽ genitus fuerat, per-
	109	9	ſequebatur eumqui natus erat ſe-
	110	10	cundum ſpiritum : ita & nunc
	111	11	fit. Sed quid dicit SCRIPTVRA?
	112	12	Eiice ancillam & filium eius: non
	113	13	enim erit hęres filius ancillę cum
	114	14	filio liberæ, ad *Galat. capite* 4.
40	115	15	*verſu* 29.
	116	16	
	117	17	
	118	18	SELÆ *vltimus. ætatis ſuæ* 433.
	119	19	Gen. c. 11. verſ. 15.
	120	20	ISMAEL *habet duodecim Ducatus*
	121	21	*in terra Chuſh. in eo Sem dominatur*
	122	22	*Chamo.*
	123	23	*In hodiernum diem Iſmaelitæ ad-*
	124	24	*hærẽtes Mahumeto, ſunt Eccleſiarum*
50	125	25	*flagella ob ipſarum idololatriam; de-*
	126	26	*ſcribunturque* Apoc. cap. 9. *Ad Eu-*
	127	27	*phratem enim Turcæ & Iſmaelitæ*
	128	28	*infenſi Mahumedo, filio Imbraelis*
	129	29	*Regis Babyloniæ, coniunctis viribus*
	130	30	*inuadunt* Europam, *tum Idolola-*
	131	31	*tram. Vide* Cedrenum & Volater-
	132	32	ranum.
	133	33	ISAACVS *vincitur, & altari*
	134	34	*imponitur offerendus*, Gen. 22. v. 9.
60	135	35	*Sic etiam Chriſtus vinctus fuit*, Mar-
	136	36	ci cap. 15.
	137	37	SARA *mater noſtra moritur*,

nata

Digitized by Google

Anni Mundi			Ante Natiuit.
	ctiones manifeſtæ, inflictæ ab Iſmae-	21	
	le verè Mizraim 400. *annis ante*	22	
	migratam Ægyptum, Gen. 15. 13. *&*	23	
	Act. 7. *verſ.* 6. *Poſteris Abraha-*	24	1810
	mi peregrinandum fuit in terrâ non	25	
2120	*ſua annis* quadringentis. *Illa non*	26	
	Ægyptus ſolum; ſed etiam prius Cha-	27	
	naan, in quam eis ætate quartâ erat	28	
	reuertendum, vt eam iure hæredita-	29	
	rio poſſiderent.	30	
	Hæ quatuor ætates ſunt: 1. Koha-	31	
	thi. 2. Amrami. 3. Aaronis. 4. Elea-	32	
	zari, *qui terram diſtribuit. Ioſuæ*	33	
	capite decimo quarto. Kohath *vnus*	34	1800
	erat ex ſeptuaginta, Gen. 46. *vixit*	35	
2130	*annos* 133. Amram 137. *Moſes ha-*	36	
	bebat 80. *cum Iſraelitæ ex Ægypto*	37	
	migrarent, qui ad ſummum effici-	38	
	unt annos 350. *Reſtat itaque eos*	39	
	annis quadringentis in Ægypto non	40	
	fuiſſe. Elapſis annis 215. *ab in-*	41	
	greſſu Abrahami in terram Cha-	42	
	naan, ſeptuaginta tantum animæ	43	
	ex lumbis eius procedentes deſcen-	44	1790
	dunt in Ægyptũ: annis 215. *poſt* ſexi-	45	
2140	es centena millia *fortium virorum*	46	
	egrediuntur.	47	
	ABRAHAM *amorem ſuum oſtẽ-*	48	
	dit, non parcens filio ſuo: Sic DEVS	49	
	Rom. c. 8. v 32.	50	
	*SARA *ſola inter mulieres eſt, cu-*	51	

* ANNA illa χρυσόλιθος filia Phanuel, eſt quaſi 84. ann. quo tempore videt PHANUEL: quod longè fuit præſtãtiùs, quã vel decem habuiſſe Iudices; & inuenit locũ ſeptimum χρυσολίθῳ, Ap. 21.

	138	38	*nata annos 127.* Gen. 23. *Cuius filiæ*
	139	39	*fideles factæ ſunt.*1.Pet.3.6.
	140	40	REBECCA *Iſaaco nuptum da-*
	141	41	*tur*, Gen. cap. 25. Ei cum ex vno
	142	42	concepiſſet, nempè patre noſtro
	143	43	Iſaaco, nōdum natis pueris, quũ-
	144	44	que nihil feciſſent boni vel mali,
70	145	45	dictum eſt; *Maior ſeruiet minori*,
	146	46	Roman.capit. 9. 11. 12. *Sicut ſcri-*
	147	47	*ptum eſt*, Iacobum dilexi, Eſauum
	148	48	verò odio habui. *Malachiæ capi-*
	149	49	*te* 1.
	150	50	SEM ὀνομαστὸς & θεοείκελος *adit fi-*
	151	51	*lium Dei annos natus* ſexcētos, Gen.
	152	52	cap. 11. verſ. 11. *Moſes præter mo-*
	153	53	*rem ſuum, factâ mentione annorum*
	154	54	*eius omniũ, nō annectit illud*, & mor-
80	155	55	tuus eſt, Gen. cap. 11. *Quo Lecto-*
	156	56	*rem monet, nondum pertextam eſſe*
	157	57	Semi *hiſtoriam.*
	158	58	*Nō erubuit* Deus *dici*, Deus *Semi:*
	159	59	*eſtq; ille omniũ primus in hoc honore*,
	160	60	Gen. c. 9. IACOB & ESAV*n*.
	1	61	Gen. 25. *vigeſima ſecunda generatio*
	2	62	*ab Adamo. Quæ generationes, cum*
	3	63	*22. Hebræorum elemētis cōparantur.*
	4	64	*Epiphan. Anchorato. Vetus Teſta-*
90	5	65	*mentum pro illorum numero, in li-*
	6	66	*bros* viginti duos *tributum eſt* Eu-
	7	67	ſeb.Nazian.Hieronym. *Apocryphi*
	8	68	*abiiciēdi ex Canone diuino. Ignoti erāt*

prorſus

	ius tota ætas exſtat in Scripturis. Eâ	52	ANT. Nat.
	defunctâ, Abraham ducit Ketu-	53	
	ram, filiosque eius dimittit cum	54	1780
	muneribus ab ISAACO Orientem	55	
2150	verſus. SVACH eſt ex ipſius filiis,	56	
	ex quo BILDADVS natus eſt. Iobi	57	
	capite 2.	58	
	Has familias puto appellari filios	59	
	Orientis, Iobi cap. primo, & Gen.	60	
	cap. 25.	61	
		62	
		63	
	Cum Spiritus Sanctus dicit, reſpi-	64	1770
	ciens ad deſcriptionem MELCHI-	65	
2160	SEDECI, quæ exſtat apud Mo-	66	
	ſen, eum eſſe ſine patre, ſine ma-	67	
	tre, nonnulli ſunt in eâ ſententiâ,	68	
	MELCHISEDECVM SEM	69	
	eſſe non poſſe, quod Patris Semi men-	70	
	tio in Sacris literis exſtare manifeſtum	71	
	ſit. Sed falluntur meâ quidem ſenten-	72	
	tiâ plurimum.	73	
	Neque enim illic ſermo eſt de Scri-	74	1760
	ptura tota, ſed tantum de iſto vnico	75	
2170	Geneſeos loco, cap. 14. quo de MEL-	76	
	CHISEDECO agitur. Iam ve-	77	
	rò quis præter SEM ſit rex ille	78	
	excellentiſſimus, rex iuſtitiæ & Sa-	79	
	cerdos Altiſſimi, præſertim illis tem-	80	
	poribus, quibus TERACH ad	81	
	Idololatriam defecerat? Quis præ-	82	

Digitized by Google

	9	69
	10	70
	11	71
	12	72
	13	73
	14	74
100	15	75
	16	76
	17	77
	18	78
	19	79
	20	80
	21	81
	22	82
	23	83
	24	84
110	25	85
	26	86
	27	87
	28	88
	29	89
	30	90
	31	91
	32	92
	33	93
	34	94
120	35	95
	36	96
	37	97
	38	98
	39	99

prorſus, quo tēpore Maſſoritæ ſingula, quæ in Prophetis ſunt elementa, ad calculum reuocarent. Elias: Maſſor.

IACOB fratris ſui tenuit in vtero calcaneũ, & robore ſuo principem ſe geſſit cũ Deo, Hoſ. 12. v. 3.

ABRAHAM *moritur, natus annos* 175. Geneſ. 25. *Decies octies in* LEGE, *Deus dicitur* ABRAHAMI DEVS.

EBERI *extremus quadringēteſimus ſexageſimus quartus*, Gen. 11. 17. *Septimus ab* ENOCHO, *& pietate non multum illo inferior. Omnium qui inde vixerunt à Diluuio fuit μακροβιώτατος: nec vllus à Babelis conditu, dimidiam annorum illius partem longè exceſſit: Nam* PELEG, *qui inter omnes vixit diutiſſimè, annos tantum habuit* 239. Geneſ. 11. verſ. 19. *Magnus erat Propheta; ſiquidem prædixit linguarum diuiſionem. Ab eo poſteri* ABRAHAMI fideles, *Hebræi dicti ſunt. Multi, inter quos Septuaginta, ſentiunt Abrahamum Hebræum fuiſſe dictum ab Euphratis traiectu: verum id mihi non ſit veriſimile.*

ADAMI *lingua inter Eberi poſteros in vſu fuit, vſque ad PP. vltima tempora, etſi ferè amiſſa Babyl.*

Digitized by Google

	ter SEM, *cui facta promiſſio de*	83		
	Filio Dei, ei aſſimilari potuiſſet; fu-	84	1750	
	iſſetque ipſo magno Abrahamo	85		
2180	*maior?* Hebræor. capite ſeptimo,	86		
	7. *Quis eo aptior ad tradendum A-*	87		
	brahamo Promiſſionem? Præterea	88		
	cum Iapetionidæ *religionem ſuam*	89		Midras.
	petant SALEMO Act. capit. 2. *vo-*	90		
	lueritque Deus, *vt ex* SEMI *eam*	91		
	acciperent tentoriis, quis potiùs quam	92		
	SEM SALEMI *imperaret? vbi futu-*	93		
	rum erat Dei Tabernaculum, Pſalm.	94	1740	
	76. verſ. 2.[a] *Iudæi itaque ſtatuunt*,	95		
2190	SEM *eſſe* MELCHISEDEC.	96		
	Nec aliter Latini, & plerique alii	97		
	ſcriptores Antiqui. Huic ſententiæ	98		
	primi contradixerunt, [b] *Græci. Ne-*	99		
	que id mirum magnoperè videri	100		
	debet, cum per tranſlationem ſuam,	101		
	quâ finguntur anni ſeptingenti *in-*	102		
	ter ARPHAXADVM *&* ABRA-	103		
	HAMVM, *aliter ſentire non poſſent.*	104	1730	
	Græcus tamen Epiphanius *audet di-*	105		
2200	*cere, terram Sionis datam fuiſſe ſor-*	106		
	te, & fratrum iuramento; ac ideò	107		
	ABRAHAMO *promiſſam, vtpo-*	108		
	tè cui eſſet reſtituenda. Thalmud	109		
	idipſum peracutè diſputat, hoc argu-	110		
	mento, quod Chanaan ſeruus SEMI	111		
	dictus ſit. Quo verò conſilio ſeptua-	112		
	ginta interpretes *in tam multis*	113		

[a] AbēEzra, Abrabbaneel Abraham Ben Iſaack, Abrahã Zachuto, Abrã Perizol, Kimchi, Midras Bereſhith, Midras Tillin, Rãbam. Peruſhcolmillah, Kaſha, Zeror, Sal. Iarchi, Thalmud Babyl. Tãchumah, & alii, de quib. in tractatu de Melchiſedeco.

[b] Statuunt eſſe Chananæũ, quorũ ſententiam preclarè refutat Auguſt.

Digitized by Google

	40	100	ESAV *uxores ducit Chananæas,*
	41	101	Gen.25.verſ.34.& c.27.v.46.*quæ*
	42	102	*Iſaaco & Rebeccæ fuerunt amaritudo*
	43	103	*ſpiritus. Quare ad Iſmaelem E-*
	44	104	*ſau profectus eſt, filiamque eius Ma-*
130	45	105	*chalatham uxorem duxit,* Gen. 28.
	46	106	cap.verſ.8.
	47	107	ESAV *ius Primogenituræ ſuæ*
	48	108	*vendidit unico iuris rufi edulio, pro-*
	49	109	*pterea dictus eſt* EDOM, Gen. cap.
	50	110	25.v.30.
	51	111	Ne quis ſit profanus velut E-
	52	112	ſau, qui ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρω-
	53	113	τοτόκια αὐτοῦ, Hebræor. capite duo-
	54	114	decimo, v.16.
140	55	115	*Ex* Edom *reges octo ſibi ſucceden-*
	56	116	*tes, poſtque illos, duces plurimi ſi-*
	57	117	*mul, rerum potiti ſunt, antequam*
	58	118	MOSES *Rex eſſet in* ISRAELE.
	59	119	Gen.c.36. *Rex dicitur Deut.33.* ℣.5.
	60	120	Deus *Eſauo dedit montem Seir,*
	61	121	Gen. cap. 36. *& gladio ſuo vixit,*
	62	122	Gen.27.v.42.
	63	123	ISMAEL *moritur annos natus*
	64	124	137. Gen. vigeſimoquinto, ℣.17.
150	65	125	*Vnicus eſt impius, cuius ætas integra*
	66	126	*in Lege exſtat.*
	67	127	IACOB *Eſaui benedictionē au-*
	68	128	*fert, qui ſuo tempore rumpendo iu-*
	69	129	*gum eius abiecturus eſt,* Geneſ. 27.
	70	130	verſu40.

Cum

Digitized by Google

annis ab Hebræâ veritate diſcrepent 114 1720
paucis hîc dicendum eſt. Hæc eos per- 115 ANTI Natiuit.
2210 *mouit ratio, magna nimirũ inæqua-* 116
litas, inter proximiores Diluuio & 117
magis remotos. Diluuii metus, ex quo 118
prædixit Enoch, *illud adfore poſt* * 119
Methuſalæ obitum; impulit Methuſ. 120
Lame: & Noë ſerò γαμεῖν*: adeò vt* 121
Noe excederet ſeptuplo Mahalaelis 122
cælibatum. Contrà nati poſt Dilu- 123
uium, vt mundum renatum comple- 124 1710
rent, Solonis quintâ ſeptimanâ vxo- 125
2220 *res ducunt. Sed pro nouo mundo A-* 126
brahamo Thara *pater eſt, vt Setho* 127
Adam, *130. Hæc imparitas ſtultis* 128
ridicula fuiſſet. Idcircò ad complen- 129
das lacunas, addunt ἑκατοντάδας *omni-* 130
bus Mathuſ. præcedentibus, exce- 131
pto ſene ſatis IAREDO. *omnibusq;* 132
ab Arphaxado ad Nachorem. Fin- 133
gunt etiam nouũ Kainan, *atq; annos* 134 1700
pares cæteris, & Mathuſ. annos ad 14. 135
2230 *poſt Diluuium extendunt. quo docent* 136
prudentes, ſe εἰρωνεύειν *in ſanctis apud* 137
canes, & in margaritis apud porcos.
Horum ignoratio Græciam, Arabiam,
Æthiopiam, Moſchouiam turbat.

ESAVI *ſiue* Edomi *poſteri, Ia-*
cobi ſemen odio proſequuti ſunt, in-
dè vſque ad tempora Herodis, qui fuit
Idumæus. Ioſephus. 1690

* Methuſchalach, moritur, & immiſſio (puta Diluuii) futura eſt.

Digitized by Google

	71	131
	72	132
	73	133
	74	134
160	75	135
	76	136
	77	137
	78	138
	79	139
	80	140
	81	141
	82	142
	83	143
	84	144
170	85	145
	86	146
	87	147
	88	148
	89	149
	90	150
	91	151
	92	152
	93	153
	94	154
180	95	155
	96	156
	97	157
	98	158
	99	159
	100	160
	101	161

Cum *Eſau* vellet hæreditario iure benedictionem aſſequi, ἀπεδοκιμάσθη, quamuis eam quæreret cum lachrymis. Non enim inuenit locum pœnitentiæ: *Sed dixit, Occidam fratrem meum*. Hebr. 12.

IACOB *ad Labanem proficiſcitur: ſcalam videt in itinere cælum pertingentem; & Angelos Dei per eam aſcendentes, deſcendenteſq;*, Gen. 28. cap. v. 12.

IACOB *fugit in* Aram, *& Iſrael ſeruiuit propter vxorem*, Hoſ. 12.

LEA *Iacobo traditur loco Rachelis vxoris ſuæ*, Gen. 29. v. 23.

IVDA *naſcitur. Ab illo poſt defectionem decem Tribuum ſub Ieroboamo, fideles inter Hebræos, vt Mardochæus Benjamita*, Heſt. capite ſecundo, & D. Paulus Act. c. 22. *omneſque Tribus*, Rom. cap. 1. *Iudæi dicti ſunt*. Salus ex Iudæis eſt. Ioan. 4. *Chriſtus eſt Leo ex Tribu Iuda*, Apoc. cap. 5.

Rebecca *moritur ſecundũ Hebr.*

IACOB *à Labane diſcedit: luctatur cum Angelo, qui nomen* ISRAELIS *ei imponit* Gen. 32. 28.

Fortitudine ſua principem ſe geſſit cũ Deo: principẽ, inquam, ſe geſ-

Hebræi ſtatuũt Rebeccam natam annos 137. vt Leui, hîc eſſe mortuam. Ratio eſt, quod Debora ei' nutrix, iã ſit cũ Iacobo. Hoc adnoto propter ea, quæ de Moſe poſtea ſequuntur.

Digitized by Google

Spiritus ſanctus hoc Eſaui odi-
2240 *um accuratiſſimè deſcribit, & decies,*
(vt Barbinel obſeruauit,) Idumæis
pœnas prædixit. Ea Obadiæ ſunt ar-
gumentum. Mercerus diſputans de
Papa & Turca, ψευδάδελφον *hîc à*
Propheta damnari aſſerit.

CHRISTVS *Nathanaeli o-*
ſtendit, quem iſta ſcala deſignet, Ioan.
cap.1. verſ.51. *Inuenit Iacobum in* 1680
BETHEL: *& ibi nobiſcum loqu-*
2250 *tus eſt,* Hoſ.cap.12. v.4.

Contentus erat Iacob, ſi haberet
διατροφὰς ϗ σκεπάσματα. 1. Tim.6.

RVBENIS *prærogatiua, cum*
tempore cedit filio Rachelis, quam ſe
amplecti Patriarcha exiſtimabat.
Gen. 48. 5. *eſtque ille, caſtigationi*
Leæ, propter Bilhæ abuſum, Geneſ.
cap.30.v.22. 1670

IOSEPH *naſcitur,* Gen.c.30.

2260 *Deus prædixit per ſan-* 1
ctos ſuos Prophetas, 2
Dominum exoriturũ ex 3
tribu Iuda. Heb.7.v.14. 4

ESAV *Iacobum terret,* Gen.32. 5

BENIAMIN *naſcitur.* Rachel 6
diem obit Bethlemi. Gen.35.18. 7

Quando Chriſtus Dominus ibi na- 8
tus eſt, & pueri interimuntur, Ra- 9 1660
chel non vult admittere conſola- 10

	102	162	ſe geſſit cum Angelo,& præualu-
	103	163	it potentiâ: fleuit & ſupplex ro-
	104	164	gauit eum. *Iehova Deus exercituũ*
190	105	165	*robur eius.* Hoſ.cap.12.v.3.
	106	166	IACOB *Aramæus ille periens,*
	107	167	Deut.26. *emit agrum ab Emor,* Gẽ.
	108	168	33. *Poſſeſſionem illam Ioſepho filio ſuo*
	109	169	*dedit, atque ibi fons Iacobi, & Chri-*
	110	170	*ſtus cum Samaritana de cultu excel-*
	111	171	*ſorum, & Ieroſolymitano, veriſque*
	112	172	*Dei cultoribus colloquutus eſt.* Ioan.
	113	173	cap.4.
	114	174	IVDÆ *inceſtus.* Phares *naſcitur*
200	115	175	*ex Thamare nuru eius,* Geneſ. 38.
	116	176	*Thamar* SEMI *filia eſſe non poteſt,*
	117	177	*etſi ſic ſentiant Hebræi. Nam ſi eſ-*
	118	178	*ſet, oporteret eam Iacobo eſſe ſenio-*
	119	179	*rem.*
	120	180	ISAAC *moritur,* Gen.35. *Ne-*
	121		*mo inde à Teracho vitam illo vixit*
	122		*diuturniorem; quæ ei conceſſa eſt, vt*
	123		*Promiſſionis efficacia appareret. Iob*
	124		*multis modis illi ſimilis eſt. Qui et-*
210	125		*ſi ærumnis ac mœrore fractus eſſet;*
	126		*tamen vita ei poſteà in annos* 140.
	127		*prorogata eſt.* Iobi 42. verſu 6.
	128		FAMIS *initium* Gen.41.
	129		HEZRON *naſcitur,* 1.Chrõ.2.5.
	130		IACOB *deſcendit in Ægyptum*
	131		*cum animab.* ſeptuaginta, Gen.46.
	132		*Interpretes Græci ex Chronicis ad-*

Hebræi ſic ſentiunt, quod ignominioſum eſſet, ipſorũ opinione, Meſſiã habere Chananæã progenitricem. Iidẽ tamen Megillâ Ieruſalemi docent exemplo Rachabæ, Ruthæ & Iethronis, Deũ gentes iudicaturũ eſſe.

dunt

Digitized by Google

Anni Mundi			Ante Natiuit.
2270	*tionem; ideſt, matres inibi adflictæ*	11	
	ſicut RACHEL, *cum filium ſuum*	12	
	vocaret BEN-ONI, *filium doloris*	13	
	mei, Gen. cap. 35. v. 18.	14	
	HERODES *alter eſt Eſau.*	15	
	Matth. cap. 2.	16	
	IOSEPH *à fratribus venditur*	17	
	ad ſeruitutem, Gen. 37. 28. *poſtea-*	18	
	quã à patre fuiſſet educatus annis 17.	19	1650
	Cum aduerſus ipſum cogitarẽt	20	
2280	malũ, Deus in bonum diſpoſuit,	21	
	vt populũ multum in vitâ cõſer-	22	
	uaret. Patriarchæ inuidiâ moti,	23	
	Ioſephum vendiderunt in Ægy-	24	
	ptum abducendum : ſed Deus	25	
	erat cum eo, &eruit eũ ex omni-	26	
	bus ipſius oppreſſionibus. *Act.* 7.	27	
	Pedes eius afflixerunt cõpede,	28	
	cõſiliũ Iehouę ꝓbauit eũ, Pſ. 105.	29	1640
	IOSEPH *Pharaonis ſomnium*	30	
2290	*interpretatur*, Gen. cap. 41. v. 46.	31	
	Compara Ioſephum cum Danie-	32	
	le: vterque captiuus oſtendit peritiam	33	
	interpretandi ſomnia : Vtriusque	34	
	Rex ſomniat poſt biennium : Vtri-	35	
	usque Magi obmuteſcunt : vter-	36	
	que celeriter adducitur ad Regem :	37	
	Ex vtriſque quæritur de ipſorum pe-	38	
	ritiâ : Vterque reſpondet non eſſe	39	1630
	ſuarum virium ſomniorum adferre	40	
2300	*interpretamentum : Deum tamen*	41	

Iaſpis cõtra *δυστοκίαν* remedium, BENIAMINIS lapis eſt. Exod. 28. & Apoc. 21.

Nomina Ioſephi ZOPHNATH. PAGHNAH, & ABREC, accedentia ad Hebręa, oſtẽdũt Dei prouidẽtiã in deſtinandis iis regionib. peregrinationi Iſraelis, quæ vterẽtur idiomatis nõ prorſus ab eorũ alienis, qđ de hoc, Aramæo & Chananæo palam eſt.

133 *dunt quinque; puta;* Suthelam *&*
134 Tahanum *Ephraimi filios, &* Ede-
220 135 nem nepotem. *Manaſſis verò fi-*
136 *lium* Machirē, *&* Galeadē *nepotem.*
137 *Quod eo conſilio ab ipſis factum pu-*
138 *to, vt oſtenderent, Ioſephum vidiſſe*
139 Sheliſchim, tertiam ſuorum ge-
140 nerationem, Gen. cap. 50. *D. Lu-*
141 *cas, Actor. cap.* 7. *id ſequitur. Quod*
142 *non animaduertentes plurimi, iam-*
143 *pridem textum illum à librariis cor-*
144 *ruptum eſſe exiſtimarunt. Sic* Re-
230 145 phan, *dum* כ *pede eroſo* ר *videtur, ar-*
146 *guit Interpretis curā & D. L. prudētiā.*
147 Iacob *moritur in Ægypto. Filiis*
ſuis quos variè deſignat, prædicit quis
futurus eſſet eorum ſtatus. Vaticina-
tur etiam de Schiloh, *qui eſt Chriſtus*
Gen. 49. 10. *Iuda cæteris Tribubus,*
imperium quod attinet, anteponitur.
Iniurioſe igitur Macchabæi, ex ſuis
familiis reges conſtituerunt. Propter
240 *iſtud crimen, has pœnas perſoluerunt.*
Primum Sadducæi facti: deinde ab
Antipatre famulo ſuo, eiusque poſte-
ris Herodi*s euerſi ſunt. Teſtamen-*
tum Iacobi κατ' ἐπιτομὴν *ea complecti-*
tur, quæ Patriarchis poſteà, ac eorum
poſteritati euenerunt. Quo cum
faciat mentionem Baraki ſub Ne-
phthali, qui Tobiam fuiſſet omiſſu-
rus, ſi

כיון absq; punctis, Kemphan & Kempham elegāter, prout tū terminare ſolebant, legi potuit. Interpres noluit mutare, quod præ oculis illi fuit.

Digitized by Google

			Ant. Nat.
	per ipſos Regibus reuelaturum: V-	42	
	terque iſtis regionibus praeeſt: Vterque	43	
	denique præmiſſus eſt à Deo in regna	44	
	illa bono ſuorum fratrum, qui illuc	45	
	ſeſe erant ſubſequuturi. Annis 17.	46	
	Iacob alitur à Ioſepho, paſtore illo pa-	47	
	ſcente Iſraelem, ad modum eius, qui	48	
	ori pueri cibum indit.	49	1620
	IOSEPH *filius Iacobi alit etiam*	50	
2310	Ieſum *D.N. puerum in Ægypto,* Mat.	51	
	cap. 2. *Eô Abraham profectus eſt: eô*	52	
	Iacob ad Ioſephum filium ſuum, &	53	
	Iehova eum comitatus eſt. Illuc quo-	54	
	que Ioſeph F. Iacobi ſeſe contulit, Do-	55	
	minumque noſtrum ſecum deduxit.	56	
	Cum Iſrael eſſet puer, dilexi eum, &	57	
	ex Ægypto filiũ meum vocaui. Hoſ. 11.	58	
	Videntes fratres Ioſephi, mor-	59	1610
	tuum eſſe Patrẽ ſuum, dixerunt	60	
2320	Condona quæſo defectionẽ ſer-	61	
	uorũ Dei patris tui. Pater tuus	62	
	præcepit ante mortẽ ſuã, dicẽdo,	63	
	Cõdona nũc defectionẽ fratrum	64	
	tuorũ. *Quib. Ioſeph reſpondit;* Ne ti-	65	
	meatis: Nam an loco Dei vobis	66	
	ſum ego? Nocere vobis non de-	67	
	beo, quorũ facta Deus conuertit	68	
	in cõmune bonum. *Ita conſolatus*	69	1600
	eſt eos, & blandè eos alloquutus eſt.	70	
2330	Gen. cap. 50. Si remiſeritis ho-	71	
	minibus offenſas ipſorum, remit-	72	

rus, ſi quæ de illa narrantur, vera
250 *eſſent? Cur etiam Iuditham ſub*
Simeone? in quo Patriarcha id
execratus eſt, quod illa ſumma vir-
tuti ei tribuit. Beniamin
in Mardochæo & Heſtera clarus eſt,
ob Iudæos ab internecione ſerua-
tos. Non minus in Paulo, & ſo-
roris eius filio; cui totus Mundus
eo nomine debet plurimum, quod
Ethnici operâ, Paulum ab inſidiis
260 *Iudæorum liberauerit.* Androni-
cus, Iunias & Herodion, præ-
clarè etiam diuidunt ſpolia inve-
ſpera dierum, *aduerſus Satanam.*
Rom.16.℣.7.
Samson *Danita, Philiſtæis*
eſt ſerpens iuxta viam, ceraſtes iuxta
ſemitam, ita calcaneos equi mordens,
vt ſeſſor eius cadat retrorſum, Gē.49.
Ioseph ramus eſt fœcundus,
270 par ramorum, quorum quiſq; vl-
tra murum procedit. *Hoc ramo-*
rum par ſunt Manaſſes *&* Ephra-
im, *qui non ſolum efficiunt duas Tri-*
bus, (vndè illis duplicia ſuffragia &
Magiſtratus) verùm etiam tantoperè
multiplicati ſunt, vt Ephraim
integras Tribus numero ſuperaret:
pro cuius ratione poſſeſſionem poſteà
in terrâ Sancta obtinuit. Confer-
cum

Iudithæ 9. v.2. Κύριε ὁ Θεὸς τοῦ πατρός μου Συμεών, ᾧ ἔδωκας ῥομφαίαν εἰς ἐκδίκησιν ἀλλογενῶν.

Digitized by Google

Anni Mundi			Ante Natiuit.
	tet etiam vobis pater ille veſter	73	
	cæleſtis offenſas veſtras. Sin au-	74	
	tem non remiſeritis hominibus	75	
	ipſorum offenſas: nec Pater ve-	76	
	ſter cęleſtis remittet vobis offen-	77	
	ſas veſtras. *Ieſus pro eis orauit,*	78	
	qui ipſum cruci affixerunt. Pater,	79	1590
	remitte eis: neſciunt enim quid	80	
2340	faciant, *Luc.23.34.*	81	
	Exemplum hoc S. Stephanus imi-	82	
	tatur. Domine, ne ſtatuas eis	83	
	hoc peccatum. *Actor.* 7. *Huius*	84	
	precationis efficacia in Paulo ſeſe	85	
	exerit. Conſenſit enim in necem	86	
	Stephani, & ſpirabat minas & cæ-	87	
	dem aduerſus diſcipulos Domini.	88	
	Nihilominus Lux è cælo circum-	89	1580
	fulſit eum, & conuerſus Chriſtum	90	
2350	*prædicauit, Actor.9.* Condonate	91	
	vobis mutuò: ſicut & Deus in	92	
	Chriſto vobis condonauit. *Eph.*	93	
	cap.4.℣. vlt.	94	
	A Ioſephi obitu vſque ad Moſen,	95	
	Spiritus ſanctus prætermittis conne-	96	
	xionem annorum Mundi per mi-	97	
	nutas particulas. Illud interuallum	98	
	ſi ratio ineatur, comperiemus eſ-	99	1570
	ſe an. 63. Quadringenti 30. à	100	
2360	*Promiſſione ad legem ſummatim*	101	
	propoſiti, reſpiciendi erant præci-	102	
	puè. Propterea Deus particulatim	103	

cum his Iacobi verbis, Benedictiones quibus Moſes Iſraeli benedicit. Ibi de duobus Ioſephi filiis verba faciens, tanquam de duabus Tribubus, Simeonem *præterit. Cauſa eſt, quod neque ipſe, neque vllus ex Prophetis cæteris, plures ſimul enumerat quam duodecim. Simeon tum temporis propter facinus commiſſum, meritus erat maximè, vt omitteretur. Poſteà verò* Dan *iurè fuit contemptiſſimus; quod primus introduxiſſet Idololatriam. Cum duodecim numerantur,* Apocal. 7. *ex quibus duæ, pro vno ſunt Ioſepho: ne plures exſtarent, quam Prophetæ numerare conſueuere, Dan omiſſus eſt; idque in Idololatriæ ipſius deteſtationem. Hinc factum, vt nonnulli exiſtimarint, Antichriſtum * ex Tribu Danis oriturum eſſe. Reuera ſequitur ille idololatriam* Danis, *& imitatione filius eius eſt; propriè verò* Abaddon Apoc. 9. *eſt ex Cittim, ſiue Italia; dictus Hebræis* Adei-obed. *Is tandem peribit in apparitione Domini noſtri Ieſu Chriſti,* 2. Theſſ. cap. 2.

Lxx. Interpretes addiderunt Simeonem, quod Ethnici rationē omiſſionis capere non potuiſſent.

* Multi ex Patrib. in hac ſententia.

*Aminadab II.

Cùm Chriſtus caput ſit Eberi,

& Cit-

iſtam ſummam completam noluit, 104 ANTE Natiuit.
ſed temporis πήγματα, *Promiſſionem* 105
& Paſcha, vnam abſolutam ſum- 106
mam inſigniter continere. *Sicut* 107
480. 1. Reg. 6. *per particulas omnes* 108
numerati reperiũtur, præter 17. *Ioſuæ.* 109 1560

IOSEPH *moritur in Ægypto,* 110
2370 *an. natus* 110. Gen. 50. 26. Per fidẽ
moriens meminit de egreſſione
filiorum Iſraelis, deque oſſibus
ſuis mandauit, *Hebr.* 11. 22.

Oſſa eius in terra Promiſſionis
ſepulta ſunt. Patres etiam trans-
lati ſunt in Sichem, & poſiti in ſe-
pulchro, quod emptum erat ἀμνάδων
ab Hamore Sichemita. Acto- 1550
rum 7. 16. Sagittarii afflixerunt
2380 Ioſephum, iaculati ſunt, & eum
odio ſunt proſequuti. Arcus e-
ius permanſit in robore, & bra-
chia eius confirmata ſunt à Deo
Iacobi, vnde pauit: à lapide,
inquam, Iſraelis. *Benedictiones*
Iacobi, validiores erant benedictio-
nibus progenitorum ſuorum, Geneſ.
cap. 49. 1540

Liber Geneſeos in Ioſepho *deſi-*
2390 *nit, continetque hiſtoriam* annorum
2369. Iob, *etſi poſt mortem Moſis ex-*
aratus eſt; temporis tamen ratio-
ne Exodum *præcedit.* *Mo-*

Iacob obiit in Ægypto & reliqui Patriarchæ; qui trãſlati ſunt in Sichẽ. Et poſiti in ſepulchro. Iacob in eo, quod emit Abrahã argento: Patriarchæ verò in eo quod emptũ fuit ἀμνάδων ab Emore Sichemita. Stephanus in re notâ omnib. breuis eſt: & D. Lucas breuiloquẽtiâ, eius exprimit animi promptitudinem. Ellipſin ſimilẽ [illegible] ו & ש. vide Pſal. 133. & alibi.

& Cittim eum recèns natum, afflixerit per Auguſtum, compellens Ioſephum & MARIAM, *ut in urbem ſuam proficiſcerentur, ibique cenſerentur: ſub Tiberio autem cruci eum affixerit: Ratio ipſa poſtulabat, ut Regnum illud, quod Dominum gloria morte affeciſſet, aſſiduè cùm corporalibus, tum ſpiritualibus plagis plecteretur.*
320 *Imperium Romanum apud Paulum & Iohannem in* Apocalypſi *parens reuelatur Imperatorum apertè hoſtium. Eis autem è medio ſublatis, certæ multitudinis, quæ conſtituit corpus illud* τῷ ἀνθρώπῳ τῆς ἁμαρτίας: *qui quidem prætendit Chriſti poteſtatem, habetque cornua ſimilia* Agni: *exercet autem belluinam Imperatorum Ethnicorum.*
330 *Verè ſcilicet* ADONICAM, ſeſe ac ſi Deus eſſet, extollens. Ezræ capite ſecundo, [redacted] decimo tertio, & Apocalyp. capit. 13. *Nemo itaq; ſentiat Antichriſtum ex Tribu* Danis *oriri, quæ mille annis minimùm diſperſa fuit, ante Papæ Primatum ſtabilitum.*

Nulli ex ISRAELE idola Ægy-
340 ptiorum dereliquerũt, *Ezech. cap. 20.* Idcircò Deus eorum filios tradidit gladio. *Exod. c. 1.*

Hoc

ſis autem erat agere de iis benedi-
ctionibus, quæ Abrahamo in ISA-
ACO *&* IACOBO, *ex quibus Do-*
minus noſter ſecundum carnem or-
tus eſt, exhibitæ ſunt. De fami- 1530
liis aliis Abrahami ex Kethurâ,
2400 *non item. Nihilominus cum Deus*
Abrahamo teſtimonium præbeat
de ſummâ curâ, quam erat adhibi-
turus in ſuis inſtituendis, non abs
re fuit exſtare ſacra monumen-
ta, quibus religio ipſorum deſignare-
tur. Id præſtat Iobi liber *vigin-*
ti tribus doctiſſimis ac ſapientiſſi-
mis orationibus, quibus habitis, 1520
DEVS *ipſe intercedit diſputa-*
2410 *tionis arbiter. In* Nouo Teſta-
mento *ſententiæ ex iis frequen-*
ter citantur, & argumentis grauiſſi-
mis accommodantur. Denique to-
tus liber, diuinus eſt Commentarius
in Geneſin.

Terra implebatur filiis Iſrae-
lis, & exſtitit Rex nouus ſuper Æ-
gyptum, qui non nouerat Ioſe- 1510
phum: & afflixit eos, coegitq; ſer-
2420 uire per ſæuitiam. Edixit etiam
obſtetricibus, vt omnes pueros
maſculos interficerent: cumque
ne ſic quidẽ quicquã proficeret,
præcepit toti ſuo populo, vt o-

Aaron natus.

Hoc ſolum tempus eſt à Diluuio,
quo Satan *maximè iactare potuit,*
uniuerſum terrarum orbem à ſe ſedu-
ctum fuiſſe.

Sathan ὁ κατήγορος τῶν ἀδελφῶν, Iob.
capite primo, & Apoc. 12. *obam-*
bulat, quærens quem deuoret, 1. Pet. 5.

350 MOSES *naſc. à Diluuio* an. *777.*
1 *Lamechi.* A PROMISSIONE
2 350. *tempus vitæ Noe poſt catacly-*
3 *ſmum* 3us ab Abrahamo. *Alter E-*
4 *noch, à Deo ſepultus: alter etiam Noe,*
5 *arcâ ſeruatus;* κήρυγμα *mundo* an. 120.
6 *& exindè ſemper.*

7 *Moſes primus omnium accepit,*
8 *ſcriptiſque mãdauit authoritate pro-*
9 *phetica* Theologiam. *Liber* Bello-
360 10 rum Dei, *in quo Sichonis victoria,*
11 Num. 21. *poſt Legẽ fuit exaratus.* E-
12 rat autẽ quoddã carmẽ, à Sicho-
13 nis amicis cõpoſitũ, verũ tamen
14 in facti narratione, & citatione
15 dignũ, ſicut Aratꝰ, Act. 17. Menã-
16 der, *1. Cor. 15.* Epimenid. *Tit. 1.*
17 *Neque Enochi teſtimonium ab Apo-*
18 *ſtolo Iuda citatum, authoris eſt,*
19 *qui Moſe ſit antiquior: ſed de-*
370 20 *ſumptum fuit ex narratione prolixâ*
21 *Iudæorum, quam inſtituebant ex ar-*
22 *gumento breuium ſententiarum,*
23 *quæ apud Moſen de Enocho exſtant.*

Smaragdus Exod. 28. in λογίῳ, & Ap. 21. vbi Leui Domino noſtro locum concedit.

Similem

ANTE Natiuit.

mnem filiũ, qui Iſraelitis naſce-
retur; in riuũ proiicerẽt. *Exod. c.* 1.
† *Satan perambulat Orbem vniuer-*
ſum. Iob in terra HVS *certus eſt* 1500
quod ſuus Redemptor viuat, & poſte-
2430 *riorem ſuper terram conſtiturum eſſe,*
Iob cap. 19. v. 25.

Eſt inter nepotes Abrahami ex FF.
Kethuræ. *Non poteſt autem eſſe*
Iobab, cum is aliquot ſeculis mortuus
ſit, antequam MOSES REX *eſſet*
in Iſraele. Dicitur ditiſſimus fi-
liorum Orientis, quâ circumſcriptio-
ne genus Madian *ſignificatur,* Iud. 1490
capite 6. *Bildadum ex* SVACH
2440 *vocat Abrahami filium; reliquoſ-*
que collocutores fratres ſuos. Quan-
quam autem Eliphas *ſit* IDVME-
VS, *&* Elihu *ex* Nachoris *poſte-*
ris: Iobum tamen Kethuræ *eſſe fi-*
lium cenſendum eſt: eumque compro- †
bare teſtimonium, quod Deus Abra- NAASSON naſcitur.
hamo reddidit de poſteritatis eius
inſtitutione. Eliphas *Iobi amicus* 1480
eſt Temanita: Temanis, Elphaſi,
2450 Eſaui, Iſaaci, Abrahami filius,
ſeptimus quaſi ab Abrahamo: ſe-
nior patre Iobi, ſi de ſemetipſo lo-
quitur, Iobi 15. *Eius ætas oſten-*
dit Iobum *non ita multis annis*
ante Moſen *vixiſſe. Septimus eſt*

Midras Rabba, & aliis plurimis.

* Nihil habet Nouum Teſtamentum, quod ſparſim non exſtet apud Rabinos.

	24	*Similem narrationem etiamnum ha-*
	25	*bent* in Aboth R. Nathan, *de Sa-*
	26	*tanâ diſceptãte circa Moſis ſepulturã:*
	27	* *Apoſtolus id genus etiam ſequutus*
	28	*eſt. Moſes* Hoſeam IESVM *nomi-*
	29	*nat, præuidens non à ſe, ſed ab eo po*
380	30	*pulum in terram promiſſam eſſe in-*
	31	*troducendum.*
	32	*Sic* IESVS CHRISTVS, *nõ Mo-*
	33	*ſis lex, vtpotè noſtrâ infirmitate* ἀδύ-
	34	νατος, *nos in requiem æternam intro-*
	35	*ducit.* Num. cap. 18.
	36	HOSEA *erat* ἀφιλάργυρος. *Ioſuæ*
	37	*19. Ei Chriſtus dixit* Ioſ. 1. Non
	38	deſeram te, neque derelinquam
	39	te. *Nobis idem dicitur,* Hebr. 13. v. 5.
390	40	MOSES inuiſit fratres ſuos,
	41	*Act. cap. 7. v. 23.*
	42	Per fidem enim iam grandis
	43	renuit vocari filius filiæ Pha-
	44	raonis. Potiùs eligens ſimul
	45	malis vexari cum populo Dei,
	46	quam πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυ-
	47	σιν, ad tempus frui peccati deli-
	48	ciis, maiores æſtimans diuitias
	49	probrum Chriſti, quam ÆGY-
400	50	PTIORVM theſauros: In-
	51	tuebatur enim εἰς τὴν μισθαποδοσίαν,
	52	*Hebræor. capite vndecimo, verſ. 24.*
	53	*25. & 26.*
	54	**Moſes fidus fuit in totâ Ieſu Chri-**

ſti do-

Anni Mundi				Ante Natiu.
		ab Abrahamo in alia linea.		
				1470
2460		Hosea *n.* 7us *ab Ephraimo.*		
		Eius natiuitatis annus ſic poteſt colligi.	1	
		Omnes particulæ an. 480. 1. Reg. 6.	2	
		exprimuntur, exceptis 17. *quibus*	3	
		ille iudicauit. Centum & 10. ab	4	
		eorum extremo, (tam diu enim vi-	5	
		xit, ſicut & Ioseph Ioſu. 24.	6	
		29.) *natus eſt. Ætas æqualis,*	7	
		& ſeptem decennalis gubernatio in	8	1460
		vtroque, nos ducit ad conſidera-	9	
2470		*tionem vtriusque in reliquis ſimili-*	10	
		tudinem.	11	
		Moab *expulit Enimos: &* Am-	12	
		mon Zãzumimos. *Deut. c. 2.* Semi	13	
		Deus, non Camos *eorum Ido-*	14	
		lum id præſtitit.	15	
	†	Caleb *n.* 40. annis *antequam*	16	
		mitteretur ad explorãdã terrã, Ioſ. 14.	17	
		Moses *cum Ægyptium inter-*	18	1450
		fecit, erat, vt narrat S. Stephanus Act.	19	
2480		7. *cap.* 40. annorum. *Quâ in re Pro-*	20	
		tomartyrẽ pleroſque Hebræorum, tum	21	
		temporis ſibi aſſentientes habuiſſe,	22	
		apparet clarè ex Midras Shemoth,	23	
		pag. 118. *clarius tamen ex Midras Be-*	24	
		reſith, pag. 115. *Vbi æquaui multi in-*	25	
		ter ſe conferuntur: Leui & Rebec-	26	
		ca, (*ipſorum ſententiâ:*) Ioſeph &	27	

Qui in calculãda huius Iesv natiuitate aberrant, totum librum Iudicum confundunt. Ad eam ſpectant textus viginti & vnus.

55 ſti domo, vt famulus: At Chriſtus
56 Deus eſt, qui omnia creauit. *Nũ.*
57 *cap.12.Heb.3.verſ.5.*
58 *Idem in Rubo vidit* Chriſtum
59 Angelum illum, qui Deus eſt A-
410 60 brahami, Iſaaci, & Iacobi, *Exod.3.*
61 *Deut.cap.33.* Docuit etiã de Chri-

† Salmon naſcitur, non ante; nam cecidiſſet in deſerto.

62 ſto, eum mortem eſſe perpeſſu-
63 rum, vt per mortem mortis abo-
64 leret imperium, *Hebr.2.verſu* 14.
65 Mors regnauit ab Adamo ad
66 Moſen vſque, *Rom.cap.5.v.14.*
67 Qui Moſi non credit, ne qui-
68 dem ſi quiſpiã ex mortuis reſur-
69 gat, crediturus eſt. *Luc.16. Cum*

Rãb. ex Thalm. Sanh. cap. 4. ſic in hæc verba: Angelus hic ꝓculdubiò eſt Angelus Redẽptor, Deus Bethelis, Dux exercitus Iehouæ.

420 70 *autem legitur Moſes, velamen ſuper*
71 *cor Iudæorum poſitum eſt.* 2. Cor. 3.
72 *De Chriſto Deus Moſi dixit:* Ec-
73 ce ego mitto *Angelum* meum an-
74 te te. *Nomen* meũ eſt in eo. *Exod.*
75 *vigeſimo tertio, 20. Eſt* χαρακτὴρ τῆς
76 ὑποστάσεως *Patris.* Eb.c.1.3. Iannes &
77 Iambres * *decem plagas prouocant.*
78 Thalm. Menachot, Perek 9. fol.
79 85. & Numenius *apud Euſeb.*

*In Thalm. Mãbre dicitur.

† Ab exitu ex Ægypto.

430 80 Moses *educit Iſraelem ex Æ-*
81 *gypto* συμβόλῳ χίσμα, *per* Agni ſan-
82 guinem. *Is typus erat Agni illius*
83 Dei, qui tollit peccata Mundi,
84 *Ioan.cap.1. verſ.29.* Lex per Mo-
85 ſen lata eſt: gratia autem & ve-

ritas

Anni Mundi				Christi
		Ioſua: Moſes *aliique tres, qui ibi-*	28	1440
		dem nominantur. Affirmant etiam	29	Ant. Nat.
2490		*inibi,* Moſen *vixiſſe in aulâ Pharao-*	30	
		nis an. 40. fuiſſe 40. apud Madiani-	31	
		tas: & Iſraeli 40. ſeruiuiſſe. Hoc in-	32	
		ter ipſos eſt peruulgatum. Et tamen	33	
		vt Stephano fidem derogent, R. Bo-	34	
		chai ſtatuit, illũ 13. alii 20ſimo ætatis	35	
		anno aulâ exiuiſſe. Ipſi ſibi reſpõdeant.	36	
	*	PEREGRINATIO *filiorum*	37	
		*Iſraelis, qui * commorati ſunt in Ægy-*	38	1430
		pto, fuit an. 430. Exod. 12. 40. *Iis ex-*	39	
2500		*actis, eodẽ ipſo die egreſſi ſunt.* ibid. 41.	40	
		Filii CHAM *ſic cum iis egerunt,*	41	
		prout milui acturi erant cum ſa-	42	
		crificiis Abrahami. Sed Deus in	43	
		gentem illam iudicia exercuit, edu-	44	
		xitque ISRAELEM *cum ma-*	45	
		gnis facultatibus. Gen. 15. 14. *Non*	46	
		erat inter eos debilis, etſi eſſent ſexcen-	47	
		ta virorum millia, præter mulieres	48	1420
		& paruulos, Pſalm. 105. 37. Exo-	49	
2510		di cap. 12. v. 37.	50	
		Filii Leui, *eorum ornatus, Taber-*	51	
		naculum cum Arcâ, Menſâ, Altari-	52	
		bus, Candelabro, ſacrificiiſque vm-	53	
		bræ fuerunt, quæ ceſſare debebant in	54	
		Chriſti *morte.*	55	
		Moſes *Leuitici* cap. 26. 42. *do-*	56	
		cet, Deum, quo tempore Iudæi ex ca-	57	
		ptiuitate Babylonica erunt reducendi,	58	1410

Vetus Latina habet quâ: præter mẽtem Sp. S. fruſtrà reluctante cõcilio Tridẽtino, Genebrardo, & aliis. Vide hîc LXX. & Ieruſalemy in MEGILAH, qui veritatẽ deducunt à Promiſſione, ſicut D. Paulus Gal. 3.17. Adi etiã, ſi placet, Gloſsã ordinariã in hunc ipſum locum.

Digitized by Google

	86	6		ritas per Ieſum Chriſtum, *Ioe. 1.*
	87	7		Decalogus *iiſdem Characteribus*,
	88	8		*quibus exſtat iam digito Dei exara-*
	89	9		*tus eſt.* NISAN *menſis ſepti-*
10	90	10		*mus, deinceps in* Redemptionis
	91	11		memoriam *primus eſt. Exod. 12. 2.*
	92	12		Patres omnes per Moſen bapti-
	93	13		zati ſunt nube & mari. Et omnes
	94	14		eandem eſcam ſpiritualem com-
	95	15		ederunt, & potum ſpiritualem
	96	16		biberũt. Bibebant enim ex ſpiri-
	97	17		tuali petra, quæ illis comes erat.
	98	18		PETRA verò erat CHRISTVS,
	99	19		1. *Cor. cap. 10. v. 1. & 2.*
20	100	20		Patres comederunt Manna
	101	21		in deſerto eſcam ſpiritualem, pa-
	102	22		nem è cælo: Pater autem dat ve-
	103	23		rum panẽ è cælo, vitamq; Mũdo.
	104	24		IESVS panis eſt vitæ. *Ioan. cap. 6.*
	105	25		*verſ. 31.*
	106	26		
	107	27		RACHAB *naſcitur.*
	108	28		Prout Moſes extulit ſerpentẽ
	109	29		in deſerto: ita extolli oportet Fi-
30	110	30		liũ hominis *Ioan. cap. 3. v. 14.*
	111	31		
	112	32	†	NAASSON *moritur.*
	113	33		BALAAM *docet filios* Seth *de*
	114	34		*Chriſti regno.* Num. c. 24. *Ibi Mai-*
	115	35		*moni, & Thalmudiſtæ omnes.*
	116	36		ANNI quadraginta *oberrationis*

in De-

Digitized by Google

		ipſis in memoriam reuocaturum hoc	59	Ante Natiuit.
2520		eſſe ſuum fœdus: Quod in Danie-	60	
		le complementum habet. Dan. 9.	61	
	•	verſ. 24. Ibi enim ſcire poterant	62	
		ipſiſſimum temporis articulum; quo	63	
		terminandæ Ceremoniæ, Chriſto; qui	64	
		earum corpus eſt, Coloſſ. cap. 2. 17. in	65	
		Sanctum ſanctorum; id eſt, in ipſum	66	
		cælum ingrediente, Heb. cap. 9. Ro-	67	
		ma Ægyptus dicitur, Apoc. c. 11.	68	1400
	†	Sichon exuit Vahebum	69	
2530		Regem Moab ciuitatib. Num. 21.	70	
		vt eas Sichoni eripere poſſent Iſraeli-	71	
		tæ: alioquin bellum cum Moabitis eis	72	
		non erat miſcendum, Deut. 2. 9.	73	
		Moſes de hoc Bello humanũ citat	74	
		teſtimoniũ, Librum Bellorũ Domini.	75	
		Vita hominis contrahitur ad an-	76	
		nos 70. Pſal. 90. idq; occaſione incre-	77	
		dulitatis decem exploratorum, & po-	78	1390
		puli, anno ab Exodo ſecundo. Ca-	79	
2540		leb, vt antea dicebam, tum erat An-	80	
		norum quadraginta. Balaam	81	
		prænunciat excidium Amalekitis, I-	82	
		dumæis, Moabitis, Aſſyriis &	83	
		Cittim in fine pereunti. Cittim affli-	84	
		gens Heberum, in cuius filiis Chriſtus	85	
		fuit præcipuus, Italia eſt, cu-	86	
		ius primitus hoc erat nomen. Aſ-	87	
		ſentitur Hieronymus:	88	1380
		Ex Hebræis verò, Onkelos, Iarchi,	89	

Digitized by Google

Abexitu	117	37	*in Deſerto ſæpius in Scripturâ comme-*
	118	38	*morantur. Per fidem* PHINEAS
	119	39	peſtem ſtitit. *Genuit Ezdram, Ez. 7.*
40	120	40	MICHAEL Iehoua *Moſē ſepelit.*
		1	HOSEA, *ſiue Ieſus ex Tribu Ephra-*
		2	*im*, Beryllus *inſcripta* δώδεκα φυλῶν,
		3	Atlas *veriſſimus, regnat* an. 17. *&*
		4	*maledictionem exequitur*, Gen. 9:
		5	*Chanaan* ἀνδραποδίσας SEMO.
		6	Sol ſtetit, *Habakuk* 3. *Matth. 27.*
		7	*obſcuratus eſt.* Septimo anno Re-
		8	quies erit terræ. *Leuit. cap.* 25.
		9	*Si* Ieſus *populum in requiete collo-*
50		10	*caſſet, nequaquam Dauid de alia*
		11	*poſtea requiete loquutus fuiſſet.* Ha-
		12	bemus Pontificem magnum διε-
		13	ληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς Ieſum Dei filium,
		14	*Heb. 4. v. 8. &* 14.
		15	Dauid *de quiete in illo à Terrâ &*
		16	LEGE *loquutus eſt.*
		17	IESVS *moritur annos natus* 110.
	1		OTHONIEL [a] *ex* Iuda *iudicat*
	2		*ac vindicat Iſraelē* * *quadraginta an-*
60	3		*nis à morte Ioſua. Non tamen vt*
	4		Iudex ordinarius, *ſed vt eximius*
	5		*Dux. Synedriū & ordinarii magiſtra-*
	6		*tus Rempubl. adminiſtrabant; inter*
	7		*quos* OTHONIEL *fortaſſis vnus*
	8		*erat ex præcipuis.*
	9		*Ille victoriâ de* Chuſane *repor-*
	10		*tatâ, oſtendit ſatis apertè* IVDAM

Beryllus Ap. 21.

a Chalcedon, CODCOD, ſiue NOPHEC, lux Iſraelis.

* Tempus rerū geſtarum à morte Ioſuæ, vſque ad Chuſanem profligatum, eſt 40. an. Rab. Ieſaias.

eſſe

Digitized by Google

2550	Aben Ezra, Sadaiah, Iſaac, Ram-	90	ANT. Nat.
	ban & Bochai; *qui dicit*, Balaa-	91	
	mum *prophetiam ſuam conſignare*	92	
	in Abaddon Cittim, *Potentia ſpi-*	93	
	rit. Romana: quemadmodum etiam	94	
	Paulus 2. Theſſalon. 2. & Apoc.	95	
	9. *in* Abaddon. *& capite* 17. Ba-	96	
	laam *doctus à beſtiâ: Belluam illam*	97	
	docere poterat, Apoc. 11. *cap. qua*	98	1370
	eſt Abaddon *pernitioſiſſimus.*	99	
2560	CALEB 85. *annorum eſt, Ioſ.* 14.	100	
	IVBILÆORVM INITIVM.	101	
	Numerabis tibi ſeptem Sabba-	102	
	tha annorum, nempe ſeptem vi-	103	
	cib. ſeptem annos, & tempus ſe-	104	
	ptem ſabbathorum annorũ effi-	105	
	cient tibi annos quadraginta no-	106	Terræ
	uem. Tunc facies vt perſonet	107	Reges.
	clangor tubę Iubilæi decimo die	108	1360
	menſe ſeptimo, die ipſo expia-	109	
2570	tionis facietis vt perſonet tuba	110	
	per vniuerſam veſtram terram,		
	ſanctificabitisque annum illum,		
	nimirum quinquageſimum, &		
	proclamabitis libertatem in ter-		Requi.
	râ omnibus habitatoribus eius.		
	IVBILAEVS erit ille vobis,		
	& reuertemini quiſque ad poſ-		
	ſeſſionem ſuam, & quiſque ad		1350
	familiam ſuam. IVBILAEVS		
2580	enim eſt. vobisque ſanctus eſt		

Digitized by Google

Ab exitu

		11			*eſſe* Leonem *per* Shiloh, cui
		12			Iſraelitæ nõ obtemperarunt, ne-
	70	13			que gentes expulerunt, de quib.
		14			Christus Shiloh *ille ipſis edi-*
		15			*xerat. quin etiam opera illarum*
		16			*didicerunt, Idola coluerunt, quæ eis*
		17			σκάνδαλον *fuêre.* Pſalm. 106. ver-
		18			ſu 34.
		19			
		20			
		21			*Elapſis* annis 42. à γεωδαισίᾳ *to-*
		22			*ta prior ætas extincta eſt.* Iud. ca-
	80	23			pite ſecundo. *Circa hæc eadem*
		24			*tempora,* Moſis poſteri *introdu-*
		25			*cunt Idololatriam. Nam* Iona-
		26			than Ben, *nepos Gerſonis;* Ben filius
		27			Manaſſis, *fuit ſacerdos Tribûi Dani-*
		28			*ticæ, vſque ad* μετοικεσίαν *Terræ,* id eſt,
		29			*quam diu Arca fuit Sylunte,* Iud.
		30			cap. 18. 30.
		31			
Eccleſia errat.		32			*Hâc ætate, etſi* Phineas *ad-*
	90	33			*huc in viuis eſſet, Deum non cognoſce-*
		34			*bant,* Iud. cap. 20
		35			Gibea *hominũ perdit* 65. *millia.*
		36			*Baalimos ſunt ſequuti, & Deus inimi-*
		37		†	*cis eorum ipſos vendidit.*
		38			Salmon *genuit* Boozum ex
	Reges.	39			Rachab, *nunc ſancta, Hebr. cap.* 11.
* Ἴασπις. θεμέλιος ὁ πρῶτος, Ap. 21. 19.	IVB. 1.	40			*Mat. publicos citat* annales. *etiã Luc.*
			I		*Ehud *Beniamita iudicat Iſra-*
					elem.

Digitized by Google

futurus. *Leuit. cap. 25. verſu 8. & ſequent.* Reges.

Cum omnis Dei promiſſio, in Chriſto ſit ita & Amen, *2. Cor. cap. 1. verſ. 20.* Iubilæus *ad eius mortem, quâ conſignatæ ſunt ſingulæ ac omnes prophetiæ*, Dan. *9. referri* 1340
debet. Omnium igitur eſt, iuſtam
2590 *animaduertere initii Iubilæorum computationem; extremumque eorum, cum Domini morte coniungere. Hebræi legunt* מנשה N. *eleuato & voce punctis vocalibus deſtitutâ, Moſes* ἀντὶ τοῦ Manaſſes. *ut hac ratione* Requi.
oſtendant, Gerſonem eſſe Moſis filium, inhibeantque, ne ex ambiguitate quis generationes ſic numeret: Io- 1330
nathan, Gerſon, Manaſſes. *Vetus*
2600 *Latina dicta Hieronymi, habet* Mo-
ſes: *quâ deceptus doctus* Beroaldus, Reges.
unâ generatione aberrauit.

1 CHVSAN *Aramæus dominatur*
2 *in* EBERVM *an. 8. Iud. 3. 8. Septen-*
3 *nii * victoriæ, & ſeptimanæ ſex re-*
4 *quietionis, docuiſſe illos debuerant,*
5 *ſeptimum Sabbathum cum Domi-*
6 *no Sabbathi, non verò cum Idolis eſſe* 1320
7 *tranſigendum.*
2610 8 Iubilæo *reuertuntur ad poſſeſſiones ſuas,* Chuſane *deuicto.*

Error Vet. trãsl. Latinę. Innumerabiles eiuſdem ſunt, teſtantibus id doctiſſimis inter Pontif.
* Lychnuchus aureus habet ſimilem frequentiam in commemoratione creationis & Sabbathi, ramos ſeptẽ, & ſexies ſeptem. Lances 22. Sphęrulas 11. & flores nouem.

	2	elem. ANNI octoginta, Iud.3.30.
100	3	Rachel debuit æquiparari cum LEA,
	4	ad re mouendam inuidiam.
	5	Caue putes EHVD rebus præ-
	6	fuiſſe annis 80. Ex quo enim vi-
	7	tæ humanæ tempus ad 70. aut 80.
	8	annos contractum eſt, nemo in Scri-
	9	pturis reperitur vel à longè ad 80.
	10	gubernationis publicę acceſſiſſe.
	11	IOSEPH in Ægypto omnium fuit
	12	vltimus, (quorum iis mentio fit,)
110	13	cui tanto temporis ſpatio guber-
	14	nare contigit. Sed poſt annos
	15	quadraginta, de quibus ſub Otho-
	16	niele, octoginta fluxerunt vſque
	17	ad finem rerũ ab EHVDE geſtarum.
	18	IVDA & BENIAMIN prima
	19	gloria vindicum, in Othoniele &
	20	Ehude reuocant in memoriam Ia-
	21	cobi verba nouiſſima, quibus illi tan-
	22	quam LEO & LVPVS, tenaces ſoli
120	23	ſui deſcribuntur, donec veniat Shi-
	24	loh, nempe vſque ad ipſam veſperam.
	25	Gen.cap.49.
	26	
	27	BENIAMINITIS magno opus
	28	fuit ſolatio, poſt ingentem illam ſuo-
	29	rum ſtragem ad Gibeah.
	30	Adeò tum erant dexteri, vt ſi-
	31	niſtrâ mitterent ex fundis lapides
	32	ad capillum, ſine aberratione;

Iudic.

Hîc res ipſa Ceremoniæ reſpon-
det ſuauiſſimè. Quemadmodum
etiam IVBILAEO *ſeptimo,*
cum iudicaret SAMVEL, & 28.
quo Dominus *noſter mortem per-*
peſſus eſt. Ibi reuertimur ad poſ- Reges.
ſeſſionem Paradiſi, ex quo Adam 1310
pulſus fuerat, Luc. 23. 43. Tunc
2620 reſurrexerunt nonnulli, qui in
puluerem conuerſi fuerant, erat-
que annus admirabilis, tempus
quod fecerat Iehoua.

Iudæi* *in 25. c. Leuit. annotant* Reges.
varias benedictiones in Iubilæo euen-
turas, quæ mirandum & planè di-
uinum in modum, in annum illum,
quo Dominus noſter mortuus eſt, 1300
incidunt. Deuictâ morte, viſus
2630 *eſt per dies* quadraginta, *& à*
quingentis fratribus ſimul. *Nun-* Reges.
quam autem ab vllis impiis, quibus
Reſurrectio *cedit, non in gloriam*
& lætitiam; ſed in dedecus & triſti-
tiam ſempiternam. 1. Cor. cap. 15.

ESAIAS *de Chriſto ſermonem*
inſtituens, nominis eius oſtendit nota-
tionem, omniaque ad mortem eius 1290
refert, dum ſic loquitur: Spiritus
2640 Domini Iehouæ eſt ſuper me;
propterea vnxit Iehoua me: mi-
ſit me ad euangelizandum pau-

* Barbinel, Bochai & præſertim Zohar, col. 210. vbi dicitur Shekinetha, i. *πνεῦμα ἁγιωσύνης*, Rom. 1. fore Iſraeli in Iubilæo, Redemptionem, *λύτρωσιν* & Sabbatiſmum, Leu. 25.

Ab exitu			
		64	*omnes etiam homines, qui erant Ko-*
		65	*rachi.* Num. decimoſexto, verſ. 32.
		66	*Filii verò* Korachi *mortui non*
		67	*ſunt.* Num. cap. 26. verſu 11. *confu-*
		68	*gerunt enim à Patre ad Moſen.*
		69	*Ex his natus eſt* SAMVEL, *& au-*
		70	*thores variorum Pſalmorum, qui-*
		71	*bus pleriſque* * *de vocatione* Gen-
		72	*tium agitur, omnesque ſunt* ϖϱο-
170		73	μιθηκοι. ISRAEL *operibus ſuis*
		74	*polluitur. ob id, qui eos odio habent*
		75	Moab *&* Amalek, Num. cap. 25.
		76	Iud. 3. & Exod. 17. *eis dominan-*
		77	*tur. Deus tamen cum premerentur*
		78	*anguſtiâ, clamorem eorum exaudi-*
		79	*uit, & fœderis ſui recordatus eſt.*
		80	Pſalm. 106. ℣. 44.
	1		*Hîc initium eſt* annorum qua-
	2		draginta, *de quibus* Iud. 5. v. 31. *fa-*
180	3		*ctâ mentione* Samgaris, Iaelis,
	4		Deboræ, * Baraki, *& cladis quâ af-*
Reges.	5		*fectus* Siſera.
	6		*Rurſum Iſraelitæ hoc tempore ſi-*
	7		*bi eligunt* Deos nouos. *Quapro-*
	8		*pter vendidit eos Iehoua* IABI-
	9		NO *regi Chanaan, vt ſeruus ſeruo-*
	10		*rum in eos obtineret dominium, qui*
	11		*benedictum* SEMI DEVM, *poſt-*
Reges.	12		*quam tantam continuò guſtaſſent ſa-*
190	13		*lutem, dereliquerant.*
	14		Hîc ceſſarunt ſemitę, ceſſarũt

* Midras Tillin.

* BARAK Χρυσόπεγασος, fidocomitatus Achate, auream virtutis oſtẽdit viriditatem; dignã certè ſolo Genneſarethæo, & horto Principis, ne fruſtrà dicatur locus ille benedictus, Deut. 33. Sed Debora BERYLLVS, omniũ Tribuũ nomina geſtat in hymno ſuo mellifluo.

villæ.

Anni Mundi				Christi	
	†	EGLON rex Moabitarum &	1		
		cum eo AMMON & AMALEK,	2	Requi.	
		opprimunt Iſraelem annis octode-	3	Ante Natiu.	
		cim, Iud.cap.3.v.13.	4		
			5		
		Nomen eius ſignificat vitulum,	6	1250	
2680		quod certè optimè ei conuenit. Sa-	7		
		ginatus enim erat inſtar vituli.	8		
		Exitus eius turpis, exemplum eſt	9	Reges.	
		iis, ὧν ὁ Θεὸς ἡ κοιλία: quorum ventrem	10		
		IEHOVA implet recondito the-	11		
		ſauro ſuo, qui è mundo ſunt, habent-	12		
		que portionem ſuam in hâc vitâ,	13		
		Pſalm.17.v.14. Tale monſtrum fuit	14		
		Ptolemæus Phyſcō. Athenæus.	15		
	*	SAMGAR percutit 600. Philiſtaos	16	1240	
2690		ſtimulo bouis, liberatque Iſraelem.	17		
			18		
		Magnâ fame obortâ in Iſraele,			
		cogūtur Elimelech & Naomi vnà			
		cum duob. ſuis filiis proficiſci ad Moa-			
		bitas. Filii ducunt Moabitidas, atq;			
		ibidem diem obeunt. Etiā parens Eli-			
		melech. Vidua Naomi, poſt decen-			
		nium Bethlehemum Iudæ reuerti-			
		tur; habetque ſecum Ruth Moabiti-		1230	
2700		dem, Machalonis viduam. Hæc			
		filia Lothi, qui benedixit Abraha-			
		mo, poſthabuitque Patriam ſuam e-			
		ius cauſa, Geneſ.cap.12. relinquit			Vide Ruth.c.2.
		cognationem, dulcemque patriam,			verſ.3.

	Ab exitu	15		villæ, bellator erat in eorum
		16		portis, ſtrepituſque ſagittario-
		17		rum inter hauſtra. Attamen
		18		Deus reſiduum illud Chananæi,
	Reges.	19		tradidit generoſo, & ſplendido
	Iud. 3.	20		Barako. Iehoua Deboræ melli-
		21		fluæ tradidit dominium per for-
		22		tiſſimos. *Iud. cap. 5. v. 13.*
	200	23		
		24		*Samuel hanc hiſtoriam repetit, a-*
		25		*liaſque ei annexas.* Cum, *inquit,*
		26		obliuiſcerentur Iehouæ Dei ſui,
	Reges.	27		vendidit eos Siſeræ, Philiſthæis,
		28		& regi Moab. Sed clamaue-
		29		rũt ad Iehouam, vt ſeſe eriperet,
		30		& miſit Ierubbaalem & Beda-
		31		nem, *id eſt, Samſonem Danitam,* Ie-
		32		phte, & Samuelem, liberauitque
	210	33		vos ab inimicis veſtris, *1. Sam. cap.*
	Reges.	34		*duodecimo, verſu nono, 10. & 11.*
		35		Gedeon, Barak, Samſon, Ieph-
		36		te, Dauid, Samuel *& Prophetæ re-*
		37		*liqui, obtinuerunt promiſſa: non*
		38		*tamen id ſunt conſequuti, vt* CHRI-
		39		STVM *dominum noſtrum in carne*
		40		*viderent. Hinc ᾅδης male intellectus.*
Iterum nitet Beryllus, lapis Paradiſi, Gen. 2.	Reges.		1	GEDEON *ſiue* Ierubbaal, *torta*
			2	*illa panis hordeacei, ex Tribu Ma-*
	220		3	*naſſis, iudicat abhinc ad* annum
			4	40. *vſque,* Iud. 6. verſ. 28.
			5	Sãchuniathon *ſcriptor antiquus*

Cha-

Ant. Nat.

vt obtegatur ſub alis Domini. Ie-
houa fuit ipſius merces, cum ex ea
ſit Chriſtus. Matth. capite pri-
mo. O altitudinem ſapientiæ,
quod Lothi πανουργία, & huius ἀσέλγεια 1220
cauſſa ſit, quod Chriſtus ex eo eſt ſe-
2710 *cundum carnem.*

SISERA *princeps militiæ* Iabi- 1
nis *Regis Chananai, oppreſſit Iſrae-* 2
lem 20. an. Iud. capit. 4. 3. Non- 3
gentos habebat currus ferra- 4
tos, in Iſraele verò inter 40000. 5
non erat clypeus nec ſpiculum. 6
Debora tamen ſurrexit mater 7
in Iſraele, quæ excitauit Bara- 8 1210
kum Nephthalitam, qui luctare- 9
2720 tur luctationibus diuinis, iret- 10
que ceu cerua emiſſa in Siſeram, 11
& omnes eius currus. Deus 12
ante ipſum progreſſus eſt, ſtel- 13
læ pugnarunt, aquæ Mageddo- 14
nis, torrenſque Kiſhonis euer- 15
rit eos. *Iud. cap. 6.* 16

Armageddon *Ap. 16. incorruptũ* 17
eſt, ex ἄρ, ὄρος vt in Euſeb. Præparat. 9. 18 1200
Bibliisq; creberrimè, & Mageddõ.* 19 * Chron. 35. v. 22.
2730 *Pugna in campeſtribus* Mageddon 20
commiſſa eſt, quâ SISERA *à* Barako
fuſus fuit.

Hæc victoria ad Mageddon,
(is eſt (locus ἐκκοπτομένων) reuoca-

	Ab exitu	6	Chananæus, *qui vixit temporibus*
		7	Ierubbaalis, *quem ex linguâ Cha-*
		8	*nanaorum in Graçam vertit* PHI-
	Reges.	9	LO BYBLIOS, *mentionem fa-*
		10	*cit cuiusdam* Ιερομβαάλ, *qui fuit Sacer-*
		11	*dos* IEHOVAE, Ἰευώ. *Is omninò*
		12	*eſt* GEDEON, *etſi non fuerit ex*
	230	13	*Tribu Leuitica.* Euſeb.lib. 1. Præ-
		14	par. Euang.
	Reges.	15	
		16	*Hic circa* Ἰευὼ *breuiter notan-*
		17	*dum, antiquitùs nomen* τετραγράμ-
		18	ματον *pronunciatum fuiſſe, non*
		19	ADONAI, *ſed* IEHOVAH.
		20	*Pagninus itaque, aliique ex homini-*
		21	*bus noſtris eruditi, rectius faciunt*
	Reges.	22	*quā* PSEVDO-CATHOLICI,
	240	23	*illud efferentes. Fieri autem poteſt,*
		24	*vt Hebræi illud, poſtquam ab Ethni-*
		25	*cis corrumpi cœpiſſet, minus ſæpè le-*
		26	*gerint; quò ſic eorum abuſui irent ob-*
		27	*uiam.*
		28	*Ad* Gedeonis *militum factum*
Requies		29	*fortè phraſi alluditur,* Pſalm. 110.
Iud.		30	De torrente in viâ bibet: attol-
4.		31	let caput, *verſ. vlt.*
		32	*Fides eius,* πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλε-
	250	33	πομένων *celebratur,* Hebr. capite 11.
		34	verſ. 32.
		35	*Habuit* Gedeon 70. *filios ex*
		36	*Vxoribus,* Abimelechum *verò ex*

concu-

Ante Natiuit.

tur in memoriam, Apocalyp. ca-
pite 16. verſ. 16. *Vbi de hoſte*
ſermo eſt, qualis olim SISERA.
Chanaan antea fractus, recreuit 1190
per IABINVM. *Sic* ROMA
2740 *lapſa, vires recuperauit* PAPA-
RVM *operâ.* Potentiâ eius ter-
ra, mare, riui, Sol Abyſſus, (*qua*
ABADDON *thronus eſt*) aer
& Euphrates turbantur. Tum
verò tonat MICHAEL, *Apoc.*
8.9.& 10. Ex illo tonitru, *Apoc.*
16. plagæ veniunt, in terram,
mare, riuos, Solem. Beſtiæ thro- 1180
num item ab Euphrate, *&* aere,
2750 ſicut olim ad *Mageddon*, & gran-
dine etiam [illegible], maiore quã
tempore Ioſuæ. *Ioſ. 10.* * *Adeò*
vt IABIN, *Rom. intelligat cer-*
tam è cælo ſibi paratam deſtructio
nẽ; idq; tũ, cũ tutiſſimũ ſe exiſtimabit.

ISRAEL *non habuit arma in*
40000. præter * *pennas: calami hodiè*
præcipua contra Iabinum arma lethi- 1170
fera. Alluſiones huiuſmodi habẽt ma-
2760 *ximam delectationem, & perſuadent*
facillimè. Crebra autem ſunt per tota
Biblia. *Etymologia maximè. Nota*
vero hîc inprimis, quod * *fulgur gra-*
tioſi Patris, melliſluo verbo debellet
hoſtes.

* Stellę imbrib⁹ & grãdine olim pugnarũt ꝑ Barako ad Mageddon: Sic Deus cælitus pugnabit contra Papã; vbi ille maximè putabit pios abſorbere.

*Sagittarũ erãt.

* Barak, Debora, *Abinoham*.

Digitized by Google

	Reges.		37	*concubinâ. Per iſtum nothum, Deus*
			38	*è throno ſuo igneo, puniuit* GE-
			39	DEONIS *domum, & eiuſdem* ἐθε-
			40	λοθρησκείαν.
Berylli labes.		1		ABIMELECH *Rex eſt* tribus an-
Ita nihil omni ex parte beatum		2		nis, Iud. 9. 22. *Etſi malus, tamen in*
eſt.	260	3		*vindicibus fuit Iſraelis.*
* Sapphirus, Ex. 28.	Reges.		1	*THOLA *ex Tribu* Iſſachar,
			2	*vindicat Iſraelē,* 23. annis, Iud. c. 10.
			3	*Nihil exſtat in Scripturis de eo*
			4	*magnoperè prædicabile. Conſidera,*
			5	*vt Deus* χαρίσματα *ſua inter Tribus*
			6	*partiatur. Aliquid gloriæ tribuit*
			7	*filiis Leæ, ſi exceperis* Rubenem
	Reges.		8	*&* Simeonem: *Nihil verò ancillis*
			9	*eius; ſiquidem* Rachel *ei aliquo*
	270		10	*modo erat æquiparanda. ex cuius fi-*
			11	*liis propriis, vt & Bilha ancilla eius*
			12	*Iudices excitati ſunt. In* THOLA
			13	ISSACHAR *oſſeus fuit Aſinus, cuius*
			14	*diebus in tentoriis ſuis exultauit, vi-*
	Reges.		15	*ditque quietem eſſe rem bonam, illâ*
			16	*fruens quā* Gedeon *adeptus fuerat.*
			17	*Hic* THOLA, *ſuauiter in memo-*
			18	*riam reuocat alterum* Tholam, *filiū*
			19	Iſſacharis *natu maiorem,* 1. Chr. 7.
	280		20	*Cuius familia temporibus Dauidis*
			21	*erat capitum* 22600. *Atque*
			22	*hic ex illius* Tholæ *nepotibus eſſe*
			23	*videtur.*
Lumen.		1		IAIR *Manaſſita* OR, *eſt in Iſra-*
				ele.

Digitized by Google

Ante Natiu.

MADIAN *opprimit Iſraelem* 1
ſeptem annis, Iud. cap. 6. verſ. 1. 2
AMALEK *ei auxiliatur, & reli-* 3
qui quos ego ſtatuo ex filiis fuiſſe Ke- 4
thuræ. OREB & LEB *παράδειγμα* 5 1160
ſunt Dei hoſtibus, Pſal. 83. 6

2770

Hic fratres ſuos omnes, Iothamo
excepto è medio ſuſtulit: & Rex Si-
chemi creatus eſt. Oliua, ficus, vi-
tis, id eſt, *priores Iudices, qui habu-*
erant ſuccum gratiæ, noluerunt re-
gnare: Sed DEVM *habere Re-*
gem ſuum. Cynoſbatus *verò*
voluit, ex qua exiens ignis Cedros 1150
abſumpſit. Cranium Abimele-
2780 *chi mulier quædam Thebeitzi molæ*
fragmine confregit. Armigero ſuo
præcipit vt ſe confodiat, *Iud.*
cap. 9. verſ. 54. Dauid *hanc hiſto-*
riam repetit 2. Sam. 11. verſ. 21.
Quis percuſſit, *inquit*, Abime-
lechum filium Ierubboſhethi?
An non mulier deiecit ſuper
eum fragmen molæ è muro, 1140
ita vt mortuus ſit THEBE-
2790 TZI? *Nota hic* Boſheth, *ἀντὶ τοῦ*
BAAL, *quod eſt* Dominus.
Iſraelitæ *rurſus colunt Deos Ara-*
mæorum, Sydoniorum, Moabitarũ,
Ammonitarum & Philiſthæorum.

Ab exitu		2			*ele.* 22. An. Iud. capit. 10. verſ. 3.
		3			*Sunt qui* BEDANEM *eum etiam*
		4			*dici exiſtiment, de quo* 1. Sam. 12. 11.
		5		*	& 1. Chron. 7. 17.
	Reges.	6			Num. 32. *alterius* IAIR *etiam*
	290	7			Manaſſitę *mentio eſt, habetque ciui-*
		8			*tates dictas de nomine ſuo* Chanot
		9			Iair, 1. Chr. 2. *Eſt etiam tertius* Iair,
		10			*filius* Segub, *qui vxorē duxit* Gilea-
		11			ditidem, *habuitq; dotem vrbes* 23.
		12			*Iudex* Iair *eo poſterior eſt, vt tem-*
Reges.		13			*porum oſtēdit ratio, filiosq; habuit* 30.
Ivb.		14			*& ciuitates totidem.*
5		15			ELI *ex* ITHAMARE *naſcitur.*
		16			
	300	17			
		18			
		19		†	*Nomen* IAIRI *in omnibus his*
		20			*fauſtum fuit, vt etiam in patre*
	Reges.	21			MARDOCHAEI, *&* THA-
Beryllus etiam		22			LITHAE. *eſt, Iah, lumen.*
in notho micat			1		IEPHTE *Manaſſita ſolus eſt*
propter Ioſe-			2		*inter nothos, à Deo* μαρτυρόμενος, Heb.
phum.			3		cap. 11. *Iudicauit* ISRAELEM
R. Dauid Kimchi			4		*annis ſex.* Iud. 12. verſ. 7. *Filiam*
in Thanah.	130		5		*ſuam in holocauſtū non obtulit: ſed co-*
* RR. Isban Boozum vbique	Reges.		6		*lēctæ virginitati perpetuo cōſecrauit.*
ferè, ſtatuunt.		1			IBSAN* *ex Tribu Iuda Bethle-*
malè.		2			*hemenſis* iudicat an. 7. Iud. 12. 9.
		3			*Filios habuit triginta, totidemque*
		4			*filias, omnes coniuges. RR. & poſt illos*

ex no-

Digitized by Google

Dedidit igitur illos Deus Philiſthæis & Moabitis. Per annos octodecim Moabitæ Iſraëlem opprimunt, nō repreſſi à Laire, *ad* Iephtam *uſque.* 1130
Philiſthæi impotentes inde ab O-
2800 *thoniele, affligunt eundem uſque ad tempora Samſonis &* ELI: *aliquantulum etiam ſub* SAMGARE.

OBED *ex* Ruth, *aut alius quiſpiam ex piorum numero, qui columē erat Reipubl. eò adducit Iſraelitas, ut peccatum ſuum agnoſcant. Deus itaque eis propitius eſt.*

1120

† *Circa ea tempora quibus* Iephte
2810 *victoriam de Ammonitis reportauit, natus eſt* SAMSON, *qui vindex à Deo declaratus fuit.*

Anni trecēti ab exitu Iſraelis ex Ægypto. *Iud. cap.* 11. 26.

Hic locus oſtendit, Hoſeæ non poſſe tribui gubernationis annos 28. *ut faciunt Iudæi, hiſtoriâ ſuâ Cabalah.* 1110
malitioſè omnia perturbantes.
2820 *Prætereà Apoſtolus adſcribēs Sauli* an. quadraginta, Act. 13. 21. *Hoſeæ tantum* 17. ex illis 480. 1. Reg. cap. 6. *relinquit.*

Nota quadraginta annos *commorationis in Deſerto, hic coniungi*

Ab exitu

		5	
		6	
Reges.		7	
			1
	320		2
			3
			4
			5
			6
Reges.			7
			8
			9
			10
		1	
	330	2	
		3	
Reges.		4	
		5	
		6	
		7	
		8	
			1
			2
Reges.			3
	340		4
			5
			6
			7
			8
			9
Reges.			10

*ex noſtris nonnulli, ſtatuunt eum eſſe Boozum. male: neq; ad tẽporis rationẽ, neq; ad Iudæorũ * morẽ aduertentes.*

ELON * Zebulonita *Iudex eſt annis 10. Iud. 12. 11. Neq; hic præclari quid geſſiſſe legitur. Quamobrem ſtatuendum eſt, virtutem eius cõtra eos hoſtes conſpicuã fuiſſe, qui in genere nominati ſunt. Paulo ante tibi, Lector, reuocaui in memoriam, quomodo Deus ſingulari curâ Duces elegerit, vt benedictiones ſuas inter Tribus diſpertiretur.*

ABDON *Ephraimita iudicauit* an. 8. *Eius laus in eo eſt, quod* 70. viri *ſtrenui ab eo geniti ſunt. Argumentum eſt illud diuinæ benignitatis in multiplicando Ephraimo. Si non oppreſſit; repreſſit Philiſthæos. Illi tamen circa hæc tempora, denuo* 40. an. *Iſr. afflixerunt.*

* SAMSON *Danita* Iadin hammo, *iudicat populum ſuum* 20. *annis. Iud. 15.* * *& 16.* Serpens *eſt Philiſthæis in vulpibus,* Aſini *maxillâ, & domus columnis; quæ calces equi ſunt, cui inſidẽtes 3000. Philiſthæorũ, retrorſum ceciderunt, Gen.* 49.

Iacob *exſpectauit Iehouam, vt eſſet ei in ſalutem, per Chriſtum, qui moriendo hoſtes ſuos erat ſupera-*

turus,

* Vide Batra. Pag. 91.

* Sardonyx iam in pretio eſt. Exod. 28.

Beryll' Ioſephi.

* Leſchem.

* Repetitio annorum 20. Samſonis, Iud. 15. & 16. Pſ. 31. effecit, vt Hebr. memoriæ causâ dixerint, Samſonem an. 40. iudicauiſſe. Ieruſalemi, Elias, Zachuto. Diui Pauli Annis 450. ad eundẽ modum phraſis ratione ſeſe habent, Act. 13.

Digitized by Google

ſimul : vt res diuerſis geſtæ tempo- ANTE Natiu.
rum interuallis., ab vno principio
computentur. 1100
PHILISTHÆI *affligũt Iſrae-*
2830 *lem, An.40.* Iud. 13.1. 1
† IESSE *naſcitur. Chriſtus eſt ex eo* 2
NETZER, *ſurcul⁹ delectabilis,* Ieſ. c. 3
11. *Nomine* Nazarethę *oppidi ad id* 4
alluditur Mat. c. 2. Glorificẽt Gẽ- 5
tes Deũ pro miſericordia. Pſ. 117. 6
Eſaias dicit, Erit radix Ieſſe, & qui 7
exurgat ad imperandum Gẽtib. 8
in ipſo Gẽtes ſperabunt. *Ephrai-* 9 1090
mo nihil erat opus gloriâ : tamen 10
2840 *propter Ioſephum & Ioſuam Deus* 11
dedit ei vnum Iudicem. 12
Ephraim *ſpernit* Manaſſem, 13
nullâ habitâ Iairis neque vrbium, 14
neque filiorum eius ratione ; nullâ 15
etiam Gedeonis, *nullâ deniq;* Ieph- 16
te, *quamuis ille Moabitas & A-* 17
malekitas : Hic verò Ammoni- 18
tas profligaſſent. Verum hæc illo- 19 1080
rum ſuperbia tandem amiſſione 20
2850 *42000. ex ſuis, vindicata eſt.* 21
Idololatria MICHÆ, LEVIN 22
& DANEM *inficiens, meritò eis* 23
humiliandi ſeſe cauſam præbuiſſet : 24
ob quam factum eſt, vt illi tres 25
minimum gloriæ in Iudicibus ha- 26
buerint., donec illorum Idololatria 27

Infinitos perdidit ex Ephraimo, affectata ש pronunciatio.

Digitized by Google

	Ab exitu			
	Ivd.		11	*turus, ſeque ipſum præſeruaturus.*
	6.		12	*Ex* Zora *&* Eſtaol *prodiit* Da-
			13	nis Idololatria. *Non minimam*
	350		14	*etiam ei occaſionem præbuêre, Ephra-*
			15	*imi ſicli centeni vndeni. Eam pro-*
			16	*pter Oppreſſores perpeſſus eſt Iſrael*
			17	*an.* centum & vndecim: & Da-
	Reges.		18	lilæ *ſicli argẽti milleni centeni Sam-*
			19	*ſonem euerterunt, quem* Zoræ *&*
			20	Eſtaol *Dei inceſſit Spiritus.*
* Leuì Smarag-		1		Eli *Leuita ex Ithamare *iudi-*
dus hîc palleſcit.		2		*cat annis 40.* * *1. Sam. 4. 18.*
* Vt Scriptura		3		Non habuit eum zelũ, quem
Samſoni 40. ſic	360	4		oſtenderat *Phineas* filius Eleaza-
Septuaginta 20.	Reges.	5		ris. Nã ille ſcortantes transfigẽs,
Eli tribuerunt.		6		plagã ſtitit, & fœdus pacis à Deo
Vide exemplar		7		accepit, *Num. 25. Eli verò, filiorum*
Romanũ. & ra-		8		*ſuorum adulteria nõ cohibuit. Qua-*
tionẽ perpende.		9		*propter Deus eum, vnà cum illis,*
		10		*& 34000. ex Iſraele morte; familiã ve-*
		11		*rò eius ignominiâ perpetuâ affecit.*
		12		SAMVEL *n.* 1. Sam. 1.
	Reges.	13		ANNA *mater eius erat* θεόφιλος,
	370	14		*& de Chriſto loquuta eſt*, 1. Sam. 2.
		15		*quem* ANNA *filia Panuelis coram*
		16		*intuita eſt.* Maria *Annæ hy-*
		17		*mnũ imitatur, qui prodeſt plurimũ,*
		18		*ad percipiendum quid ſibi velit.*
	Reges.	19		SAMVEL *alter eſt Moſes, & mul-*
		20		*tis modis cum eo comparabilis. Ambo*
		21		*Leuitæ : ambo Reges an. 40. ambo*

pugna-

Anni Mundi			Christi
	poſt μετοικεσίαν τῆς γῆς *per Samuelem*	28	
	remota eſt. Illa ipſa Idololatria	29	1070
	forte in cauſa fuit, quod Deus	30	ANTE Natiuit.
2860	40000. ISRAELITARVM,	31	
	quamuis eis cauſa iuſtior, Benia-	32	
	minitarum gladio tradidit. Hæc	33	
	hiſtoria morti SAMSONIS	34	
	adnectitur, quò ſubindicetur, ne-	35	
	que illius, neque ELI *admini-*	36	
	ſtrationem, ut nec Arcæ ex Syloh	37	
	deportationem Deo placuiſſe. Tem-	38	
	pus verò quod attinet, quo geſta	39	1060
	eſt, etſi magni viri diſſentiant,	40	
2870	*tamen huc referendam, quò à me*		
	relata fuit, certum eſt.		

Hæc una ratio pro multis ſit. Phineas *tū erat in viuis, & quaſi nonagenarius cū* Chuſan *opprimere inciperet. Iam ei præterea tribuere 226. qui intercedunt à* Chuſanis *primo, ad* Samſonis *caſum, valdè eſſet alienum. Hebr. qui tot an. ei concedunt,* (1050) *loquuntur non ex ſuâ ſententiâ, & rei veritate, ſed (quod apud ipſos crebrū eſt,) prout phraſis exigere videtur.* (2880) *Sic dicunt* Naamah Noe, Dinam Iobi *fuiſſe uxorem,* Thamarā *verò* Melchiſ. *filiā; quia meliores nimirū adduci nō poſſunt, etſi veritas ita habere non poſſit. Sic phraſin quod attinet,* Melchiſedec *permanet in a-*

Note	Ab exitu				
		22		pugnarunt, reges interemerunt, &	
		23		pro Iſraele apud Deum interceſſe-	
	380	24		runt. Amborum natiuitas, edu-	
		25		catio, & confirmatio, admodum fuit	
	Reges.	26		inſignis præſignificandæ ſtatus per eos	
		27		reſtaurationi.	
		28		Eli bis ex Deo audit, filios ſuos	†
		29		eâdem die interimēdos, & familiam	
		30		ſuam futuram I-cabod, æternùm	
		31		ingloriam: denique fidum Sacerdotē,	
		32		filium Eleazari, ſibi ſubrogandū eſſe.	
	Reges.	33		Sic Deus rurſus Phineæ recordatur,	
	390	34		Num. 25. cuius filii indiligentiâ	
		35		ſuâ cauſa fuerant, vt Eli eueheret.	
		36		Abim. Eli F. eſt ex Ithamare, 1. Ch. 24	
		37		Barzillai naſcitur, qui octua-	†
		38		genarius eſt, quo tempore rebellat	
		39		Absalom, 2. Sam. cap. 19.	
	Reges.	40		ΜΕΤΟΙΚΕΣΙΑ.	
*Midras & Kimchi in 40. annis Samuelis, ſtabiliunt lib. Iud. & Ioſuæ pro D. Paulo, contra vtrunque Thalmud.	Ivb. 7.		1	Samvel & Savl *	
			2	XXXX. ann. Actorum deci-	☞
			3	mo tertio, Mid. Pſal. 24. & Kimchi,	
	400		4	Pſal. 99. Ille ἀναζωπυρεῖ prophetias,	
			5	quæ equi & currus ſunt regnorum,	
			6	Mundique παλιγγενεσία. Quod	
			7	apparet ſeptimâ poſt ætatē, cum	
	Reges.		8	Elias, equi & currus Iſraelis,	
			9	ſub Iosaphato in cælum ra-	
			10	pitur.	
			11	David ſeptimus Ieſſe filius, &	
			12	decimus quartus ab Abrahamo na-	

ſcitur

ternum, ſicut Deus. Zohar in Gen. 1040
14. *& Hebr. c. 7. Ad eundẽ modum, ſi* Ant. Nat.
2890 *phraſin ſequimur, in* 18. *Script. locis,*
quib. agitur de Vindicib. & Oppreſſo-
rib. pro an. 339. qui tribuuntur Iudi-
cibus, *ſiue* vindicibus: *habemus*
prætereà 111. Chuſan *enim habet*
8. Eglon, 18. Siſera 20. Madian
7. Ammon 18. Philiſthæi 40.
qui conſtituunt ſuo modo 450. Act. 13.
Ioſephus *Antiq. libr. 8. 2. eodem* 1030
planè modo, hunc numerum accu-
2900 *ratè includit maiori ſummæ. Nu-*
merat enim à rebus geſtis Moſis
cum Pharaone, ad fundamenta iacta
Templi Salomonis, *an.* 592. *pro*
480. 1. Reg. 6.

Hæc clariſſimè oſtendunt, locum
Act. 13. *non eſſe mendoſum,* vt pu-*
tarunt multi; Quin redolere potiùs
ſapientiam diuinam, cum vno ver- 1020
bo proponat tempora omnium vin-
2910 *dicum & oppreſſorum. Vide quid*
Deus *fecerit Syloh, 1. Sam. 4. 34000.*
cadunt, Arca capitur, Hophni *&*
Phineas *interimuntur:* Eli *ceruix*
frangitur: Nurus *eius vocat filiũ ſuũ*
Icabodem, *ac ipſa quoq; moritur.*

Quẽadmodũ Deus fecit Syloh, ſic
faciet etiam Ieroſolymis, Ier. 7. 1010

*Præſtaret lõge vitium noſtrũ imbecillitatẽq;, & ignorantiam fateri: quàm ſacris libris vitiũ aut labẽ vllã impingere. Sic .n. quantum in nobis eſt, reſcindimus ſemel omnem Scripturæ authoritatẽ, & Dei prouidẽtiã ſimplicioribus ſuſpectam reddimus.

Digitized by Google

Abexim			13	*ſcitur in* Bethleem, *vbi & Domi-*
	410		14	*nus naſciturus erat. Eius digni-*
	Reges.		15	*tas minimam vrbem comparatè,*
			16	*maximam efficit*, Mich. 5. Math. 2.
			17	*Ex quo* Arca *deportata fuit ex* Syloh
			18	Ephratha, *& in* Cariath Iarim,
			19	*agrum ſiluoſum, Pſalm. 132 adducta*,
			20	Philiſthæi *hoſtes fuerunt infenſiſſi-*
			21	*mi infeſtiſſimique in* annum vige-
	Reges.		22	ſimum vſque. *Tunc verò cadunt,*
			23	*opprimunturque, toto tempore gu-*
	420		24	*bernationis meræ* Samuelis, 1. *Sa-*
			25	*muel. cap.* 7.
			26	*Ingraueſcente* Samuelis *ætate*,
			27	*filii eius* Ioel *&* Abiah *iudicant:*
			28	*ſed iniquè. Eâ occaſione* Iſrae-
	Reges.		29	litæ *regem expetunt. non talem,*
	—		30	*qualis fuerat Moſes, & Iudices:*
			31	*ſed qualem habebant Ethnici.* Dedit
			32	autẽ eis Deus Saul filiũ Cis Bẽja.
			33	D A V I D *vngitur in Bethle-*
	430		34	*hem*: Goliathum *vincit*; Saulis
			35	πνεῦμα πονηρὸν *pulſando citharam fu-* †
	Reges.		36	*gat. ducit non* Merob, *ſed* Michal.
			37	Saulem *fugit, ſeſeq; recipiens Ga-*
			38	*thum, tũ ad* Moabitas *&* Ammo-
			39	nitas μετασκηνωοῖ, *vt* Kedar. Pſ. 120.
			40	SAMVEL moritur; *Seder-olam*
		1		D A V I D *vngitur in regem ab Iuda*
		2		*Hebrone*, an. natus x x x. *ſi-*
	Reges.	3		*cut* C H R I S T V S x x x. *ætatis*

ſuæ ba-

Digitized by Google

Hactenus *Arca fuerat apud* E-
2920 phraimitas. *Iam verò Deus ſpretâ*
Syloh *Ioſephi tabernaculo, eligit*
Iudam, ex quo Shiloh *erat oriūdus,*
Gen. cap. 49.

* Theodoretus *in Leuit. huc re-*
ferri commodè poteſt. Quid ſibi
vult illud? Tum quieſcet terra,
& Sabbatha ſua perſoluet. Eri-
tis, *inquit*, in terra inimicorum 1000
veſtrorum. *Babylone enim ſeruiue-*
2930 *runt annos* 70. *Iam ab initio Regni*
Saulis, *ad* Captiuitatem, *ſunt an-*
ni 490. *qui continent* hebdoma-
das ſeptuaginta.

Quemadmodum Iſraelitæ ſpre-
uerunt Deum in Samuele, *vt*
inuenirent SAVL: *Sic Iudæi*
contempſerunt Chriſtum *præ*
Cæſare. *Deus tales Reges dat* 990
in furore & remouet eos in ira
2940 *ſuâ. Hoſ.* 13. 11.

SAVL *ſeruat gratam* Iabeſum
† *ab* Ammone* *crudeli.* Ionathan
Philiſthæos in fugā vertit. Heb. c. 11.
Saul *vult offerre ſacrificia, in hoſtem*
Amalekum clemēs, in ſuos verò, Io-
nathanē, Dauidē, Leuitas, & Gi-
beonitas crudelis. *Ephode deſtitui-*
tur, adit Pythoniſsā, *videt quendā* 980
Samuelē, *& ſic tendit ad interitum.*

*Nahas Ammonita noluit fœdus inire cū Iabeſitis, niſi hac lege, vt oculum dextrum ipſis erueret. Nachas Romanus hodiè pacē cū Proteſtantib. nō vult fouere; niſi pmittāt ſibi effodi vtrumq;.

	Ab exitu		
	440	4	ſtus XXX. *ætatis ſuæ baptizatus eſt.*
		5	*Plurimi ex omnibus Tribubus ad*
		6	*Dauidem confluunt: etſi* Isbosheth
		7	*ei reſiſtat totũ ſeptẽniũ, qui tandẽ oc-*
		8	*ciſus eſt prout vixerat* ISBOSETH.
		9	DAVID *inauguratur Rex Hie-*
	Reges.	10	*roſolymis, mille annis exactè ante*
	IVB. 8.	11	CHRISTVM *baptizatum.*
		12	*Regnauit totidem quot vixit* Do-
		13	minus XXXII. an. *cum ſex menſ.*
	450	14	Philiſthæos *domuit ad* Paratzi-
		15	mum, *Eſ.28. Debellauit etiam Ara-*
		16	*mæos, Moabitas, Ammonitas & I-*
* Eccleſ. 49. 18. Σὴμ καὶ Σὴθ ἐν ἀνθρώποις ἐδοξάσθησαν. quod noto propter filios Seth. Num. 24.		17	*dumæos. In eo exurgit ſceptrũ omnib.*
	Reges.	18	* Sethi *filiis. Geſſit ſe vt Leo, qui a-*
		19	*ſcendit à prædâ ſuâ. Gen.* 49.
		20	CHRISTVS Leo Iudæ, *Ap.*
		21	*5. promittitur oriturus ex lumbis Da-*
		22	*uidis per Nathanem. Habet claues*
		23	*regni* Dauidis. *Apoc. cap. 3.*
	460	24	SALOMON *naſ. ex* Bathſeba, †
	Reges.	25	*qua fuerat quõdã Vriæ* * *Chananei;*
* Zohar.		26	*nunc verò poſſeſſio eſt Dauidis filii*
		27	Sem. *Dauid filiũ illũ vocat* Natha-
		28	nẽ, *qui filii Dei ſecũdum carnẽ futu-*
		29	*rus erat progenitor. Ob* Vriç *coniugẽ*
		30	*& vitã,* Satan *Dauidi varias creat*
		31	*moleſtias & dolores.* Thamarç *vitiũ*
	Reges.	32	*offertur:* Ammon *poſt bienniũ neca-*
		33	*tur.* Abſalõ *antẽ poſt 5. an. perduellis*
	470	34	*eſt. Eius pduellio incidit in annũ circi-*
			ter 37. regni Dauidis. Tabu-

Digitized by Google

Ante Natiuit.

DAVID *in regno 40. an. alter erat* Moſes, *ſiue* Samuel. *Alludit ad Moſis nomē*, Pſ. 18. 17. **Ia-Moſheh-ni. eduxit me vt Moſen ex aquis multis.*

Hic Patriarcha *&* Propheta *loquens afflatu Sp. Sancti*, 2. *Sam.* 23. *Mat.* 18. *docuit populū ſuū res geſtas, & Prophetias rerum futurarū, quæ* 970
ad Chriſtū deducebant non ſecus, quā
2960 *ſi iam tum complemētum habuiſſent.*
Chriſtum *Pſal.* 110. *vocat* ſuū Dominū. Filium, *in* quo omnes ſperātes beati ſunt, *Pſ.* 2. *Sic vbi promiſſionē de Chriſto accepiſſet, nominauit eum Dauidem* ἀγαπητὸν, *Pſ.* 132. *Mat.* 3. 17. *Præterea loquutus eſt de Angelis, filiū venientē in hūc mundū*
adorātib. Pſ. 97. *De eius corpore apta-* 960
to ad ſacrificiū, Pſ. 40. *Zelo quem ha-*
2970 *buit pro* Dei *domo, Pſ.* 69. *Adhac de acclamatione* Hoſanna, *à paruulis, Pſ.* 118. *&* 8. *Conſpiratione* Herodis *&* Pilati, *Pſ.* 2 *Proditione per familiarē, Pſ.* 55. 69. *Veſtimentis, ſorte, verbis:* Eli, Eli, *deriſoribus aſtantib. eorū geſtu, verbis, Pſ.* 22. *potu fellis, 69. *Sacerdotio per Melchiſedecū adūbrato,*
Pſ. 110. *Reſurrectione, Pſ.* 24. *Aſcenſione* 950
62. *Getiū fide*, 22. *Deniq. pro Salomone*
2980 *Rege orās, orationē ad Chriſtū cōuertit, Pſ.* 72. *Iſraelitæ ſunt ſpinæ, Dauidis regis peſſimi. Fœdus Dei tamē firmū eſt, quod in* Chriſto *pactum fuerat.* 2. *Sam.* 22.

* Vox Hebræa Moſi nomē dedit.

* Pſalm. 22. genᵒ ſupplicii quo affectus eſt, graphicè depingitur. *Caaru*, foderūt manus & pedes meos. Iudæi nuperi contendūt *Caari*, legēdum, quod arripiētes Laiolani, textū Hebręum corruptum eſſe cōtendūt. Verū ignorātiâ & malitiâ, vt vel ex Andr. videre eſt, lib. 4. Defē. Trid. P: 626. Impreſſ. Colon. 8.

TABVLA

FAMILIÆ DAVIDIS, QVA TAM LINEA D. noſtri Ieſu Chriſti naturalis, quàm illi exhibentur, quibus ſuccedens, legitimus fuit Regni Hæres.

DAVID.

Σολομών.	Solomon.	
Ροβοάμ.	Roboam.	
Ἀβία.	Abia.	
Ἀσά.	Aſa.	
Ιωσαφάτ.	Ioſaphat.	
Ιωράμ.	Ioram.	
Ὀχαζίας.	*Hos tres & Iehojakimũ, interfectos ob regnũ male adminiſtratum, S. Matt. prætermittit.*	[a] Ochozias.
Ιωάς.		[b] Ioas.
Αμασίας.		Amaſias.
Οζίας.	Ozias.	
Ιωάθαμ.	Ioatham.	
Ἄχαζ.	Achaz.	
Εζεκίας.	Ezechias.	
Μανασσῆς	Manaſſes.	
Ἀμών.	Amon.	
Ιωσίας.	[c] Ioſias.	
Ιακείμ.	Iakim.	
Ιεχονίας.	Iechonias.	

In eo defecit Solomonis poſteritas, Ier. 22. v. 24. Etiaſi Chonias (*ille eſt* Iechonias, *&* Iehojakim) *eſſet Annulus ſignatorius in digito meo, tamen indè euellam eum.* O terra, terra, terra, audi verbum Iehouæ. *Sic ait Iehoua; Scribite virum iſtum liberis carentem. Nullus enim de ſemine eius ſedebit in ſolio Dauidis, nec dominaturus eſt amplius in Iudam.*

Erit die illo, vt effundam ſuper domum Dauidis Sp. gratiæ & deprecationum; reſpicientq; ad me, quem transfixerunt (inquit Iehoua) *plangẽtque de eo amarè, quæque familia ſeorſim. Familia* (Nathanis) *è* (Dauidis) *domo ſeorſim, Zach. 12. 10.*

Exponunt Zachar. de Meſſia filio Ioſeph interficiendo, *Kimchi:* interfecto, *Iarchi.*

Ναθάν.	Nathan.
Ματταθά.	Mattatha.
Μαϊνάν.	Mainan.
Μελεᾶ.	Melea.
Ελιακείμ.	Eljakim.
Ιωνάν.	Ionam.
Ιωσήφ.	Ioſeph.
Ιȣδά.	Iuda.
Συμεών.	Simeon.
Λευί.	Leui.
Ματθάτ.	Matthat.
Ιωρείμ.	Iorim.
Ελιέζερ.	Eliezer.
Ιωσή.	Ioſe.
Ἠρ.	Er.
Ελμωδάμ.	Elmodã.
Κωσάμ.	Coſam.
Αδδί.	Addi.
Μελχί.*	Melchi.
Νηρί.*	Neri.

* *Rex meus eſt.*
* *Lucerna* (*Regni*) *mea eſt: quia Deus viſitabit Ioſia FF. Soph.*

Domus Nathan: ille eſt Nathan Filius Dauidis.

Σαλαθιὴλ,	Salath.
Φαδαία.	Pedaja.
Ζοροβάβ.	Zorobab.

[a] *Vehemẽter falluntur, qui poſteritatẽ* Solomonis *in* Ochozia *defeciſſe exiſtimant; & plus quam ſexcentos errores in Genealogiam inuehũt. Præterea Dominum noſtrum ab hominib. impiiſſimis deducũt: cum tamẽ omnes veros ſuos progenitores dono Fidei, quæ radix eſt omnis boni, in hominib. honorauerit. Exẽplum eius in Parentibus noſtris honorandis imitari quidem debemus: excellere autem ipſum hac in parte nequimus.*

[b] *Ioaſum filium fuiſſe Ochoziæ ſiue Achaziæ, ac proindè Solomonis ſtirpem non defeciſſe in Ochozia, docemur ſex expreſſis Script. ſacræ locis. 2. Reg.* 11. 2. 1. 14. 13. 1. *Chr.* 3. 11. 2. *Chron.* 22. 11. *& cap.* 23. 3.

[c] *Cum dicitur* IOSIAM *genuiſſe Iechoniam et fratres eius Matth. c.* 1. *intellige nomine* Fratrum, *cognatos, Ioſiam nempe, auum genuiſſe Iechoniæ patruos, vt* Tzedekiam, *qui dicitur,* frater eius 2. *Chronic.* 36. 10. *proprie vero eius erat* patruus.

Digitized by Google

truus, 1. *Chronicorum tertio, v. decimo quinto, &* 2. *Reg.* 24. 17. *atq; etiam iure ſucceſſionis filius,* 1. *Chron.* 3. 16. Tzedekias *conceſſit ante annum* 37. *liberationis Iechoniæ ex carcere. Quo in carcere defuncto Tzedekiâ, Iechonias Salathielem hæredem ſuum deſignauerat. Quemadmodum autem Imperatores cum hæredes declarāt, de eis loqui ſolent, tanquam de ſuis filiis: ita etiam Iudæi, obſeruabant, & Ezras,* 1. *Chro.* 3. *Verum Haggæus ante Ezræ reditum rem definiuerat. Nam à Deo Zorobabeli denunciat, quod futurus ſit ſigillum in manu Dei Chriſti temporib. qui tamen iuramento interpoſito Ieremiæ aſſeuerauerat non ita futurum Iechoniam. Præter omnem itaq; eſſet rationē, atq; adeo impium, ſtatuere Zorobabelem ex Iechonia ortum eſſe, cum Deus ſingulariter Promiſſionis hæredibus oſtendere volens, propoſiti ſui immutabilitatē de Regno cæleſti, confirmet iuramento defectum Familiæ Iechoniæ, & eiusdem abiectionem. Zacharias Haggæo ſuffragatur. Nam vbi nominauit Dauidem & præcipuam eius familiam: ſtatim pro eâ ſubiungit* Nathanis, *ſicut loco* LEVI, *præcipuam eiusdem Symeoneam. Neque vero potuiſſet Propheta ſilentio præterire Solomonis,* Iedidiah *&* Lamuelis *Domum, ſi non planè exſtincta fuiſſet. Iam cum Euangeliſta Matthæus dicit, Iechoniā genuiſſe Salathielem, nemo eruditus eſt qui non intelligat, eum, cum initium feciſſet à voce* gignendi, *ab eâ non debuiſſe in texenda Genealogia diſcedere, vbi loquendi mos pateretur* κατάχρησιν.

Ouidius pueros hanc docet phraſin; apud quem Iulius Cæſar *Auguſtum ex alia familia, gignit, eſtque ille progenies ex immortali eius ſemine. Verſus eius hîc adſcribendi ſunt, qui ſic habent Metamorph. lib.* 15.

——— Nec enim de Cæſaris actis
Vllum maius opus, quam quod pater extitit huius.

Et rurſum:

Scilicet ęquoreos plus eſt domuiſſe Britannos, *&c.*
Quam tantum genuiſſe virum. ———

Iterum inibi:

Ne foret hic igitur mortali ſemine cretus,
Ille Deus faciendus erat. ———

Cum de Iulio *&* Auguſto *phraſis hæc fuerit notabilis, ſimilem in re non diſſimili; Imperium totum facilè admittere debebat. Iudæi in* Sanhedrin, *fol. 83. affirmant,* Iechoniam *pœnitentiâ ſuâ Dei reuocaſſe iuramentum, docentque etiamnum Chriſtum ex* Iechonia *oriturum eſſe. Vnus hic error infinita eorum millia quotidiè mittit* εἰς ἀπώλειαν. *Et certè iuſtiſſimè: cum doceant ipſi iuramentum Dei ne quidem per Moſis pœnitentiam reuocari poſſe.*

NATHAN.

[d] Ζοροβάβελ.

Αβιούδ.	Abiud.
Ἐλιακείμ.	Eljakim.
Αζώρ.	Azor.
Σαδώκ.	Sadoc.
Αχείμ.	Achim.
Ελιούδ.	Eliud.
Ελεάζαρ.	Eleazar.
Ματθάν.	Matthan.
Ιακώβ.	Iacob.
Ιωσήφ.	* Ioſeph.

Hic numerus cum ſit longè minor, oſtendit quomodo oppreſſi fuerint à Tyrannis, Perſis, Græcis et Leuiticis: ut ſolent plerumque regnorum hæredes legitimi.

* *Vir Mariæ Matris Domini noſtri, qui cum pro filio Ioſephi habendus eſſet, omni iure Rex* IVDÆORVM *natus eſt. Hoc ipſe agnouit: & Pilatus faſſus eſt, nec vllum tum præter Cæſarem nominare potuerunt, vt ipſum iure ſuo priuarent. Anteà ſtella demonſtrauit, & Herodes quendam quæſiuit natum* REGEM Iudæorum. *Poſtmodum verò, Regnum aliud manifeſtatur. Factum eſt id, quo tempore* Septimanæ *dimidium adueniſſet,* Dan. 9. *& filius eſſet obſignatus, ſiue factus ceu annulus ſignatorius,* Hag. 2. Cant. 8. verſ. 6. *Ibi dicitur* CHRISTVS, Iohan. 1. 17. *Confirmato autem Fœdere*

Fuit verbum Iehoua ad Haggeum. Alloquere Zorobabelem ducem Iuda, dicendo, Ego commouebo calũ et terrã, et ſubuerſurus ſum thronumregnorum, (quę ſub imagine & Belluis Daniel. 2. & 7. cap. repræſentata ſunt.) *Die illo dicit Iehoua exercituum, aſſumam te Zorobabel, fili Salathielis ſerue mi, dicit Iehoua, ponamque te ſicut annulum ſignatorium, quia elegi te,* inquit *Iehoua exercituum.* APOSTOLI *vicies repetunt Dominum noſtrum eſſe ex* DAVIDE.

Ρησά.	Rheſa.
Ιωαννᾶ.	Ioanna.
Ιουδὰ.	Iuda.
Ιωσήφ.	Ioſeph.
Σεμεΐ.	Semei.
Ματταθίας.	Mattath.
Μαάθ.	Maath.
Ναγγαί.	Naggę.
Ναούμ.	Naum.
Αμώς.	Amos.
Ματταθίας.	Mattath.
Ιωσήφ.	Ioſeph.
Ιαννά.	Ianna.
Μελχί.	Melchi.
Λευί.	Leui.
Ματθάτ.	Matthat.
Ηλί.	Eli.
Μαριάμ.	Maria.

IESVS *promiſſus* Euæ, *Noe, Abrahamo, Iſaaco, Iacobo, Iudæ, Dauidi, Zorobabeli, Mariæ,* Dauid *ille dilectiſſimus. Atque hoc modo Progenitores Dn. noſtri ab Adamo exſtant in Scripturis, quos omnes noſſe debebant,*

& poſ-

pro multis *ſanguine ſuo, cum expectarent* REGNI cęlorum *apparitionem, factus eſt* HÆRES *omnium* ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς, καὶ ἐξουσίας, καὶ δυνάμεως, καὶ κυριότητος, καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Eph. cap. 1. 21.

& poſſent facillime, ſi aduertiſſent ad Dei iuramentū de Iechonia ἀτεκνίᾳ. In eo igitur Solomonis defecit poſteritas: & Dn. noſter deſcendit ex probâ familiâ, regibusq; æternū: vix quidem unquam notis mundo: ſed in vita libro, Dan 7: celeberrimis.

[d] *Exactis annis captiuitatis Babyl.* Dan. 9. *ann. Zorobabelis primo: Angelus prænunciat* SEPTIMANAS ſeptuaginta *præciſe determinatas eſſe, ad Meſſiæ exciſionem, quam perpeſſurus erat,* NON PROPTER ſe: ſed ad abolendum peccatum, adducendum iuſtitiam, obſignandum viſionem & Prophetam, *poſt prædicationem an. triumcum dimidio in Teſtam. confirmationem pro multis,* Dan. 9. *Hæc familia Ethnicos hiſtoricos alioſq; quoſcunque, qui eos ſequuntur, Perſis nimiè multos annos tribuentes, coercent.*

Digitized by Google

Ab exitu

	35		Sentētia DAVIDIS, latâ de MI-
	36		CHALIS liberis, quos peperit, non
	37		illa, ſed MEROB Adrieli, oſtendit
	38		eum ab omni partium ſtudio fuiſſe
	39		alienum *. Textus Hebræus purus.
	40		DAVID moritur, ann. natus 70.
		1	SOLOMON inſidet ſolio regni
		2	Iehouæ annis quadraginta. 1. Chro.
		3	28.6. & 29.23.
480	1	4	Iaciuntur TEMPLI funda-
	2	5	menta in Monte Sionis, hume-
	3	6	ris Benjaminis, Deut. 33.12. annis
	4	7	* quadringentis octoginta ab egreſ-
	5	8	ſu Iſraelis ex Ægypto, 1. Reg. 6. Cum
	6	9	Salomon ſanctus fuerit Prophe-
	7	10	ta, ſtatuendum eſt; eum eſſe beatum.
		11	TEMPLVM plenè abſolutum
		12	eſt, 1. Reg. 6.38. Anno Mundi ter
		13	milleſimo.
		14	SOLOMON precatur, &
		15	vaticinatur de DANIELIS
		16	temporibus. Dan. 6. & 9. Ignis de
		17	cælo lapſus, abſumit ſacrificia: Glo-
		18	riaque Iehouæ ita implet Domum,
		19	vt Sacerdotes eam ingredi non poſ-
		20	ſint. Idem accidiſſe legimus cum
		21	erigeretur Tabernaculū, Exod. 40.
		22	DEVS rurſus apparet Solomo-
		23	ni, eumq; confirmat. Qua re fretus *
		24	Domum regiam aggreditur, opus
		25	tredecim annorum. Solomon ex-

celluit

* Nō modò hîc, ſed etiam vbiq; in toto Scripturæ corpore. Marginales notæ 848. nō ſunt corruptionum indices.

* A Promiſſione datâ Abrahamo, poſt Terachi obitum, & fine primæ Catenæ Chronicæ, ratio tēporum eſt extra omnē controuerſiam vſq; ad Agnum, Tēplū, & mortem Solomonis.

* Regiæ Solomonis magnificētia, regnū cæleſte & æternū repræſentauit; docuitq; fideles, ad hoc aſpirādū, non terreno & inſtabili inhęrēdum. Eodē fine Deus permiſit, vt tā Solomon, quā eius poſteri, maximis obnoxii eſſent infirmitatibus.

Digitized by Google

ANTE Natiu.

Illud Samuelis 21. *v.* 8. Aſher jol-
dah, *imperſonaliter accipiendum eſt.*
Simile eſt alterum de Adonia, 1.
Reg. 1. *verſ.* 6. *Illa peperit eum poſt*
Reges. Abſolomum, *etſi Abſolom ex ea na-* 940
tus non fuerit.

2990 ROBOAM *naſcitur.*

NOE *natus annos* 480. *cœpit*
extruere Arcam. 480. * *ſunt ad*
ſecundum Templum, Ezræ 3. *rurſus*
480. * *indè ad vltimam ſeptima-*
Reges. *nam ineuntem, quâ Chriſtus* Tem-
plum *ſuū ædificauit.* Agnus, *Tem-*
plum eſt, Ap. 21. ad quē qui orando
reſpicit, exaudietur. Fideles Dei 930
Templum ſunt, 1. *Cor.* 3. *Ap.* 15.

3000 NEBVCADNEZAR *qui illud*
incēdit, an. 7ber [illegible] *mēte captus fuit.*
Reges. Dan. 4. *Columnæ duæ* IACHIN &
BOAZ *oſtendunt, vt videre eſt A-*
poc. 3. *nos* VERITATE *ſtabiliri, vt*
ſimus ceu columnæ ad ſeruiendū Deo
in Templo ſuo.

Hoc modo exprimitur ſpiritua-
lis fidelium contra PAPAM *confir-* 920
matio, Apocal. 15. *qui agit eos per* Reges. IVB. 9.
3010 *mare mixtum igni, quemadmo-*
dum apud nos ætate noſtrâ, locisque
aliis plurimis, vidimus.

Templum impletū erat fumo
gloriæ & potētiæ Dei: nec quis-

* Ralbag in lib. 1. *Regum cap.* 6.

* A tertio Regis Cyri.

Anni ætatis ADAMI 930. ſunt hinc ad Natiuit. Domini noſtri, qui ſecūdus eſt ADAM, & Tēplum tertium.

* Eo docet quale Regnũ à Deo Dauidi promiſſum ſit. *Chald. Paraphraſtes.*
a Hic Salomon ſcire potuiſſet, quod ille ſtultus eſſet, qui in laborem quem elaborauerat, dominabatur. *Eccl.* 2.19.
b Hic locus vt & totus *Eccleſiaſtes* oſtendit *Solomonem* poſt lapſum reſipuiſſe.

* Solomon affluentiſſimus reb. omnib. aptiſſimus e- tat adſcribendum omnia ſub ſole eſſe vanitatem.

A Regni Diuiſione.

26 *celluit omnes reges uxorib. diuitiis, &*
27 *ſapientiâ. Quanquã autem ex ſapi-*
28 *entiſſimis fuerit inter* Dei *filios: ta-*
29 *men ad* Idololatriam *deſciuit, illece-*
30 *briſq; filiarum hominũ corruptus eſt.*
31 *Pœnitentiã egit. Scribens* PROVER-
32 BIA *&* Eccleſiaſten, *populũ ſuũ do-*
33 *cet, *voluptates, diuitias, ſapientiã, o-*
34 *mnia deniq; (ſolo excepto Dei timore)*
35 *merã eſſe vanitatẽ.* CANTICVM
36 *ſuum ſenectã ſuâ* compoſuit, poſtea-*
37 *quàm domum ſaltus* Libani *exædifi-*
38 *caſſet. Cant. cap. 7.*
39 *Regnũ eius, quod fuit quadragin-*
40 *ta annorũ, terminat* ſecũdã catenã.
1 ROBOAM *a regnat ſuper Tribus*
2 *duas annos ſeptendecim,* 1. *Reg.* 14.
3 Iuda *triennio ambulauit in viã*
4 Dauidis *&* *Solomonis, *2. Chr. 11.*
5 *Triennio exacto* Syſak *Rex Æ-*
6 *gypti aſcendit contra* IVDAM, *cum*
7 1200. curribus, *equitum* 60000.
8 *innumeroque populo, qui veniebant*
Reges. 9 *cum ipſo ex Ægypto;* Lubæis, Succę-
10 is, *&* Æthiopibus, Templumq;
10 11 *ſpoliat. 2. Chron. cap.* 12.
12 SYSAK *ſiue* Seſac *clarus eſt in*
13 *Ethnicorum monumentis.* SESOS
14 *dicitur Diodoro Siculo libr.* 1. *Pag.*
15 35. *apud quem, maximam hanc e-*
Reges. 16 *ius expeditionem, eodem modo quo*

hîc de-

Ante Natiu. Reges.

quã poterat ingredi in templũ,
donec expleretur ſeptem plagæ
ſeptem Angelorum, *Apoc.* 15. *v.* 8.
Hæ plagæ plagoſis eueniunt Pſeudo- 910
catholicis, propter Chriſtianos
3020 *violatos.*

MENELAVS *venit in* CHA-
NAAN SOLOMONIS *tẽporib. Clem.*
Strom. 1 *vndè manifeſtum eſt*, He-
roes Dauidis 37. *vixiſſe ante tem-* Reges.
pora Achillis, Hectoris, *& aliorum*
eiuſdem farinæ.

Regina Shabę *cõdemnabit impios*
Iudæos, qui audire noluerunt eum, qui 900
plus erat quam Salomon. Mat. 12.

3030 IEROBOAM* Ephraimita, 1
propter Solomonis Idololatriam, & 2 Reges.
Roboami *tyrannidem confirmatur* 3
Rex *ſuper* Iſraelem. *Conſtituit* Al- 4
taria, Feſta *&* Sacerdotes *pro ſuo* 5
arbitratu. IOSIAS *nominatur* 6
331. *annis, antequam natus eſſet.* 7
Propheta *à leone in via morte* 8
afficitur, quod in præſtitutum Iecho- 9 890
uæ rebellaſſet. Iſrael agitabitur 10
3040 quemadmodum agitatur arũdo 11
in aqua, deportabiturque. Iero- 12
boami dextera exareſcit. Altare 13
finditur, 1. *Reg.* 13. *Omnes Reges Iſ-* 14
raelis colunt eius vitulos, præter- 15
quam SALLVM *&* Hoſeah. PA- 16

Hinc ad Templi conflagrationem, Ezechiel habet cap. 4. ann. 390. TERTIA CATENA.

* Beryllus iam nullorum nomẽ gerit. Propter impiũ Ieroboamũ in octauum locum reiicitur, Apoc. 21.

A Regni

* Hic, vt & pater eius, pii fuerunt reges: item *Ozias, Iotham, Ezechias* & *Ioſias*. Qui cum Dauide & Solomone ſunt Reges illi, qui optarunt videre diẽ Chriſti, Luc. 10.

	17		*hîc deſcriptam inuenies.*	
		1	ABIAM *regnauit trienniũ. Per-*	¶
		2	*cuſſit quingenties mille ex Iſraele.*	
	1	3	ASA *rex 41. an. 1. Reg. capit. 15.*	*
20	2		*Regnum ſuum magna ex parte ab*	§
	3		Idololatria *repurgauit, Auiamq;*	*
Reges.	4		*ſuam* MAACHAM *amouit ne eſſet*	
	5		Domina. *Filia erat cuiusdam* Ab-	
	6		ſolomi: *non tamen Dauidis.*	
	7		IOSAPHAT **naſcitur.*	
	8		ASA *legem tulit, vt quicunque*	
	9		*non requireret* Iehouam, *morte af-*	
	10		*ficeretur:* Iudah *quieuit annis de-*	
Reges.	11		*cem, 2. Chron. 14. 1. Habuit* Aſa	
IVB.	12		*militum* 500000. *Decies centena*	
10.	13		*millia ex* Chush & Lubim, *unà*	
	14		*cum* Zeracho *fudit. Maledictus*	
	15		CHAM *filios* Semi *benedicti ſubiu-*	
	16		*gare non potuit.* * *Anno 36. regni*	
	17		ASÆ, *2. Chron. 16. 1.* Baaſa *conatus*	
	18		*eſt ædificare* RAMAM. BENADAD	☞
Reges.	19		*ab* Aſa *conductus* Baeſæ *ditionem*	
	20		*populatur. Chanani de hoc Aſam,*	
	21		*reprehẽdit; qui in carcerem truditur.*	
40	22		*Recipientibus ſeſe Benadadi copiis,*	
	23		Baaſa *nouas creat Aſæ moleſtias*	
	24		*quæ continuauêre omnibus eius*	
	25		*diebus.*	
Reges.	26			
	27		*In* Iſraele *quatuor ſunt ſimul* Re-	
	28		ges: *initium faciẽtes 42.orum an. per-*	

turba-

			PÆ Idololatria, *Apoc. 9. huic ſi-*	17	ANTE Natiu.
	¶		*milis eſt impietate, & ἀποστασία à*	18	
			Schiloh Iudæ. *Plurima hinc ſu-*	19	880
	*		*muntur ad reuelandã* Romã *in Ap.*	20	
3050	§	1	NADAB F. Ierob. *rex biennio.*	21	
	*	2	BAASA *eũ morte affecit, 1. Reg.*	22	
		2	*15. v. 27. regnauitque ſuper Iſraelem*		
		3	*24. annos. Hic Achia prophetiam*		
		4	*de Ieroboami domus exterminio, cõ-*		
		5	*pletam dedit. Idem ipſi* Iehu *de ſuâ*		
		6	*denunciat. Obſeſſo Gibbethone, per-*		
		7	*iit* domus Nadabi. *Ibidem ca-*		
		8	*ſtra habentibus Iſraelitis*, BAASÆ;		870
		9	*etſi* ELA *filius eius tum non pugna-*		
3060		10	*ret contra* Philiſthæos, *ſed* Thir-		
		11	tzæ *in domo* Artzæ, *ad ebrietatem*		
		12	*biberet, 1. Reg. 16.*		
		13	ELIAS *naſcitur*, ὧν οὐκ ἦν ἄξιος		
	†	14	ὁ κόσμος, *ad Hebræos, capite undeci-*		
	[illegible]	15	*mo, verſ. 38.*		
		16	BENADAD *huius F. reuocat*		
		17	*hoc Achabo in memoriam, nomi-*		
		18	*nans* BAASAM Achabi *patrem*,		860
		19	id eſt, *anteceſſorem in Regno, 1. Reg.*		
3070		20	*20.34. Eodem modo Iechonias pa-*		
		21	*ter eſt* Salathieli Neri F. *Matth.*		
		22	*1. & Luc. 3. cap.*		
		23			
	[illegible]	24	ELAH F. Baaſę *rex duob. annis.*		
		1	ZIMRI, OMRI, & TIBNI.		
	[illegible]	2	*Ab* OMRI *incipiunt 42. illi an-*		

A Regni

	29		turbati ſtat' Iſraelis, & Iudā inficiētes.	
	30		IORAM naſcitur, eſtq; annorum	
	31		32. quinto Iorami F. Achabi, & 40.	¶
50	32		cum ruit Domus vtraque. Vbi dici-	
Reges.	33		tur filius eius fuiſſe 42. an. ne putes	
	34		eum patrem annis ſuperaſſe: ſed ſcito,	
	35		id de Omri domo dictum, cuius cau-	
	36		ſa ille cum reliquis periit.	
	37		Ratio temporum propter cre-	*
	38		bras συναρχίας hoc loco valdè eſt intri-	†
	39		cata. Anni tamen 40. ſi rectè con-	
	40		ſiderentur, omnia elucidant.	
	41	1	IOSAPHAT rex 25. An.	
60		2	ROMA Apoc. 11. cap. Martyres	¶
		3	indutos τριχίνοις occidit, pluuiam non	
		4	habet menſibus 42. perſequiturque	
		5	diebus 1260. quemadmodum A-	
		6	CHAB ELIAM, ex quorum ore	
		7	ignis procedens deuorat hoſtem, &	
		8	terræmotus 7000. perdit eorum qui	
		9	BESTIAM adorant.	
		10	Martyres occiſi videntur per Dei	
		11	Sp. reuiuiſcere: vt Eliſæus duplam	
70		12	accepit Sp. Eliæ rapti portionem.	
		13	ROMA odio habens & perſequens	
		14	Chriſtianos, inebriatur eorum ſan-	
		15	guine, ſic vt olim Iezabel Propheta-	
		16	rum inebriata eſt.	§
1		17	IORAM ter Prorex, & Rex 17.	¶
2		18	22. & 25to Ioſaphati: ſemper infe-	
3		19	liciſſimus.	

Per

		3	*ni celebres, vulgo parum obſerua-*			
		4	*ti: regnatque ſolus 4*tuor *an. Poſt*		850	
	¶	5	*quadriennium* 31. Aſæ *ædificauit*			
3080		6	SAMARIAM, *quæ eſt* Aholiba-			
		7	mah, *fecitq; eam ſororem Ieruſalem*			
		8	Aholibæ, *Ezech. 23. corrumpens* Iu-			
		9	dã, *eò quòd* Iorã *Rex* Iudæ *contraxit*			
	*	10	*matrimonia cum Familia Iezabelis.*			
	†	11	Achab *vẽdit' ſub peccato, rex 22. an.*			
		12	CHIEL *inſtaurat* Ierichuntem	1		
			p̃tio primogeniti, & natu minimi filii	2		
			ſui, prout Ioſua euenturũ prædixerit.	3	Reges.	
	[illegible]		ELIAS *vaticinatur.*	4	¶	
3090			*Indutus eſt* * μηλωτῇ: *altus à cor-*	5		* Veſte frugali & honeſtâ: non hirſuta.
			uo, viduam alit; filium eius defun-	6		
			ctum in vitam reuocat: 40. dies	7		
			ieiunat: videt ventum, terramo-	8		
			tum & ignem: igne cælitus dela-	9		
	[illegible]		*pſo conſumit holocauſta:* Baalitas	10	Reges.	
			perdit, & milites. Ioannes Elias	11		
			alter, videt cælum apertum, cum D.	12		
			N. (qui eſurientes ſatiat, mortuos	13	830	
			reſuſcitat, ignem habet, non quo de-	14		
3100			*leat* Samariam, *ſed gratia ac diſcre-*	15		
			tionis, adducit ad ſe Moſem *&* Eliã,	16		
			mortuus eſt, reſurrexit, aſcendit, miſit	17	Reges.	
			ignem, Act. 2. ſeptemq; Epiſtolas Ap.	18		
			2.) prædicationem inchoauit, quam	19		
	§		*exercuit menſ. 42. ſiue dies 1260.*	20		
	¶	1	Achaziah *Rex. 2. an.* 1. *Reg. 22. 52.*	21		
		2	Ioram *F.* Achabi *regnat an. 12.*	22		

Digitized by Google

	4	20	*Per * Epiſtolam ab* Elia *intellexit*
	5	21	*grauē imminentē ſibi ruinam, & di-*
80	1	22	*ros cruciatus, eò quod fratres ſuos*
	2	23	*ſex interfeciſſet.* Esav Iacobi
	3	24	*iugum* [a] *abrumpit; Geneſ. 27.* Ara-
	4	25	bes *abducunt vxores, facultates &*
	5		*filios eius omnes, excepto* Ioacha-
	6		zo. *Poſtquam biennium diro mor-*
	7		*bo fuiſſet excruciatus, mortuus eſt.*
	8	1	Achaziah *eſt* [b] *42. obit 22. æt.* †
		1	Athaliah Achabi *filia, auia*
		2	Ioaſi, *perdit totum regium ſemen,*
90		3	*regnatque 6. an. 2. Reg. cap. 11, 3. verſ.*
		4	*3. Filios ſuſcepit ex alio, quos ha-*
		5	*buit indulgentius, 2. Chron. cap. 24.*
		6	*D. Kimchi.*
	1		Ioas *filius* Achaziæ *proprius,* ¶
	2		*poſtquam per annos ſex in templo*
	3		*fuiſſet abſconditus ab amita ſua,*
	4		*ſeptimo in Regem vngitur, 2. Reg.*
	5		*11. regnatque ann. 40. Ætas e-*
	6		*ius, vt etiam* Ioſebæ, *quæ eum*
100	7		*ſeruauit, oſtendunt quod non ſit ex*
	8		Nathanis *familia. Phi-*
	9		*lo ille ſuppoſititius, de quo* Anni-
	10		vs, *qui poſteritatem Solomonis in*
	11		*Achaſia defeciſſe docet, nobis de-*
	12		*teſtandus eſt. Nam & errores in-*
	13		*numerabiles Scripturæ manifeſtè*
	14		*repugnantes inducit, & nos omni-*
Reges.	15		*bus Iudæis, in* Prophetarvm

lectio-

* Scripta fuit ante aſſumptionem. Nam mortuos ad viuos ſcribere, etſi factitatum fuiſſe ſæpè tenent Pōtificii, deliramētū eſt. Eraſmus.

a Nūquam poſtea paruit.

b *Achaziah Ben* 22. an. ætatis ſuæ, eſt *Ben* 42. an. *Domus* Omri. Sederolam, aliique docti inter Hebræos, ſic textus hos iamdudū conciliarūt.

AN. MVNDI		ISRAEL.			CHRIST.
		3	2. Regum, capite tertio, verſ. 1.		820
Reges.		4	FAMES maxima integri ſepten-		ANTE
IVB.		5	nii eſt SAMARIÆ. 2. Reg. 8.		Natiu.
II.		6	Nota Ioſaphatum, Regem dici		
		7	Iſraelis, 2. Chron. 21: 2. item Acha-		
		8	zum. Vtroque loco Septuaginta		
		9	habent IVDAH: ne nouitas turbaret		
		10	minus exercitatum.		
		11			
	†	12	Celebrium annorum 42. finis.		Reges.
			IEHV gladius Iehouæ in Regem	1	810
			Iſraelis vngitur, regnatque annos	2	
3120			28. occidit Iezabelem, Ioramum,	3	
			ſeptuaginta filios Achabi, & 42. ex	4	
			fratrib. Achaziæ, filiis cognatorum	5	
			eius, 2. Reg. cap. 10.	6	
	¶		Anni quadraginta duo, duobus	7	Reges.
			modis numerari poſſunt. Primus	8	
			eſt, ſi phraſin apertam ſequamur.	9	
			Alter, ſi vtrumque regnum confe-	10	
			ramus. Nam 31mo Aſa, Omri ple-	11	800
			nè regnauit (quadriennium ante re-	12	
3130			gnare * incœpit.) Sic per Iudæ an-	13	
			numera. Aſa an. 9. Ioſaphat 25	14	Reges.
			Ioram 8 ſumma 42. Vel ſic per Iſrae-	15	
			lis: OMRI 6. Achab. 22. Achaziah	16	
			2. Iorã. 12. Quemadmodũ autem Io-	17	
			ram 4. illorum octo quibus regnauit,	18	
			communes habuit cum Ioſaphato:	19	
			ſic in Omri domo 4. (vt videre eſt)	20	
			communes eſſe debent patrib. & filiis:	21	790

* Fuit Rex: ſed Tibni cum ſuis ei eſt aduerſatus.

Digitized by Google

A Regni				
	16		*lectione exercitatis, exponit ludi-*	
110	17		*brio. Illi enim vbi animaduer-*	
	18		*tunt nos veros* DOMINI *noſtri*	
	19		*progenitores ſecundum carnem ad-*	
	20		*ducere non poſſe, neque* S. Mat-	
	21		thæum *cum* Luca *conciliare*,	
Reges.	22		*vitio noſtro reiiciunt ſanctiſſimos*	
	23		*Scriptores & Religionem.*	
	24		IOAS *Templum inſtaurat*, 2.	¶
	25		*Chronic. 24. cap. Idem delabi-*	
	26		*tur ad* Idololatriam *defuncto* Ie-	
120	27		hojadah, Ioanne, *ſiue* Bara-	
	28		kiâ, *qui obiit an. ætatis 130. 2. Chron.*	
Reges.	29		*24.15. reuocans in memoriam ætat.*	
	30		Adami *cum ei naſceretur* Seth,	
	31		Terachi *cũ naſceretur* Abraham,	
	32		*&* Iacobi *Ægyptum ingredientis.*	
	33		ZACHARIAS *filius* Iehojadæ	†
	34		*obruitur lapidib. inter templum &*	
	35		*altare, ex Regis* Ioaſi *mandato,*	
	36		*Matth. *cap. 23.*	
Iub.	37		*Syri diripiunt Ieruſalem.*	†
12.	38	1	AMAZIAH *Prorex & Rex,*	
	39	2	*an. 29. 2. Reg. 14.*	
	40	3	IOAZ *occiditur.* Amaziah	
		4	20000. *Idumæorum cædit. Mili-*	
		5	*tes dimiſſi populantur vaſtantque*	
		6	*Iudæam.* Amaziah *colit* Idumæ-	
		7	orum *Deos.* Ioas *eum fundit: tem-*	
		8	*plum diripit, vrbisq; diruit mœnia,*	
		9	*2. Chron. 25.*	

* Habet idem Ieruſal. Taghanith, fol. 69. col. 1. & Mid. Lam. 2. fol. 72. quo loco Zachariæ mors vindicata dicitur cæde 80000. Sacerdotũ, commiſsâ inter Tẽplum & altare.

Ama-

			& quarto anno mortem Zimri *præ-*	22	Ante Natiu.
3140			*cedente, initium faciendum eſt.*	23	
			Stylus ſacræ Script. hic in ſpeciem	24	
			intricatus, ad viuum repræſentat	25	
			impeditum horum regnorum ſta-	26	
			tum; ſed ſummâ vna allata ſtudio-	27	
			ſum leuat.	28	
¶	*	1	IOACHAZ *Rex eſt 17. an. Eo re-*		
		2	*gnăte* Chazael *&* Benadad *id exe-*		
		3	*quuntur, quod defleuerat* Eliſæus *cũ*		780
		4	*eũ vngeret.* Amos eorũ recordat.		
3150		5	INITIVM OLYMPIADVM,		
		6	*ſi quidem ducenteſima ſecundâ, vt*		
Euſebius & alii.		7	*ſentiunt plerique omnes, anno 4.*		
		8	*Dominus noſter mortuus eſt. Sed*		
		9	PLVTARCHVS *in Numa ve-*		
		10	*rè: Nullam habendam eſſe earum*		
		11	*rationem.* *[a] Incertiſſimæ ſunt,		
		12	& multis annis non fuerunt ad-		
		13	latę incõputationib. vſq; ad Xe-		770
		14	nophontis tempora.		
3160		15	IOAS *filius* Ioachazi *regnat*	1	
		16	*ſuper Iſraelem 16. annis, 2. Reg. 13.*	2	
		17	*Eo regnante ſenex* Eliſæus *mori-*	3	
			tur, qui ad conuertendum Iſrae-	4	
			lem *multa edidit miracula. Diui-*	5	
			ſit enim aquas Iordanis ELIÆ *pal-*	6	
			lio. Ierichuntinas *inſalubres,*	7	
			ſanauit: Regibus ducentibus exer-	8	Reges.
			citus in MOABITAS, *affatim*	9	760
			ſuppeditauit. Oleum viduæ au-	10	

*[a] Phlegon OLYMPIADVM facit initium ann. 300. ab excidio Troiæ. *Diodorus* autem 405. Vterque tamẽ Cyrũ floruiſſe aſſerit *Olympiade* 55. cõueniẽtes pulchre, vbi cẽtum annorum intercedit diſcrepantia, ſecũdum *Africanum* & *Scaligerum*. Non ſic Circe Vlyſſis ſocios, aliosq; faſcinauit, atque *Olympiades* viros doctiſſimos. Rurſus *Troia caſus* à ſene Menãdro reiicitur in *Solomonis* tẽpora. En tibi verò alias non minores abſurditates. *Democritus Abderites* Diacóſmõ ſuum compoſuit 730. ann. à captâ Troiâ, hoc eſt, circa ea tempora, quib. *Antiochus Epiphanes* mortuus eſt. Idem *Democritus* naſcitur *Olympiade* 80. & viginti annorum eſt quo tẽpore *Xer-*

A Regni

140		10	Amazia *occiditur agente filio ſuo*
		11	*ann. tantum quartum : quem* ἔφοροι
		12	*nonnulli curarunt, vſque ad ann.*
		13	*16. Hîc nihil eſt ſanum in toto*
		14	*Iudæ corpore, factique fuiſſent ſimi-*
		15	*les* Sodomæ, *niſi aliquas* Iehoua
		16	*ſeruaſſet reliquias, Ieſ.1. Atque hæc*
		17	*propter* Zachariam * *interfectum.*
		18	Roma * *conditur à Romulo ſu-*
		19	*per mõtes quatuor,* Palatinum, Ca-
150		20	pitolinum, Auẽtinum & Exqui-
		21	linum. Seruius Tullus *eam amplio-*
		22	*rem fecit, mœnib. includens alios tres*
		23	*montes:* Cælium, Viminalem &
		24	Quirinalem. Galenus, Plutar-
		25	chus, Liuius, Virgil. Ouid. Dio,
		26	*de his habent quãplurima. Hi ſeptem*
		27	montes *ſunt totidem* capita, *Apo-*
Reges.		28	*calyp. capite* 17.
		29	
160	1		Regnum Ivdæ *ab optimatib.*
	2		*adminiſtratur vſque ad vigeſimum*
	3		*ſeptimum* Ieroboami. *Id accidit*
	4		*cum propter* Oziæ *teneram ætatem;*
	5		*tum quod ordines Regem ſuum nõ mi-*
Reges.	6		*nus odiſſent, quam* Iſrael. *Vnde* *
	7		*reprehenditur* Lachis, *quod* Ama-
	8		ziam *tradidiſſet eis, qui morte ipſum*
	9		*affecerunt. Plurima à quatuor ſuis*
	10		*vltimis regib. paſſi ſunt.*
170	11		Oseas & Ioel *vaticinãtur.*

§

* Deteriora poſtea eis euenerunt, quod Dominum noſtrum morte affeciſſent.

*Onuphrius demiratur originis Romæ incertitudinem.

*Deus non vult, etiã impios Reges tolli à priuatis. Laiolanorum doctrina qua Regnũ *Gallicanum* hodiè, totumq; terrarum orbẽ perturbãt, hîc ſufficienter refutata eſt.

Ozias

Digitized by Google

3170			xit : *Filium Sunamitidis*, *alium-*	11	
			que defunctum, *à mortuis exci-*	12	
			tauit. Puteum amarum dulcem	13	
			reddidit: panibus viginti multos	14	
			cibauit. Namanem *à leprâ mun-*	15	Reges.
	1		*dauit*, &c. IEROBOAM *F.* Ioaſi *re-*	16	
	2		*gnat 41. an. 2. Reg. 14.23.*		
	3	*	NABONASSAR *Rex 424.*		
	4		*ann: ante* Alexandri *obitum Ptol.*		750
	5		*3. Nomen eius per annos ferè mille*		
3180	6		*fuit obſcurum: Iam verò* Chrono-		
	7		logi *eum habent pro rationis ſuæ*		
	8		*fundamento: etſi ater an albus fue-*		
	9		*rit, ex Scriptura definire nequeant.*		
	10		*De* Mardocempade *&* Nabo-		
	11		polaſſare *non minor diſſenſio.*		
	12		*Nullæ annorum illorum rationes*		
	13		*quæ exſtant apud Ptolom. ex Script.*		
	14		*probari poſſunt.* Chaldæi *menda-*		740
	15		*ces eas finxerunt, vt Dan. tenebras*		
3190	16		*offunderent.*		
	17		LACHIS *rea ſicut* Iſrael. *Mic.* 1.		
Iſrael *di-*	18		Ierobo. *recupat* Chamathā Iu-		
citur Iu-	19		dæ *in Iſraele. 2. Reg. 14. hic vnicus lo-*		
da.	20		*cus eſt, quo regnū eius,* Iuda *dicitur.*		
	21		Dauid *acquiſiuit* Chamathā Iudę.		
	22		*iure igit* Iudę Ierob. *p̄ ea pugnarūt.*		
	23		IONAS *ad* Niniuitas *miſſus,*		
	24		*fugit* Ioppen, *deſperans de eorum*		730
	25		*conuerſione, donec fuiſſet tribus*		
3200	26		*diebus, & totidem noctibus in ven-*		

** In magnis viris ſunt, qui fictas Olympiades, annos A.V.C. hosq; Chaldæos adferunt, vt annos 490. definitos ad mortem domini noſtri, omniaque tempora N. Teſt. perturbent. eâdem operâ lib. Eſthera, Ezra, Nehemias, Hagg. & Zach. conuellant.*

xes ſuam ſuſcepit expeditionē; quę vulgo *Olympiade* 75. accidiſſe exiſtimatur. *Anaximander* moritur *Olympiade* 58. *Anaximenes* eius diſcipulus naſcitur *Olympiade* 63. *Xenophanes* floret *Olympiade* 60. *Parmenides* eius auditor *Olympiade* 29. Rurſus *Meliſſus Parmenidis* diſcipulus *Olymp.* 84. *Æſchylo.* Ἀγαμέμνονι ἐδιδάχθη τὸ δρᾶμα ἐπὶ ἄρχοντος Φιλοκλέους Ὀλυμπιάδι εἰκοστῇ ὀγδόῃ ἔτει δευτέρῳ Floruit tamen cū Xerxe & Pindaro. *Pindarus* ᾠδὴν ſcribit Ἀγησιλάῳ νικήσαντι τὴν ὀγδοηκοστὴν Ὀλυμπιάδα: & τοῦ αὐτοῦ νικήσαντι τὴν τριακοστὴν Ὀλυμπιάδα. *Theognis* floret *Olymp.* 60. Nonnulli tamē affirmant eum, vſque ad *Solonis* tempora vixiſſe; qui, vt etiam *Piſiſtratus*, floruit *Olymp.* 50. *Chilon* ἐφορεύει *Olymp.*

Digitized by Google

		1	Ozias rex 52. an. 2. Chron. 26.	
Reges.		2	*Eius res geſtæ priores dicuntur acci-*	
		3	*diſſe poſt mortem patris, quò mo-*	
		4	*neamur, illum cum patre ſuo non re-*	
		5	*gnaſſe. Biennio ante terramo-*	§
		6	*tum;* AMOS *prædicit* ARAMI	
		7	*in Kyrem captiuitatem,* IEROBOA-	
		8	MI *domus ruinam; &* Iudæ *depor-*	
	Reges	9	*tationem. Fore tamen vt* Iuda *tan-*	
180	IVD.	10	*dem plenè reſtituatur vnà cũ Edom*	
	15.	11	*ſiue omnib. gentib. in Chriſto, Act.* 15.	
		12	ZACHARIAS *præmonſtrans*	†
		13	*Iudæorum excidium per Romanos,*	
		14	*(quod præceſſuros terramotus Do-*	
		15	*minus noſter in monte Oliueti præ-*	
		16	*dixit) ſic ait:* Fugietis Iehoua	
Reges.		17	ſtante in monte Oliueti, vt fu-	
		18	giſtis propter terręmotum tem-	
		19	poribus OZIÆ. *Ante* Amo-	
190		20	ſum *loquitur* IOEL *de agmini-*	†
		21	*bus locuſtarum, quæ habentes ſimi-*	
		22	*litudinem equorum, molareſque*	
		23	*immanium Leonum famem indu-*	
Reges.		24	*cunt. Locuſtæ illæ Apocal. 9. (quæ*	
		25	*vndiquaque loricatæ ſunt, ſicut e-*	
		26	*qui, denteſque habent leoninos, &*	
		27	Abaddon *ex* Cittim *Regem:) non*	
		28	*conueniunt vllis melius quam* Papę	
		29	*Clero. Is enim potẽs vafritie & facul-*	
200		30	*tatib. fructus alienorum laborum de-*	
Reges.		31	*norauit in pleriſque ſuis regnis.*	

IOTHAM

Anni Mundi		Israel		Anni Nativ.
	27	*tre ceti, ut* CHRISTVS *in viſce-*		
	28	*ribus terræ futurus erat, Matth.* 12.		
	29	SIMON Bar-Ionæ *ad eundem*		
	30	*modum fugit Ethnicos; donec* Iop-		
PVL.	31	pe *Deus ei mentem aliam indidiſ-*		
	32	*ſet, Actor.* 10. PVL *fortè fuerit rex*		*Aram*
	33	*ille pœnitentiam agens, cui Deus de-*		ruit.
	34	*dit poteſtatem in Iſraelem.* Aram		720
	35	*hactenus potentior fuit quàm* Aſſur.		
3210	36	*Hiſtoria Ethnica ante* Cyri *tempo-*		*Aſſur*
	37	*ra fabulæ ſunt.* HOMERO *neque*		ſurgit.
	38	Niniue, *neq;* Babylon, *neq;* Ecba-		
	39	tanæ *potẽtia nota fuit. Aliàs* The-		
	40	bas Ægyptias *exemplum nõ addu-*		
	41	*xiſſet Iliad.* 10. *Strab. lib.* 15.		
		ΑΝΑΡΧΙ'Α *viginti duorum*	1	
		Annorum ex crebris ſeditionibus,	2	
		uſque ad Oziç 38. *Ibi regnauit* ZA-	3	710
		CHARIAS, *quartus à* Iehu, 2. *Reg.*	4	
3220		10. *v.* 30. *Terræmotus, de quo* Amos	5	
		effectum ſortitur in Iſraele. *Sta-*	6	
		tus eius præſens indicatur, Oſe. 1.	7	Iezreel *nata* ex Gomere.
		Iſraelem *eſſe* Iezreelem *ex Gome-*	8	
		re meretrice; Deumque frangere ar-	9	
		cum eius propter vallem Iezreelis:	10	
		quod factum eſt, cum Domus impia	11	
		Iehu *punita eſt, propter* Achabi, *ſi-*	12	
		cut Achabi *propter piam* Nabothi	13	700
		extincta fuerat. Nihilominus ſunt ad	14	
3230		*huc miſerati* Ruchama *& popu-*	15	
		lus Ammi, *ſicut & Gentes fideles,*	16	

lymp. 6. & ſimul 56. *Thales* floret 7ma, naſcitur 35. renaſcitur 90ma *Cyrus* & *Cambyſes* floret *Olymp.* 25ta. *Polycrates Samius* tamen à Cambyſe ſuſpẽdio ſublatus, floret *Olymp.* 52. *Ezechiel* vaticinatur *Olymp.* 48. *Haggæus* eâdem. Vnde apud Clemẽtem antiquior eſt *Pythagora*, florente 52. *Xerxes, Gelo, Oibotas* florent *Olymp.* 6. & 3. *Laſus* & *Darius Hiſtaſpis Olympiade* 8ua. Authores ſunt, Suidas, Laerti⁹, Pindari & Æſchyli Scholia, Tatian⁹, Clemẽs, Pauſanias, &c. Vidẽt itaq; omnes quam incertę *Olympiades*, quãque inconſideratè adferantur ad perturbãdam eorum annorũ rationẽ q ad *Redẽmptionẽ* noſtrã olim in Scripturis determinati ſunt.

IVDÆI hos viginti duos annos abſorbent, ne *Iubilæus*, & finis

		32	IOTHAM *naſcitur* 28. Oziæ.	
		33	Ozias *nondum leprâ quâ percuſ-*	*
		34	*ſus fuit, quod ſacrificare voluiſſet,*	
		35	*laborare poteſt. Præterea longo*	
		36	*tempore ei opus fuit ad Philiſtæo-*	
		37	*rum vrbes munitas expugnandas,*	*
		38	*vincendos Arabes in* Gur-Baale,	¶
		39	& Meünim; *item domandos Am-*	§
210		40	*monitas. Fecit adhuc opera maxi-*	
		41	*ma, inter quæ machinæ illa, non abſi-*	
		42	*miles tormentis noſtris, ad iaculan-*	
		43	*dum ſagittis magniſque lapidibus.*	
		44	Eſaias *vaticinatur. De Chri-*	
		45	*ſto loquitur tanquam Euangeli-*	
		46	*ſta. Reſpub. vero Ethnicorum quod*	
		47	*attinet, oſtendit quod Dynaſtæ*	
		48	*earum, qui videbantur ſtellæ, caſu-*	
		49	*ri eſſent, quemadmodum ficus fru-*	
220		50	*ctus ſuos proiicere ſolet: vt Apoc. 6.*	
		51	*Romanis accidit.*	
	1	52	IOTHAM 16. *an. 2. Reg.* 15.	
	2		*Chriſtus replet templum fumo iræ*	
	3		*quod Solomoni nube gratiæ imple-*	
	4		*uerat. Seraphim ſenas habentes a-*	
	5		*las, & inclamantes Sanctus, San-*	
	6		*ctus, Sanctus, iuſtitiam eius celebrãt,*	
	7		*qui Iudam ferit decem ferulis. Per-*	
Reges.	8		*cuſſi toties Iudæi, tamen videre*	
IVD. 14.	9		*nolunt, donec tandem abeant in exi-*	
	10		*tium, Ieſa. 6. Matth. 13. Marc.*	
	11		*4. Luc. 12. Ioann. 12. Actor. 28.*	

Rom.

Digitized by Google

An. Mundi		Israel		Christ.	
			Rom.9.1.Pet.2. Sed erunt Lo-Ru-	17	ANTE Natiu.
			chama, & Lo-Ammi *non popu-*	18	
			lus; prout eramus nos aliquando à	19	
			diebus Noe, *ante quàm Deus, docu-*	20	
			iſſet omnes Gentes pœnitentiam, &	21	
			Dauidem *quærere, Act.17.*	22	
	¶	1	ZACHARIAS *regnat ſex menſes.*		Reges.
	*	1	SALLVM *menſem vnum.*		
3240	§	2	MENACHEM *annos decem.*		
		3	*Circa hæc tempora floruerunt* Ho-		
		4	merus, Heſiodus & Gyges, *qui*		
		5	*primus omnium* Tyrannus *fuit*		
		6	*nuncupatus. Clem.Strom.*1.*Regna-*		
		7	*uit in* Lydia, *filiique eius latè vſque*		Reges.
		8	*ad* Halyn *flu. imperarunt, vbi pri-*		
		9	*mitus maxima pars* Iapetionida-		
		10	rum *conſederunt. Ab eo regio illa*		680
			Gog *dicta eſt, Ezech.38.*		
3250			PEKACHIAH *rex 2. an.*	1	
		1	PEKACH *annum* 51. *ex parte*	2	
		2	*cũ* Azaria *cõmunẽ habuit, ex maio-*		Reges.
		3	*re verò 52. vt poſt oſtendet cõparatio.*		*Prima *decem* Ca*lamitatum.*
	†	4	REZIN *ex* ARAM *recuperat*		
		5	Eloth *ab Achazo: cumque* Pekach		
		6	120000 *Iudæorum perdidiſſet: con-*		
		7	*iunctim obſident* Ieruſalem.		
		8	ACHAZ* *conſternatus, eſt in-*		670
		9	*ſtabilis & incredulus, repudietque*		
3260		10	*ſigni optionem, ſibi oblatam.*		
		11	ESAIAS *declarat Dei benignita-*		
		12	*tem erga* Dauidis domum, *virgi-*		

finis *Chronici* incidant in Domini noſtri mortem.

Geminata Regum *Iuda* commemoratio, cũ multis aliis appendicibus, eodẽ iure torqueri poſſent. Magni viri excæcatos Iudæos hîc ſequũtur, pace illorum; imprudenter.

* *Achas* rex dicitur Iſraelis, 2. Chron. 28. Caue culpes textum; quinimò diſce.

Digitized by Google

* Achazo tam iuueni patri, quā erat Eliſabeta ſenex mater, ſperandum fuerat in Emmanuele, naſcituro ex Virgine.

Symeon tēporib. Ezekiæ nitet in ſuo topazo; etſi ſerò, tādem tamē. Iam Chami poſteros ex Gederâ profligauit: & eorū agros tenuit, dū ſtetit Iuda regno incolumis. Ap. 21. Nonū fundamētū, pro ſecūdo Topazus exiſtit, quia Symeonis tarda gloria.

A Regni			
	12		Rom.11. Deportatio in Babylon: af-
	13		flictioque ſub Iauan, vſque ad Chri-
	14		ſti, ἀπαυγάσματος τῆς δόξης aduentum,
	15		Eſai.4. Ebr.1.3. clarè ſub Iothamo *
Reges.	16	1	prædicuntur.
	17	2	*Achaz 16. annos Rex eſt, qui
	18	3	20. erat, cum regnare inciperet.
240	19	4	Apud Eſaiam pueri dantur Chri-
	20	5	ſto, in ſignum; vt Procopius rectè
		6	animaduertit. Eſaiæ cap.7. Ecce
		7	pueri, quos dedit Deus Emma-
Reges.		8	nueli, Ebr.2. Achas deſpicit aquas
		9	Siloam ſenſim euntes, quæ Io-
		10	an.cap.9. abluunt cæcos eius oculos,
		11	qui eò ab Emmanvele miſ-
		12	ſus fuerat.
		13	Achas conducit mercede Aſ-
250		14	ſyrium, qui terram Emmanuelis
Reges.		15	inundaturus eſt. Eſai. cap.7.
τοπάζιον.	1	16	Ezekias regnat 29. an. Hîc
Sero vireſcit.	2		annorum eſt 25. Sub eo Aſſur per-
tandem tamen.	3		meat & expilat terram Emma-
	4	Secunda & tertia calamitas.	nuelis, dum 330ta Talenta diri-
	5		pit, plurimasque vrbes demolitur.
	6		Philiſthæis fuit Baſiliſcus, quem-
Reges.	7		admodum Ozias eis ſerpens fuerat.
	8		Conualuit ex morbo, Ebræor. ca-
	9		pite 11. & vitæ ſuæ præſciuit termi-
260	10		num. Vnum tamen peccatum in
	11		cauſa fuit, quod ſemini eius capti-
	12		uitas & ſeruitus ſub Regis Babylo-

nia de-

Digitized by Google

Ante Natiu.

13 *nem concepturam & parituram* EM-
14 MANVELEM, *Mat. 1.* qui puer
15 & filius eſt, cuius Principatus ſu-
16 per humerum eius, conſiliarius
17 admirabilis, DEVS fortis, Pater
18 æternitatis, Princeps pacis, cuius 660
19 latæ dominationis myſticæ, &
3270 20 pacis in ſolio Dauidis, nullus vn- 1
quam erit finis. 2

TIGLATH PILESER 2. *Reg.* 3
15. deportat GALILÆAM, vt ſit LO- 4
RVCHAMA *donec* CHRISTVS 5
ibi prædicare incipit, vbi Captiuitatis 6
factū eſt initiū. Iſ. 9. Mat. 4. PEKACH 7
occiditur ab Oſee. Aram *abducitur in* 8
Kyrem 56. an. poſtquā Am. prædixerat. 9 650

LO-RVCHAMAH. *Non conſequuta miſericor.*

Salmā-aſar Rex Principum, *Hoſea c. 8. verſ. 10.*

1 OZEE *rex 9. an. merum impe-*
3280 2 *rium habens, & rurſum ad 9. an. vſq;,*
3 *poſtquam fuiſſet amotus. Aſſyriæ reges*
4 *dicũtur* Iſraelis & Iudę cauſſa IA-
5 REBI *diſceptatores, vindices: Oſ. c. 5*
6 Oſee *mittit oleum pro munere ad*
7 Soum *regem Ægypti, vt ſibi bene-*
8 *uolentiam eius conciliet.* SALMA-
9 NASAR *eum in vinculis habuit.*
Annus eius primus fuit Iothami *20.* 640
Tertius verò, ex quo nimirum vaſal-
3290 *lus fuerat* Aſſyrii; *aliis* 12. Ezechiæ
primus: 7us, eiusdē 4us. 2. *Reg.* 18. 9.
Tum Schomerum *venit in obſidionē*
9us eius, Ezechiæ ſextus eſt. EO LO-

LO-AMMI naſc. Iſrael eſt non Populus vſq; ad Meſſiæ tempora.

A Regni		13		*niæ denunciata ſit. Eſ.39.*
	Reges.	14		Strages 185000. Sanacharibi.
		15		*Pars poſterior an.* 14. Ezekiæ *po-*
Sanacharib, ſiue *Sargon.*		16		*tuit eſſe* Requies, *vt* Ralbag *colli-*
		17		*git ex 2. Reg.* 19.
		18		*Statim ab* Ezekiæ *morbo, retro-*
	270	19		*cedit Sol decem gradibus, 30mo anno*
		20		*poſtquã* Achaz *ſignum petere nolu-*
	Reges.	21		*iſſet, &* Emmanuel *promiſſus eſſet.*
		22		*Anno trigeſimo ab Emmanuelis na-*
		23		*tiuitate, hora decima cuiuſdam*
		24		*diei, anno quo cælum eſt apertum*
		25		IOANNES BAPTISTA
		26		*Chriſtum demonſtrat. Similis Re-*
		27		*uolutio nos, vt eiuſmodi notemus,*
	Reges.	28		*admonet.*
	IVB. 15.	29		
			1	MANASSES *regn. annis* 55.
			2	*Eo regnante* Eſaias *ad ſerram con-*
			3	*demnatus fuit.* Thalmud Ieba-
			4	moth *fol. 49. Apoſtolus, Hebr.* 11.
			5	*id attingit, verſ.* 37. ἐπρίσθησαν, ſer-
			6	ra diſſecti ſunt. *Sic Oecumenius.*
	Reges.		7	*Iuſtinus Martyr idem Tryphoni*
			8	*obiicit.*
			9	MANASSES *aliquando*
	290		10	*Chananæo fuit deterior, & ab Aſ-*
			11	*ſyrio* BABELEM *deportatur.*
			12	*Ibi vero agit pænitentiam* REX
			13	ASSYRIORVM; *qui hic rerum*
	Reges.		14	*potitur, videtur fuiſſe* Aſar-cha-
				don,

Digitized by Google

ammi à Gomere Iſraele geſta-
tur. Optare poterant ut Montes
ſuper ſe caderent, Oſeæ 10. Non mi- 1
nus Ieruſalem Luc. 23. propter ſui per 2
Romanos deſolationem; & illi per- 3 630
ſecutionum ſuarum cauſſa, quibus 4
3300 Chriſtianos perſequuti ſunt, Apoc. 6. 5
Herodotus in Ægypto audi- 6
uerat de Sanacharibo, item de 7
ſolis retrogreſſu, & Rege cui præ- 8
dictum à Deo, quam diu futurus 9
eſſet ſuperſtes, ſed omnia perplexè 10
& truncatè, HERODOTVS 11
lib. 2. 12
CYRVS nominatur diu antequã 13 620
natus ſit; prædiciturque futurus 14
3310 Babelis deſtructor, Iſraelis ſer- 15
uator, Ieruſalem inſtaurator, vn-
ctusque Iehouæ, Eſ. 44. & 45.
Hic iam IVDA ſeruatur ex parte,
propter OLEVM, id eſt, Chriſtum,
Eſa. capite 12: per Iehouam Deum
ſuum, Oſe. capite 1. Iſrael vero
diſpergitur inter gentes. Deporta-
tur enim Calachum, Chaborẽ, 610
& in Ciuitates Mediæ, 2. Reg. 17.
3320 vlterius quã Damaſceni, qui in Ky-
rem ſunt translati: Amos 7. transq;
Babylonem: Actor. 7. Aſſentior iis,
qui Calachum & Chaborem ac-
cipiunt pro Colchide & Iberia,

* Aſarchaddon, ſiue, Sardan.

A Regni	Quarta Calamitas.	
Reges.	15	don, *ſiue Sardan.
	16	*Is ille eſt* Oſnappar, *qui plures*
	17	*incolas miſit ad incolendum* SA-
	18	MARIAM; *qui perpetui fuere*
	19	*Iudæorum oppreſſores, Ezr. 4. Ne-*
300	20	*hem. 13. quosque* Iudæi *execraban-*
Reges.	21	*tur, Ioan. capit. 4.* Babel *hoc tem-*
	22	*pore parui fiebat. Eam incolebant*
	23	*exteri.* Palatia *eius in turres ſpecu-*
	24	*latorias conuerſa erant, ipſaq; diſpo-*
	25	*ſita in ruinam, Eſ. 23. 13.*
	26	TIRKANA *Rex* Cuſh, *ſiue Æ-*
	27	*thiopiæ, fuerit forte* Tearchon *ille,*
Reges.	28	*quem Strabo Geograph. 15. refert*
	29	*fuiſſe potentiſſimum. Ibidem nar-*
310	30	*rat* NABOCODROSORVM
	31	*inter Chaldæos non minus clarum*
	32	*fuiſſe, quam fuerat* Hercules *apud*
	33	*quoſcunque.*
	34	*Ante* PVL, Aram *celebrior e-*
Reges.	35	*rat quam* Aſſur, *quemadmodum ex*
	36	*ſacris Bibliorum hiſtoriis intelligi-*
	37	*mus. Vnde ſtatuendum eſt, recen-*
	38	*tiora ſcripta, (quæ pro antiquis ha-*
	39	*bent nonnulli) quibus* Aſſur *primum*
320	40	*quatuor* Monarcharum, *& anti-*
	41	*quitus præpotentem fuiſſe aſſeritur,*
Reges.	42	*fidem mereri perexiguam. Poſt*
	43	Pul *verò,* Aſſur *multas expilauit*
	44	*regiones, potentiaq; eius accreuit, E-*
	45	*zech 31. Hic vero decreſcere cœpit.*

ut vocant Ethnici, exiſtimantq; He-
rodotum, *Græcum hiſtoriographum*
antiquiſſimum, vbi verba facit
de Circumciſione, *quæ in vſu ſit* 600
Colchide, loqui de Iſraelitis ibi
3330 *diſperſis. Filii* ABRAHAMI *au-*
geſcentes plurimum, ut numero
ſimiles eſſent ſtellis, facilè im-
plere potuerunt TOGARMAH *&*
Turcarum *ditiones, qui cum re-*
tineant Circumciſionem, *&* A-
brahami, Selymanni *ſiue* Solo-
monis, Ioſephi, *& alia eiuſmo-*
di nomina, indicant vnde maxi- 590
mam partem originem ducant; ſe-
3340 *que* ISMAELI *adiungunt. Vbi*
obſerua, quod quemadmodum illi
propter Idololatriam *deciderunt:*
ſic in EVROPA *homines deficien-*
tes à Chriſto per Idololatriam, *eodem*
modo, quo illi tum ab Aſſyrio, ob idem
peccatum puniuntur. Iſmaelitæ *enim*
& Turcæ *inſurgentes ab* Euphra-
te, *Apoc. 9. & 16. cadunt* Romam 580
ſiue Babylonem *propter* Iconodu-
liam. *Retroceſſionem verò Solis*
3350 *quod attinet, erat ætate illa qua*
CHRISTVS *promiſſus eſt* FI-
LIVS Virginis, *primo regi, qui hoc*
credidit, idem reapſe, quod fuit E-
clipſis Centurioni, *Matth.* 27.

A Regni

		46	NAVM prænunciat ruinam Ni-
		47	niue: ABAKVK autē Chaldæum
		48	exurgere, qui ſubitò magnitudine ar-
	Reges IVB.	49	bori ſimilis factus eſt. Daniel. capi-
330	16.	50	te quarto, quemadmodum ante eum
		51	fuerat Aſſyrius. Non magis tum
		52	credebant Iudæi fore vt BABEL
		53	in ſe dominaretur, quam credide-
		54	runt Paulo Act. 13. citanti verba A-
		55	bak. de extremo ipſorum interitu.
	1		AMON rex 2. annis.
Reges.	2		
		1	IOSIAS 31. ann. qui dudum
		2	nominatus fuerat: cum nimirum
340		3	Altare Bethele finderetur. 1. Reg.
		4	13. Fieri poteſt vt MANASSES
		5	auus, poſt reſipiſcentiam ſuam, de
		6	vaticinio illo cogitauerit, intellexe-
Reges.		7	ritque nepotem ſuum illud imple-
		8	re poſſe, Iſraele ex terra ſua in capti-
		9	uitatem deportato.
		10	Anno octauo regni ſui, cum eſſet
		11	adhuc tenellus, (pater tamen erat
		12	ELJAKIMO) requiſiuit Deum
350		13	Dauidis. Anno 12. Idola deſtru-
Reges.		14	xit, & Baaliſtarum, Papiſtis ſimi-
		15	lium, combuſſit oſſa. Decimo octa-
		16	uo admodum ſolemne celebrauit
		17	PASCHA.
		18	MOSIS αὐτόγραφον quod in tem-
		19	plo fuerat abſconditum, coram Io-

ſia

Digitized by Google

Ante Natiu.

qua permotus, eum Filium Dei agnouit. Hîc vero attende malitiam pariter & ſtultitiam Ethni- 570
3360 corum. MERODAC *rex Babyloniæ miſit Ieroſolymam ſciſcitatum ſuper hac re. Hoc ex Scriptura didicimus.* ASTRONOMI *tamen* Chaldæi *hæc omnia conantur ſupprimere, qui apud* PTOLEMÆVM *multas referentes Eclipſes, quæ circa hæc tempora acciderunt: hoc miraculum ſilentio prætereunt. Græci* 560
3370 *conuertunt in* FABVLAM: *Solem nimirum ob Herculis natiuitatem, noctem protraxiſſe. Lucian. Et tamen hæc fabula nonnihil ad veritatem accedit.*

ELIAKIM *ſiue* Iehojakim *naſc.*

IOACHAS, Ioannes, *ſiue* SALLVM, *naſcitur. Senior fratre ſuo Regni ratione, 1. Chr. 3. iunior vero* 550 *natiuitate an. duob.*

3380 IEREMIAS *vaticinatur. Id dat operam, vt* IVDAM *præſeruet ne* Babylonem *deportetur, vt in Deſertum 40. annis ante* TERTIAM CAPTIVITATEM, *quæ Templi incendium ſubſequuta eſt. Eò reſpicit, Ezech. cap.*

O

A Regni

		20	*ram* Ioſia *legitur, qui audita de trãſ-*
		21	*migratione prophetia, lachrymatur.*
		22	Mathanias *ſiue* Tzedek. *naſc.*
Nomen *Tzedek.* à Rege Babyloniæ ei fuit impoſitum.	360	23	TZEPHANIAH *vaticinatur, quem*
		24	Tzephan-Iah, *reconditum ira-*
		25	*rum theſaurum habeat Deus (prout*
		26	Moſes *prædixerat Deut. 32.34.) ob*
		27	*populi ſui peccatum. Totus Iuda pror-*
		28	*ſus deſolabitur. Regis filii nominatim*
		29	*affligẽtur, vt in Ierem.* Deus *oſtẽdit,*
		30	*fore vt* Solomonis domus *deficiat.*
		31	Ioſiah *moritur in pace, natus an. 38.*
		1	IOACHAS Becor factus 3. *mẽſ.*
	370	2	Iehojakim *regnat per* Phar. Ne-
		3	cho: *an. 11. malitioſè in Deũ præua-*
			ricatus eſt: Eius tertio Nebuc. *exer-*
			citum ducit contra Ieroſolymam.

Status

4. Poſteà exactis tribus quatuorve annis ſtudet reliquias in Patria conſeruare: verum neque hoc obtinere poteſt. 540

3396 *Eius * admonitio, ante* Ieruſalem *deſtructam, & terram amiſſam, conuenit ratione temporis cum ſpatio, quo ab* ISRAELITIS, *antequam terram ingrederentur, in Deſerto oberratum eſt.*

** Barbinel comparat* annos 40. Ieremiæ cũ Moſis. Et Thalmud in *Sanedrin* affert ex Pſalmo 95. *Chriſti* regnũ in *Iudah* fore. 40. annorum. Non malè.

Hi 40. anni reſponderunt 40. diebus, quibus terra explorata eſt: illi vero quibus EZECHIEL *Lateri ſuo dextero incubuerat. Sic Dominus noſter eis concedit annos* XXXX. 530

3400 *a ſua* reſurrectione; *pro ratione dierum, quibus ab ea apparuit.*

Ezech. 4.6. STatus annorum XL. Ieremiæ deſcribitur in Dei libro pluribus, quam vt ſingulorum annorum hiſtoria ſemel ſingulis verſibus attingi poſſit. Quapropter hîc aliquãtulum prior Chronica ratio eſt abrumpenda, vt de iis agam quæ illis acciderunt. *Ier. 7.14.* Omnibus *Ioſiæ* diebus Ieremias docuit liberrimè, *IEROSOLYMAM FVTVRAM* vt Sylo. Rex ſeriò timore Dei *2. Reg. 23. 21. 2. Chr. 34. 21* ductus, Regnum ſuum reformat, ſolemne Paſcha celebrat; & Captiuitatem denunciatam, ſe viuo euenturam expectat. Sed Deus eam differt, donec diem ſuum obiuiſſet. *Soph. 1.* *TZEPHANIAH*, factâ Regni reformatione, admonet Regis filios de Dei iudiciis, *multoſque propter clandeſtinam Idololatriam reprehendit. *ÆGYPTVS* vnica erat ipſorum ſpes, cuius Rex Necho ad *MAGEDDON*, *IOSIAM* vnctum *IEHOVÆ* vita priuauit. Zacharias cap. 12. id in memoriã reuocat, docetq; talem futurum planctum, de *CHRISTO* morte affecto: etſi maiore cum piorum conſolatione. *2. Reg. 23. 29. Quinta Calamitas.* Tum *NECHO* tenebat *CARCEMISCHVM* contra *Aſſyrium*, Regem *IOACHAZVM* remouet, eoque abducto in Ægyptum, *ELIAKIMVM* ei in Iudæ regno ſubrogat, nomine ipſius in *IEHOIAKIMI* immutato. *2. Chron. 35. 20. Sexta Calamitas.* Anno primo Iehoiakimi vaticinatur Ieremias *SALLVM*, ſiue *IOACHAZVM* non reuerſurum ex Ægypto, ſed ibi moriturum eſſe. cap. 22. *Ier. 27.12.* Præterea *Nebucadnezarem* futurum regem Babyloniæ, *TZEDEKIAM IVDÆ*, & Ieroſolymam eadem experturam, quæ *SYLO*, Dei iudicia. *Ierem. 26.23.* *VRIAS* interficitur: *IEREMIAS* dimittitur. Deſinens annus *Dan. 1. 1. Ierem. 25. 1.* *TZEDEKIÆ* tertius, & bona pars quarti eius, *PRIMVS* eſt *NEBVCADNEZARIS*. Ibi prædicit *IEREMIAS NECHONIS* præſidia *Carcemiſchana*, vniuerſamque Ægyptum à Nebucadnezare eſſe ſubiugandam. Alterum illud euentus ſtatim comprobauit. *Dan. 1.* *Nebucadnezar* venit contra Ieroſolymam, & *Ieremias* rurſum, magisq; accuratè denunciat,

* *Hinc Melchi, Neri & Salathiel gerunt nomina vt futuri hæredes Regni Solomonis.*

Nebu-

Nebucadnezaris potentiam & regnum ſummum futurum, Ieroſolymáque fore deſolatam annis ſeptuaginta. Vrbs tum obſeſſa capitur; *IEHOAKIM*, *DANIEL*, *ANANIAS*, *AZARIAS*, & *MISAEL*, vnà cum aliis nonnullis ex ſtirpe regia Babylonem deportantur. Rex domum remittitur, & *Nebucadnezari* fit tributarius. Eodem anno, & proximo ſequente Ieremias calamitates Ieroſolymæ *LAMENTATVR*. * *Baruc* Scriba *LAMENTATIONES* eius prælegit, quas impius *IEHOAKIM* in fruſta diſſecat. Id propter Deus ei ſignificat, quod Aſini ſepulturâ ſit ſepeliendus. Tribus annis Ioakim Nebucadnezari ſeruus eſt: quarto verò in eum rebellat. *Daniel*, *Ananias*, *Azarias*, & *Miſael*, annos tres ſtudiis Chaldæis inſumunt, ne tantillum tamen intereà à Moſis Ceremoniis recedētes. *Iehoakimo* rebellante, Iudæos Rex offendit multò Chaldæis doctiores; quo fit, vt conſtituat eos ad ſeruiendum ſibi in aula ſua.

Septima Calamitas.

* *Ier. 36. 15.*

Ier. 22. 19.

2. Reg. 24. 1.
2. Chr. 36. 8.
Dan. 1. 8.
Leuit. 11.

Sic impletur Eſaiæ vaticinium, 2. Reg. 20. 18. Eſ. 39. 7. *Daniel* etiam peritus fuit exponendarum Viſionum & Somniorum, quem antea cum *Ioſepho* comparans, oſtendi quantam habuerint, ſiue ad rationem tēporis, quo peritiam ſuam probauerunt, ſiue ad *Regum* adfectum, ſiue ad *Magos* excellendi modum, ſiue deniq; ad illorum euectiones ad dignitates ſummas, fratrū ſuorū bono, aduertas animū, inter ſe ſimilitudinē.

Biennio elapſo à manifeſtatione ſapientiæ Danielis, in ſomno videt Rex, quomodo *Babel* ſola, *Madai* & *Paras* ſimul, *Iauan* primum iunctim, poſt diuiſim in Ægyptum, & *Babel* in multas gentes dominatura, *Eberumque* eſſet afflictura vſq; ad Domini noſtri Regis regum, in carnem aduentum. Hæc, inquam, videt Rex poſt biennium in vnâ *Imagine*: ſed ſomnii ſui obliuiſcitur; *Danieli* idem offertur: recordatur: Regi exponit: ampliſſimis dignitatibus ornatur; ſociosque ſuos *Ananiam*,

Cōſidera hic Danielis c. 2. 7. 8. & vndecimum.

Ieſa. 9.

Conſidera c. 2. Dan. *vnà cum* 7. 8. & 11.

Digitized by Google

AZARIAM & *MISAELEM* promouet, vt ſint præfecti prouinciæ Babyloniæ. Non magno interiecto temporis interuallo, *Nebucadnezar* ſtatuam ingẽtis magnitudinis erigit, & Danielis ſocios *Ananiam, Azariam* & *Miſaelem*, ſpreti mandati regii de Imagine adoranda arceſſitos, in fornacem ignis accenſam proiicit. Cùm in ignem deſcenderent *Iehoua* eos comitatus eſt, viditque *Nebucadnezar* quendam ſimilem * filio DEI. Per fidem vim ignis extinxerunt, Hebr. 11. 34. Rex demiratus, proponit δόγμα, vt quicunque erraret dictis contra ipſorum DEVM, capitis pœnam incurreret. Nihilominus *Iehoakim* in Iudæa, ab oppreſſione, effuſione ſanguinis ſacrilegio & perfidiâ non abſtinuit. IERVSALEM ſecũdò capitur; *Iehoiakim* vero, ibi primũ vinctus fuit, tãdem abiicitur inhumatus ſicut aſinus. *IEHOIACHIN* filius eius iam octodecim annorum eſt, qui * octẽnis erat (quo tempore ille; Pater:) rex crearetur, regnauitque tribus menſibus. De eo ſic Propheta Ieremias: *Scribite virũ iſtũ carentẽ liberis: non proſperabitur de ſemine eius quisquam ſeſſurus in ſolio* DAVIDIS, *& in Iudam amplius dominaturus.* MATHANIAS FRATER, eius (voce *fratris* latè accepta) proprie vero eius *PATRVVS*, ac iure ſucceſſionis filius conſtituitur * Rex à *Nebucadnezare*, prout per Ieremiam Deus futurũ prædixerat. Poſt deportationem Iechoniæ & Mardochæi, *Ieremias* quadriẽnium in id eſt, vt doceat, Nationibus quamplurimis iugum Babylonium eſſe ſubeundũ. Anno Tzedekię quarto *Ananias* ψευδοπροφητεύει, Deum intrà bienniũ fracturum eſſe iugum Regis *Babel*, & *Iechoniã* omnesq; deportatos reducturum. *Ieremias* Ananię prenunciat, fore, vt propter Pſeudoprophetiã iſtam, eodẽ ipſo anno moriatur: quæ veri prophetæ denunciatio euentu cõfirmata fuit. Anno eodẽ *Ieremias* Iſraelitis in Babyloniã deportatis ſcribit, ne de reditu cogitent, antequã anni ſeptuaginta cõpleti ſint:

Dan. 3.

Eſ. 43. 2.
Heb. 11. 34.
* *Antiqui Ethnici ſermonem ambiguum* בר אלהין *optime acceperunt. Etiã Midras Rab. Octaua Calamit.*
2. Reg. 24. 8.
* *Hoc noto cõtra eos, qui textũ Latinum corrigunt ex pronominis ignorantia.*
2. Chr. 36. 9.
Ier. 22. 30.
2. Chr. 36. 10
* *2. Reg. 24. 19.*
1. Chr. 3. 15.
Ier. 27. 5.
Ier. 28. 3. & 17.

Ier. 50. & 51. capp.

Mittit

Mittit etiam Babyloné prophetiã longè ampliſſimam de ruina Babyloniæ; edicitq; Saraiæ principi *Menucha*, qui eam ferebat, miſſusq; fuerat eò à *Tzedekia*; vt ad *Euphratem* eam legeret, ac poſteà alligatã lapidi, in medium Euphraté proiiceret, his verbis ſuperadditis: *Ita ſubmergetur* Babylon, *& non exurget.* Idé prorſus illud eſt de *Roma*, quæ myſticè *Babylon* dicitur Ap. 18. *Tum enim*, inquit Apoſtolus, *quidã Angelus potens ſuſtulit lapidem inſtar molæ magnæ, & proiecit in mare*, dicens; *Ita cum impetu proiicietur vrbs illa magna* Babylon, *nec amplius inuenietur.* *Ap. 18. 21.* *Ap. 17. 5.*

Quemadmodum autem *Ieremias* ſcribit Babylonem ad Iſraelitas, vt eos in patientiâ vera, & ſpe certâ futuræ liberationis contineat: Sic non deſunt Babylone Pſeudoprophetæ, qui ei reſiſtant. Ex illis primus eſt quidam *ACHAB*, alter *TZEDEKIAS*, de quibus prædicit propheta futurum vt Nebucadnezar tale in eos edat exemplum, vt formula maledictionis ab eis ſuméda ſit. Atq; hoc eis eueniſſe nullatenus eſt dubitãdum, cũ illi homines à Regis abducerent obſequio. Nam qui ſuis Chaldæis non erat parciturus, Dan. 2. multò minus proculdubiò hiſce pepercerit. Erat præter iſtos quidã Babylone, nomine *Samaiah*. Hic perſcripſerat *Ieroſolymam*, Ieremiam in cippum eſſe coniiciédum, eò quod literis ſuis ad deportatos Captiuitatem longã fore ſignificaſſet. Propheta ex Domino aſperius ei mittit reſponſum. Vocat eum *Nechlemitã*, id eſt *Somniatorem*. Eius familia fortaſſis fuit ex *Nachamo*, 1. Chr. 4. 19. Quemadmodũ igitur ille prætendebat vt animaduerté-tes in Ieremiã *Ieboiadam* imitaretur: ſic Propheta illũ perſtringés, forte ſignificat potius *ſomnianté Nechlemitã* eſſe dicendũ, quã Noe *ſimilé Nachamitã*: ex *Nacham* n. (quod *cõſolari* eſt) Noe nomé habuit, Gen. 5. *Ieremias* de *Nechlemita* iſto ſcribit, quod Babylone cũ tota ſua familia ſit obdormiturus. Vbi ſic reſtitũ eſt Ieremiæ à Pſeudoprophetis, Deus ſuſcitat Ezechielé ad perſuadendũ *Ier. 29. 22.* *Ier. 29. 32.* *Ezech. 1. 1.*

Digitized by Google

Deut. 15. 12. manumiſſi fuerant ex legis Moſaicæ præſcripto. Eos rurſum
Ier. 34. 14. heri in ſeruos ſubegerant contra legem. *Ieremias* itaq; prænun-
ciat illorum ſeruitutem.

Ezech. 24. Anno nono *Secundæ Captiuitatis*, hoc eſt, à Iechonia, *Mar-*
Eſt. 2. *dochai* & ſuâ deportatione, regisque Tzedekiæ inauguratione,
menſe decimo, die menſis decimâ *Ezechieli* ſignificat Deus
2. *Reg.* 25. 1. in *Meſopotamia*, *Nabucadnezarem* eo ipſo die *Ieroſolymam*
Ier. 52. 4. *Ier.* 39. 1. obſediſſe. Tunc Deus eam comparat ollæ *feruenti carnibus* re-
Ezech. 24. 2. fertę donec decoctę ſint. Vxor prophetę moritur, quã vt lugeat
6. 16. Deus prohibet; quo innuitur, populi ſui dolorẽ, quẽ ex interi-
tu filiorum *Ieruſalem* concepturi erãt, maiorẽ futurum, quã vt
vllo luctu externo exprimi poſſet. Quanquã autẽ hęc ſic ſe ha-
berent ſingula; *Ieroſolymitani* tamẽ nequeũt ſibi perſuadere, vr-
bem ſuã eſſe deuaſtãdam: imò Ieremias in carcerẽ detruditur,
quod dixiſſet *Deum traditurum eſſe Ieroſolymam Babylonio.* Pri-
Ier. 37. & mum coniicitur in carcerem durum, cap. 37. ſecundũ in car-
38. *cap.* cerem atrii; poſt in ſubterraneũ profundiſſimũ, vnde eductus,
rurſus in aulę eſt cuſtodia, ibiq; detinetur, donec vrbs amiſſa ſit:
Decimus nonus Nabucadnezaris. Anno decimo Tzedekiæ *Ieremias* cõparat agrũ à Chanameele
filio patrui ſui, quo ſignificat Iudam, poſtquã deportatus fuerit
2. *Reg.* 25. *verſ.* 11. Babylonẽ, reducendũ, & emptiones ac venditiones ab eo in ter-
Ier. 32. & 33. ra ſua poſtmodũ certò futuras. Eodẽ tempore pios cõfirmat in
expectatione aduentus Chriſti, cuius fœdus firmius eſt quã cęli
Ezech. 29. 1. ordo. Illo ipſo anno prophetat *Ezechiel*, Pharaonem Regem
Ægypti, (qui ſcipio fuerat arũdineus *Domui Iſraelis*:) à Babylo-
niis eſſe ſubuertendum; prout etiã *Ieremias* futurum prędixerat.
Ier. cap. 44. Atq; hoc obſidionis tẽpore extrema quęq; perpeſſi ſunt Iſrae-
verſ. vlt. litę, graſſante in eos peſte, famẽ & gladio. Patres comederunt
Ezech. 5. 10. filios & filii patres ſuos. Id ipſum dudũ à Moſe pręuiſũ & dictũ.
Deut. 28. 35. *Dan.* 9. 27. Maior tamen poſtea eis denunciatur deſolatio, vbi Chriſtum
2. *Reg.* 25. 2. prorſus abnegaſſent. Anno Tzedekię vndecimo, mẽſe quarto,

Vrbs

Vrbs capitur, in quam ingrediuntur *Nergal-SareZar*, & cũ eo reli- *Ier.39.3.* *Ier.52.8.*
qui Babyloniæ Principes. Autores Ethnici quendã *Neriglisarũ*
Regem faciunt Babyloniç. Regulus fortaſſis fuit ille ſub *Nabu-*
cadneZare; ſed non fuit inter illos tres prçcipuos, quibus regnã-
tib. tantũ Iudæ in Babylonia futurus erat. Hi dynaſtç *Babylonii* e- *Ier.27.7.*
xequentes Chriſti iudicia auxilio Angelorum, eius viſionis cõ- *Ier.26.8.*
probant veritatẽ, quæ Ezechieli, ſexto Tzedekiç oblata fuerat;
quâ Angelis, formâ hominũ à porta Auſtrali venientibus, ho- *EZech.9.3.4.*
mo quidã ſignabat eos in frõte, qui vrbis flebant prçuaricatio-
nes, ne lçderẽtur. Hoc cõplementũ habet in *Ieremia*, *Baruc Ab-*
demelecho, aliisq; piis hominibus. Ad eundem modũ in [illegible]
ſpirituali, quã reuelat *Apocalypſis*, Angelus veniens ab Ortu ſi-
gnat magnum numerum, qui Tubicines ſeptem ſunt clangen-
tes in Regis *Abaddon* ruinam. Hîc noctu fugit Tzedekias viâ *Apoc. 7.8.9.*
horti Regii per portam, quç erat inter murum duplicẽ, ibatq;
per campeſtria. *Chaldæi* eum propter Iericho aſſequuntur; *2.Reg. 27.9. & 10.*
captumque *Riblam* adducunt, vbi lata in eum ſententia, filii
eius ipſo inſpectante iugulantur. Ipſe vero *Babylonem* deductus *EZech.12.*
eſt, quam tamen non vidit, cum antea fuiſſet excçcatus. Hæc
doctus fuerat *Ezechiel* ſexto *TZedekiæ*, cum iuberet eum Deus
migrationis parare inſtrumẽta, migrare de die ante gentis ſuæ
oculos; veſperi egredi, murum perfodere, ac per foramen iſtud
adſpicientes ſe educere. Tum etiam facies ei operienda ne ter-
ram aſpiceret. Atq; hoc modo rotæ Prouidentiæ diuinæ plenæ
oculis apparent, à qua res *Tzedekiæ*, tam viſioni conuenienter
directæ ſunt. Anno decimo nono *NebucadneZaris*, mẽſe primo *2.Reg.25.8.*
NebuZaradan, Domum *Iehova*, Regis atq; omnium magnatum *Decima Calamitas.*
Iudæ incendit. Hoc hiſtoriç *quadraginta annorum*, de quibus E-
zech.4. eſt compendium, quibus Tertia Catena abſoluitur.

REGNI CHALDÆORVM CONTINVATIO, QVARTA CATENA.

Danielis Prophetia hinc ſeſe extendit vſque ad Ieroſolymorum Vaſtationem per Romanos, ad annos nimirum 600. Ierem. 25. 1. & verſ. 11.

NON abs re futurum eſt, ſi ad Chaldaici Regni primordia regrediamur, vt dubiis omnibus quæ circa illius tempora, & Regum numerum oriuntur, ſatisfiat. *Ieremias* primo *Nebucadnezaris* prædicit Iudęos aliasque Nationes ſeruituras eſſe Regi Babyloniæ annis ſeptuaginta. *Septuaginta igitur Anni à primo Babylonii numerādi ſunt.* Qua in re omnes Hebræi conſentiunt. Vox vnica adhibita συνεκδοχικῶς apud Danielem, cap. 9. DESOLATIO (Ieroſolymorum) inexercitatis hallucinandi præbuit occaſionem.

Quemadmodum & alterum illud, quod Terra ſit ſolutura Sabbatha ſua, & requietura annis ſeptuaginta. *Leuit. cap. 26. & 2. Chrō. 36.* Re autem verâ *Deſolatio* & *Sabbathiſmus* ex parte fuere à prima Vrbis oppugnatione, & minimâ deportatione. Altera ſubſequuta eſt *Captiuitas*, quâ *Iechonias* in hoſtium deuenit poteſtatem. Multitudo iſta dicitur *calathus* bonarum ficuum, & tempus, Annus *Nebucadnezaris* octauus. Atque inde Propheta *Ezechiel* in Babylonia prophetans, numerandi facit initium; quemadmodum etiam aliquando à *Paſchate Ioſiæ*, & *Choniæ* quinto, ſexto, ſeptimo, nono, decimo, vndecimo, duodecimo, vigeſimo quinto (ſiue decimo quarto ab vrbe percuſſa) & vigeſimo ſeptimo. [a] Nunquam autem à Babylonio. Sic 2. *Reg. cap. 25. verſ. 27.* cum trigeſimus ſeptimus captiuitatis Iechonię ſit primus *Euilmerodaci*, totū regni *Nabycadrazaris* tempus 45. an. videlicet, facile poteſt colligi. Prophetæ autē [b] nūquam omnes profani regis annos adferunt. Ieremias eandem quoq; ſequitur rationē. Nam cōputat à Ioſiæ temporib. ab anno eius nimirum decimo tertio, prout iā ante dictum fuit; &

Ier. 24.

[a] *Ezech. nūquam cōputat à Babylonio. Adeo vt neceſſe ſit errare ac labi eos ſæpiſſimè, qui eum ſic accipiunt, ac ſi à Chaldæorum primo numeraret.*

[b] *Nullus rex profanus ἀκολούθως omnes regni*

Naby-

Nabycadrezoris primus eſt *Ieremiæ*, vigeſimus tertius. Quartus etiã *Ioakimi* cõiungitur cũ primo *Nabycadrezaris*, quẽadmodũ *Ioakimi* tertius à Daniele cũ eodẽ *Nabycad.* nominatur. Sic decimus *Tzedekiæ* cũ decimo-octauo *Nabucadrezoris* cõiũctus reperitur Ierem. 32. 1. Quarti *Iehoiakimi* ter facit mentionẽ: primi autem eiusdẽ & quinti ſemel. Primum *Tzedekiæ* habet cap. 28. nec non eius nonum, decimũ & vndecimum. Eodẽ modo *cap.* 25. memorat *Nabucadnezaris* primũ, decimum octauũ *c.* 32. decimum nonum & vigeſimum tertium, *cap.* 52. Caput etiam illud quo hiſtoria Regum clauditur Libri eius vltimum eſt, pauculis tãtum in ſcriptura aliquarum vocum, vt nomine Regis [c] *Nebucadnezaris*, aliique nonnullis immutatis. Atque hâc ratione Prophetæ particulas *Catenæ Babylonicæ* perſequuntur, plusquã decies octies vt cõnectant decimum octauũ Chaldæi cum ἁλώσει Ieroſolymorum; nolentes niſi iubẽte neceſſitate, annorum Regis profani facere mentionẽ. Primus eius tantũ propter συγχρονισμὸν ἑβδομηκονταετίας communis ei cum Iuda; decimus octauus ob captã vrbẽ; decimus nonus quod eo incenſum Tẽplũ; vigeſimus tertius deniq; ꝑpter tenues aliquas reliquias Ieroſolymis relictas, expreſſe cõmemorãtur. Quẽadmodũ autẽ Ieremias ſeptuaginta annorum exprimit initium; ſic vnus ille toto captiuitatis tempore expreſſis verbis integrum durationis eius exprimit ſpatium. Facit id autem bis. Semel anno quarto *IEHOIAKIMI*, ante captam Ieruſalem. *capite* 25. 11. Iterum vero tẽporibus *Tzedekiæ*, poſt *Iechoniæ captiuitatem*, vbi omnes alloquitur ſeniores, ſacerdotes & prophetas, vt Danielẽ & Ezechielẽ, quos *Nebucadnezar* deportauerat, *c.* 29. *v.* 10. Vbi tẽpus exactũ eſt, alii eius reminiſcuntur, *Ez.* 2. *Chr.* 36. 21. *Zach.* 1. 12. *&* 7. *v.* 5. Daniel etiã vir ille ἐπιθυμιῶν, oſtendit quàm ſit ex animo Ieremiæ addictus, dum eum *cap.* 9. nominatim Ann. 70. *Captiuitatis* citat prænuntium. Cumq; eſſet Daniel Babylone,

ſui annos memoratos habet in Scripturis; etſi Iudæi tertiũ Beleſchzaris ex Danielis cap. 8. vltimũ eiuſdem exiſtiment.

[c] *Nebucadnezaris nomen ſeptem modis in Prophetis ſcriptum extat, vt obſeruarunt Maſſoritæ. Ex quib. Nabocodroſor apud Strab. lib. 15. inſolentiſsimũ, referre videtur.*

Digitized by Google

ne quidem ſemel computandi initium facere voluit à Regib. profanis, etſi librũ ſuum à *prima captiuitate* inchoauerit, ſol usq; eã memoret. Haud equidem tãto Chaſdim dignatus honore eſt, vt ab eorũ imperio initium numerandi faceret. Cum autẽ Babylone fuiſſet triẽnium, vt Rex profectus eius feciſſet experimentum, donoq; prophetiæ eſſet ornatus, numerãdi ducit principiũ, ab eo tempore, quo examen ſui ac ſociorum à Rege eſſet inſtitutum, inquiens, Anno *ſecũdo in Regno Nebucadnezaris*, &c. *Daniel ad ſummos honores euectus eſt*, quẽadmodum ſub *Beleſis* nomine ἀἴζω eum vehementer extollunt. *Ezechiel* quoq; bis ei teſtimoniũ præbet. Primum. n. eum cum Noe & Iobo cõparat ſexto captiuitatis *Iechoniæ*. Deinde eiusdẽ duodecimo ſub *tertiã Captiuitatẽ* (quę calathus ille ficuum peſſimarũ, Ier. 24.) Danielis factâ mentione, cui occulta erãt reuelata, & prudẽtiâ ſuâ facultates ſibi cõparauerat, regẽ Tyri exagitat. Fuerat Rex Tyri cum Dauide & Salomone in *Edenis* horto, exornatus pręcipuarum Tribuum lapidib. pretioſis *Rubenis, Symeonis, Zabulonis: Aſeri, Ioſephi, Benjaminis: Iſacharis, Iudæ & Leui*: omiſſis *Dane, Nephtali* & *Gade* inferioris dignitatis. *Sardius* itaq;, *Topazus, Sardonyx, Chryſolithus, Beryllus, Iaſpis, Sapphirus, Chalcedõ, Smaragdus*, (Hyacintho Chryſopraſo & Amethyſto poſtpoſitis) eius fuerunt tegumẽtum. LXX. hic gẽmas duodecim reponunt, quod Ethnici ratione aſſequi nõ poſſent, quãobrem nouem, nõ autẽ omnes cõmemorarẽtur. Tyrius itaq; fuerat, qđ omnes eſſe poſſunt, Ap. 21. qui Chriſto adhærere cupiũt. Sed Tyriũ iã Daniel ingenio antecellit, adeò vt in ei⁹ Chalcedone ſapiẽtia ſit:

* *Beleſis & Βελεσυς, i. Bel-aſar celeberrim⁹ eſt Chaldæus apud Bionem, Alexandrum Polyhiſtora, Diodorum & Agathiam lib. 2. pag. 59. Imp. Lud. Batau.*

Ezech. c. 28.

Clara micante auro, flammasq; imitante pyropo;

ſedeatque, ſicut *In Solio Phœbus claris lucente ſmaragdis*. Ingenia verò noſtra quod attinet, vehementer obſtupefacit, nos dum ab anno examinis ſui ſecundo æra ducit.

Eſt enim ex Iuda, & alter Moſes cognitione.

Neq; . n. capere poſſumus quomodò Ann. 2. in Regno Ne-

bucad-

bucadnezaris incidere potuerit poſtquã triennium & amplius, imperiũ obtinuiſſet. Hoc itaq; facit vt fingamus duos Nebucadnezares, patrem & filium: nõ aduertentes nos hac ratione Ieremiæ prophetiã irritã facere, qui (prophetãs initiò Regni Ioakimi) ſeruitutis terminũ nõ extẽdit vltra tẽpus regni filii Nebucadnezaris Euilmerodaci, nepotisq; ei⁹ Beleſh-zaris.

[a] Atque hac ratione Danielis ſapientia, qui animo planè regio à ſui ipſius ad honoris faſtigium ob præclaram peritiam quaſi inauguratione, ætam duceret, Antiquos Græcos ferè redegit ad inſaniam. Illi vbi veritas habet ſecundum, decimum octauum interpretantur, *Monarchiæ* ſcilicet *Nebucadnezaris*, cum tamen Daniel ante illa tempora propter ſapientiã quâ pollebat, eſſet celeberrimus honoratiſsimusque. Non melius capiunt plurimi Ezechielem, cap. 40. ſic interpretantes, quaſi à ſui deportatione annos numeraret; cum nunquam ille à primâ Captiuitate computet, ne videlicet, ſi id feciſſet, digito quaſi demonſtrando Babelis ruinam, ſuis periculum crearet. Vbi vero anni ſeptuaginta exacti ſunt, ibi liberrimè eam exponit Daniel, & primo τῦ Bel-eſch-aris viſionis ad eam ſpectantis mentio fit: rurſum eiusdem anno tertio, vt intelligerent Iudæi nulli autem ex [b] *Sheſchac* quando *Seſchaco* eſſet bibendum.

Atque hęc paucis de annis ſigillatim, quo melius videamus, quã Deus in huius quartæ catenæ fabricatione ſingularẽ oſtẽdat ſapientiã. Nec eſt quod quisquã hæc parui faciat, cũ eorũ ignoratione fiat, vt vulgo Ieremiam, Danielem & Ezechielem, in iis quæ ſeptuaginta annos ſpectant, non intelligant: non ſine perturbatione ſumma ætatis eorum, qui vixerunt tum, & rationes totius Chronicæ, inde ab inchoatis Iubilæis. Zacharias etiam dextrè accipiendus eſt, vbi bis Annos Septuaginta attingit. Memorantur, 84. annis à capta Ieroſolyma cap. 1. v. 12. & 86. cap. 7. Non itaque de ſpatio loquitur tum elapſo, ſed de antecedentibus ſeptuaginta annis, quibus Deus iram ſuam declarauit. Propter ſermonis conſciſi obſcuritatem; Iudæi TEMPLI ædificationem factam fabulantur anno à reditu decimo octauo, hoc eſt, ſeptuageſimo à Ieroſolymorum conflagratione: etſi ſatis norint eam in annum 32. eiusdem incidiſſe, vt oſtendunt ABEN-EZRA & Sadaias.

[a] *Daniel bienniì factà mentione Ioſephi conditionẽ in mentem reuocat: quemadmodum etiam phraſi Hebræa adlata* חמפעם רוחו. *Huius biennii ignorantia genuit expoſitiones abſurdas, vt patet ex editione Rom. Anni 1587. Sic Dan. c. 3. Decimus octau⁹ textus fuit inſertus abſque vlla authoritate: Iudæi tamẽ ſic docuerũt, vt Sedar Olam Rab.*

[b] *Σακέας Feſti nomen apud Chaldæos, de quo Athenæus lib. 14. ex Beroſo Βαβυλωνιακῶν α. Eo bacchabantur ſtrenuè. Dan. cap. 5.*

***REGES SPECTANTES IMAGINEM DANIELIS,* cum ſuis annis hîc commodè poſſunt ſimul poni: quia deinceps non reponentur Perſidæ & Macedones; quod aliæ Iudaicæ narrationes perpetuabuntur, & ſuis in locis diſputabunt, etiam de his quæ in αὐτόθι hîc coniiciuntur.**

CHALDÆI.

N*Ebucad-neZar:* ſecundum interpretationem. *Nabo* (Eſa. 46. verſ.1.) eſt Dominus opum.

Euil-merodac. Merodac eſt primarius, Ier. 50. verſ.2.

Bel-ſche-aZar. Bel eſt opum dator. *Bel-teſch-aZar*, nomen Danielis, eiuſdē eſt poteſtatis: Et *Bel-aZar*, aut Beleſis apud Diod. libr. 2. vbi celebres narrat hiſtorias; proculdubio de noſtro Daniele: quomodo in bellis præualuerit, animans ſuos poſt multas clades, ex viſionibus, cælitus ruinam Aſſyriorum certiſſimam ſpondentibus.

Tres hi Reges trium Deorum Babyloniorum gerunt nomina; *Nabo*, *Merodac*, *Bel*: appoſitè ad id quod narrat Abbakuk, quòd Chaldæus robur ſuum Diis ſuis aſſcriberet, Abbak. 1. v. 11. Maſſoritæ in 5. Dan. de vtroque nomine ſic obſeruant: A principio libri vſque ad hæc verba, *Eâdem nocte*, &c. capit. 5. verſ. 30. *Bel-teſch-aZar, Bel-ſch-aZar*, litera ש ſcribitur ante א. Sed poſt ea verba, Eâdem nocte; *Belt-אſch-Zar*, *Bel-אſch-Zar*, א ſcribitur ante ש.

De hoc neceſſe fuit admonere. Nam nulli Ebræi Typographi, quos oculorum aſpectus dirigere debuiſſet, negligentiæ culpâ vacant; diſcrimen huius ſcripturæ non obſeruantes. Et extra fuiſſent Maſſoritæ, Textus corruptionis aleam ſubiuiſſet: meiq; in Prophetam Commentarii ab Originali, 1. 5. 7. 8. & 10. capp. diſcedere videri potuiſſent.

Planetæ erāt eorum præcipui Dii, & Domini, & exiſtimabātur prædicere futurū Diod. lib. 2. Vnde Nabo; *fatidicus. Aut ab Regnādo nōmen inuenerunt. Vt* Kad ἡγεμὼν, *vt eſt in Arab. Matth.* 26. Mar *Dan.* 2. Rac. *Gen.* 42. *apud Onkelos.* Shad *apud Araba Mat.* 17. Shac. *Ier.* 25. *& apud Kimchi in radice* Alan Nogah *eſt Venus in omnibus Rabinorum cōmentariis.*

Hi tres Chaldæorum Reges, *Caput aureum, Leonem & Arborem* conſtituunt: ſicut & Perſidæ Græcique diſparata ſua ſortiti ſunt inſignia.

De Perſidis. Quorum nomina, quæ ſcripta ſunt Ebraicè, in Scripturis exſtant: quæ Græcè, prout apud Ethnicos ſcribuntur.

Κυαξάρης. *Darius*. Dan. 5. 6. & 11. domitor Babylonis haudquaquam aſcitus ab Chaldæis: quamuis quidā miratur tot millia theologorum lapſos. Solis iubare clarius hoc, quod regnū Babyloniç fuit euerſum, Dan. 5. priuſquam Darius accepit regnum: qui Dan. 6. regit ex Legib. Medorum & Perſarum: cuius porro primo, Dan. 9. Anni 70. ſunt completi & conceſſus reditus, Cyro συνάρχοντι.

Κῦρος. *Cyrus*.

Καμβύσης. *Artaxaſchta: Artaxaſata*, vel *Artaxiaſata*; prout Strabo ſcribit, Vrbes à Rege denominatas: *Sub illo redeunt Iudæi*, *Ez. 4.*

Δαρεῖος ὁ ὑστάσπεω. *Ahaſchueros*. & Xerx. Eſt. vlt. in textu, vbi Deus nos maxime monet ſic appellari *Achaſhueros*, qđ R. Stephani Biblia corrupūt: dū qđ in margine fuit, reponit in textū.

Quartus. Dan. 11. verſ. 2. ξέρξης.

Ἀρταξέρξης. *Darius Artaxaſchta*, vel *Artaxaſta*. Sic per totum Ezram nominatur, ab capite ſeptimo, vt Maſſoritæ notarunt, vt diſtinguatur in diplomatibus, credo, ab Cambyſe, atque in hiſtoriis.

Δαρεῖος. *Darius*.
Ἀρταξέρξης. *Artaxerxes*.
Ὦχος.
} *Hos tres ſilentio præterit Nehemias.*

Δαρεῖος. *Darius*. Neh. 12.

Digitized by Google

GRÆCI CONIVNCTIM.

Alexãder M. inſigne cornu in fronte Hirci. Dan. 8. rex potens.

Eius poſteritas, Hercules & Alexander. Hi, cum præcipuis Regni conſortibus, Ventrem & Latera ænea conſtituunt; nec non Leopardum τετρακέφαλον, Hircique illud, vt diximus, inſigne cornu, & quatuor cornua, quæ in locum illius ſubſtituta ſunt.

GRÆCI DIVISIM.

Auſtrales omnes in Strabone ſunt, Geograph. 17.

Ptolomæus Lagides, primũ cornu. *Rex Auſtri*. Daniel. 11. verſu 5.

Ptolomæus Philadelphus, tertiũ Cornu. verſ. 6. Cuius filia *Berenice* Regi Aquilonis nupſit; & occiſa eſt.

Ptolomæus Euergetes, frater Berenices. quintum Cornu, verſu 7.

Ptolomæus Philopator, ſeptimum Cornu. In cuius diebus exleges Iudæi turbas mouerunt, & perierunt.

Ptolomæus Epiphanes. Accepit Syriam in dotem cum vxore *Cleopatra*. verſ. 18. Cornu octauum.

Aquilonii apud Appianum in Syriacis.

Seleucus Nicator. v. 5. ſecundum Cornu.

Antiochus Soter. Cui parum cum Iudæis negotii fuit: quocirca in Gabrielis oratione præteritur.

Antiochus Theos. quartũ cornu, verſu 6.

Seleucus Callinicus: neque hic vexauit Iudæos, exutus Syria ab Ptolom. Euergete.

Antiochus M. v. 10. Cornu ſextũ: Elocat filiam ſuã Regi Auſtri, & Iudæam exedit.

Seleucus Philopator. Depeculator, nonum cornu. v. 20.

Antiochus Epimanes. Vilis. cornu 10. verſ. 21.

Hi reges Ferrum Crurum conſtituunt, & ex parte etiã Lutum ferro mixtum. Sperantes per connubia firmare amicitias & de Syria & Iudæa conuenire: Sed magis augentes odium. Et *Salathielidas* χεισοπαίζοντας qui vexant, quartæ belluę 10. cornua conſtituunt. Poſt tempora iſta, Iudęi Sancti excelſę Trinitatis, incipiunt ſuum regnum recuperare. De reliquis autem Regibus ſpeciatim nihil tradit Daniel.

Lutum imbelle tibiarum ſtatuæ.

Auſtrales.	*Aquilonii bini, inter ſe de Regno ſuo certantes domi.*	
Ptolomæus Philometor, & *Ptolomæus Phyſcon.*	*Demetrius Soter.*	*Antiochus Eupator.*
Ptolomæus Lathurus.	*Demetrius Nicator.*	*Alexander.* qui Ptolomęi filiã duxit in vxorẽ. *Diodotus.*
Ptolomæus Auletes, tibicen.	*Antiochus*, Demetrii frater, ſuimet ipſius percuſſor.	
Cleopatra.		

Strabo lib. 17. Ἅπαντες μὲν οὖν οἱ μετὰ τὸν τρίτον Πτολεμαῖον ὑπὸ τρυφῆς διεφθαρμένοι χεῖρον ἐπολιτεύσαντο, χείριστα δὲ ὁ τέταρτος καὶ ὁ ἕβδομος, καὶ ὁ ὕστατος ὁ αὐλητής.

CLEOPATRA, vxor Demetrii, maritum tollit; nubit Antiocho fratri.

LIBERI EIVS:

ex *Demetrio:*		ex *Antiocho:*
Seleucus.	*Antiochus Grypus.*	*Antiochus Cyzicenus*, eiecit Grypum.
Seleucus à matre ſublatus eſt.	*Grypus* matrẽ veneno ſuſtulit.	*Antiochus*, qui ſocrũ Selenen duxit vxorem.
	Seleucus, eiecit Cyzicenum, & cæſus eſt.	Eum *Tigranes* expellit. Nec filium ipſius regnare fert Pompeius.

Digitized by Google

SIC vt Trogus hîc notet, quòd paulatim oriens, diſcordia cõſanguineorum Regum, P.R. effectus eſt. Atque hinc patet, vti ferrum lutumque, mixtura ſeminis humani, non coaleſcentia, veritati Viſionum Danielis perhibent teſtimonium.

De Tempore ſeu Annis, quibus hi Reges Imperiis præfuerunt.

Quãdoquidem profani Reges ab Hiſtoricis cum Scriptura conferuntur; ne longius iis Regni tempus, quàm Scriptura patitur, cõcedamus, attendendum eſt: alioquin Verbi diuini authoritatẽ eleuaturi. Qua in cauſa Maiores noſtri culpa caruiſſe non videntur. Hoc autẽ de regib. in genere poteſt affirmari: quod nullius annorum perfecta ſumma, qui nõ in populo Dei fuerit, à Spiritu S. nominata ſit, vel nominari debuerit. Præterea, tanta eſt Ethnicorum ἀκαταστασίας, vt ne de vllius quidem Regis annis, inde ab Nebucadnezare ad Iulium vſq; Cæſarem, inter ipſos conſtet. Si tamen penitius explorentur per ſingulas æuitates, per teſtimonia accuratiſſima de ſingulis, & inſigniorum quorundam vitas (nunc ſic loqui detur) compertum erit, eos cum Scripturæ teſtimoniis, & temporibus in ea patefactis, mirabiliter conuenire. Quamuis autem erroris inueterati, velut ſentes & ſpinæ veritatis iter intercludant: tamen ab Ethnicorum varia collatione eſt confirmanda; multorum cauſa, qui magis in profanis quam ſacris laboribus, triumphant.

Tempus Regni Chaldaici.

Conſentiunt in hoc vnà omnes ferè Iudæi, quod à primo *Nebucadnezaris*, vſque ad mortem *Belſchazaris*, anni 70. terminantur. Quem conſenſum ſi Chriſtiani tenuiſſent, non parũ cauſæ religionis erat profuturum. Nonnulli autem captiuitatem ſecundam, alii tertiam, cum maxima Sacræ hiſto-

riæ ru-

Digitized by Google

riæ ruptura & hiatu principium 70. annorum conſtituunt.

De Perſidarum veris temporibus: & argutiis quæ nos deceperunt.

Ab Darii Hyſtaſpeas anno quaſi 20. quum Babel cecidit (ille autem 43. vixit tantummodo) vſque ad Xerxis pugnam, quę fuit ſexennio poſt illius mortem, ſunt anni 30. Tum domi regnauit *Artaxerxes*. Herodot. & Cteſias.

Artaxerxes regnat annos 41. Clem. 1. Strom. Mortuus anno 7. belli Peloponneſiaci. Thucyd.

Ochus ſolus ſine conſorte, regnauit annos 8. cum *patre*, 16. *cum filio*, 11. ſic ex 8. fiunt 35. his, qui hæc non recte explorant.

Artaxerxes Mnemon, annos 42. Clem. ibid.

Ochus 3. annos.

Darius, circiter 5. aut 6.

Summa 130.

Socors Antiquitas, Cyri, Cambyſis, Darii annos συναρχίας & ante captam Babylonem, & in Monarchia etiam poſt vrbem captam ſeparatos ſingulis attribuit. Dario quin etiam annos 46. cum 43. ſolummodo vixerit. Cteſias Artaxerxi Longimano 59. plenos Codomannus attribuit: & Plutarchus Artaxerxi Mnemoni annos 62. ad complendum 100. annorum fictitiorum numerum. Tempus ante Xerxis fugam & Scripturæ autoritas, & 49000. reducum vitæ ad annos 30. reſtringunt. Poſtea Euripidis ætas, annorum 75. apud Suidam: & Timothei cum eo familiaritas, tum quum Philippus regnat, litem queant componere. Sic & aliorum vitæ. Ariſtidis Filiæ adiutæ ab Demetrio Phalereo: Demoſthenis cum Laide conſuetudo: Platoniſque cum Dionyſiis ætas & conui-

ctus, 40. ann. Olympiadum, inter Xerxis ſugam & Philippũ, poſſint abſcindere.

De Græcorum Temporibus, ex Clemente. (Epiphanius tamen excedit eius numerum ad 12. Maximus autem Monachus pauciores habet annos. Sed hos Clemens.

Alexander, annos	6.
Ptolomæus Lagides,	40.
Ptolomæus Philadelphus,	37.
Ptolomæus Euergetes,	25.
Ptolomæus Philopator,	17.
Ptolomæus Epiphanes,	24.

Hac ætate Iuda ſuum regnum recuperauit.

Ptolomæus Philometor,	35.
Phyſcon,	29.
Lathurus,	36.
Auletes.	29.
Cleopatra.	22.

Summa 300.

Romani vſque ad Chriſti mortem, annos 60. Hinc conficiuntur anni 490.

DE LINGVIS ET INTEGRITATE SCRIPTI VTRIVSQVE TESTAMENTI.

QVia cum Danielis vnà ſeculo mutantur linguæ ſacræ atq; deinceps, hîc peropportunũ pauca de conſilio Dei hâc in re dicere. Adami Euæq; igitur ſermo permanſit in populo Dei cõmuniter vſq; ad μετοικεσίαν Βαβυλῶνος, *intellectus etiã loquente* Aggæo *&* Zacharia *æuo proximo. In hoc ſcriptus quiſq; liber V.T. ſtylo non imitabili; Characteresq; & Pũcta ſunt, vt fuerũt in tabulis* θεοχάπτοις. *Maſſoritæ autẽ, quorum ductor fuit* Ezra, *ſic ſeruant* μνειωπῷ *diligentia literas & voces, vt nihil queat interire: Senſus linguæ retẽtus nobis per* LXX. *& N.T. & Thalmudica per eas, qui ſuis in ſcholis ſemper linguam retinuerũt: Et beneficio* LXX.

inter-

interptetum atque N. T. poſſumus omnes Rabbinos hic ſuperare. Nanq; illorum ſtudia nobis faciliora quam ipſis: quia in fabulis & vocibus ſine fine pergræcantur: & habemus inſuper Deum interpretem ſuauiloquentē per totum N. T. Id autem eſt ob elegantiā vocum & infinitam varietatem reuera θεόγλωσσοι. *Decurrit inſigniter omnes Græcos Scriptores, omne genus, nec vniuerſi poſſunt ſine fragmētis veterū, &* LXX. *voces oſtendere, quas habet. Habet autē & quasdam nouatas, vt omnes Scriptores claſſici. Lexeis autē omnes nitidæ, vt qui alia in lingua ſtudeat hanc æmulari venuſtatē, ceratis ope Dædalea nitatur pennis, vitreo daturus nomina ponto. Eſt autē hic quadruplex Hellas; cōmunis, illa* LXX. *interpretum,* θεόφθογγος, *& Thalmudica. Res familiares Graiis, vt ſtatus animarū poſt hāc vitā cum Deo,* ᾅδης *illis, & hic idē: ſicut in* LXX. *de Iacobo: Abrahamo, Moſe, vt Eulogius Patriarcha doctiſſimus ante annos plus 1200. & cætera Græcia, ſenſerūt. In narrationib. Iudaicis ſtylus* LXX. *interpretū eſt vſitatiſſ. & inde pars dimidia N. T. vbi Deus per omnia docet tot Hebræa loca prophetarū reddere Græcanicé.* Ἴασπις *ex Eſ. 54. illic* cad ced, *eſt ex hoc genere. Tertiū genus eſt rarius, vbi Sp. S. diuinius græcatur quā homines. Sic Gemma* Iudæ χαλκηδὼν *eſt, ex Syriaco* כרכרא *in* Tharg. Ier. *ſic* Nepthalimi χρυσόπρασος, *ſic* Benjaminis, *non* Zabulonis, *vt apud* LXX. *eſt* Ἴασπις, *ad Hebræum,* ישפה. *ſic* Zabulonis Sardonyx *à Deo eſt* θεόκλητος. *In reliquis octo gemmis, Sp. S. ſequitur* LXX. *interpretes: Apoc. 21. Vbi ſecundum res geſtas tribuū diſpoſitæ ſunt gemmæ: per quas ſciri poteſt, quod vox Apocalypſeως non ſonat hominem, quam* Boanerges *nobis intonuit. Quartum genus Thalmudicum: Cuius generis hæc ſunt,* Paradiſus *idem quod piis* ᾅδης *in Eulogio.* γέεννα, ὁ δεύτερος θάνατος, στάδια *mille ſexcenta, 144. & cetera de genere hoc. Iam* ἀδιαφθορία *N. T. certa eſt iis, qui norunt perfectè loquelam Hebræam, hiſtoriam, & Athenarum ſummam eloquentiā. Correctores autem attenuant vtriuſque Teſtamenti maieſtatem, dum quæuis maximè diuina emendant imperitè. Sed iam pergamus ad alia.*

eſt, tribuitur. Gog *&* Magog, *Apocal.cap. 20. ab hoc loco ſimilitudine quadam translata ſunt. Obadias prædicit Edomo ruinam, & Iacobo reſtitutionẽ vt colatur* Chananęa *inde à* [b] *Sarepta vſq; ad* Sepharad.

ANNO 25.Captiuitatis *Ezechielis, decimo quarto ab Vrbe percuſſa, (erat autem is quemadmodum* 18. *Ioſiæ medium* Iubilęi, [c]*) Propheta videt Vrbem, cui nomen eſt* IEHOVAH IBI. *Eam Chriſtus exſtruit, Hebr.*11.*Apoc.cap.*21.

NEBVCADNEZAR *deuicta Ægypto, cum frueretur alta pace videt in ſomnis arborem magnam, acciſam, cordatamque in morem beſtiæ per annos ſeptem.* Daniel *de Nebucad.interpretatur, qui anno cõuerſo molem* Babelis *iactitans faſtuoſe, nec Templũ opus ſeptennii à ſe demolitũ dolens, in amentiã incidit, & mẽte captus ſeptenniũ inter feras verſatur. Exindededecus ſuũ proclamat, &*
IVB. 18. *Dei gloriã.* BEL *tamen ei pro Deo eſt, Dan.c.4.* Chaldęi *in* Abydeni *fragmẽto narrãt eũ afflatu neſcio cuius Numinis Babelis ruinã per Perſas prædixiſſe. Verũ* ἀιψευσαὶ *eã tribuũt iratis Dîs Babyloniorũ, veras veri Dei SS. Prophetarũ p̃dictiones diſſimulantes.*

MEDO-

cet, vt poſt annũ quinquageſimũ Chriſtũ, *πλήρωμα* Legis, & Agnũ Dei amplectantur.

b *Iudæi nos hiſce duob. nominibus* Obadiæ, Galliã & Hiſpaniam, *vocare docuerũt, vt hac ratione Chriſtũ imprudẽtes negaremus.*

c *Gens RR.* Iubilæũ *fuiſſe fingũt, vt hac ratione verã* Iubilęorũ *perturbent rationem. Docent Meſsiã Iubilæo regnaturum, quod nos in Morte domini noſtri Ieſu Chriſti ita eueniſſe aſſeueramus. Verum vt hoc euitẽt, ſic rationes ſuas inſtituũt. Αναρχίαν viginti duorũ annorum, quæ intercedit inter ſecundũ Ieroboã, & Zach. F.abſcindunt* [illegible]. [illegible]. *tũ fingunt Iubilæos ordiri* 15. Ioſuæ, *ſic habent* 25.*an. & quatuor plus; illos quatuor contrahũt fictis συναρχίαις. Sic* 25. *ſunt immutati, & Iubilæorum vſus.*

An. Mundi			Ante Natiu.
	deſumptæ ſunt, Apoc.18. in eũ finẽ vt	31	
	de Romæ ruina *nullatenus dubite-*	32	
	mus. Non multo poſt euerſam Tyrũ,	33	
	Ægyptus *debellatur. Tũc vero* Bel-	34	
	taſch-Azar *magnus eſt, Dã.* 4. *No-*	35 36	
	men eius ſignificat Bel, *reponit the-*	37	490
	ſaurum. Regis Bel-ſch-azar *idẽ eſt.*	38	
3440	*Daniel trãſpoſitu vnius litteræ ea cõ-*	39	
	traria facit, vt diximꝰ antea plurib.	40	
	Bel-eſh-zar, *c.*7. Bel *habet mæroris*	41 42	
	ignẽ: & Belt-aſch-zar *erupit ignis*	43	
	doloris. (Illud regis, *hoc ꝓphetæ eſt.)*	44	
	NEBVCADREZOR *moritur.*	45	
	Euilmerodac *Iechoniã è carcere*	1 2	480
	euehit, Ier. 52. *Hic & filius eius* Bel-	3	
3450	ſchazar *reliquos annos Captiuitatis*	4	
	cõplẽt vſq; ad 70. *Primo* Belſchaza-	5 6	
	ris *quatuor Beluæ è mari aſcendentes,*	7	
	Dan.7. *ſunt quatuor metalla Imagi-*	8 9	
	nis; Leo, Vrſus, Pardus, *& quædã*	10	
	decẽ cornis. *Iis in ignẽ cõiectis* ὁ υἱὸς	11 12	470
	ἀνθρώπου *venit regnũ poſſeſſurꝰ.* Romę	13	
3460	*imperiũ Belua eſt cõpoſita ex iſtis qua-*	14	
	tuor. Inter Patres familiarũ Iuda in Ba-	15 16	
	bylonia, eſt quidam Adonikã, *quod eſt, ſi*	17	
	interpreteris, Deus ſurgẽs, *Liberos ha-*	18	
	bet 666. Ezr.2.13. cũ Papa *vitæ reſtituit*	19	
	Imp. Beſtiam, exurgitq; vt Deus in Eccl.	20	
	deficiẽte ad Babelem, *eſt illa Beſtia quæ*	21	
	Agni habet cornua. Cũq; 666. ſit nume-	22	1 460
	rus homini tributꝰ, ob oculos ponit nomẽ,		2
3470	*quo pſeudouicarius Chriſti deſignatur.*		3

Si Tyrus, Si *Babylon*, ſi Seleucidæ & præualens *Antiochus* præter hominũ expectationem euerſi ſunt: nõ eſt quod vos Chriſtiani dubitetis de lapſu *Romæ Matris ſpiritualium fornicationum.*

MEDO-PERSICA MONARCHIA, FIGVRA-ta in pectore ſtatuæ atque Brachiis.

DAniel proximus imperatoribus eſt factus: Ὁ λόγος dicitur Μεσσίας, ὁ Χριστός, vt Ioh. 1. & 4. qui poſt ſeptimanas ſeptuaginta fiet τὸ πάσχα ἡμῶν. Harum ſeptimanarum in tres partes fit diſtributio, adiectis ad primam, & extremam ſuis hiſtoriis. Septem priores à Cyri primo, & redeundi permiſſu ad inſtaurãdam *Hieroſolymam*: Eſ. 44. & Ez. 4. v. 12. Quadraginta nouem præterlabentur antequam mœnibus eam muniuerint; Inde ad ſeptimanam vltimam, quę ad miniſterium D. N. IESV CHRISTI deputatur, ſunt ſeptimanæ ſexaginta duæ: vltimæ vero illius pars prior, ſilentio præteritur, tanquam præparationi tantæ rei dicata: poſteriorem vero Chriſtus explet: vt confirmet fœdus ὑπὲρ τῶν πολλῶν: Principium autem ductum à Baptiſmo: finis in Redemptionis opere.

Septimanæ	1 2 3 4 5 6 7		DARIVS *&* Cyrus *amplectuntur fidem Dei: &* Zorobabel *&* Ioſua *cum 49697. redeũt.* Artaxaſht Cambyſes *ob violatum templi opus per totum quadrienniũ ab impedito illius opere fuit, ſibi & ſuis infeſtiſs. & aliis infelix, vſque ad mortem.*
		1	Dar. Hyſt. *Rex. 16. an. Iudæos odit.*

Xerxes

DE TRIBVS PROPHETIS INTERPRETIbus Angeli Gabrielis.

SIcut Sacrum Euangelium quater deſcribitur ab ſanctis Chriſti ſeruis, ita Angeli GABRIELIS oratio DANIELEM & tres prophetas, AGGÆVM & ZACHARIAM & MALACHIAM habet interpretes: vt nihil deſit quod Euangelii doctrina poſtulauerit: Sed iam, quum deſitum eſt illis loqui, haberet eccleſia quicquid potuit expetere: adeo vt ab fine Prophetarum, IOHANNIS BAPTISTÆ hiſtoria, & aduentus Domini noſtri tractetur, primordium Noui Teſtamenti, apud D. LVCAM in GABRIELIS oratione, & apud D. MARCVM, in principio eorum ἀποδείξεως πρὸς τὸν λαόν. Atque adeo Euangelii permagna pars has vltimas hiſtorias reſpicit: quæ clarior, vbi hæc vltima ἀντίθετα & alterâ ex parte reſpondentia, cernuntur ſimul collata.

DANIEL *occludit ora leonum, Hebræor. 11. 33. Redeundi fit poteſtas ad ædificandum* IERVSALEM. *Ædificatio aliquantulum ab Artaxaſcht tertio* CYRI *impeditur. Tum* MESSIAS *qui erat* παθητὸς *Danieli apparet, cap. 10. ac ſi iam perpeſſus fuiſſet.*

ANTE Natiu.

450

Digitized by Google

Gabrielis 70.	2		Xerxes *naſc. Herod. lib. ſeptimo.*
	3		Vaſti *Regina abdicatur.*
	4		Darius κάπηλος *opes conuaſat : &*
	5		
	6		Σοῦσα *regificè ornat ſuperbis ædificiis*
	7	2	*&* χρυσοστόλμοις δόμοις.
	1		Atoſſa *reg. 127. æquiparat an.* Sarę.
	2		Aman *ex Amalec* σατραπεύει.
	3		*Duo Eunuchi Dario inſidiantur ; id*
	4		*ſcelus recludit Mardochæus.*
	5		Aman *Iudæos ſperat excindere.*
	6		Atoſſa *in ipſum, ſcelus cõuertit. &*
	7	3	Mardochæus *fit ab rege proximus.*
	1		*Rex in Scythiâ infelix, Athenis infe-*
	2		*licior, vt Græciã inuadat ſtudet pecu-*
	3		*nia, & mor. æt. 43. poſt captã Bab. 23.*
	4		Xerxes *nat. 16. regnat: quod Atoſſæ*
	5		*filius adhuc infans : & ſperat vlciſci*
	6		
	7	4	*Athenas.*
	1		
	2		
	3		Darius *Artaxaſta eſt Rex Perſarũ.*
	4		*Aſſyriæ, Ez. 6. Babylon. Nehem. 13.*
	5		*Agnouit ille manum Dei vindi-*
	6		*cem in ſtructuræ Templi aduerſa-*
	7	5	*rios. Anno itaq; eius ſecundo cœptum*
	1		*eſt Templum, abſolutũ ſexto. Ez. c. 6.*
	2		*Septimo eius reuertitur Ezras, ac-*
	3		*cepta poteſtate in vincula con-*
Ivb.	4		*iiciendi, multandi, in exilium*
19.	5		*mittendi, & capite plectendi e-*
	6		*os, qui legi contrauenirent. Di-*

mitti

3480 Viſus eſt etiam à Paulo, qui Stephanū
condemnauit habentem Angeli faciē
& eiuſdem verba, ex Dan. capite 9.
Rurſus Apocal. 1. Ioanni, magis adeò
hanc ſpeciem referens.

Dicitur & Michael Archangelus.
Haggęꝰ & Zacharias docēt. Ieho-
ua erat cum eis & ΛΟ'ΓΟΣ vnà cum
Spiritu. ſecundo Darii. 440

Chriſtus naſcetur ex Zorobabele,
3490 qui eſt ex Nathane, idque antequam
Templum illud deſtruatur, Hag. c. 2.

ZACHARIAS Babelem com-
parat cum puteo, in quo non eſt aqua.
Chaldæi fuerāt cornua, Perſæ eis Fa-
bri. Chriſtus Angelus eſt, & Ieho-
uah. Angeli miniſtrant ei, & Ieſus e-
ius fuit typus.

Templum & Ieruſalem ædifica- 430
buntur. Muris deſtituta fuit, vt
3500 oſtenderetur Deum igneum eſſe
murum circa eam, & numerum
eorum, qui ad eam ſunt acceſſuri,
innumerabilem. LYCHNVCHVS
duas habet oleas, quæ permanent
corā totius terræ Domino. Repræſen-
tant Eccleſiam, ad quam omnis ge-
neris Sp. dona per Chriſtum perueni-
unt. Omnes reddentes teſtimonium 420
veritati, Apocalyp. 11. hinc quo ad
3510 numerum & χαρίσματα, nominantur

Zorobabelis duæ familiæ Luc. cap. 3. & Matth. 1. Nathanis & Solomonis Annorũ & Perſonarum ratione collatæ, tẽpus non ſinunt nimiũ extendi.

Gabrielis 70.	7	6	mitti iubet omnes vxores cum liberis
	1		ſuis ex lege Moſaica impuris.
	2		Ezræ & Nehemiæ gubernatio li-
	3		ber eſt contra fures & periuros.
	4		Peccatum eſt fœmina coniecta in
	5		modium, plumbo compreſſa, & Ba-
	6		bylonem à duobus translata, Zach. 5.
	7	7	IERVSALEM ſtructa eſt plene
	1	Vnâ decimâ annos certos reddit.	Septimanâ ſeptimâ. Structa etiam
	2		cameræ Templo contiguæ. Ea ratione
	3		Templum Anno 49. ſtructum dici-
	4		tur. Clem. Strom. 1. Euſeb. Ioſephus,
	5		Cedrenus: quo temporis interuallo
	6		vrbs quoque abſoluta eſt, ſecundum
	7	8	Aben Ezram in 9. Dan. Annus erat
	1		à Cyri tertio 46us. quo Daniel ſtructu-
	2		ram Templi impeditã luxit. Huc an.
	3		46. Ioan. capite 2. referri poſſunt. A
	4		tertio Cyri ad finem LXII. Septima-
	5		narum, ſiue vltimæ initiũ, qua Chri-
	6		ſtus Templum ſuum exſtruxit, anni
	7	9	ſunt 480.
	1		Cedrenus computat ex Ioſepho à
	2		fine ſeptimæ Septimanæ ad Templi e-
	3		uerſionem per Romanos annos 480.
	4		Qua ratione clare oſtendit Ioſephus
	5		quam rectè ætate ſua Septimanas
	6		Gabrielis intellexerint & numera-
	7	10	uerint.
	1		Poſt hunc Artaxerxem ſolus Da-
	2		rius Perſa, Regum Perſiæ vltimus

in Scri-

Digitized by Google

ANTE Natiu.

Dei potentia & acceleratio in exequẽdis iudiciis per ſuos Angelos, ad vindicãdum Iudam cum domi, tum in Babylonia *exiſtentem, quatuor curribus prodeuntibus è medio montium chalybeorum, equisque diuerſorum colorum exprimitur. De equis ſimile eſt illud Apoc.6.* 410

SYRIA *affligetur per Iauan, &*
3520 Iauan Gog-Magog *propter Iudam.* Chriſtus *veniet inſidens aſino, vendetur triginta ſiclis: Idem paſtor verus percutietur, & Apoſtoli oues diſpergentur. Eius latus transfigetur, quod vbi conſiderabunt, plangent. Act. 2. Apocalyp. 1.* Excæcati Iudæi *Thalm. Maſſec. Suchot, etiamnum hoc interpretantur* 400 *de Chriſto Ioſephi filio interfecto, cum*
3530 *tamen filius* Dauidis *vitam petiuerit à Deo in æternum, eamq́; obtinuerit, quemadmodum etiam orbem terrarum poſſeſſionem. Illi videntes, videre nolunt.* Ieruſalem *euertetur Domino ſtante in monte Oliueti: Dominus in eo ipſo monte idem ſuis prænunciat, Matth. 24. Ieroſolyma omnibus nationibus ædificabitur. Hoc* 390 *Zachariæ eſt argumentum.*

3540 MALACHIAS *Græce ἄγγελος terminat Prophetas. Apud eum* Io-

Precio ſerui interemti. Maimon. Tom. 2. hinc illi ſerui.

Cum Chriſtiani quibus cõuenit cum Iudæis de tẽporib. in Cõment. ſuis in Libros Ezræ, Nehemię, Haggæi, Eſth. vbi ad Danielem venitur, ſuppoſititios ſequuntur Ethnicos, rationesq; malè confectas & intellectas, Turcæ & Iudæi obfirmantur, omnesq; redduntur imbecilliores.

Gabrielis 70.	3		
	4		
	5		
	6		
	7	11	
	1		
	2		
	3		
	4		
	5		
	6		
	7	12	
	1		
	2		
	3		
	4		
IVB.	5		
20.	6		
	7	13	
	1		Sparta 10. An.
	2		
	3		
	4		
	5		
	6		
	7	14	
	1		Sparta cadit.
	2		
	3		
	4		
	5		

in Scripturis nominatur. Nehem. 12.12. *Tunc ſacerdotio ſummo fungebatur* Iadua, *qui occurrit Alexandro. Ioſeph. Antiquit.* 11. *cap.* 7. & 8. Ezras *vidit, vt diximus, omnia ipſorum tempora. Nehem.* 12. 26. *ſcripſitque* 1. *Chronicor.* 9. *ætate Iochananis patris* Iadnæ. *Natus erat an.* 50. *ante* Babelis *ruinam. Nam totidem interceſſere ex quo Pater eius* Sarajas *occiſus fuerat,* 2. *Regum* 25. *Annos igitur* 180. *Iſaaci excedat neceſſe eſt, ſecundum eos, qui Perſis plures quam* 130. *Imperii tribuunt.* Nehemias *Dux primo Cyri, commemorat vltimos Perſidas. Eius hoſtis* Sanballat *in pretio fuit apud Alexandrum. Decas vt minimum virorum ſuperuixit à Sacerdotio* Ioakim *patris* Eliaſib, *ad finem vſque rerum Perſicarum, Nehem.* 12.

Græci multò plures quã par ſit, Cyro Artaxaſtæ, & Achaſuero *tribuũt. Eos itaq; refutare neceſſe eſt, præſertim cum mendaciis ſuis veritati prophetiæ* Gabrielis *derogaturi eſſent. Nec verò eorũ cõfutationẽ inſtituere admodũ eſt operoſum. Primò refutat eos ætas* Mard. Zorobabel. Ieſu, *& eorũ qui Hag.* 2. 4. *interrogãtur. Secũdò cõtra eos militant*

hannes Baptiſta *ſemel* Malachi *dicitur, & rurſus in fine Prophetiæ* Elias. *Marcus à* Malachia *ſiue Angelo exorditur.* Gabriel *ab* Elia *in primo Noui Teſt. ſermone. Adeo ſuauiter ſententiis coniunxit Deus Vetus & Nouum Teſtamẽtum, vt diximus.* 380 *Qui* Apocry-
3550 pha *pro* θεοπνεύστοις *habent: huius rei veritatem agnoſcere nequeunt. Hebræi recentiores ea reiiciunt.*

Plutarchus hic tribuit Artax. 62. an. ut ſictas rationes ſtabiliat.

Immo de illis vix quicquam intellexerunt. Certe Hebraicè non exſtant. Nouum Teſtamentum *ea non citat. Priſcis Hebræis planè fuerunt ignota, qui Ezræ ætate curarunt, vt ſingulæ litteræ,* 370 *quæ in prophetis ſunt, ſarta tecta*
3560 *conſeruarentur.*

Romani nullos adhuc habebãt rerum ſuarum Scriptores. Dionyſ. Recentiora itaque ipſorum monumẽta pro temporib. Perſarum nihil faciunt.

Olympiades hactenus numeratæ non fuere, vt antea notatum. Vide hâc de re Commentaria noſtra in Danielem.

ALEXANDRI *Regnũ diuiditur inter 25. Macedonas: præter reges, qui prouincias tenuerant. Eius quatuor ſunt Primarii: & ex iis duo:* PTOLEMÆVS *Lagi F. in Ægypto: &* SELEVCVS NICATOR *in Syriacis & Aſſyriacis, de quibus fere ſolis hinc dicendum.* 360

3570 DE QVA-

Digitized by Google

70. Gabrielis

6		*ætates per totum Ezram & Nehemiã.*
7	15	*Ethnica hîc conferamus per ſtatio-*
1		*nes iſtas: ab Babylonis occaſu ad* Xer-
2		xis Naumachiam *ann. 30. inde ad*
3		*bellum* Peloponneſiacum, *ann. 35.*
4		*nõ plures rebus exploratis.* Antipho
5		rhetor *vegetus hoc ſpacium decurrit*
6		*& ſupputant* Lyſias *atque* Iſocrates.
7	16	*Inde ad* Leuctricam *pugnam, quan-*
1		*do laus eſt attonſa Laconum per* Epa-
2		minundam, *cum Lacedæmon domi-*
3		*nio, teſte Strabone, exuta eſt, anni de-*
4		*cem. Iſocrates in Ep. ad Phil. & poſt-*
5		*hac munitæ Athenæ: & tamen rude-*
6		*ra fuerunt tantum decennium. Trog.*
7	17	*Inde triginta ad occaſum Darii.*
1		Artaxaſta *F. Atoſſæ, Deum cæli agno-*
2		*nit, ſed illius nepos* Ἀρταξέρξης ὁ Ὤχου ἀνθρω-
3		ποειδῆ ἀγάλματα σέβειν τοὺς Πέρσας εἰσηγήσατο.
4		Clem. Pæd. *Diod.*
5		DARIVS *vltimus, inuentores*
6		*nouarum voluptatum maximis mu-*
7	18	*neribus ornat: hinc patet quod An-*
1		*gelus qui eſt loquens Dan.* 10 *illum de-*
2		*ſeruerat: primoque illius regni Græcos*
3		*excitauerat, Hircum villoſum.*
4		ALEXANDER REX *Aſiæ: cum*
5		*ordinibus Græciæ. Fuit mirabiliter fe-*
6		*lix & celebratiſſimus omnium ſcri-*
7	19	*ptis, vt Hiſtoria Danielis de ſalute mũ-*
1		*di, omnibus paterent: ſtudio tãtum* ἀποθεώσεως *illico ipſe, & mox familia tota*
2		*periit.*

HIc deſinit argentea ætas Iudęorũ; & regũ quib. paruerũt, & *ahenea* proles ac *ferrea* ſubit. *Aurea* fuit in Babylone; propter *Danielem*, ſolem alterum mundi, qui coruſcantẽ fulgore, librum de aureo ſole iuſtitię, mundo ingratiſſimo & cęco dedit: Fuerunt & *Stellæ*, *Chaldæorum* numinibus Babylone ipſa præpoſiti, tres *Heroes*, qui fide flammas extinxerunt, & Orientem totum obſtupefecerunt. Sed & *Ezechiel*, qui depinxit res Aſiæ vſque ad regnum *Chriſti* propagandum, auri monte præſtãtior habitus eſt, & habendus. Scribit *Barbinel* quod rex *Euilmerodac* illi *Mauſoleum* ædificauit: & iis qui cuſtodirent largitus eſt maxima prædia. Fuit & ſanctior grandis turba *Primæ captiuitatis*, quam fere tanta vnquam antea, & longęua, ex Dei ſingulari beneficio. Hinc aurea eccleſia; quia iam primũ μυσειάδεις didicerunt regnum *Chriſti* non eſſe ex hoc mundo, vbi vel *Salomonis* põpa tandẽ *Ieremiæ lamentis* humanda eſt. Sed & ipſa *Babylõ* erat מרהבה Eſ. 14 κεχρυσωμένη ἐν χρυσῷ, Deo interprete, donec regnat qui θεομαχεῖ. Sub Perſidis fuit argentea: vt Eſaias præcinuit, c. 1. fuit & adhuc ſuperſtes lumen illud mundi *Daniel*: & iam annũ regni *Chriſti* prædicit: vt præ manu æram haberet mundus: & Hebraïcé κατηχεῖ ſuam Gentem: cui ſuccreſcunt *Aggæus*, *Zacharias*, *Malachias*, *Ezras* is fere Ebræis, excepto *Barbinelo*. Sed & *Zorobabel* atq; *Nehemias* & alii, magni extiterunt, & *Mardochæus* ἰάσεις ſanat δυσοχίας ὠδῖνας, & facit Perſeidas Heſteridas Beniaminitas; & molitores templi in humeris Beniaminis: & felices donec *Mnemõ* immemor aui religionis ſtatuas iubet adorari; hic ſuos curſus requieſcit ſeculũ Prophetarũ; & argentũ occulitur. Subit *Scholæ ſtudiũ*, vt in L X X. & *proles ahenea*: ſic & *Alexãdridæ* ſonuerũt vlterius, quã fortuna fuit, & mox *Sadducæi*, & feri ferreiq; διεγατεῖς Macedones, agũt, rapiunt, ruũt, tundunt, & proſternũt *Iudæos*; & ſic vtrinq; metalla hiſtoriis conueniunt. Lector: ——— *ſi quid noviſti rectius iſtis* ——— *Candidus imperti; ſi non, his vtere mecum.*

Gabrielis 170.	5		ALEXANDER com-	
	6		pellit Iudæos vt Æram	
Ivb. 21.	7	20	ducant à regno ſuo, ſa-	3610
	1		cerdoteſque filios ſuos,	
	2		eo anno natos, *Alexan-*	
	3		*dros* nominent. *Rabbi*	
	4		*Abraham*. Cõcedit San-	
	5		ballato vt Tẽplum ex-	
	6		ſtruat Samaritanis &	
	7	21	Pſeudo-Iudæis.	
	1		Filii *Ieſu* τοῦ *Ioſadaki*	
	2		contraxerant cum eis	
	3		affinitatem, propterea	3620
	4		ab EZRA & NEHE-	
	5		MIA excommunicati	
	6		ſunt. *R. Abraham*.	
	7	22	Hinc Ieroſolymita-	
	1		nis omnis cum ipſis in-	
	2		terdicta conſuetudo.	
	3		Eam Religionem Do-	
	4		minus noſter refutat,	
	5		Ioan. cap. 4. *Alexander*	
	6		turbauit res *Chadrachi*,	3630
	7	23	hoc eſt, regionum cõfi-	
	1		niũ Iudeæ, *Damaſci*, *Ty-*	
	2		*ri*, *Sydonis & Gazæ*. Quod	
	3		oſtendit Dei oculum o-	
	4		mnes adſpicere. Zach.	
	5		9. Eius res geſtas ſcri-	
	6		ptis mandarunt *Plutar-*	
	7	24	*chus*, *Diodorus*, *Arrianus*,	

Curti-

Digitized by Google

Selevcvs* *Nicator* eſt ille inter *Alexandri* principes, qui potentior eſt Rege Auſtri, latiusque eo dominatur, *Dan. cap. 11.* Appianus totam eius domum deſcribit, & potentiſſimum inter *Alexãdri* ſucceſſores fuiſſe quoque obſeruat. Cæſo ab eo Antigono, Iudæa ipſi ceſſit; eò quod *Antigonus* eam *Ptolomæo* eripuiſſet; ſed hic illi eripit.

Regnum eius clarè deſcribitur apud *Ezechielem* ſub *Gog* & *Magog. Gyges*, *Gogarene*, *Gygæa palus*, montesque *Gygæi* nota ſunt. *Magog* vrbs quædã eſt, quæ Plinio Hierapolis dicitur, inſignis ſuperſtitione Dercetoâ, Lucian. Eſt etiam altera *Magog* apud Geographum Arabẽ, nõ procul a Caucaſo. *Gog* igitur & *Magog Seleuci* notant regnum, vt & *Meſchech*,

Ante Natiu.

Ptolomævs *Lagi* 320
Rex Ægypti. De illo in
hęc verba Angel᷒ Dã. 11.
Rex Auſtri potens erit.
Diod. Sicul. notat eum
ſingulari quodã fauore
ſubſtitiſſe. Humanus erat;
humanitatisq; accepit
præmium. *Iudæa* pri-
mũ potitus eſt ingreſſus 310
Ieroſolymam, Sabbatho
per ſpeciẽ amicitię, ſed
poſtea geſſit ſe beſtiam
ferro dentatam. Millia
aliquot populi Danielis abduxit
in terrã *Cham*; & præſidiarios
vrbibus ſuis cõſtituit.
Strabo 7. Geogr. recẽſet
Ptolomęos, vſq; ad illa tempora,
quib. Ægyptus in Ro-
manorũ deuenit poteſtatẽ. 300

Huius *Ptolemæi* poſteri vendicarũt ſibi *Chananaam* prætexentes *Ptolemæum Seleuco* ea lege fuiſſe auxiliatum, vt Iudæa ſibi cederet. Contra vero Selevcidæ pro ſe adferebant, conueniſſe inter Caſſandrum, & Seleucum, Antigono debellato, Syriam totam Seleuci fore, Polybius libro
quinto. Ex hac occaſione 290
Terra צבי amœniſsima à

* *A Seleucidis extructa fuit Antiochia, vbi Chriſtianorum nomẽ primùm ortũ eſt, Act. cap. 11. 26. vt hac ratione oſtenderetur Meſsia in* Gog *imperium.*

Doctiſs. Græcorum Polychronius *τρίπυλας vere de iſto* Gog *ſenſit. Quem vide in noſtris com. ad* Daniel.

Seleucus *habuit regna ſeptuaginta duo, Appianus, verſus ſeptentrionem, Ezech. 28. magnam partem.*

Gabrielis	1		Curtius, Iuſt. & quis nō?	
70.	2		Hac ętate exorti ſunt	3640
	3		SADDVCÆI, ne-	
	4		gantes eſſe reſurrectio-	
	5		nem, *Angelum*, aut *Spi-*	
	6		*ritum*, Act. 23. Author	
	7	25	huius hęreſeos fuit qui-	
	1		dam *Sadduc.* Is doctus	
	2		fuerat ab Antigono be-	
	3		nè eſſe viuendum, qua-	
	4		ſi nō habita præmii ra-	
	5		tione. Sentiebat virtutē	3650
	6		propter ſe eſſe conſe-	
	7	26	ctādam. Verū * *Sadduc*,	
	1		malus dictorum inter-	
	2		pres, dixit ſe doctū fu-	
	3		iſſe nullam prorſus eſſe	
	4		expectandā retributio-	
	5		nē, *Mundiq; futuri* con-	
	6		tempſit δύναμιν. Metuēs	
	7	27	autē hæc ſecta ne lapi-	
Ivb.	1		daretur à populo, Moſi	3660
22.	2		ſe inniti prætendebat:	
	3		nullam autem prorſus	
	4		admittebat interpreta-	
	5		tionem. *R. Abraham.*	
	6		*Thalm. Pircke Aboth.,* &	
	7	28	*Aboth R. Nathan.* Domi-	
	1		nus eos cōfutat ex pri-	
	2		ma oratione quā Deus	
	3		ad Moſen habuit. *Ego*	

* Scribo *Sadduc*, ad imitationem LXX. Interpretū, in nonnullis locis; idque in hūc finem vt N. Teſtamenti ſcripturā à docti cuiuſdam Critici vindicem reprehenſione.

ſum

Tubal, *Paras* , *Gomer* & *Togarma* vrbes à Principe *Magog* per Orientē, ſtructæ, nominibusque Grecis inſignitæ, obſeruare, docētEzech.39. & Dan.11. quod circa tempus adimplendæ promiſſionis *Gog* cecidit.

Tandē *Seleucus* debellauit *Lyſimachū* Thraciȩ regē, Crœſi ſucceſſorē. *Ptolomæus Ceraunus* eum occidit. Eo mortuo regnū excipit *Antioch⁹ Soter*. Hic duxit Nouercā ſuā *Stratonicen*, quæ res inter ipſos Ethnicos infamis erat, 1. Epiſt. ad Corinth.cap.5.v.1.

Stratonices laſciuia, laſciuam ſuperſtitionē oppidò in *Magog* promouit, author Lucianus. Ex ea ſuſtulit *Antiochus* prolem & hæredem *Antiochum Theon*.

Eius modi eſt progenies *quarta Belua*, quæ ὑπάγει εἰς ἀπώλειαν. *Magas*

Tibiis hiſce duabus ferreis, cōtinuò peſſundata & attrita eſt: vt quilibet videat res iſtas cū ſeptē geminis prædictionib. Danielis cōuenire.

Ptol. Philad. In
eius gratiā LXX. Legē,
hoc eſt, totum V.T. ver- 280
terunt Græcé. Quiſ-
que portionem, quaſi
capita 14. vt varietas
ſtyli & peritiæ decla-
rat. Conſulto dece-
dunt ab Hebræo, vbi
ſancta veritas turba-
ret Græcos: vt in my-
ſterio Trinitatis, *Pſ.* 2.
in *Bar*, & in *Malac pa-* 270
nim, in Eſaia. De mu-
tatione annorum mun-
di, vide fol. 27. & vnam
rationem, quare ani-
mas 75. ſtatuerunt,
Gen. 46. vide fol. 32.
quare in *Ioſephi* familia
auxerint numerum po-
tius, quam in alio. Qui-
nario autem numerum 260
creſcere voluerunt in
memoriam *Abrahami*

Demetrius Phalereus *ſeruus Cononis hiſce temporib. viuens, refellit tabulā Archonton Apollodori.*

Gabrielis 70.

4		*ſum Deus Abrahami, Deus*	3670
5		*Iſaaci, & Deus Iacobi.* Cū	
6		Deus nō ſit Deus mor-	
7	29	tuorum, ſed viuētiū, A-	
1		brahamum Spiritu vi-	
2		uere neceſſe eſt. *Matth.*	
3		*cap. 22.* Per id tēpus quo	
4		vixit Malachias, gliſce-	
5		bat hæc impietas. Tum	
6		enimverba hęc ſuperba	
7	30	in ore erāt plurium, va-	3680
1		num eſſe colere Deum:	
2		*Beari ſuperbos, ædificari*	
3		*improbos, & θεομάχους libe-*	
4		*rari. Dies iſtis definitus*	
5		*eſt, qui conſumeret eos, ra-*	
6		*dicem & ramum inſtar*	
7	31	*ſtipulæ*, Malach. cap. 3.	
1		& 4. Ille dies nunc ad-	
2		uentat ſub *Iauan*, cum	
3		*Saducæorū* impietas ſum-	3690
4		ma eſt, Dan. capite 8.	
5		Pii qui hiſce reſiſtebant	
6		contra frequenter præ-	
7	32	dicabant: Attendit *Ie-*	
1		*houa*, ſcriptusque eſt li-	
2		ber timentibus eum,	
3		*Malach. capite tertio.*	
4		*Daniel capit.* 7. In cre-	
5		bro vſu etiā erat hac æ-	
6		tate apud pios phraſis,	

MVN-

frater PTOLOMÆI PHILADELPHI vnam filiarum SOTERIS vxorem duxit. Cui bellum gerenti cum Philadelpho coactus eſt opitulari *Soter. Magas* regnum Cyrenenſe ſibi vēdicat. Pauſan. in Atticis. Hac de cauſa alliſio tibiarum inter ſe fieri cœpit. Tandē in fine dierum conciliantur. *Berenice Philadelphi* filia, *Antiocho Theo* filio regis Aquilonis datur in matrimonium, ad firmandā pacem. Verum coaleſcere nō potuit. Nam *Theos*, priorem habuit vxorem nomine *Laodiceam*, quæ maritum veneno ſuſtulit, filiosque ſuos incitauit vt *Berenicen* occiderent vnà cum prole: quod cum tempore factum eſt. Id prædixerat Angelus, atq; ita eueniſſe locupletiſſimi teſtes ſunt, Appianꝰ & Iuſtinus, quod fuerat

Seleucus Callinicus Rex.

ANNI Natiu.

euocati ex *Charris* poſt
mortem *Tharæ*: cum eſ-
ſet an. 75. Quod Græ-
cus *Philo* docet: ne quis
credat D. *Lucā* & LXX.
hîc corruptos, quod q-
dā facit: ad *Act.* 7. & ini-
bi ter in puriſſimo te-
xtu, Græci T. N. cōuel- 250
lit auctoritatem: & ali-
bi paſſim: vbi exempla
vſitata ſunt emendatiſ-
ſima: habentq; extraor-
dinariā crebro ſapien-
tiā: vt *Matth.* 1. & *Marci*
3. & *Luc.* 4. Sed reuerta-
mur ad 75. Periculum
impulit occultare ſen-
ſū verū de 70. animab. 240
Iactitabant. n. in ſermo-
nibus quotidianis: vt ſe-
ptuaginta familiæ natæ
ſunt diſparib. linguis, ex
Chami maledictione: ſic
Iacob, cum 70. viris de-
ſcendiſſe in terrā τῶ χὰμ,
vt lapſum mūdū reſtau-
raret: & illas pares eſſe
cæteris familiis totius 230
mūdi: & tyrānum κοσμο-
κράτορα nō eſſe grandio-

Gabrielis 70.	7	33	MVNDVS FVTVRVS:	
	1		quâ oſtendebant, in eo	3700
	2		plenam ac perfectam	
	3		conſiſtere beatitudinẽ.	
	4		*R. Abraham.* Afflictos	
	5		Deus ſingulariter con-	
	6		ſolatus eſt, operâ prin-	
	7	34	cipis *Magog*, eos inquã,	
	1		qui libroſuo erãt inſcri-	
IVD.	2		pti, (hac re) quod o-	
23.	3		mnes dormiẽtes in pul-	
	4		uere terrę expergiſcen-	3710
	5		tur, iuſti quidẽ ad glo-	
	6		riã; reliqui verò ad op-	
	7	35	probrium & cõtemptũ	
	1		ſempiternum, Dan. 12.	
	2		Huc reſpicientes Mar-	
	3		tyres ſub *Antiocho Epi-*	
	4		*mane*, (vt Annę filii) cre-	
	5		brò meminere Reſur-	
	6		rectionis, 1. Machab. &	
	7	36	2. & Ioſippus.	3720
	1		Epiſtola verò ad He-	
	2		bręos hanc ipſorũ con-	
	3		ſolationẽ diſertim ex-	
	4		primit. *Non acceperunt,*	
	5		inquit, *liberationẽ, quod*	
	6		*expectarent* κρείττονα ἀνάστα-	
	7	37	σιν, *meliorem reſurrectio-*	
	1		*nem*, cap. 11.	
	2		PHARISÆI oppoſue-	

runt

rat Chriſtianis diligen-
tius animaduertẽdum.
Atque hoc illud eſt, in
quo Tibiæ diuiſi Impe-
rii *Iauan*, ſemine huma-
no coagmẽtatæ, nihilo-
melius coaleſcunt quã
ferrum & lutum. A *Ne-
bucadnezare* hoc in ſta-
tũa fuerat præuiſum;
nos vero inuertimus.

Selevcvs Cal-
linicvs victus eſt
à Ptolemæo Euergete,
qui ſpoliata ditione e-
ius, abducit nobiles in
Ægyptum captiuos.
Hoc etiam ab Angelo
prædictum fuerat. La-
pſu ex equo moritur,
Iuſtinus lib. 27. Selev-
cvs Ceravnvs &
Antiochvs Me-
gas inuadunt Ægy-
ptum: verum ille pau-
lò poſt obiit. Megas
mouet in Græcos, ea ſi-
bi vendicans, quæ *Ni-
cator* eripuerat Lyſima-
cho. Eum conſul *τῶ Cit-
tim* ſiue *Romanus*, depel-

Ante Natiu.

rem, quam qui Iudæos
imperio premeret. *Zo-
har ad Ex. col. 27.* Ne igi-
tur ſui periculum crea-
rẽt apud Regẽ, ex *Iauan*
quidẽ oriundũ; ſed Ter-
ræ Chami Dominum,
textum immutarũt. R. 2 2 0
Abrah. Cabalâ, *Ptolemæ*
Philopater. Hic ingentẽ
duxit exercitum in *An-
tiochũ Megan*, qui virib.
haud minorib. ei reſti-
tit. Polyb. lib. 5. Mach. 1.
Profligatur Antiochus,
vt Berenices nex plenè
vindicaretur. Nõ ob id
tamen felix fuit Philo- 2 1 0
pater; cæſus ſiquidẽ eſt
à *Cleomene* rege captiuo
Spartiata, Polybius.

Antiochus Megas ali-
quot præliis præualuit
cõtra *Ptolemaũ Epiphanẽ
Philopatoris* filium, quẽ
pater teſtamento Ro-
manorum tutelæ com-
mendauerat. Romani 2 0 0
Megã iubent quieſcere,
qui filiam ſuam, dictam
Bath-Naſim, Dã. 11: *Cleo-*

Antiochus Epimanes *incipit Iudæos affligere: de quo c. 12. Danielis feliciſsime D. Chryſoſtomus interpretatus eſt: in Homil. quas εὐεργέτης φιλολόγων D. Hæſchelius nuper curauit edi in lucem.*

Gabrielis 70.	3		runt ſeſe Saducæis, ſed	3730
	4		in extremo altero inſci-	
	5		entia maxima peccan-	
	6		tes. Dicebāt Moſen prę-	
	7	38	ter legem ἔγγραφον aliam	
	1		quoque ἄγραφον accepiſ-	
	2		ſe per Traditionē, quæ	
	3		per manus Ioſuę, Samu-	
	4		elis, Ezrę, aliorūq; ad ſe	3740
	5		pueniſſet. Cæci ducto-	
Græcorum. 142.	6		res erāt cæcorum. Ter-	
	7	39	tia quoq; inter Iudæos	
	1		fuit *Secta, Eſſenorū* nimi-	
	2		rum, qui Monachis nō	
	3		abſimiles, Plin. Chriſti	
	4		fuit hos tres paſtores	
	5		excidere, Zach. c. 11. v. 8.	
	6		*Epimanes* Moſis leges ab	
	7	40	rogauit, introducto in-	
	1		ter Iudæos Ethniciſmo.	3750
	2		Durauit ille νυχθήμερα	
	3		2300. inde ab 142. vſq;	
	4		ad 148. *Græcorum* com-	
	5		pletum. Finis eius in-	
	6		cidit in 25um *Cisleu*, 1.	
	7	41	Mach. 4. *Rambā Megilla,*	
	1		& *Chanuca.* Triennium	
	2		& dimidium ante fi-	
IVB. 24.	3		nem hunc, Sacrificium	3760
	4		iuge ſublatum fuerat.	
	5		Ab hoc eodem fine ini-	

Stellæ de cælo cadunt: Sic Ap. 8.

tium

lit cum infamia. Commotus *Terram Tzebi* & Tẽplum *Iouis Elimæi* diripit, vbi opprimitur. Strabo lib. 16. Iuſt. 32.

Selevcvs Philopater eſt Exactor ille, qui intra paucos dies exſcinditur, & *Anteceſſor Fœderis* nuncupatur. Filium ſuum *Demetrium* Romam miſit ad redimẽdum Epimanẽ; cuius opera veneno tollitur, filiusque herilis deluditur. Sorori *Epimanis Cleopatræ Reginæ* Ægypti, duo erant filii, *Philometor* & *Phyſcon*, inter quos de regno erat decertatio. *Epimanes* prætextu Iuris tutelarii Ægyptũ ter inuadit. Secũda expeditione tantum operã luſit. Romani, dicti ab Angelo *Cittim*, *Popilium* legant cum litteris, quibus Ægypto ſtatim diſcedere iubetur.

Ille indignabundus

patrã, Epiphani elocat, hoc nimirum cõſilio, vt filię ſuę operâ generum euerteret.

Sed ſecus euenit. Nam
filia marito adhæſit, &
vterque reb. Romanis 190
ſtudebant contra patrem. Liuius libro 37.

DE ROMANIS QVATENVS de illis in *Daniele* ſermo eſt.

De Romanis ter incidit mentio apud Danielem. Semel vbi de
Clade Megæ; iterum
vbi Naues *Cittim* veni-
unt contra *Antiochum* 180
Epimanem. Qua expeditione potius pro Iudæis ſunt, quam contra illos. Tertiò denique, vbi ab eis Hieroſolyma deſtruitur. Hîc eorum potentia creuit, poſtquam Græciæ attrita eſt. Quod
tempus Finis Iræ, 170
& finis Regni Iauan dicitur Dan. 8. Poſtmodum enim humanitate magis vicinorum ſuo-

Gabrielis 70.

6		itium eſt duorum com-	
7	42	putorum ſpectantium	
1		ad Syriæ duas euerſio-	
2		nes. Altera poſt dies	
3		1290. altera poſt 1335.	
4		Dan.cap.12.Beatus Da-	
5		nielis populus,qui pati-	
6		entia ſuffultus vidit in	3770
7	43	dieb. illis forte Domini	
1		Brachium. Ἐγκαίνια 25to	
2		*Ciſleu* celebrata ſunt.	
3		*Chriſtus* hoc feſtum ho-	
4		norauit,Ioan.10.atq; in	
5		eo oſtendit ſe eſſe *Mi-*	
6		*chael*, vnum cum Patre,	
7	44	neminéq; *oues ſuas rapere*	
1		*ex manib. ſuis*: Stat.n.pro	
2		ſuo populo. *Anti-Chri-*	3780
3		*ſtus* cum Epimane com-	
4		paratur 2. Theſſ. cap.2.	
5		*Angelus* hactenus ſin-	
6		gulares paſſionum Iu-	
7	45	dæ euentus enarrauit,	
1		Dan.11.&12. Eius ora-	
2		tio cõpendium eſt, vel	
3		potius clauis diuinarũ	
4		& humanarum de reb.	
5		Græcis hiſtoriarum.	3790
6		SYMEON vti & *Iudas*	
7	46	& *Ionathan*, fœdus init	
1		cum Romanis & Spar-	

tanis

ANTE Natiu.

obloquitur quidem, ſed iram & arma ſua cõuertit in Fœdus ſanctitatis. Quonam nunc impietatis deuenerat IVDA, què à vero Dei cultu ſectando, vnus deterruit, qui vnicis literis coerceri potuit? Ad hæc tempora referunt *RR.* in *Colbo*, ſiue *Pandectis* ex *Hagadah*, Iudithæ fabulam: Illam nimirum obtruncando Regem *Iauan*, præſidia eius à Ieroſolymis abegiſſe, & Feſto ἐγκαινίων occaſionẽ præbuiſſe. Quam illi fabulam commenti ſunt, vt ſi bellum *Iuditha*, qui Græcè ſcriptus eſt, reiiciendum oſtenderent: Etſi verò iam olim in manibus multorum ſit verſatus; nunquam tamen canonicum eſſe quiſquã probaturus eſt. Fabula planè hiſtoriis ἀσύμβατος, ſtyloq; puerilis; nec femellæ totum

librum

rum, quam robore ſuo regnauit GRÆCIA. Eſt autem *Cittim* vox, quæ tam Græcis, quam Romanis tribuitur. Ex *Cittim* filio *Iauan*, Ma- 160
cetia ſiue Macedon orta eſt. Qui etiam Italiam incoluere, venerunt ab *Achaia* & *Oenotriâ*. Teſtantur id Portius Cato, Caius Sempronius, Dionyſ. Virgilius, Ouidiusque in Faſtis canit, quod *Itala tellus*, quõdam Græ- 150
cia erat maior. Suidas in Latino oſtendit *Italos* ante Κιττιεῖς fuiſſe nominatos. Per *Cittim* (igitur) adflictores Aſſyriæ Græci & Romani intelliguntur. Bene reddidit Latina verſio *Italiam*: quia illa deinceps vſque ad finem 140
mundi in occidẽte naſcentem Eccleſiam πυρώσει.

PHILOMETOR cadit in prælio contra ge-

nerum

Demetrius Soter.
Antiochus Eupator.

Demetrius Nicator.
Alexander Pſeud-Epiphanes.

Digitized by Google

** Etiam Strabo monuit hoc: vbi cætera Iudaica, ſed dubius decurrit.*

Pannel, Symeon, Zacharias, Achim, Elcazar, Matthat, Iacob, Ianna, Leui, Melchi, Matthat, *de quibus Matth. 1. & Luc. 3. circa hæc tempora vixerunt, multoſque docuerunt expectare* παράκλησιν τ̃ Ἰσραήλ.

Gabrielis 70.		Symeon.		
	2		Spartanis quod Iehouę	
	3		diſplicuit, omnes per-	
	4		eunt gladio. IOAN-	
	5		NES SYMEONIS fi-	
	6		lius factus eſt Sadu-	
	7	47	cæus.	
Leui Tyrannis	1		Vbi in omnes Phari-	3800
	2		ſæos inquiſiuit, eos affi-	
	3		cit ſupplicio, & ſacer-	
	4		dotiũ habet cõtemptui.	
	5		* *Ariſtobulus* coro-	
	6		nam geſtat, more regio;	
	7	48	primuſque eſt ex Leui	
	1		domo, qui id auſus ſit.	
	2		Fratrẽ Antigonum tol-	
	3		lit è medio, ipſequoque	
	4		paulò poſt ſtimulante	
	5		eũ conſcientiâ, & ſan-	3810
	6		guinẽ & animã vomit.	
	7	49	ALEXANDER	
	1		frater eius ſucceſſit, &	
	2		ipſe Saducæus. Reie-	
	3		ctus à Phariſæis eorum	
	4		ſuſtulit 50000. *Ale-*	
	5		*xandra* vxor eius exce-	
	6		pit regimen. Peperit	
	7	50	ei duos filios, *Hyrcanum*	3820
	1		& *Ariſtobulum*. Hi de	
	2		Regno diu decertarũt,	
	3		attractis in partes ſuas	
	4		variis populis. Hyr-	

cano

Digitized by Google

librũ ſacrũ cõcedi volu-
it Deus, Symeoneæ; cũ
vix Dauidi χειροτόνοις.

ALEXANDER De-
metrii Nicatoris frater
Tryphonẽ interfecit: i-
pſe violẽta morte, vt qui
eũ præceſſerunt, occu-
buit in bello Parthico.

Cleopatra filia *Philome-
toris* pepit ei Antiochũ
Cyzicenum, & pſeudo-
Epiphani, Antiochum
Theon, qui paulo poſt
cęſus eſt: Nicatori verò,
Seleucũ & *Grypũ*. *Nicatora*
cõiugẽ, filiumq; *Seleucũ*
ipſa necauit. *Grypũ* quo-
que veneno tollere ſta-
tuerat: ſed pręuẽta, ipſa
venenũ haurire coacta
eſt. *Grypũ* inuadit *Phyſcõ*,
fauẽs cuidã Alexandro;
ſed paulò poſt mutata
ſẽtẽtia, Grypinã Grypo
dat in matrimoniũ. Al-
terã eius filiã *Selenẽ* Cy-
zicenꝰ vxorẽ duxit. Vte-
rini fratres cõcertãt, &
eorũ vxores. Grypina ca-
ptiuã *Selenẽ* tollit, & rerum

vicis-

ANTE Natiu.

nerum ſuum. Filius eius
nõ ſuccedit in regnum,
ſed *Phyſcon*, qui fuerat
Rex Cyrenẽſis. Hic du-
cit Cleopatram, ſororẽ 130
ſuam germanam, vxo-
remq; quondã fratris v-
triusq;: ipſo nuptiarum
die, filium eius ex Phi-
lometore interficit. La-
bente tempore, animo
ab ea abalienatur, filiã-
que eius, nomine Cleo-
patram, vxorem ducit.
Summã in ſuos exercu- 120
it tyrannidem, à quibus
Rex fuerat creatus; ad- Iud. 25.
eò vt omnia tum cædi-
bus compleret, tum ex-
uliis. Vbi plurimos ex-
ulare coegit, fugit tan-
dẽ ipſe cum vxore Re-
gina. Mittit excitum
filium ſuum natu ma-
ximum. CYRENE: 110
& ne fortè Regem
conſtituerent ALE-
XANDRINI, è me-
dio tollit. Super his
plebs omnes eius ſtatu-
as deiecit: quod ſibi

V 2 per-

Trypho.
Antiochus Theos

	Gabrielis 70.	5		cano fauebant *Antipa-*	
		6		*ter* Idumæus, cliens pa-	
		7	51	tris eius, & ARETHAS	
		1		ARABIÆ Rex. Ariſto-	
		2		bulo verò SCAVRVS	
Pompeius *primum ex capitib. Beſtia Romana, Eccleſiam affligis, Apoc. cap.* 17.		3		Cn. Pompei Legatus.	3830
		4		Poſteà autem HYR-	
		5		CANVS Pompei fle-	
		6		xit voluntatem, qui	
		7	52	Hieroſolymam veniẽs	
		1		cum exercitu cepit eam	
		2		Sabbatho, HYRCA-	
		3		NVMQVE regem &	
		4		Sacerdotem cõſtituit;	
		5		ARISTOBVLVM vero,	
		6		vnà cum filiis ſuis duo-	3840
		7	53	bus, ANTIGONVM &	
		1		ALEXANDRVM,	
		2		Romam ſecum ca-	
		3		ptiuos abduxit. Illi	
		4		inde aliquoties elapſi,	
		5		bella mouerunt in IV-	
		6		DÆA, cruentiſſima.	
Craſſus *ſecundũ Beſtia caput, Apocal. cap.* 17.		7	54	ALEXANDER mo-	
		1		uit auarum Craſſum ad	
		2		Ieroſolymam inuaden-	3850
		3		dum, qui Templum	
		4		ſpoliauit ſexaginta au-	
		5		ri tonellis.	
		6		Mercedem laboris	
		7	55	huius recepit *Craſſus*	

ad

Digitized by Google

viciſſitudine, *Cyzicenus Grypinam*; *Grypumque* fundit. *Antiochus Grypi* F. Cyzicenũ pellit; ipſe verò propter tyrannidẽ interfectus eſt. Ei ſucceſſit Filius Cyziceni *Antiochus*, cõiux ſuæ nouercæ alterius Selenes, per ludibriũ dictus εὐσεβής. Deus eum puniuit ꝑ *Tigranẽ*, cui Syria regnũ detulit. *Lucullus Romanus* Tigranem eiecit, regẽq; cõſtituit Antiochũ Aſiaticũ F. Εὐσεβῆ. *Pompeius* verò Lucullo ſubrogatus, omnia diſturbauit, Syriâ in prouinciam redactâ.

Hîc itaq; *Gog* Iſraelis oppreſſor virib. ſuis ruit, cui Deus ſextuplicia iudicia immiſit, Peſtẽ, ſanguinẽ, ranas, grãdines, ignẽ, terræq; motus cõuocanturq; iuxtà cęli volatilia adveſcẽdum eorum cadauerib. quãdo per Romanos rerũ nunc Dominos, attriti ſunt.

perſuadens factum eſſe ſororis ſuæ conſilio, filium ex ea ſuſceptum iugulat, & fruſtulatim 100
diſſectũ, matri tãquam ferculũ die natali ipſius apponi iubet. Hic verè Γυγαῖος γάμος, μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκεν, αὐτοὺς δ' ἑλώρια τεῦχε κυνέσσιν οἰωνοῖσί τε πᾶσι, Θεοῦ δ' ἐτελείετο βουλή. Cleopatra ſoror, mox confugit ad Demetrium generum ſuum, petitura auxilium: verũ *Phyſcon* ei præualuit. 90

PTOLOMÆUS LATHURUS, aliquamdiu à matre ſua fruſtratur; quæ ALEXANDRUM Regem conſtituit. Ille verò matrem ſuſtulit: vnde eô exilio multato, LATHURUS reſtitutus eſt. 80

Poſteà PTOLOMÆUS AULETES eiicitur, cuius filia *Berenice* nubit *Cybioſacta* Παρθενοσάκτῳ Seleucidæ; &

ANNA naſc. Filia Phanuel, ex Tribu Aſer, ἐτύμως κεχαριτωμένη, *& contemplatrix Dei, corã aſpecti,* Beataq;. *Huic tribui pro vindice contra hoſtes, maxima vindex fuit reſeruata: vere, ut ſupra diximus* χελιδόνιδος, θαρσεῖς *in Salo præſenti, qualis Chriſtus Daniel.* 10. *contra quatuor Beluas, ex* תרשיש *oriũdas, Dan.* 7. *dum ſe oſtendit ſocium*

	Gabrielis 70.	1.		ad *Charanis* oppidum;	
		2		vbi à Parthis ipſe cum	
		3		exercitu ſuo trucida-	
		4		tus ac fuſus eſt. Ale-	
	Inr. 26.	5		xandrum SCIPIO ne-	3860
		6		cari iuſſit. *Ariſtobulus*	
		7	56	pater, cui fauebat IV-	
Iulius Cæſar *tertium caput Beſtia, Ap.*17.		1		LIVS CÆSAR, à Pom-	
		2		peianis veneno tollitur.	
		3		ANTIGONVS Regnum	
		4		petit à Cæſare, cui Pō-	
		5		peius Hyrcanum præ-	
		6		fecerat. IVLIVS ve-	
		7	57	rò tranſtulit ad Antipa-	
		1		trum Idumęum, quon-	3870
		2		dam Hyrcani cliētem.	
		3		Sublato Cæſare, *Mal-*	
		4		*chus* Antipatro vene-	
		5		num propinat. Illum	
Caſsius & Brutus *caput quartum beſtia, Apoc.* 17.		6		CASSIVS interemit, &	
		7	58	tādē ipſe, vt reliqua ca-	
		1		pita, perit: *Antigonus* o-	
		2		perâ *Pacoris* regis Par-	
		3		thiæ, regnat Hieroſo-	
		4		lymis. HYRCANVS	3880
		5		allectus ad Pacorem,	
		6		captiuus ab eo deti-	
		7	59	netur. Hîc HERO-	
		1		DES ROMAM con-	
		2		uolans, IVDÆÆ rex	
		3		deſignatur, introductus	

in Ca-

ſunt. Succeſſu temporis *Roma* & *Turca*, *Gog* & *Magog* dicitur, maximamq; partem horum iudiciorum in Apocal. experitur. Cautos nos eſſe decet in diſcernẽdo *Gog* & *Magog* propriè, Ezech. 38. ab altero impropriè & myſticè dicto, Ap. 20. Græci in Ezech. 38. inſtabiles ſtabiliant. Illi. nibi per *Meſhech, Tubal*, & *Togarma*, intelligũt Cappadocas, Armenos, Galatas & Iberos, notos Seleucidarum ſubditos. Iam quoad *terræmotus* apud Ezechielem, Plinius obſeruat, vno anno quinquaginta ſeptẽ fuiſſe, quando à Romanis & Pœnis ad Thraſimenũ pugnatum eſt; etſi neutri id animaduerterint. Eodẽ fermè tempore Arſaces *Gog* exuit Oriẽte, & paulò poſt Megæ potentia, quæ latè ſeſe diffuderat in anguſtum à Rom. re-

βάναυσον illum ſtrangulauit. Pompeivs

Ante Natiu.

reſtituit Auleten. *Auletes Berenicen* interficit, 70
& ipſe paulò poſt moritur. Filia eius *Cleopatra* & Dionyſius regnãt, à quo Pompeivs eſt interfectus. Ille non multo poſt interimitur. Cæsar ex Cleopatra genuit *Cæſarionẽ*,
quique etiã quod ſtabi- 60
litor eſſet Ægypti, miſerè confoditur. *Cleopatram* poſtea ducit Antonivs, quæ cum eo certans prodigentiâ in cœna, vnum ex duobus vnionib. quos incomparabilis pretii habebat, abſorbuit, ab-
ſumſiſſetque ſimili mo- 50
do alterum, niſi *Plancus*, contentionis iudex, manum inieciſſet, victumque *Antonium* pronunciaſſet. Plinius libro nono, capite trigeſimo quinto. Antonivs & *Cleo-*

ærumnarum quæ Eccleſiæ ſuæ hîc eueniunt.

Græca lingua hic in communi eſt vſu. Teſtis Cicero pro Archia poeta. Apoſtoli ea ſcribunt. Verba eorũ ad cõſuetudinem loquentium Authorum antegreſſorum ſunt examinanda, qua ratione clariſsima ſunt: qui quintã Ἑλλάδα *illis affingunt*, Babylonem *condunt, &* *deſtruunt* Hieroſolyma. *De quadruplici Hellade diximus fol. 126.*

Antonius *quintum Beſtia Rom. caput, Ap. cap.* 17.

Illud Sybillæ ſcriptum quod Virgilium ſequi vulgo exiſtimant, & Lactantius citat, potuit ab aliquo viro docto, Iudæo fortaſsis proficiſci. Aut ſpiritus ea protulerũt de his temporibus, quæ clarè à Daniele propoſita fuerãt.

Gabrielis 70.	4		in Capitolium, medius	
	5		inter Antoniũ & Octa-	
	6		uium, Domitio Calui-	
	7	60	no, & Aſinio Pollio-	3890
	1		ne Coſs.	
	2		Iis fermè tempori-	
	3		bus VIRGILIVS Ec-	
	4		loga 4. cecinit de pue-	
	5		ro, qui de cælo eſſet	
	6		mittendus, & ſeculo	
	7	61	aureo.	
	1		Multæ gentes qui-	
	2		bus negotia cum IVDA	
	3		intercedebant, tem-	3900
	4		pus aduentus & famam	
	5		REGNI cælorum di-	
	6		dicerunt. HERODES	
	7	62	à Ventidio reductus,	
	1		& adiutus auxiliis *So-*	
	2		*ſii*, capit Ieroſolymam.	
	3		ANTIGONVS pro-	
	4		tractus ad Antonium,	
	5		vbi P. R. hoſtis decla-	
	6		ratus eſt capite plecti-	3910
	7	63	tur. Herodes poſtmo-	
	1		dũ confirmatur ab An-	
	2		tonio & Cleopatra, Æ-	
	3		gyptũ tum gubernãtib.	
	4		Atque hac ratione	
	5		*Ægyptus* partẽ aliquam	

dacta eſt. Ii tum viribus accreſcentes ſtupebant Magni hoſtis ma-
3890 gnitudinem: motū verò Terræ maioris pōderis & ſtuporis nō tremebāt, Plin. Sic Tigrane electo in Regē Syrię, Seleuciq; domo labente, terra cōmota perdidit hominum 170000. multasque ciuitates. Iuſtinus, lib. 40. Quod vero Ioel habet de Sole obſcurato, lunaque in ſanguinē cōuerſa; Kimchi & Rab. Moſes interpretātur de aduerſis, Gog, Magog, & Iudæis, euēturis ante diei Meſſiæ aduentū. Præterea conſentit etiā Kimchi cum Apoſtolo Petro Actor. cap. 2. etſi non magis quā Caiphas ſciret quid loqueretur. Talia per multa vehunt Rabbini.

Quemadmodū autē Gog punit⁹ fuit, ſic etiā IVDA à Machabæorū Chaſmonęorū tēporib.

patra trahentes ſecum
in pugnam Ægyptum; 40 ANTE Natiu.
Arabiam, Herodē, Bactra, Indiam, viresque Orientis, confligunt nauali pugnâ cum Italia. Sed præualet Italia, vt Tibia Ægyptiaca ſic in puluerem conciderct. Vterque ſibi manus inferunt.

Auguſtus Cleopatrę 30
Cęſarionem interemit, & Antonium ex Fuluia Antonii coniuge. CLEOPATRÆ filiis
ex ANTONIO pepercit, & vti cognatos in pretio habuit. Incidit hæc pugna naualis in annum ab ALE- *Moreh Chelec 2. Perek. 29.*
XANDRI MAGNI 20
obitu 294. Ptolom. 3.
Clement. Strom. 1. Clypeum Æneæ hac pugna fuiſſe inſignitum, ingeniosè finxit Virg. Æneid. 8. & alii eam deſcripſerunt. Cleopatra ſuam prodēs ſuperbiam antequam rueret IVB. 27.

Gabrielis 70.	6			obtinet in digitis pedũ	
	7	64		Imaginis vſque ad Do-	
	I			MINI NOSTRI ex	
	2			virgine natiuitatẽ. Ma-	3920
	3			chabæi verò ius IVDÆ	
	4			auertentes, relicto Sa-	
	5			cerdotio exſcinduntur	
	6			per ſuos clientes. *Ram-*	
	7	65		*ban in Gen.* 49.	
	I				
	2		1	SHILOH aduenit.	
	3		2	IESVS natus eſt. VER-	
	4		3	BVM caro factum eſt.	
	5		4	Semen promiſſum E-	3930
	6		5	uæ Virgini naſcitur ex	
	7	66	6	Virgine, factum ſub	
	I		7	lege, vt redimeret nos	
	2		8	à Legis execratione.	
	3		9	BENEDICTVS DEVS	
	4		10	SEM, Rex iuſtitiæ &	
	5		11	pacis, cuius typus fue-	
	6		12	rat SEM. Duodeci-	
	7	67	13	mo ætatis anno, Tem-	3940
	I		14	plum ſuum ingreditur	
	2	*Tiberius.*	15	SALEMI, HAGGÆI	
	3		16	capit. 12. & Doctores	
	4		17	explorat. Poſteà faber	
	5		18	eſt, Mar. 6. Ingreſ-	
	6		19	ſus annum trigeſimum	
	7	68	20	baptizatur, manifeſta-	
	I		21	tus à Spiritu Sancto,	

Monarchia Roma hîc caput 6. Beſtiæ, Apoc. 17. *& in morte D. N. Roma eſt* ἡ πόλις οὗ Χριστὸς ἐσταυρώθη. *Fatetur Thalmud in* Nigmar *Ieſum hæredẽ regni crucifixum eſſe in feſto Paſchatis.*

&à

Anteà intenſus fuerat velut arcus, & Ephraim munitus arcu contra Iavan. Poſtmodùm verò Christvs confregit vtramque ipſius virgam, *Delicias* & *vincula*. Complacuerat ſibi in eo & colligauerat Iudam cum Ioſeph reliquiisq; Tribuum. Vbi verò vidit, quod illos Domini distęderet, oues perditas quæ ſpontè ruebant in exitium ſuum, ſibi reliquit, Zach. cap. 11. Rurſus tamen eorum miſeretur, Mat. 10. Zacharias eiusque Malachias Ioannes, nouã exordiũtur hiſtoriam, Luc. 1. *Redemptio* per Christvm, etſi lõgè glorioſior; tamen in quã plurimis Redemptioni ex Ægypto ſimilis futura erat. *Bochai in Gẽ. 49. Maria* hîc ſuperat germanã Moſis: Eliſabet Mariæ cognata æqualis eſt Eli-

Ægyptus omnino voluit ab Antonio Italiæ deſignari Regina. *Plutarchus Antonio. Valerius Maximus, Ouidius, Horatius, Zonaras*. Hoc bello confecto, alia quædam ab Auguſto geſta ſunt, ad pacandum terrarum orbem. Omnes tamen ante Natiuitatis Domini noſtri tempus, gaudent inde à Parthis ad Britannos vſque, recipi in amicitiam populi Romani. vide Strabonem libro quarto, & Florum: Illi deſcribunt orbem & *Bethlehemum* cenſent, quo tempore Panis vitæ ibi comparet. Filius Regius hiſce oneribus erat eximendus: ſed Cittim debebat Eberũ in capite ſuo Meſſia Ebræo affligere.

Archeſilaus ablegatur Viennã in exſilium.

Nativitas Christi.

[illegible]

... nem, Agnus Dei Christus ... [illegible]

Panem & vinum * Agni loco. Mortuus est die eadem [illegible] quo Satan homicida factus est, in rerum Principio, Gen. 3. & per mortem abolevit eum, qui mortis habet imperium. De Adami die consentiunt Hebræi, Chaldæi, Arabes, Græci, Latini. Textus etiam Scripturæ aliquot ad hanc rem [illegible] lentiores, quam vt torqueri debeant. Neoterici [illegible] gantes Chriſtum declaratum eſſe hæredem omnium primo hominis die, vituperant ea quæ ignorant. Ipſum primæ matris noſtræ nomen, eos hanc antiquam viam ad vitæ doctrinam docuiſſe poterat. Sabbathum integrum Dominus quieuit, quod ADAM plenè obſeruatum nunquam vidit. Quiete ſua ceremoniæ iſti finem impoſuit. Prima die ſeptimanæ reſurrexit, qui dies hac de cauſa DOMINICVS eſt. *Apoc. cap. 1. Apparuit per dies quadraginta; ſurſum aſſumptus eſt in cælum, ſedetque in excelſiſsimis ad dextram Maieſtatis, vſque dum poſuerit inimicos ſuos ſcabellum pedum ſuorum.* Hoſtes eius iam quidem erant Iudæi, qui eum abnegauerant,

[margin:] [illegible] * Chriſtus Paſcha noſtrum [illegible] illa die qua Paſcha comeſum eſt. Mactabatur in Templo, vbi Agnor-

& Ro-

Per 300. annos December non habuit natalitia.

ſabetæ, alterius Mariæ cognatæ.
Quoad Iudam & Leui eſt par viciſ-
3950 ſitudo: Ioſeph Iacobi F. præſtan-
tiorem alit *Iſraelē* in Ægypto, quam
alter ille *Gen.* 47. Pii in Synodo defi-
niũt Meſſiã ꝓmiſsũ aduenisse ſecun-
dũ Prophetas. Ex ignoratione autẽ
tẽporis adminiſtrationis Zachariæ,
Natiuitas D. N. I. Ch. in tẽpus alie-
nũ reiecta eſt. Nam ſecundũ fabulã,
quâ narratur Zachariã miniſtraſſe
in Feſto *Tabernaculorũ, Ioan. natales in*
mediã æſtatẽ reiiciũtur; *& Chriſti poſt ſe-*
3960 *meſtre. Linguæ nunc ædificant* SALEMI.

Sol obtenebratur, qui dies ſuos habet hactenus connexos, trahitq; nos ad Chriſtum.

Satan 1000. an. Ligatus eſt Chriſtianis, vt Eccleſia nonnulla teneãt Chriſtum abſque Idololatria. Apoc. 20.

& Romani ex quorum auctoritate crucifixus fuerat. Propterea Rex deſtructurus erat populum ſuum, Ciuitatem & Sanctuarium. Id futurum prædixerat, interminatus locum ipſorum relictum iri deſertum, Matth. 24. Vbi etiam certum huius rei ſignum ab eo additum eſt, nimirum Ieroſolymam ab exercitibus cingendam eſſe, *Luc. cap.* 21. ſimulque reuocat nos ad caput nonum Danielis, quo ab Angelo Gabriele plenè traditur doctrina de Chriſto, & Iudæorum excidium. Idem quoque ab vniuerſo ſtatu fuerat indicatum, cum diceret, SI MITTIMVS hunc, (non poterant autem quin cum reſurgeret eum miſſum facerent:) omnes ei credent; & ROMANI VENIENTES, DELEBVNT TVM *locum noſtrum, tum* GENTEM, Ioan. 11. Etſi verò hæc palàm dicerẽt ipſi; tamen S. Stephanum blaſphemiæ accuſarunt, quod eadem de ipſorum loco affirmaret, quamquam vultum & verba haberet Gabrielis, Actor. cap. 6. Dominus verò tacitè tempus deſignat, vbi aſſeuerat generationem iſtam non

Sacerdos adipem adolebat die 14. poſt horã tertiam. Comedebatur poſt ſolis occasũ, id eſt ineunte 15ta. Diem mactãdi Paſchatis primi, nunquã mutarũt Iudæi, neque licuit. Paſcha voluntarium bouis & arietis per biduũ cõedere liberum erat. Maimonides in Paſcha.

Gabrielis 70.	6			obtinet in digitis pedũ	
	7	64		Imaginis vſque ad Do-	
	1			MINI NOSTRI ex	
	2			virgine natiuitatẽ. Ma-	3920
	3			chabæi verò ius IVDÆ	
	4			auertentes, relicto Sa-	
	5			cerdotio exſcinduntur	
	6			per ſuos clientes. *Ram-*	
	7	65		*ban in Gen*.49.	
	1				
	2		1	SHILOH aduenit.	
	3		2	IESVS natus eſt. VER-	
	4		3	BVM caro factum eſt.	
	5		4	Semen promiſſum E-	3930
	6		5	uæ Virgini naſcitur ex	
	7	66	6	Virgine, factum ſub	
	1		7	lege, vt redimeret nos	
	2		8	à Legis execratione.	
	3		9	BENEDICTVS DEVS	
	4		10	SEM, Rex iuſtitiæ &	
	5		11	pacis, cuius typus fue-	
	6		12	rat SEM. Duodeci-	
	7	67	13	mo ætatis anno, Tem-	3940
	1		14	plum ſuum ingreditur	
	2	*Tiberius.*	15	SALEMI, HAGGÆI	
	3		16	capit. 12. & Doctores	
	4		17	explorat. Poſteà faber	
	5		18	eſt, Mar. 6. Ingreſ-	
	6		19	ſus annum trigeſimum	
	7	68	20	baptizatur, manifeſta-	
	1		21	tus à Spiritu Sancto,	

Monarchia Roma hîc caput 6. Beſtiæ, Apoc. 17. & *in morte D. N. Roma eſt* ἡ πόλις ὃ Χειστὸς ἐσταυρώθη. *Fatetur Thalmud in* Nigmar *Ieſum haredẽ regni crucifixum eſſe in feſto Paſchatis.*

&à

Anteà intenſus fuerat velut arcus, & Ephraim munitus arcu contra Iavan. Poſtmodùm verò Christvs confregit vtramque ipſius virgam, *Delicias* & *vincula*. Complacuerat ſibi in eo & colligauerat Iudam cum Ioſeph reliquiisq; Tribuum. Vbi verò vidit, quod illos Domini diſtęderet, oues perditas quæ ſpontè ruebant in exitium ſuum, ſibi reliquit, Zach. cap. 11. Rurſus tamen eorum miſeretur, Mat. 10. Zacharias eiusque Malachias Ioannes, nouã exordiũtur hiſtoriam, Luc. 1. *Redemptio* per Christvm, etſi lõgè glorioſior; tamen in quã plurimis Redemptioni ex Ægypto ſimilis futura erat. *Bochai in Gẽ. 49. Maria* hîc ſuperat germanã Moſis: Eliſabet Mariæ cognata æqualis eſt Eliſabe-

Ægyptus omnino voluit ab Antonio Italiæ deſignari Regina. *Plutarchus Antonio. Valerius Maximus, Ouidius, Horatius, Zonaras*. Hoc bello confecto, alia quædam ab Auguſto geſta ſunt, ad pacandum terrarum orbem. Omnes tamen ante Natiuitatis Domini noſtri tempus, gaudent inde à Parthis ad Britannos vſque, recipi in amicitiam populi Romani. vide Strabonem libro quarto, & Florum: Illi deſcribunt orbem & *Bethlehemum* cenſent, quo tempore Panis vitæ ibi comparet. Filius Regius hiſce oneribus erat eximendus: ſed Cittim debebat Eberũ in capite ſuo Meſſia Ebræo affligere.

Archeſilaus ablegatur Viennã in exſilium.

Nativitas Christi.

Gabrielis 70.	2		21	& à Patre doctor deſignatus, qui
	3		22	nobis audiẽdus eſt. Prędicãs re-
	4		23	format Doctorũ corruptelas, &
	5		24	planè pleneq; docet, quę à Moſe
	6		25	breuiter tantũ ſunt ꝓpoſita: De
	7	69	26	Gentiũ electione: de ſeipſo per
	1		27	mortẽ abolẽte opera Satanæ, &
	2		28	Salemi Ceremonias. Miracula verũ
	3		29	Deum eſſe probant: quẽadmodum &
*	4		30	ſententiarũ lumẽ & Parabolarũ præ-
	5		31	ſtantia. *Dominus* baptizatur menſe
	6		32	Tiſri, ſiquidẽ quartum Paſcha dimi-
IVB. 28.	7	70	33	diam Septimanam terminat, quâ ex
				trema, AGNVS DEI CHRISTVS
				mactatur, relinquens, σύμβολα ſui,

Regnum cælorum, Dan. 2. Plenitudo temporis; Gal. 4.

Panem & vinum * Agni loco. Mortuus eſt die eodem, quo Satan homicida factus eſt, in rerum Principio, *Gen.* 3. & per mortem aboleuit eum, qui mortis habet imperium. De Adami die conſentiunt Hebręi, Chaldæi, Arabes, Gręci, Latini. Textus etiam Scripturæ aliquot ad hanc rem, ſunt luculentiores, quam vt torqueri debeant. Neoterici quidam, negantes Chriſtum declaratum eſſe hæredem omnium, primo hominis die, vituperant ea quæ ignorant. Ipſum primæ matris noſtræ nomen, eos hanc antiquam viam ad vitæ doctrinam docuiſſe poterat. Sabbathum integrum Dominus quieuit, quod ADAM plenè obſeruatum nunquam vidit. Quiete ſua ceremoniæ iſti finem impoſuit. Prima die ſeptimanæ reſurrexit, qui dies hac de cauſa DOMINICVS eſt. *Apoc. cap.* I. *Apparuit per dies quadraginta; ſurſum aſſumptus eſt in cælum, ſedetque in excelſiſsimis ad dextram Maieſtatis, vſque dum poſuerit inimicos ſuos ſcabellum pedum ſuorum.* Hoſtes eius iam quidem erant Iudæi, qui eum abnegauerant,

Septimana dimidia, & Iubilæus extremus. Annus *Iehoua acceptus: Dies Salutis.*

Quicquid eſt temporis poſt hãc dimidiã Septimanã, hinc dicitur triẽniũ cum dimidio. Beda & Carthuſianus *in Apo.* 11. *pro vniuerſa Satanæ rabie, Ap.* 12. *pro Romana, Ap.* 13. *Papa Ap.* 11.

* *Chriſtus Paſcha noſtrum* ἐτύθη *illa die qua Paſcha comeſtũ eſt. Mactabatur in Templo, vbi Sacer-*

& Ro-

ſabetæ, alterius Mariæ cognatæ. Quoad Iudam & Leui eſt par viciſſitudo: Ioſeph Iacobi F. præſtantiorem alit *Iſraelē* in Ægypto, quam
3950 alter ille *Gen.* 47. Pii in Synodo definiūt Meſſiā ꝓmiſſū aduenisse ſecundū Prophetas. Ex ignoratione autē tēporis adminiſtrationis Zacharię, Natiuitas D. N. I. Ch. in tēpus alienū reiecta eſt. Nam ſecundū fabulā, quâ narratur Zachariā miniſtraſſe in Feſto *Tabernaculorū, Ioan. natales in mediā æſtatē reiiciūtur; & Chriſti poſt ſe-*
3960 *meſtre. Linguæ nunc ædificant* SALEMI.

Per 300. annos December non habuit natalitia.

Sol obtenebratur, qui dies ſuos habet hactenus connexos, trahitq; nos ad Chriſtum.

Satan 1000. an. Ligatus eſt Chriſtianis, vt Eccleſia nonnulla teneāt Chriſtum abſque Idololatria. Apoc. 20.

& Romani ex quorum auctoritate crucifixus fuerat. Propterea Rex deſtructurus erat populum ſuum, Ciuitatem & Sanctuarium. Id futurum prædixerat, interminatus locum ipſorum relictum iri deſertum, Matth. 24. Vbi etiam certum huius rei ſignum ab eo additum eſt, nimirum Ieroſolymam ab exercitibus cingendam eſſe, *Luc. cap.* 21. ſimulque reuocat nos ad caput nonum Danielis, quo ab Angelo Gabriele plenè traditur doctrina de Chriſto, & Iudæorum excidium. Idem quoque ab vniuerſo ſtatu fuerat indicatum, cum diceret, SI MITTIMVS hunc, (non poterant autem quin cum reſurgeret eum miſſum facerent:) omnes ei credent; & ROMANI VENIENTES, DELEBVNT TVM *locum noſtrum, tum* GENTEM, Ioan. 11. Etſi verò hæc palàm diceret ipſi; tamen S. Stephanum blaſphemiæ accuſarunt, quod eadem de ipſorum loco affirmaret, quamquam vultum & verba haberet Gabrielis, Actor. cap. 6. Dominus verò tacitè tempus deſignat, vbi aſſeuerat generationem iſtam non

Sacerdos adipem adolebat die 14. poſt horā tertiam. Comedebatur poſt ſolis occaſū, id eſt ineunte 15ta. Diem mactādi Paſchatis primi, nunquā mutarūt Iudæi, neque licuit. Paſchavolūtarium bouis & arietis per biduū cōedere liberum erat. Maimonides in Paſcha.

Dan. liber continet annos 600. 70. 490. 40.
Gen. 5. 29.
Agg. 2.
Heb. 12. 26.
Venientem non nomine patris, ſed ſuo receperunt. Iohann. 5. v. 43.
Dan. 9. 27.
Mat. 24. 15.
Marc. 13. 14.
Zach. 11. 1. 2.
Ezech. 47. 1. 2.

præterituram eſſe, donec omnia iſta eueniſſent. Fuit autem vt ſentiunt vulgo, quadraginta annorum. Sic ſinguli dies à Reſurrectione ad Aſcenſionem reſpondent ſingulis annis, quod Reſurrectionem CHRISTI non crediſiſſent. De ROMANIS loquitur PAVLVS, vt & de Imperii occaſu, INIQVITATEQVE exurgente in eius locum. EAM iniquitatem attigit CHRISTVS Matthæi 24. & res ipſa indicat, *Ciuitatē eam cuius authoritate crucifixus eſt, hac maledictione præ ceteris fuiſſe digniſſimam.* In HIEROSOLYMORVM excidio deſinunt (rationem temporis quod attinet) vltima prophetiæ Danielis verba, cap. 9. verſ. 27. Totus enim Liber totidem annos complectitur, quot Deus præmonendo priſco MVNDO per LAMECHVM præfixit, quando filium ſuum NOAH, id eſt, inſignem conſolatorem nominauit. Verum Iudęi in Priſci MVNDI perſtiterunt infidelitate. Hoc tempore DEVS non ſolum cōcuſſerat Terram, Imperiaq; terrena, ſed etiam cælos, id eſt, antiquas Iudæorum Ceremonias, quæ doctrinam REGNI cælorum repræſentauerant; vt quæ non eſſent concuſſæ, ſtabilirentur. Iudæi tamen verum Meſſiam abnegantes, adhæſerunt BAR-CHOZBÆ iactanti ſe eſſe Chriſtum; inque eius gratiam rebellarunt; etſi poſtquam biennium & paulo amplius regnaſſet, ab eis interfectus eſt. *Thalm. Sanhed. cap. Chelek, pag. 93. & 97.* Non multo poſt ROMANI בנם שקצים cum manu ἐρημώσεως inuadunt MONTEM & locum olim ſanctum, eumque delent penitus. Ibi LIBANVS aperuit portas ſuas, ignis abſumpſit Cedros eius, Abieſque & quercus eiularunt, quando Gentes congregatę ſunt in prælium aduerſus Ieroſolymam, capta Ciuitas, direptæ domus, & mulieres violatæ ſunt. Et nunc venit dies Aquarum vitæ, manantium ex vera IERVSALEM ab Oriente ad Occidentem, ad

quam

quam qui non accedunt ex omnibus familiis terrę adoratum REGEM IEHOVAM *Zebaoth*, caro, oculi, & lingua eorum tabeſient. Zach.14.12. Secundum hanc prophetiam poſt excidium Ieruſalem inferioris, DEVS IOANNI in obſcura PATHMO reuelat ROMANOS ſuperiorem quoque IERVSALEM, cuius imaginem vidit glorioſiſſimam, oppugnaturos eſſe. Duo itaque de iis aperit. Primum, profanorum Imperatorum apertam tyrannidem: ſecundum, Papæ duplicem, illis euerſis, impietatem; tinctam ὑποκρίσεως veneno. Tam horum quam illorum hiſtoriæ, omnium, quæ extant, ſunt luculentiſſimæ; & Pſeudo-Catholicorum domeſtica teſtimonia rem ipſam adprime confirmabunt. Romam initio ſtatim damnari ob Ioannem in exilium miſſum, omnes norunt, qui Domitianum non ignorant. Eandem, ad finem vſque permanere iſti condemnationi obnoxiam, patet in phiala iræ extremæ, cum ea effundenda ſit in vrbem illam magnam, quæ habet regnum ſuper reges terræ, Apocalyp.16. & 17. Perpendamus autem ROMÆ Statum, & notemus quam apta habeat inſignia, duas nimirum Beſtias non multum diſſimiles, vtramque ſepticipitem: aliam item Agni habentem cornua: mulierem Locuſtas & Draconem vires ſuas exerentem violentiſſime. Fuit aliquando Roma ἑπτάλοφος, eiusq; politia quinque, vt antea annotatũ fuit adflictores præſtitit Eccleſiæ, ante DD. Cæſarũ Monarchiã ſtabilitã. Ea ſextũ conſtituit caput. Duplex robur Papæ ſeptimum & quodãmodo eſt octauum. Huius poteſtas Beluâ ἑπτακεφάλῳ figuratur, vnde Angelus de ſeptem montibus, totidemque Regibus exponit. Eiusdem vrbis ſepticipitis crudelitas celebris fuit, inde ab eo tempore quo Romulus fratrem ſuum Remum interfecit: maximè vero propter decem Impper. perſecutiones & Papæ.

Apo. 10. 19.
Apo. 21.
Apo. 12.
Euſeb. Chr. 3.18.
Liuius lib. 1.
Cic. Off. 3.

Poſterior Belua ea de cauſa purpureo colore inſignita eſt. Altera, de qua cap. 13. notas habet ab antegreſſis hiſtoriis notiſſimis. Cum enim ſymbola Regum apud Danielem eſſent Leo, Vrſus, Pardus quadriceps, & hircus decemcornis: ROMA debellatrix Regnorum, quibus illi imperauerant, & in ſanctâ VRBE adfligenda non indiligens eorum imitatrix, ſecũdum illas eſt Belua ſepticeps, ἀκακίσατος, colore pardi, pedibus Vrſi, & ore leonis. Belua ſecunda etiam aptiſſime habet decem cornua, tum propter Perſecutores, tum ad ea Regna deſignanda, quæ Papæ ſubiectum iri Ioannes præuiderat. *Steuchus Eugubinus* id pulchre fatetur, & Scholiaſtes Græcus notauerat ita euenturum. Regna hæc ſunt; 1 *Hiſpania* & *Portugallia*. 2. *Hungaria*. 3. *Anglia*. 4. *Dania*. 5. *Ruſcia*, 6. *Croatia* & *Dalmatia*. 7. *Aragonia*. 8. *Bohemia*. 9. *Suecia* & *Noruegia*. 10. *Dacia*.

Apoc. 16.

Dan. 7.

Ap. 17. 12.

Steuchus contra Vallam, αὐτεγγελιστὸς. Apo. 13. ℣. 5. *Andreas Cæſarienſis feliciter admodũ ſummam de Antichriſto explicat. Quod regnum Romanũ mortuum reſuſcitabit, quodq; erit quaſi Rex Romanorũ &c.*

Hæc regna Steuchus fatetur poteſtatem ſuam Beſtiæ tradidiſſe. Pendebant enim tributum Papæ, qui ſedem ſuam ore DRACONIS *Apoſtolicam* nominauit. Græcus autem Scholiaſtes appoſite admodum in hunc locum; τὰ δὲ δέκα κέρατα δέκα βασιλεῖς εἶναι φασὶν, ἐκ τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς ἐν τοῖς ἐσχάτοις καιροῖς ἀναστησομένους, ὧν ἐν μέσῳ ὁ Ἀντίχριστος ἀναστήσεται. Arethas non erat Propheta, neque prophetæ filius: rei tamen euidentiâ, vt hoc ſcriberet impulſus eſt. Atque in his decem Regnis facies quædam antiquæ Reipublicæ enituit. Auguſtus enim tum, cum Ioannes hæc ſcriberet EVROPAM, teſte Strabone, qui Apoſtoli ætatem attigit, in decem στρατηγίας partitus fuerat. Hoc imperium etſi firmiſſimum videretur, euerſum tamẽ eſt propter Impp. infidelium vitam beluinam; inprimis vero eorum cędem, qui habebant teſtimonium Ieſu. Dominus enim Ieſus bellum cũ eis geſſit iuſtiſſime ac potentiſſime, inſidens equo albo, habensque arcum & ſagittas peracutas, penetrantes cor inimicorum Regis. Sancti Martyres ὁμολέοντες poſiti ſunt ſub Altari

Strab. lib. 17
Zach. cap. 1.
Ap. cap. 6.
Pſ. 45. 6.
Equus albus. *Primũ & quintum ex ſeptem ſigillis.*

Digitized by Google

excitantque Dominum ſanctum & veracem, ad iudicandum & vindicandum ſanguinem ſuum, repoſcendo eum à Beluis, quæ terrarum Orbi imperabant. Illi patiẽtiâ Bobus ſimiles, qui offeruntur in ſacrificium, ſanguinem ſuum profundentes, viderunt iuſtam effuſi ſanguinis innoxii retributionem. Nam omnes fere ſub quibus vixerant Impp. (niſi quod aliqui Chriſtianis fauerant) *Ad generum Cereris cum cæde & ſanguine* deſcenderunt: quemadmodum ſanguine & cædibus ad Imperii aſcenderant faſtigium. Dei vindicta in eos fuit, ſicut equus rufus, cuius ſeſſori datus eſt gladius magnus, cum mandato tollendi pacem è terra vt alii alios ſeſe mactarent. Fames in magnis bellis non eſt admodum rara: Hîc vero penuriam extremam viderunt ii, quibus cor erat, eſſe ſpreti Euangelii mercedem. Plurimi quidem doctorum inter Ethnicos notarunt hunc luctuoſiſſimum rerum ſtatum: verum non fuit eis hominis cor nec intelligentia, vt pœnas has propter immanem in Euangelii profeſſores crudelitatem, immiſſas diuinitus attenderent. Cordati vero animaduerterent equũ nigrum à Deo miſſum, cuius ſeſſor tenebat ſtateram, ponderabatque triticum ſeu aromata præ caritate, etſi oleum & vinum, aliique nonnulli terræ fructus, hominibus largius diuina benignitate conceſſi eſſent. Ea benignitate & patientia cum abuterentur homines, Deus Impp. immiſit ſtatim poſt Deocletiani perſecutionem, triplicia iudicia, λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμὸν καὶ μαχαῖραν. Qui hic Aquilinis oculis iuſtitiam Chriſti intueri vellent, videre poterant equum pallidũ, cui inſidebant Mors & Infernus. Ibi vero tantam Cæſares & AVGVSTI inter ſe ediderunt ſtragem, populique eorum parentes imperio, vt paſſim Reges terræ, proceres, tribuni & potentes, omnesque tum ſerui, tum ingenui, abſconderent ſeſe à conſpectu Chriſtianorum, quibus Deus victoriam largitus erat; Ethni-

Equus rufus, *& ſecundum ſigillũ.*

Equus niger, *& tertium ſigillũ.*

Equus pallidus, *& quartum ſigillum.*

Sozimus lib. 2. notat Licinium vnũ Auguſt. vna pugna ex 130000. *militum, quos habebat, omnes amiſiſſe, tribus exceptis.*

ci parem Idololatriæ ſenſerunt pœnam cum Samaritanis, quando regnum Iſraelis euerſum eſt; vt merito inclamarent montes, dicentes: *Cadite in nos, & abſcondite nos à conſpectu eius, qui inſidet throno, & ab ira Agni.* Imo qui ſibi videbantur Sol, Luna, Stellę, Cęlũ & Montes orbis, dominiq; omnium Inſularũ, eô adducti ſunt, vt facies vniuerſi, quo-ad ipſos plane immutata videretur. Terra commota eſt, ſol niger factus eſt, vt ſaccus cilicinus, Luna tota facta eſt vt ſanguis, ſtellæ ceciderunt, cælum ipſum conuolutum eſt ſicut liber, qui conuoluitur, & vnusquiſque mons & inſula eam habent incolarum mutationem ac ſi è locis ſuis emoti eſſent. Quæ locutiones ad tempora *Conſtantii & Conſtantini* primorum Imperatorum Chriſtianorum aptiſſime referri poſſunt. Similes tropi exſtant apud Eſa. cap. 2. & 34. de rebus quæ ante hęc tempora euenere, propriiſſime vero euenturæ ſunt, *vbi cum Papæ interitu extremo huius Mundi machina diſſoluetur.* Semel tamen de profani imperii ruina phraſes iſtas accipi oportere certiſſimum eſt.

Sigillum ſextum.

Ap. 6. 14.

Caput ſextum Belua mortuum. fuit, & non eſt, *Ap.* 17.

Conſtantinus exoſus idololatriam Romæ veteris, Imperii ſedem *Byzantium* tranſtulit, quam & nomine *Noua Roma*; & priuilegiis Antiquæ donauit, addito inſuper alio *Conſtantino-poleos* cognomine. Imperio ibi ſtabilito, Antiqua Roma deinceps parui fit ab omnibus, iuſtiſſimoque Dei iudicio ſæpius vaſtata eſt. Alaricus enim cum Gothis eam ſpoliarunt, adeoque iis locis præualuerunt, vt antiquata veteris vrbis memoria *Gothiam* nominare decreuerint. Genſericus Vandalus eam quatuordecim dies integros, cædibus & incendiis perpopulatus eſt. Rurſus Odoacer cum miſcellanea turba maxima eam inuaſit, annisque pluribus eam obtinuit. Tandem Totilas Gothus eam incendio prorſus deleuit. Atque hic illud Scipionis euentu comprobatum eſt, quod aliquando Hector apud Homerum de Ilii cecinerat excidio:

Zozimus lib. 2. Oroſius 7. Ierony. ad Placidiam.

Roma præda facta eſt, & ludibrium plurimis nationibus. Sigibertus.

Eſſe-

Hom. Iliad. 7.v.448.

Ἔσσεται ἦμαρ ὅταν ποτ᾽ ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρὴ
Καὶ Πρίαμος, καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο.

Appian in Libyc.

Ferunt ſciſcitanti POLYBIO ex Scipione tum inſpectante cum lachrymis CARTHAGINIS incendium, de quanam VRBE loqueretur, reſpondiſſe, *De patria cui timeret.* Fore enim vt aliquando vices CARTHAGINIS experiretur. Hoc Scipionis dictum refertur à nonnullis ad tempora Alarici: nos autem commodiſſime ad TOTILÆ applicabimus, qui ruinoſæ Romæ deletionem extremam conſummauit: Hîc itaque Vrbis finis & funus. *At in pontificatu, etſi non illa Veteris Imperii magnitudo, ſpecies certe non longe diſſimilis renata eſt, qua Gentes omnes ab Ortu & Occaſu, haud ſecus* ROMANVM PONTIFICEM VENERANTVR, *quam omnes nationes olim Imperatoribus obtemperabant*, &c. *Niſi* (autem) *Deus Romano Imperio euerſo, Pontificatum reſtituiſſet, in quo* ROMANA MAIESTAS RENASCERETVR, *futurum erat, vt* ROMA *nullo tempore excitata ac reſtituta inhabitabilis. poſthac fœdiſſima boum,* PORCRVMque FVTVRA ESSET HABITATIO. Hæc STEVCHVS EVGVBINVS.

Mortuum caput ſanatum.
August. Steuch. Eugub. in Vallam lib. I. ſtatim in principio.

Sic eo confitēte, Beſtia mortua, operâ PONTIFICATVS reuixit, capite 13. & illa quæ fuerat δεξαστικῶς cap. 17. & poſtea non fuerat, nunc rurſus eſt opinione: PONTIFICATVSq; Imperio imperans, ſeptimum & octauum caput *Belua* addit.

Apoc. 13. 3.
Apoc. 17. 11.
Apoc. 13. 11.

Quò verò clarius omnes videant Romam adfectam lethaliter PAPARVM operâ reſtitui, noua Ioanni offertur viſio. Repræſentat enim eos *Beſtia aſcendens è terra ſine tumultu bellico*, quæ habebat duo cornua ſimilia *Agni*; ſed loquebatur vt DRACO, reſtituebatque imagini prioris Beluæ vitam, ſpiritū, loquelam, adorationem deniq; à gentib. eos interficiēdo, bonaque eorum proſcribendo, qui poteſtati earū

Quis ignoret quid ſint Agni cornua?

Digitized by Google

iunctæ ſeſe non ſubmitterent. Atque hinc notarunt eruditi, quod PAPÆ, legibus, veſtitu, & Idolorum cultu, viuam Ethnicorum Impp. referant imaginem, Religionem habentes, Homerum magis Poetam, quam Apoſtolos Petrum & Paulum redolentem. Cæterùm vt videamus quid ſibi velint *cornua ſimilia Agni*, in Pſeudo-Vicario Agni illius immaculati, indicatur nobis quoddam Nomen, cuius compoſitio ac vis rem totam aperiet. Pluria ſunt propria nomina in libris ſacris, quæ notant aptiſſimè res quas de Deo concipiunt homines, aut ſibi adeſſe percuperent: Quorum compẽdiorum ſapientiæ vberiorem copiam ferunt eæ areæ librorum diuinorum, quæ vulgo habentur ſteriliſſimæ. Talis eſt liber *Numerorum* & *Ezdræ*, ex quo, poſteriore inquam, Deus nobis numerum exhibet, tributum cuidam viro, cuius ratio & nominis vis ſi fuerit expoſita, *Beſtiam* ipſam, eiusque ſtatum nobis deſignabit; quod pluris nobis æſtimandum eſt, quam Salomo ſexcenta ſexaginta ſex auri talenta reditus annui, 2. Chron. 9. 13. æſtimauit. Nomen itaque hominis illius, & numerus ei attributus, conſiderandus eſt. Apud Ezdram cap. 2. verſ. 13. ſcriptum reperimus: *Filii Adonikam ſexcenti ſexaginta ſex.* Hîc videmus nomen proprium illo numero inſignitum. Quod ſi quæras quid ſibi illud velit? interpretatione manifeſtum eſt. ADONI-KAM enim eſt, ſi interpreteris, DEVS STANS. Quo nomine, quod quæſo *homini peccati* meliùs conueniat? Etſi enim, quâ eſt hypocriſi, Agnum ſe eſſe ſimulat; illud tamen ore Draconis iactitat, Θεὸς εἰμι ἐπὶ γαίης. Nec aliter de eo ſentiunt, qui eum ſectantur Pſeudo-Catholici. Peruulgatum enim illud inter ipſos, PAPA EST DEVS in terris; EST DOMINVS DOMINORVM, & authoritatem habet Regis Regum in ſuos ſubditos. Verè igitur iſte ADONIKAM, *cum ſtet in Templo Dei*

Ezdra c. 2. 13.

Vide cap. ſatis diſt. 96. & c. quanto, & ſeq. extra. de translat. Epiſc. Nõ enim homo, ſed Deus ſeparat, &c. Baldus, Papa eſt Deus in terris. Gomezius, quæ facit Papa, facit vt Deus, non vt homo.

tanquam

tanquam Deus. Sanè ipſe Antiochus Epiphanes qui emergens Româ, Idolum Iouis Olympii in Templo ſtatuit, ad eum modum, ſupra omne illud quod vocatur DEVS, ſeſe non exaltauit. Tunc verò Papa ADONI-KAM fieri cœpit, cum impudens & benè facere neſcius Bonifacius, *Primatum* à Phoca parricida mercatus eſt. Sed Myſterium illud Iniquitatis exeruit ſeſe vlterius, ad viuificandum Beſtiam emortuam, luctuoſiſſimis illis Gregorii tertii temporibus. Ille enim vt Idololatriam ſtabiliret, LEONEM Imperatorem Græcum, propter deiectas Imagines (etſi id ſtatuente Concilio, Deique mandato expreſſo feciſſet, Exod. 20.) excommunicauit. Quæ excommunicatio fax fuit ſeditionũ, à quâ bellum Longobardorum contra Imperatorem accenſum eſt. Imperator Exarchatu Rauennæ exuitur, & cũ tempore, artibus ac perfidia PONTIFICIS, totius Italię imperio. Nam cum Longobardi maiores tumultus in Italia concitarent, & Imperatores Græci domi occupati ſeditionibus ortis propter Imagines, non poſſent rebus Italiæ & Romæ proſpicere: Carolus Magnus motus iniuria ſibi à Deſiderio Longobardorum rege illata, bellũ eis infert, quo & Deſiderium Italiã deſiderantem Longobardia exuit, & Italiã ipſam inuaſit, quã ſibi, etſi Imperatoris eſſet, retinuit. Huius in Imperio rupturæ, tum Papa, tum eius Idololatria cauſa fuêre. *Carolus Magnus* edoctus ab Alcuino Anglo, liberalitate ſummâ ſacrarum litterarum ſtudia promouere conatus eſt, quod etiam poſteà non pauci ex eius poſteritate imitati ſunt. Sed PAPÆ quicquid Regum liberalitate ſtudiis dicatum eſt, conuertunt ad ſtabiliendam ſuperſtitionem & potentiam ſuam. Tandem verò poſtquam perſuaſum eſt populo, IMPERIVM ESSE PAPAE, Idololatria vbique locorum imperatur, ſicque ab ipſo Beſtia mortua in

Lex Dei ſubtilem R. Bellar. reliquorumque Põtificiorũ diſtinctionem, inter Idolum & Imaginẽ. nõ admittit, nec Biblia Plantiniana maiora in Eſaie cap. 40. Adonis. Zonaras lib. 3. Vide etiam Fragmẽtum Guicciardini.

Horat. Dum multi vitant vitia, hac, contraria currunt.

Quid ſit habere numerũ Beſtiæ. *ὡς πυρσὸν λεῖ αἰγ γοίῃ.* *Theocritus poſt Ambakum, cap. 2.* *Tertul. cõtra* Iudęos. *Hieronym. epiſt. 17. & Scholiaſta Græci adigũt Lajolanos adquæ vedũ ineptas diſtinctiones.* *Vide notas Rhemẽſium in Ap. 17. ibi manduntverè omnes linguas ſuas.* **Septem Tubæ* Romã exciſam *vt Iericho, vetant reſtaurare.* Chiel *tamẽ pertẽdit eius inſtauratione, etſi pretio ſobolis ſuæ minima & maxima.* *Tuba prima.* *Nota non diuerſa tẽpora, ſed res diuerſas Tubis diſtingui, quẽadmodũ etiã* Sigillis *& Phialis.*

vitam reuocata eſt. Iam alterum quod attinet, numerum puta Nominis Beſtiæ, illum habere nihil aliud eſt, quam notâ illius aliqua inſignitum eſſe. Alluſio tantum ex libro Ezdræ petita eſt. Quemadmodum enim filii Adonikam ſunt numero ſexcenti ſexaginta ſex; ſic illi, qui Papæ ſunt filioli, & ſtatumina, quibus vt Deus ſtat, dicuntur nominis eius habere numerũ. De *Roma* verò condemnatione, vide quænam ſit illa mulier, quæ Beſtiæ inſidet Apocalyp. 17. Præteriens obiter, facilè animaduertat. Sanè cum Ioannes ſcriberet, Romam eo loci condemnari, nemo facilè fuiſſet negaturus. Hieronymi verò ætate, nullum omnino hac de re fuit dubium. Græci in ea etiamnum ſunt ſententia. RABANVS & ALBERTVS notant quam id ſit manifeſtum. Denique pronuper orti *Lajolani*, id ita eſſe, niſi ſuis ac ſibi ipſis contradicant, inficias ire nequeunt. Eſt autem locus ille clauis aperiendæ portæ ad viſiones alias aptiſſima, quibus omnibus Roma prorſus condemnatur. Ab hac Babylone prodiit Idololatria, quâ offenſus Chriſtus, ignem in terram proiicit. Etſi verò * ſeptem quaſi tubis, iudicia omnis generis, & doctrinæ promulgarentur: tamen homines non attenderunt quid Spiritus diceret Eccleſiis. Non raro effecit * Imperatorum prauitas, inprimis verò Mauritii & *Phocæ*, (perpetuò autem *Papæ*, & præcipuè in Bello illo ſacerrimo) vt grando & ignis cum ſanguine miſcerentur. [2] Papæ Primatus mons fuit magnus igne ardens, ac proiectus in mare. [3] Vbi Paſtores agere deſinunt, ſtella magna de cælo decidit. Quo facto Eccleſia quâ priuatim, quâ publicè maximum à Machumeto accepit detrimentum. Stella è cælo lapſa * שׂר eſt, *Angelus* Eccleſiæ. Eius ſeditio, ardens fax: corruptio Scripturarum ve-

* *Vſitatiſſima phraſis apud Hebræos.* 2 *Tuba ſecũda.* 3 *Tuba tertia.*

νατώδης, Abſinthium, quo aquæ dulces amatæ factæ ſunt. 4
Breui itaq;,qui videbantur, vt illi, de quib. Gen. 37.10. Sol, Luna, Stellæ, magnam partẽ obſcurati ſunt. Poſthæc ſtella, quæ de cælo, id eſt, Eccleſia cæleſti deciderat, Papa inquam, mira operatur. 5 Nam acceptis clauibus Abyſſi, emiſit indè fumum denſiſſimum hæreſium, quo obſcuratus ſol & aer, omnis ſcripturæ perſpicuitas & ſplendor. Ex eodem fumo exit eius *Clerus*, qui graphicè admodum depingitur. Nam *Locuſtæ* ſunt, quod magna eorum agmina, γαστέρες ἀργαί, & fruges tantum conſumere nati. *Scorpiones*, quod veneno ſuo ſanam inficiant doctrinam. *Cauda* ſignat prophetam docentem falſitatem. Propter bella, quorum ſunt faces, quæq; gerunt fortiter ad tuendũ ſe ſuumq; Primatum, ſimilitudinem habent equorum, qui parati ſunt ad pugnam. Habent etiam alas curruum, dentes Leoninos, & loricas ferreas. *Coronæ* eorum ſimiles aureis, magiſtratuum inuaſiones: facies * hominum, priuatum, quem prætendunt, deſignant ſtatum: Denique quod in ordine ſuo multas habeant mulieres, vitamque degant in cœnobiis effeminatam, habẽt capillos, vt capillos mulierũ. Quæ notæ omnes ac ſingulæ, quam aptè in Clerũ PAPÆ quadrent, nemo eſt qui non animaduertat. Hic verò Maomedus ſiue Machumedus nobis cõſiderãdus eſt, quem Deus cęcitati ac deceptioni erròris tradidit, vt eius exemplo Chriſtiani diſcerent, quanta malorũ Ilias à *Papæ primatu* orbi ſuò impendêret. Maomedus gente Iſmaelita, tenuiſſimę fuit fortunæ, donec viduã locupletẽ, *Chaidam* nomine, vxorẽ duceret. Cũ autẽ & à dęmone exagitaretur, & comitiali morbo laboraret, vxorẽ ſuã (quæ grauẽ ex eo capiebat dolorẽ, quod nobilis ipſa, egeno & dæmonis vexationibus obnoxio homini nupſiſſet) ita demulſit, quod diceret, ſe ad conſpectum Angeli Gabrielis ſibi apparentis concidere. Erat

4 *Tuba.*
Gagnæus Pontificius fatetur hæc dicta de Papis, Cardinalibus & Epiſcopis. Ergo & reliqua de iiſdē dicta concedat neceſſe eſt. Liquet enim connexa eſſe ex ſeſe omnia.
5 *Tuba quinta.*
Eſ. 9. 15.
* *Facies hominis ſtatum priuati notat, vt in Leone euerſo, & paruo cornu, Antiocho Epiphane Dan. 7.*
Hebræi & Arabes ſcribũt מחמד: *Pſeudopropheta Danielis præceptorẽ & nomen* Chamudoth, *quod idē atq; Machumed, ſibi affinxit.*
Cedrenus Hiſtoriarũ compēdio, fol. 347 Interprete Xylandro. Adi etiam ſi placet, Volat. in Arab. Tripl.

Digitized by Google

amicus ei mulieri monachus quidam, qui ob falſam fidem relegatus ibi viuebat. Huic mulier rem totam aperit, Angeli etiam nomine prolato. Is autem Monachus, vt opinionem eã prorſus in animo mulieris confirmaret, verè Maomedum hęc dicere ait: eum enim Angelum ad quemuis vatem mitti. Mulier fidem verbis * impoſtoris illius monachi habens, aliis ſuis gentilibus mulieribus fabulam narrauit: ab his porrò ad viros ea emanauit; ſicque ſucceſſu temporis pro vero Dei propheta impoſtor publicè habitus eſt. Doctrinam ſuam ex Iudaiſmo, Arianiſmo, Neſtorianiſmo, partimque ex cerebro ſuo conflauit. In multis doctrinæ capitibus Papæ fuit contrarius, vt in polygamia, oppoſita Monachatui. In aliquibus verò eadem ferè quæ ille docuit: vt quod * Paradiſi haberet claues, quemadmodũ iam tum de S. PETRI clauibus Papæ nõnihil in vulgus ſpargere cœperant. Habebant autem reuera vterque claues putei Abyſſi. In tãtum autem accreuit eius potentia, quâ manu efferatæ ſuæ ſocietatis, quâ doloſa idiotarũ deceptione, vt ante mortem * Arabiam totam, & quicquid adiacet Euphrati ſibi ſubiugaret. Iſmaelitas cum puderet nominis matris ſuæ Agaræ, deinceps nomen Saræ mutuantur, & ab illa Saracenos ſeſe dictitant. PAPÆ vero longe maior fuit impudentia, qui *Sanctitatis* nomen, quod Deo ſoli cõuenit, ſibi arripere auſus eſt. Qua in re filios ſuos diligentes habet imitatores. Cum enim ſint *Pſeudocatholici* non minus quam Iſmaelitæ *Pſeudo-Saraceni*: tamen Catholici & videri & dici volunt. Vterque valde proſper eſt. Maomedus quidem bellorum ſucceſſu & indubitata veritatis particulâ, dum docet *Imagines* λατρείας, neque δυλείας *cultu eſſe adorandas*. PAPA vero, docendo compendium ducens, vt ſibi quidem ac ſuis perſuadebat, ad ſalutem æternam, nimirum cognoſcendum ac colendum eſſe Deum, quatenus Idolum ad cognitionem

&reue-

* τῷ λόγῳ τοῦ ψευδαβ-βᾶ.

* *Maomed non minus habet claues quam Papa. Neutra vero quicquam aperiunt in Paradiſo Dei, piorum communi, inde à primordio mũdi receptaculo, ſed in Aſſaſinorũ aliquid.*

* *Hæ ſedes Iſmaelis primitus fuere à Sure vſq; ad Chaulã. Tuba ſexta. Saraceni tã verè ſunt Saræ filii, quam Papa ſancti, & Pontificii Catholici.*

Barbara Italia docet Græcos in diſtinctione λατρείας & δυλείας *quæ ſeptuaginta & communis Græcia hactenus ignorarunt.*

& reuerentiam commoueret. Hic potens erat ſtellas,* vt de cælo deciderent, præſtando. Ille autem præpotuit, terras debellando. Hæc autem Regna vno quaſi impetu peruaſit, Phœniciam, Palęſtinam, Hieroſolymam, Syriam totam, Perſiam, Armeniam, Hiſpaniam, Siciliam, Cretam, Italiæ bonam partem, Calabriam, totam Longobardiam, denique ad ipſam vſque Romam, olim rerum Dominam. Verum Deus iuſto iudicio ſuo ſedem ibi eſſe voluit Sanctitatis Pilati Vicario, Cittimque talem alere Abaddon vſque ad finem. Tandem Turcæ cum Machumetanis coniuncti ſunt, idque hoc modo. Vbi Agareni plurima regna ſubegiſſent, quinque conſtituunt ſumma imperia, in Hiſpania, Libya, Ægypto, Babylone, & Perſia. Maomedus filius Imbraelis, Rex Perſiæ, cum bellum gereret aduerſus Babylonios & Iudæos, rebuſque vteretur aduerſis, conduxit tria millia Turcarum, quorum Duci nomen erat *Tragolipaces*. Hi ſub ipſo ſtipendia merentes, tandem ſeditionem fecerunt, ac vt merita vitarent ſupplicia, ſeſe in locum defenſioni aptum ſubduxerunt. Maomedus per Duces ſuos eos conatur reprimere: verum dum inconſideratè pugnat, viginti millia ſuorum deſiderata ſunt. Ea clade commotus, Duces illos luminibus orbat, & qui euaſerant milites, eos ſe muliebri indutos veſtitu in triumpho ducturum interminatur. Milites minis perceptis, ad Tangolipacem tranſeunt. Maomedus id vlturus, omnibus ſuis viribus vndiquaque coactis hoſti ad Aſpachan occurrit, vbi atroci conſerta pugna, multiſque vtrinque cadentibus, ipſe etiam, dum hinc inde incautius obequitat, ſuoſque verbis animat, equo collapſo, ceruices frangit ac moritur. Eo mortuo exercitus cum Turcis conſpirat, & omnium voluntate *Tragolipaces* Sultanus, id eſt, moderator omnium regnorum, quibus Maomedus imperauerat, declaratur. Iſra-

** Vt Dan. 8. Antiochus Epiphanes, qui emerſit* Româ. *Vide Apocal.* 12. *in cauda Draconis.*

Vox Sultan *eſt apud Danielem cap.* 3.

elem non procul à Turcarum regionibus deportatum fuiſſe, iam antea oſtendi. Sic ab Euphrate Saraceni, & Turcæ exorti, habent Chiliades Chiliadum, & myriades myriadum, eo fine, vt ſint quatuor ANGELI iræ ac vindictæ diuinæ in Idololatras, parati ad horam, diem, menſem & annum, pro ratione Idololatriæ, aliorumque ſcelerum, quibus homines Deum ad iram prouocabant. Quemadmodum autem conuerſatio, ſic etiam deſcriptio eorum, PSEVDO-CATHOLICORVM, qui ab ipſis ἀντιμισθίαν recipiunt, in multis ſimilis eſt.

Saracenorũ deſcriptio conuenit in multis, cum Papiſtarum deſcriptione.

Robur ipſorum ſunt equi, animoſitas, capita leonum, deſolatio quam afferunt, omnia ſuis incendiis quocunque tendant vaſtantes, ſunt loricæ igneæ, hyacinthinæ, & ſulphureæ: Potentia & propera harũ rerum executio ſignãtur igne, fumo, & ſulphure ex ore ipſorum prodeuntibus. Eorum denique Pſeudopropheta à quo reguntur, cauda eſt ſimilis ſerpenti, quæ trahit homines, quemadmodum & *Papatus*, ad mortem ſecundam.

* Papas *eſt pater, πόπος, Dæmon Euſtathius in Homerũ. Symbola Romæ Satanæ attributa, oſtendunt eã eſſe Satanæ thronum.*

Imperatores Græci agnoſcentes ſe idololatriæ cauſa varia experiri Dei iudicia, eam ſapienti conſilio, quantum fieri potuit, repreſſerunt, idque à temporibus *Leonis Iſaurici*, vsque ad tempora *Theophili*; qui ne picturam quidem ferre poterat, qua hominum mentes allicerentur; vtpote quibus non vmbræ, ſed ipſa veritas reſpicienda ſit. Eo tamen defuncto, Idololatria in *Veteri Roma* ſtabilita, ita ad Nouam peruenit, vt Saraceni, Angeli illi ab Euphrate, ſoluerentur. Hoc accidit propter * PAPAS factos πόπους, ex Patribus Dæmonia. Id propter Satanæ, qui Draco eſt, deſcriptio ſimilis eſt ei, quâ Poteſtas Romana nobis ob oculos eſt poſita. *Colorem* habet *ſanguineum*, ſeptem capita, diademata totidem, & decem cornua. Etſi vero Satanas contenderit tum vi, tum fraude; tamen per mille annos à DOMINI noſtri

morte

morte ligatus eſt, ne ſeduceret generaliter. Martyres enim aliique fideles, iſtis mille annis vitam Chriſti didicerunt, & cum illo regnarunt. Reliquos vero incredulos quod attinet, qui peccatis ſuis erant immortui, eis SATANAS non fuit vinctus, cum nollent ſancti & beati eſſe, primam cognoſcendo reſurrectionem. Expletis vero * mille annis Satanas ſolutus eſt è carcere ſuo, paucique reperti ſunt Martyres, qui teſtimonium Ieſu tenerent conſtanter & ſincerè. *Gregorius Septimus* thronum obtinuit Satanæ opera. *Vrbanus* à quo Gregorii decreta confirmata ſunt, eiusdem reus fuit condemnationis: nec minus quam ille, ſanctam ac dilectam Chriſtianorum vrbem, omni conatu obſedit, factusq; eſt mons ignis, in medio mari; Imprimis vero bellum * accendens Ieroſolymitanum, idque agens, vt locum illum etiam tum ſanctum eſſe omnes exiſtimarent. Eo bello, quod ducentorum annorum fuit, vires totius OCCIDENTIS attritæ ac fractæ ſunt. Qua ratione factum eſt, vt Imperatores & reges attenuati, Seruorum ſeruis præpotentibus ipſorum ſpoliis, ſeruire coacti ſint. Ob illud bellum, quo nullum vnquam ſol vidit diuturnius, nec magis vtrique parti calamitoſum, exarſit feruentius in Chriſtianos Orientales Saracenorum odiū, cum ex eo intelligerēt ſuperſtitioſas noſtras & Idololatricas cōſpirationes. Loca antiquis ſuis nominibus, proprie textui APOCALYPSEOS conueniunt. Peſtifera enim ANTIOCHIA ab illo GOG exſtructa erat, de quo Ezech. 38. *Ieruſalem* autem Sancta Ciuitas dicta eſt. Hîc tamen quatuor terrę plagæ, & Chriſtianorum oppreſſores denotantur. Nunc PAPA REX ABADDON Gygis artibus, per homines amplius euerti non poteſt. Sed MICHAEL qui ſteterat ſuper aquas, fluctusque pacauerat GOGI ANTIQVI, idem ſtat & iurat

** Nihil noui hoc. Nam à prima Promiſſione ſunt mille anni ante ſententiam latam de mundi ἀποστασία ad ortum Noe. Poſtea fere mille anni ante defectionem in Ægypto. Iob. 1. Ezech. 20. In terra plus mille, antequam Gog ſit flagellum perfidiæ.*

Anno Domini 1085. Volater. De bello hoc ſcribunt Guilhelmus Tyrius, Abbas Vſpurg. Benedictus à Coltis, Paulus Æmilius Volaterran' Geogr. 12. & alii.

ſimiliter contra eundem. *Septem tonitrua* declarant vim eius potentiæ, *ſeptem Angeli* effundunt in Beſtiam tendentem ad perditionem, vltimas plagas ex ſeptem iræ Dei phialis. Atque hîc phraſes de plagis Romæ ἐκ θεοσόφου ὁμωνυμίας mirè ad alteras, quibus eius ortus deſcriptus fuit, accommodatæ ſunt. Vt enim ibi terra mixta eſt cum grandine, igne & ſanguine: ſic hîc in eius terram, vlcera Reipublicæ peſſima effunduntur. Mons igneus ibi proiectus eſt in mare. Hîc Romaniſtarum mare & regnum potentiſſimum, ſanguine miſcentur. *Stella* ἄψινθιος amaros reddidit fluuios, & Scripturarum fontes: Hîc fluuii ipſorū & fontes corruptionum in cauſa ſunt, quod fluctus experiantur cruentatos. Illic Solem iuſtitiæ offuſcarunt; Hic verò Sol ardens perſecutionum eos exurit. Fumus antea cū locuſtis peperit regis thronum & Beſtiam: Nunc verò Beſtiæ thronus in tenebris vileſcit. Ibi percuſſa eſt *Roma* ab Euphrate: Hîc verò Euphrates eſt exſiccatus, vt Reges Orientis inuadant Babylonem. Ibi Beſtia bellum gerebat cum Sanctis, tanquam potentior: Nunc verò Satan & Romæ robur duplex licèt explicent omnes ſuas vires, non pugnant felicius, quam Iabin olim ad MAGEDDON ἐκκοπτόμενος. Septimam tandem diuinæ iræ experientur phialam, audientque tubam extremam, cum gentes ab eis oppreſſæ rectè didicerint canere *Hallelu-ia*, & laudare Dominum cum intelligentia. Ipſius Domini eſt conficere hunc Regem perniſioſiſſimum *Abaddon*, aduentu ſuo glorioſo. Quemadmodum Beluæ illæ apud Danielem priore aduentu Chriſti in hunc mundum prorſus ſunt abolitæ, quarum cauſa Deus inſidebat throno igneo: Sic Belua ex illis ſymbolis cōpoſita, peribit ſecūdo, cuius cauſa thronus candidus iuſtitiæ apertè reuelatur. Sententiâ ex eo latâ, PSEVDO-PROPHETA PAPA, Belluaque po-

Apo. 16.

Comparatio phraſiū cap. 8. & 9. cum 16. quæ diligenter ad intelligentiam libri attendenda eſt.

Matth. 13.

Hi ſunt tres illi Spiritus.

Digitized by Google

tentiæ eius, aſſiduè ſentient Dei vindictam, donec iuxtà ambo cum Dracone in ignem ſulphureum æternum cruciandi coniiciantur. Etiam, AMEN. *Iuſta & vera ſunt viæ tuæ, Rex Seculorum.*

Poſt Babylonis ruinam SIONIS conſideremus ſalutem, quem montem Deus morte ſuâ extulit ſupra omnes montes, vt omnes populi ac linguæ in eo Agnum comitari poſſent. Ieroſolymis Diſcipuli acceperunt virtutem ex alto, cum vnà eſſent quaſi centum & viginti numero, vt patefacerent μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ, in filio ſuo ex ᾅδου * excitando.

Erant eo tempore Iudæi Ieroſolymis ex omni natione quæ ſub cælo eſt. D. Lucas eas enumerat plurimum ſecundum regiones in quas diſperſi primùm homines à confuſione linguarum, ob Babelem ædificatam, eaque Regna, quæ Hebræos fideles oppreſſerunt poſt Babelis excidium, operâ poſterorum Semi & Iapheti. Numerus centum & viginti Iudæos omnes alloquentium, qui è longinquis regionibus Ieroſolymam confluxerant, aptus erat ad reuocandam ipſis in memoriam, hiſtoriam diſperſionis ſuæ ſub Dario & Cyro, cum decreto Madai & Paras, Deus cælorum per totidem regna eſt celebratus, Cyrus Iudam ædificatum Ieroſolymam remiſit; Gabrielque prædixit, quo anno, die, hora, Chriſtus morte eſſet afficiendus. Ea prophetia cauſa fuit tanti concurſus eo anno Ieroſolymam. Expectabant enim apparitionem REGNI CÆLORVM. Tum Sione prodire debebat Lex; & verbum Iehouæ Ieroſolymis, & ipſo, inquam, tempore, quo SANCTVS SANCTORVM morte ſua Fœdus confirmauerat ὑπὲρ πολλῶν, pro OMNIBVS GENTIBVS. Receptio doctrinæ Salutis, quam Græci hinc primùm hauſerunt, fuit illa commoratio Iapheti in SEMI tentoriis. Atque huc vſque glorioſus fuerat ille locus, propter *Semi* bene-

Eſ. 2. 2. Mich. 4. 1. Apoc. 14.

** Phraſes Græcæ de hominis morte, perturbant inaſſuetos. τὸ κατελθεῖν εἰς ᾅδου cõtra Epicuros, dũ ſpirauit Græcia, perſonuit; idque vbi de Iuſtis ſermo erat, habebatur feliciſſimũ. Chriſtianis ſatis erat τὸ ἀποθανεῖν. Apud Patres ἀδιάφορα hæc duo: Idẽ Hebrais erat,* Ire in Paradiſum, & *ἰέναι εἰς τὰ ἅγια. Dolendũ Gehennã & Gehennæos dolores ex ignoratione vocũ conſuetudinũ, circa ſalutiferam Domini noſtri mortem, tã mortiferos errores peperiſſe.*

Hieronymus in c. 6. Dan. Dan. 6. Dan. 9. 2. Chr. 36. 22. Ezra 1. 1. Luc. 19. 11. Eſa. 2. 3.

dictionem, qui in perſona Melchiſedechi, etiam tum viu e- bat deſcriptione, Gen. 14. 18. Ad quam deſcriptionem Iudæis attendendum erat, vt Chriſtum agnoſcerent Deum, iuſtum Regem, hæredem vniuerſi, fidelem in domo ſua, functionem Aaronis, ſacrificia omnia ac Mincham antiquantem, Sacerdotemq; denique æternum vnica ſui ipſius oblatione; vno verbo *Sem ha-gadol ve-ha nora*.

Bem, abſolutè poſitum, Hebrais Dei nomen eſt: quod magnũ & metuẽdũ.

In hac vrbe receperunt Virtutem in turbine valido, & linguis igneis diſpertitis, אשדת verâ Sp. Sancti repleti ſunt, adeò vt omnibus idiomatis eorum loqui poſſent. Sic autem ſtatuenda erat I E R V S A L E M, quæ de cælo deſcendit, vt omnes nationes in ea poſſent operari, quemadmodum contra per linguas non intellectas, opus illud tantum fuit B A B E L confuſio, hominesq; diſperſi nomen *Sinear* dederunt, & à Semi domo abalienati ſunt; vitâque Dei, ſine quo ductore æternùm pereundum eſt. Ex hac eadem Ciuitate diſcipuli profecti, docuerunt quod Chriſto patiendum fuerat, à mortuis reſurgendum, & per illum M V N D O lucem eſſe nuntiandam. Hoc illi opus executi ſunt virtute Dei, qui doctrinam illorum confirmauit ſignis, prodigiis, variisq; virtutibus, & Sp. Sancti diſtributionibus pro ſua voluntate. Nonnulli horum Angelorum Dei, ſtatim doctrinã ſuam ſanguine ſuo obſignarunt; Alii ſerius præclarum ſuũ certamen decertarunt: Pars verò vixerunt tam diu, vt viderent Chriſtum venientem in Regnum ſuum cum potentia, quo tempore nimirum verbum fructuoſum erat per vniuerſum Mundum, eaque ciuitas condebatur per Piſcatores Galilæos, cuius nomen I E H O V A I B I eſt.

Sinear, quæ excutit, puta, cultores ſuos.

Ibi linguæ, nationes ac populi ex regnis omnibus, deſerunt poteſtatem tenebrarum, fide & obedientia in Chriſti regnum, honorem tribuentes & gloriam in ſecula Regi æ-

terno,

Digitized by Google

terno, ἀφθάρτῳ * ἀοράτῳ ſeipſum abſcondenti, Deo ſoli ſapienti. Ex Iudæis fidem conſtanter tenuerunt infiniti, qui deſignantur, ex eorum conſuetudine, per millia centum quadraginta quatuor. Hi nobiſcum quondam Gentibus veniunt ad Feſtum Tabernaculorum cum palmis, clamantes HOSANNA, ſalus Deo & Agno. Hæc turba fidelium animarum vocatarum ad nuptias Agni, ſunt IERVSALEM deſcendens è cælo à Deo, Apoc. 21. 3. Hebr. 12. Etſi verò tam glorioſa de ea prædicentur, quorum perfectio in hac lachrymarum valle conſpici non poteſt: Deus tamen hîc omnem lachrymam ab oculis noſtris abſtergit, atque vna quæque benedictio hîc habet, ſuum initium. Nomen huius Vrbis plurimum confert cum Iudæis tum Gentibus, ad videndum pacis ſtatum. Dicitur enim Ieruſalem, atque illam in terra Chanaan olim ſitam Chriſtus deſtruxit. Hoc itaque nomen Iudæos docuiſſe debuerat, non eſſe ſibi ſperandum reditum in CHANAAN, nec pro eo Deum quotidiè orandum; tum verò PSEVDO-CATHOLICOS, non pugnandum fuiſſe tantoperè pro aliqua ſingulari, quæ illic eſſet ſanctitate. In hac viuimus Fide, non adſpectu, & ſpe intuemur perfectionem. Eius murus eſt Salus, vt κάδκοδ, ἴασπις, & EKDACH χρυσαλλίζων. Eſ. 54. Fundamenta ſunt numero duodecim, ex duodecim lapidibus pretioſis, in λογίῳ, quosque omnes Sp. Sanctus ex Hebræo tranſtulit. *Portæ* quoque ſunt duodecim, ſingulæ ex ſingulis margaritis, in quibus ſunt duodecim nomina Tribuum Iſrael, quarum fidem habeat neceſſe eſt, qui hanc Vrbem ingrediatur. Duodecim Angeli, ſunt Ductores ab Oriente, Occidente, Septentrione & Meridie, Stellæ Eccleſiarum. Ciuitas eſt quadrata, habens ciues qualis ARISTOTELES appellaret τετραγώνους. Hic Deus ſedet in throno ſimili Iaſpidi & Sar-

Dan. 7.
Eſaias 45.
* יבין עתיק מסתתר *
Duodecies duodecim.
Sic Midras Tillin in Pſ. 120. numerat portas Ieruſalem futura.

2. Cor. 5.
Obſerua Sp. Sanctum ſequi hic bis 70. ad Eſ. 54. vide pag. 127 Iaſpis hic lapis Iuda. Tremell. Pyropus: Chalcedon. Arue & Kimchio.

dio [illegible] & Iuſtus. *Agnus Templum* eius eſt, ne tertium Tẽplum exſtruendum Iudæus quiſquam expectet. *Throni bis duodecim*, ſunt pro omnibus Chriſtianis, natis ex Iſraelis Tribubus duodecim, aut doctis à duodecim Apoſtolis. Dignitatis gratiâ ſunt Seniores; ob infinitum vero numerum, dicuntur viginti quatuor, reſpectu totidem Tribuum & Apoſtolorum. Hîc apparet Dei maieſtas glorioſa, quemadmodum in Legislatione, è cuius throno prodeunt fulgura, & tonitrua, & voces. Hîc oleum gratiæ nunquam deficit, ſed ardet ſeptem Lãpadibus, quæ ſunt Spiritus * Meſſiæ, puta *prudentiæ, ſapientiæ, conſilii, fortitudinis, cognitionis & intelligentiæ, denique timoris Iehouæ*. Hîc fortes, patientes, prudentes, & [illegible], alati ſunt, quemadmodum Seraphim illi, qui adminiſtrabant Chriſto, cum decem calamitates, & deſolatio extrema terreſtri Hieruſalem denunciarentur. Ciues huius Ciuitatis non ſunt ſimiles Iſraeli ſecundum carnem, qui etſi Iehoua multa maximaque operaretur mirabilia, tamen videre noluit: ſed redempti pretioſo Domini ſanguine, pleni ſunt oculis, illuminati lampadibus gloriæ Iehouæ, & Chriſtum vident per omnes Prophetas fidei noſtræ complementum, à Deo obſignatum, obſignantemque omnes viſiones, & aperientem ſigilla earum hiſtoriarum, quæ ad Eccleſiam pertinent. Hîc vera eſt lux, in qua Beati ambulant. Huc regna gloriam ſuam conferunt, & benedictæ Gentes ſuas gemmas. Hoc regnũ לאחתחבל non corrumpetur, neque dabitur extraneo neque polluto populo. Inſcriptos eſſe oportet in libro Agni, & ab æterno electos, atque à Deo ſanctificatos, qui hac donentur. Per hanc labitur fluuius, melior illis quatuor Hedenis, fluuius, inquam, aquæ viuæ per fidem in Chriſtum, quemadmodum aquæ illæ procedentes ex Libano. Hîc arbor illa vitæ in medio Paradiſi, edens folia ad ſanitatem Gentium, quæ curari cupiunt dum

Iaſpis *Hebrais* lapis Bẽiaminis, *in cuius ſorte templum ſymbolum gratiæ exſtructum fuit*. Sardius *gemma Rubenis, qui fuit propugnaculum contra ſanguinolentos hoſtes. Ad hac, hîc fit alluſio. Ordo Tribuum in Gemmis exſtat in* Targ. Ieruſ. & Chald. Cant. & Bocai, *vbi* Leſchẽ Danis *litem dirimit: Ionathã autem vol[illegible]δμενος, qui Num. 24. meminit Cõſtantinopoleos, non curandus, multo minus à Criticis admirãdus. Thalm. in Saned. cap.* Chelek, *fol.* 73. *Eſ.* 6. *Eſ.* 4. 2. *Ioan.* 8.

Dan. 9. 24. *Eſ.* 29. *contrarium eſt* [illegible]. *Apoc.* 6. *Eſa.* 60. *Apoc.* 21. *Dan.* 2. 44. *Eſ.* 35. *Agg.* 2. 8. *Eph.* 1. 4. *Eph.* 2. 19. *Ioan.* 7. 38. *Cant.* 4. *Ap.* 2.

dicitur

Digitized by Google

dicitur hodiè; fructusque duodecim ad alendum eos qui etiam comedunt Manna occultum, quiq; poſt mortem recipiunt coronam iuſtitiæ & vitæ, ſtellam matutinam, veſtes albas,& lapidem,cui inſcriptum eſt nomen,quod ęquiparat legem totam,Deut.27.verſ.2. Status prior primi Adami in paradiſo illo terreſtri,fuit glorioſus: Hic verò melior & glorioſior. Et quemadmodum Moſes ab illo orditur, ſic ſacra Scriptura in cæleſti clauditur: vt commodè cum rotis μυθικαῖς comparari poſſit. CONCENTVS *perfectus* & melodia Prophetarum & Apoſtolorum, quaque ratione in Monte Sionis ipſorum citharæ conſonent,intelligetur plenè, cum pacem planè ſumus viſuri, corpora noſtra Chriſti corpori glorioſo ſimilia ſunt futura, videbuntque oculi noſtri Dominum in illo Sione.

Pro aduentu iſto, *ô tu quem diligit anima mea, ſimilis ſis capreæ in montibus: Amen, Etiam veni Domine Ieſu.* Tum ſeruiemus tibi in vera perfectaque ſanctitate, cui Angeli honorem ſanctum ſemper exhibent, dicentes: *Laus, gloria, ſapientia, gratiarum actio, honor, robur & potentia, ſit Deo noſtro in ſecula ſeculorum, Amen.*

FINIS.

Aa

CORRIGENDA.

*Pag.*3.*verſ.*22,*lege*,omittunt. *P.*7, 21, iunctus. *P.* 12,3,διαπεύσαν. *P.* 25,*in* Nota, *leg.* col, &c. *P.* 32,26, Herodib. *P.* 38, 23. *verſ. pro Pſal.* *P.* 55, *dele iſta quæ extra lineas*; Requies Iub.1. *Ibidem ſub numero An. ante Nat. Chriſti* 1270. *adde, ſtatim* Requies. Iub.2. *P.* 61. *in marg.* Sagittarii. *Ibidem poſt Debora, adde* Abinoham. *P.* 63,5, *in nonnullis exempl. leg.* Zeb. *Ibidem dele* †, & *repone* *. *quæ docet iſta referenda ad præcedentia. Ibidem leg.* eſt Iah, & *lumen.* *P.* 70, 25, πανηγυρεία. *P.* 75, *verſ. antep.* reges. *P.* 76, 23. *del.* hac in parte. *Ibidem lege*, Iehojachin, *pro* Iehojakim. *P.* 81, 18. an. 7tem *P.* 87, 14. μηλωτῇ. *Ibidem, v.*28. pugnauit. *P.* 98. *verſ. ult.* ſeruitus ſub Re. *P.* 102. 25, *primum.* *P.* 111, 18, *parſurus.* *P.* 113, *Notâ, leg.* nomen eſt. *Ibidem, leg.* Mons Tzebi. *P.* 117, *Notâ. leg.* in Prophetis. *P.* 119, *Notâ. leg.* octauus textui. *P.* 125, 15. *leg.* Artax.41. & *paulò poſt ſcribe* 130. *P.* 128, 14, *leg.* 30. *P.* 133. *Nota tertia dele* 22. an. *P.* 138, 25, ann. tribuūt. *P.* 145. *lin. extrema, leg.* Magas. *rurſum, pag.* 147, 7, col.1. *P.* 148, 41. *ab ult. leg.* προσόντα. *P.* 153, *Macelia, leg.* Macetia. *P.* 157, *Notâ, leg.* oriundas. *P.* 167. 27, Horum.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google